Euroopa Liidu
Teataja

ET
C-seeria

C/2026/4821

8.10.2026

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA KONTROLLIKOJALE

Euroopa Liidu konsolideeritud majandusaasta aruanne 2025

(C/2026/4821)

SISUKORD

Lk

EELARVEAASTA TÄHTSAMAD FINANTSSÜNDMUSED 2

RAAMATUPIDAMISE KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON 33

RAAMATUPIDAMISE KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDED JA NENDE LISAD 34

BILANSS 35

TULEMIARUANNE 36

RAHAVOOGUDE ARUANNE 37

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE 38

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 39

EELARVE TÄITMISE ARUANDED JA NENDE LISAD 142

SÕNASTIK 224

LÜHENDITE LOETELU 228

EELARVEAASTA TÄHTSAMAD FINANTSSÜNDMUSED

Kooskõlas rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamisstandardite nõukogu (IPSASB) soovituslikus suunises nr 2 „Finantsaruandeid käsitlev arutelu ja analüüs“ sisalduvate põhimõtetega koostatud käesoleva tähtsaimate finantssündmuste jao eesmärk on aidata lugejal mõista, kuidas ELi tegevus ning finants- ja investeerimistoimingud kajastuvad ELi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruande eri elementides. Käesolevas jaos esitatud teave ei ole auditeeritud.

Juhime tähelepanu sellele, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnes järgnevas tabelis esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa erineda tabelis esitatud kogusummast.

SISUKORD

		Lk
1.	AASTA PÕHINÄITAJAD JA TÄHTSAIMAD SÜNDMUSED	3
2.	ÜLEVAADE EELARVE TÄITMISEST	7
	2.1. Tulud	7
	2.2. Kulud	8
3.	TAASTERAHASTU „NextGenerationEU“ RAKENDAMINE	11
	3.1. Ülevaade	11
	3.2. Taaste- ja vastupidavusrahastu (sh kava „REPowerEU“) tagastamatu toetuse väljamaksed liikmesriikidele	11
	3.3. Taaste- ja vastupidavusrahastu (sh kava „REPowerEU“) laenude väljamaksed	12
	3.4. Tagastamatu toetuse väljamaksed muudele ELi eelarvest rahastatavatele programmidele	13
4.	RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE ANALÜÜS	14
	4.1. Tulud	14
	4.2. Kulud	15
	4.3. Varad	16
	4.4. Kohustised	17
	4.5. Netovara	18
	4.6. Ühendkuningriigi väljaastumine EList	19
5.	EELARVELISED TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED	19
	5.1. Laenuvõtmis- ja -andmistehingud	20
	5.2. Eelarvelised tagatised	27
	5.3. Ühine eraldisfond	29
6.	ELi POLIITIKA- JA FINANTSRAAMISTIK, VALITSEMINE JA VASTUTUS	29
	6.1. Poliitika- ja finantsraamistik	29
	6.2. Valitsemine ja aruandekohustus	31

1. AASTA PÕHINÄITAJAD JA TÄHTSAIMAD SÜNDMUSED

Raamatupidamise konsolideeritud aastaaruanne

ELi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruanne hõlmab enam kui 50 üksust (nende hulgas Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja ELi asutusi). Aruande koostamisel lähtutakse komisjoni peaarvepidaja vastuvõetud tekkepõhise arvestuse eeskirjadest, mis põhinevad rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamise standarditel (IPSAS).

Nagu nähtub allpool esitatud koondbilansist ja raamatupidamise aastaaruande analüüsis (punkt **4**) üksikasjalikumalt esitatud andmetest, on ELi 2025. aasta raamatupidamise konsolideeritud aastaaruande puhul kõige märgatavamad muutused võetud laenude kasv, mis on tingitud uute võlakirjade emiteerimisest ühtse rahastamisviisi alusel, finantsvarade kasv, mis on tingitud taasterahastu „NextGenerationEU“ jätkuvast rakendamisest ja Ukrainale antud täiendavast rahalisest toetusest, ning aasta lõpu rahasaldo kasv, mis on tingitud 2026. aasta algusesse kavandatud väljamaksete kõrgest tasemest.

(miljardites eurodes)

	2025	2024	Muutus
VARAD			
Finantsvarad	386,1	328,3	57,8
Eelmaksed	76,7	78,9	(2,2)
Nõuded	34,1	31,7	2,3
Raha ja raha ekvivalendid	103,0	63,2	39,9
Materiaalne põhivara ja muud varad	17,5	16,3	1,2
Kokku	**617,4**	**518,5**	**99,0**
KOHUSTISED			
Töösuhte lõppemise järgsed hüvitised	91,1	93,1	(2,0)
Finantskohustised	740,8	601,9	138,9
Võlgnevused	65,0	55,4	9,6
Viitvõlad	77,0	67,1	10,0
Muud kohustised	2,6	9,8	(7,2)
Kokku	**976,6**	**827,3**	**149,3**
NETOVARA			
Reservid	0,9	1,0	0,0
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad	(360,1)	(309,8)	(50,3)
Kokku	**(359,2)**	**(308,8)**	**(50,3)**

Vt „Raamatupidamise aastaaruande analüüs“, punkt **4**.

Käesolev konsolideeritud majandusaasta aruanne sisaldab järgmist.

1. Raamatupidamisaruannetes tehtud muudatused, mis tulenevad 2025. aasta eelarve ja varem võetud kohustuste täitmisest. 2025. aasta eelarve moodustab osa mitmeaastasest finantsraamistikust 2021–2027, mille väärtus jooksevhindades on kokku 1,223 triljonit eurot (2018. aasta hindades 1,083 triljonit eurot). 1. märtsil 2024 jõustus mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 muudatus, millega lubati jätkata kõige pakilisemate prioriteetide toetamist ELi eelarvest ja samal ajal liikmesriikide eelarvetele avalduva mõju minimeerimist, mis on kasulik nii Euroopa kodanikele kui ka laiemalt ([1]).

2. 2020. aasta juunis vastu võetud taasterahastu „NextGenerationEU“. Algselt nähti taasterahastu „NextGenerationEU“ toetusena ette kuni 806,9 miljardit eurot jooksevhindades (2018. aasta hindades 750 miljardit eurot). Hiljem, 2026. aasta jaanuari lõpus, vähendati seda rahastamispaketti jooksevhindades 638,1 miljardile eurole (338 miljardit eurot taaste- ja vastupidavusrahastu toetusteks, 217 miljardit eurot taaste- ja vastupidavusrahastu laenudeks ja 83,1 miljardit eurot lisavahendeid taasterahastu „NextGenerationEU“ programmidele). Peale selle on taaste- ja vastupidavusrahastu toetuste paketti lisatud 20 miljardit eurot, mis saadi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) alusel toimunud lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisest, ja 2 miljardi ulatuses toetusi Brexitiga kohanemise reservist.

2026. aasta aprillis võeti vastu komisjoni ettepanek mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 sihipärase läbivaatamise kohta, et toetada Ukrainat manööverdamisruumiga kaetud laenuga ja laenukasutuse kulutusteks mõeldud toetusega, mida rahastatakse liidu eelarvest, sealhulgas uuest sihtotstarbelisest erivahendist ([2]).

16. juulil 2025 esitas komisjon ettepaneku mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 kohta.

— Tähtsaimaid sündmusi käsitleva jao punktis **2** on esitatud raamatupidamisaruannetes tehtud muudatused, mis tulenevad 2025. aasta ja varasemate aastate eelarvete täitmisest.

— Punktis **3** on esitatud ajakohast teavet taasterahastu „NextGenerationEU“ rakendamise kohta 2025. aastal.

— Punktis **4** on kirjeldatud, kuidas need muudatused kajastuvad raamatupidamise aastaaruandes.

— Punktis **5** on tutvustatud mõju ELi eelarvelistele tingimuslikele kohustistele.

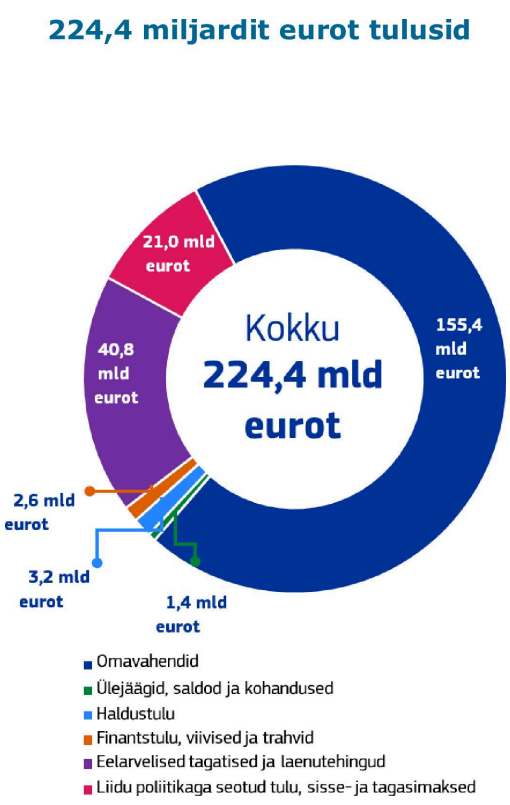
— Punktis **6** tuletatakse meelde juhtimis- ja aruandlusraamistiku põhielemendid.

([1]) Põhielemendid on järgmised: Ukraina rahastu jaoks anti 50 miljardit eurot, Euroopa Kaitsefondi jaoks 1,5 miljardit eurot ning Lääne-Balkani riikide, lõunapoolsete naaberriikide ja kaugemate riikide jaoks 9,6 miljardit eurot, samuti suurendati paindlikkusinstrumendi vahendeid 2 miljardi euroni ja hädaabireservi vahendeid 1,5 miljardi euroni uute võimalike vajaduste täitmiseks.

([2]) Ukraina toetuslaen, mis on osa komisjoni terviklikust kavast anda Ukrainale 2026. ja 2027. aastal 90 miljardi euro ulatuses rahalist toetust.

ELi eelarve 2025. aastal

Eelarve tulud

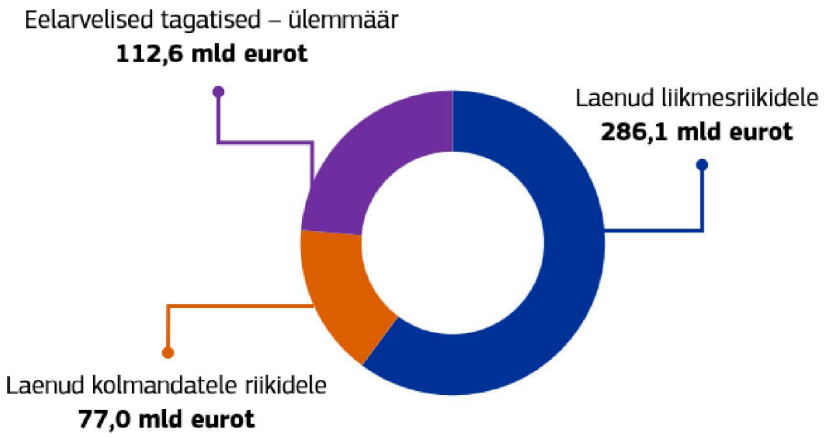
Vt punkt **2.1**.

Kulukohustuste assigneeringud

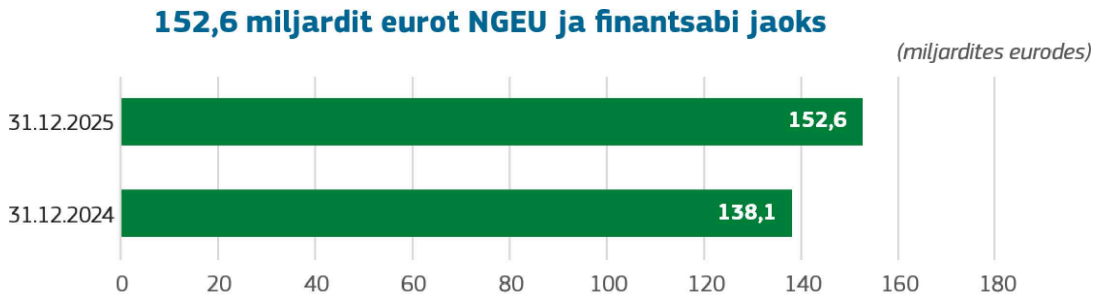
Vt punkt **2.2**.

Eelarvelised tingimuslikud kohustised 31. detsembri 2025. aasta seisuga: 475,7 miljardit eurot

Põhisuundumused 2025. aastal

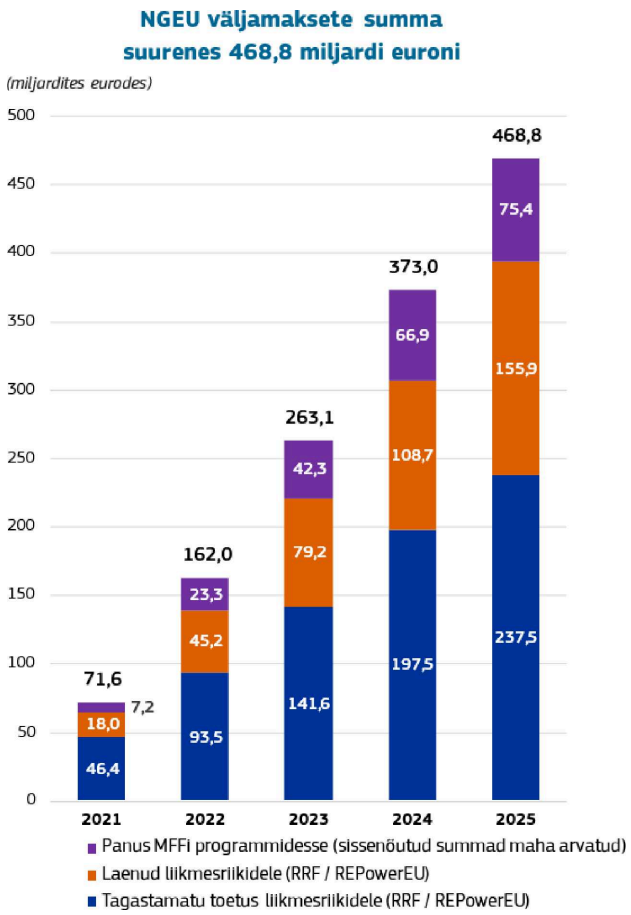
Rohkem ELi võlakirjade emissioone

Allikas: komisjoni rakendusotsuse C(2023) 8010 artikli 13 alusel kaks korda aastas esitatav aruanne laenuvõtmistehingute, võlahaldustoimingute ja seotud laenuandmistehingute rakendamise kohta.

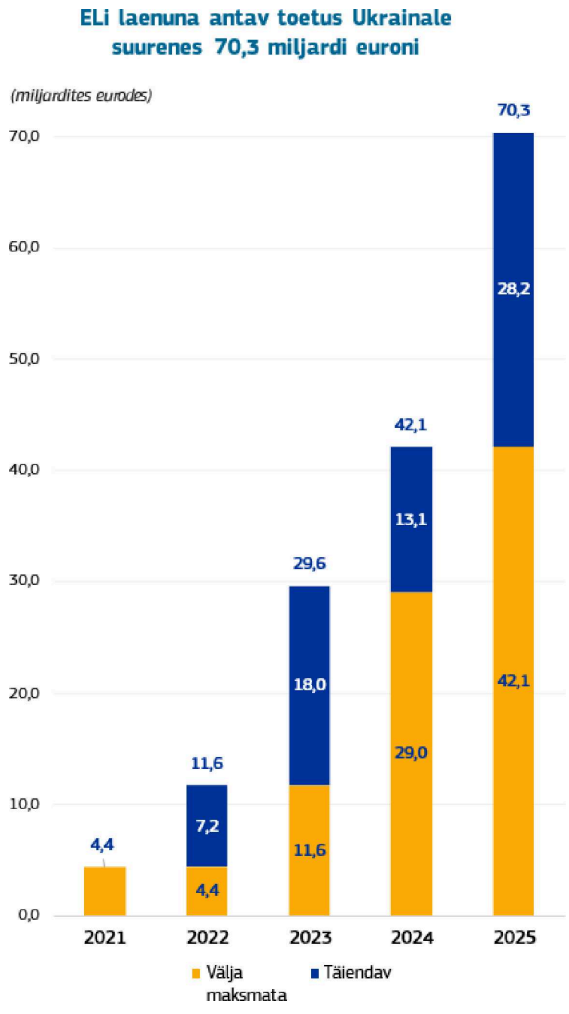
Vt punkt **5**.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ eesmärkide täitmine

Vt punkt **3**.

Rahaline abi Ukrainale

Vt punkt **5**.

2. ÜLEVAADE EELARVE TÄITMISEST

2.1. Tulud

Algses vastuvõetud ELi eelarves, mille Euroopa Parlamendi president allkirjastas 27. novembril 2024, oli maksete assigneeringute kogusumma 155 209 miljonit eurot ja omavahenditest rahastatav kogusumma 151 161 miljonit eurot. Algses eelarves esitatud tulude ja kulude prognoose korrigeeritakse üldiselt eelarveaasta jooksul paranduseelarvetega. Kogurahvatulul põhinevate omavahendite kohandused tagavad, et eelarve tulud on eelarve kuludega täpses vastavuses. Tasakaalu põhimõtte kohaselt peavad eelarve tulud ja kulud (maksete assigneeringud) olema tasakaalus.

2025. aasta jooksul võeti vastu kolm paranduseelarvet. Neid arvesse võttes oli 2025. aasta lõplik kinnitatud tulu 161 163 miljonit eurot ja omavahenditest rahastatav summa kokku 154 322 miljonit eurot. Peamine tegur, mis suurendas liikmesriikide osamakse 2025. aastal, oli maksete assigneeringute suurenemine.

Jaotis 1. Omavahendid

Traditsioonilisi omavahendeid koguti eelarves prognoositud summadest ligikaudu 4 % rohkem.

Liikmesriikide lõplikud käibemaksupõhiste ning kogurahvatulul ja plastpakendijäätmetel põhinevate omavahendite maksed olid lõpliku eelarveprognoosiga üsna täpselt vastavuses. Prognoositud summade ja tegelikult makstud summade erinevus tulenes erinevusest eelarve koostamisel kasutatud euro vahetuskursi ja sel hetkel kehtinud vahetuskursi vahel, mil euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid oma maksed tegelikult tegid.

Jaotis 2. Ülejäägid, saldod ja kohandused

Eelmise eelarveaasta ülejääk oli 1 345 miljonit eurot. See summa kanti paranduseelarvega 2025. aasta eelarvesse ja liikmesriikide omavahendite osamakse vähendati vastavalt sellele.

Käibemaksu ja kogurahvatulu saldot käsitlevad eeskirjad on sätestatud omavahendite kättesaadavaks tegemist käsitleva määruse (nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 ([3])) artiklis 10b. Plastpakendijäätmete saldoga seotud eeskirjad on sätestatud plastpakendijäätmetel põhinevate omavahendite kättesaadavaks tegemist käsitleva määruse (nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 2021/770 ([4])) artiklis 9.

Nende eeskirjade kohaselt arvutatakse saldo kogusumma, et mõju ELi eelarvele oleks null (nn tasaarvestussüsteem), ja menetlus ei hõlma eelarve parandust. Seepärast taotleb komisjon kooskõlas omavahendite kättesaadavaks tegemist käsitlevas määruses kehtestatud eeskirjadega netosummade tasumist otse liikmesriikide poolt.

Jaotis 3. Haldustulu

See jaotis hõlmab peamiselt töötajate töötasult saadavaid makse ja tasusid.

Jaotis 4. Finantstulu, viivised ja trahvid

Põhiosa vastab konkurentsieeskirjade rakendamisest tulenevatele trahvidele.

Jaotis 5. Eelarvelised tagatised ja laenutehingud

See jaotis on taasterahastu „NextGenerationEU“ käivitamisega oluliselt kasvanud. Sellesse jaotisse kuuluvate taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendite näol on tegemist sihtotstarbelise tuluga. Jaotis 5 hõlmab tagatiste ja intresside ning antud laenude tagasimaksmisega seotud tulu. Samuti suunatakse selle kaudu vahendeid (taasterahastust „NextGenerationEU“ taaste- ja vastupidavusrahastu raames antavaks tagastamatuks toetuseks ning mitmeaastase finantsraamistiku programmide tõhustamiseks) sihtotstarbelisest tulust, mida liikmesriigid Euroopa Liidu taasterahastust saavad.

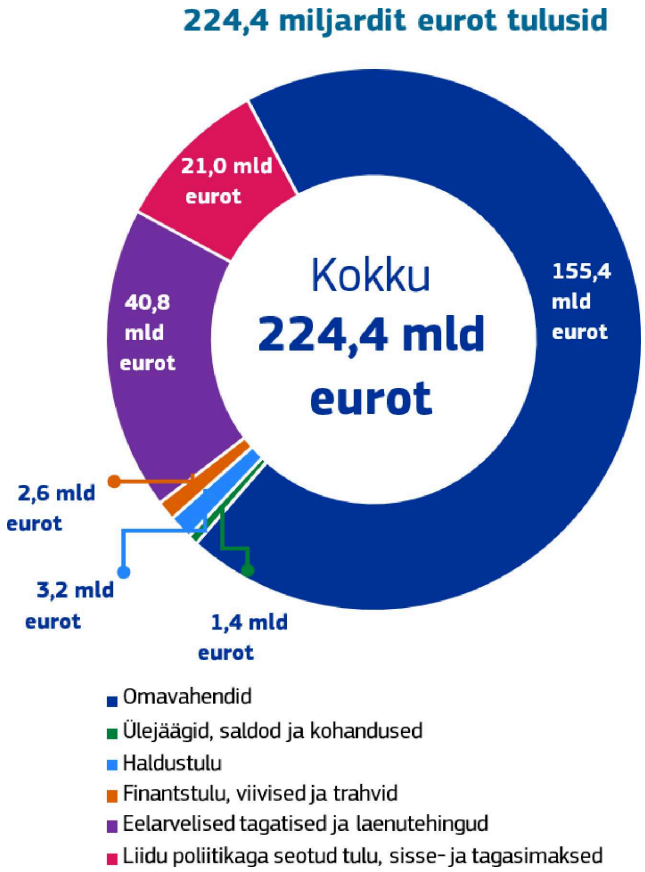
([3]) Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/609/oj).

([4]) Nõukogu 30. aprilli 2021. asta määrus (EL, Euratom) 2021/770, mis käsitleb ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevate omavahendite arvutamist, nimetatud omavahendite kättesaadavaks tegemise meetodeid ja menetlusi, rahavajaduste rahuldamise meetmeid ning kogurahvatulul põhinevate omavahendite teatavaid aspekte (ELT L 165, 11.5.2021, lk 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/770/oj).

Jaotis 6. Liidu poliitikaga seotud tulu, sisse- ja tagasimaksed

See jaotis on peamiselt seotud tuluga struktuuri- ja põllumajandusfondidega (Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, EAGF ja EAFRD) seoses tehtavatest finantskorrektsioonidest. Samuti on see seotud kolmandate riikide osalemisega teadusprogrammides, põllumajandusfondide raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlusega ning muude osamaksude ja tagasimaksetega ELi programmidesse/meetmetesse. Oluline osa sellest kogusummast koosneb sihtotstarbelisest tulust, mis toob kaasa täiendavate assigneeringute lisamise kulupoolele.

2025. aasta eelarve tulu oli kokku 224 398 miljonit eurot.

2.2. **Kulud**

2.2.1. *Eelarve täitmine*

Vastuvõetud eelarve

2025. aasta, mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 viienda aasta lõplik vastuvõetud eelarve hõlmas 199,2 miljardi euro ulatuses kulukohustuste assigneeringuid ja 161,2 miljardi euro ulatuses maksete assigneeringuid. Peale selle oli sihtotstarbelise tuluna kasutada 27,1 miljardi euro ulatuses kulukohustuste assigneeringuid, millest 0,2 miljardit eurot oli seotud taasterahastuga „NextGenerationEU“ ja 1,8 miljardi euro ulatuses kulukohustuste assigneeringuid kanti üle 2024. aastast. 2025. aasta sihtotstarbelise tuluga seotud maksete assigneeringud moodustasid 85,9 miljardit eurot, millest 43,8 miljardit eurot oli seotud taasterahastuga „NextGenerationEU“ ja 3,9 miljardi euro ulatuses maksete assigneeringuid kanti üle 2024. aastast.

Kulukohustuste assigneeringute kasutamine

Eelarve täieliku täitmise tagasid eelarve täitmise aktiivne järelevalve ning hea koostöö Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel.

Kulukohustuste assigneeringuid rakendati 2025. aastal kokku summas 212,1 miljardit eurot järgmiselt:

— 196,1 miljardit eurot lõplikust vastuvõetud eelarvest;

— 1,6 miljardit eurot 2024. aastast ülekantud või uuesti kättesaadavaks tehtud assigneeringutest;

— 14,5 miljardit eurot sihtotstarbelisest tulust tulenevatest assigneeringutest,

  — millest 39 miljonit eurot taasterahastust „NextGenerationEU“.

Maksete assigneeringute kasutamine

Maksete assigneeringuid rakendati 2025. aastal kokku summas 216,4 miljardit eurot järgmiselt:

— 155,2 miljardit eurot lõplikust vastuvõetud eelarvest;

— 3,6 miljardit eurot 2024. aastast ülekantud või uuesti kättesaadavaks tehtud assigneeringutest;

— 57,6 miljardit eurot sihtotstarbelisest tulust tulenevatest assigneeringutest,

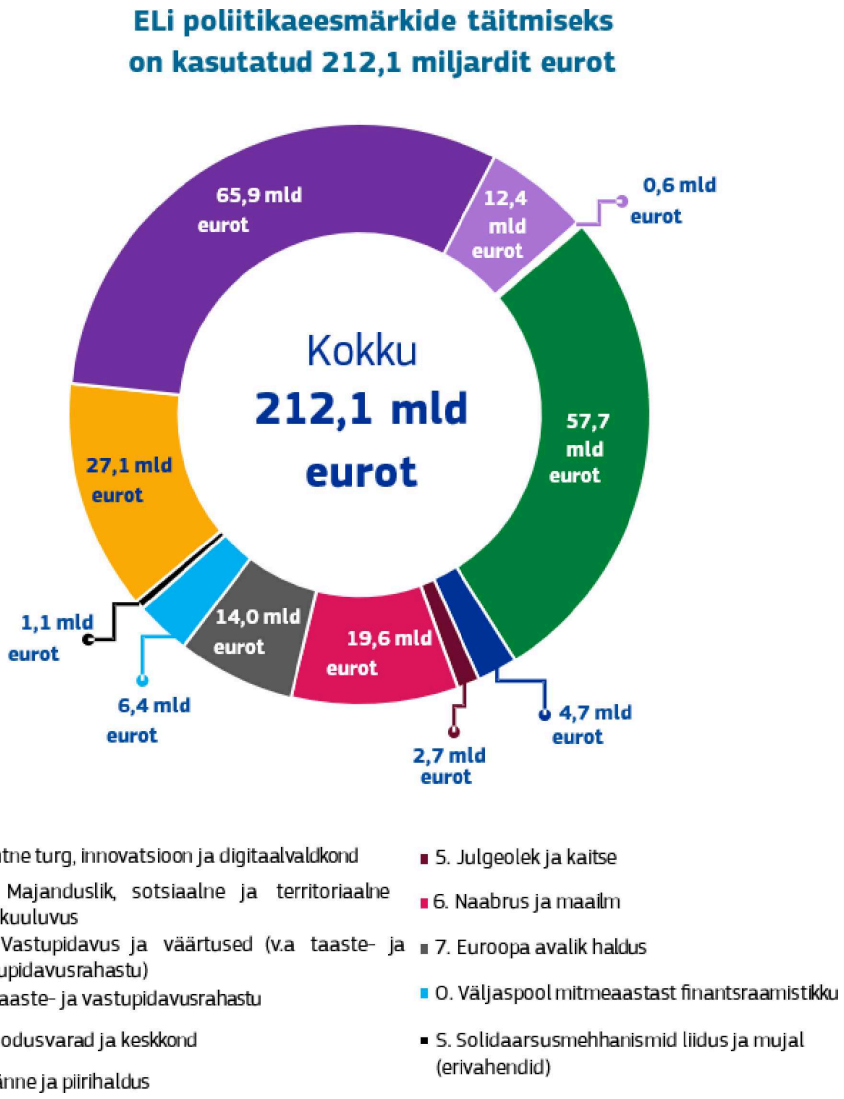
  — millest 41,7 miljardit eurot taasterahastust „NextGenerationEU“.

Finantsmäärusega ([5]) ja/või konkreetsete programmide õiguslike alustega lubatud juhtudel kanti heakskiidetud eelarvega ette nähtud assigneeringud, mida 2025. aastal ei kasutatud – 2,1 miljardit eurot kulukohustuste assigneeringuid ja 6,1 miljardit eurot maksete assigneeringuid – üle 2026. aastasse.

Samamoodi kanti vastavalt finantsmäärusele 2026. aastasse üle 12,4 miljardit eurot sihtotstarbelisest tulust tulenevaid kulukohustuste assigneeringuid ja 28,3 miljardit eurot sihtotstarbelisest tulust tulenevaid maksete assigneeringuid.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Järgmiselt on esitatud 2025. aasta kulukohustuste assigneeringute rakendamine mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 rubriikide kaupa kokku.

2025. aastal kasutati igat liiki assigneeringuid (eelarve, ülekanded eelmisest aastast ja sihtotstarbeline tulu) kulukohustuste puhul 93 % ja maksete puhul 86 % ulatuses. Rakendamise määrad, mis vastavalt finantsmäärusele ja/või õiguslikele alustele hõlmasid 2026. aastasse ülekantud assigneeringuid, olid kulukohustuste assigneeringute puhul 99,5 % ja maksete assigneeringute puhul 100 % 2025. aasta heakskiidetud eelarvest.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ tagastamatu toetuse assigneeringud kanti täielikult eelarvesse 2021. aastal, s.o 421,1 miljardit eurot kulukohustuste assigneeringutena. 2023. aasta oli viimane aasta, mil oli võimalik võtta asjaomaseid juriidilisi kohustusi.

2025. aastal oli taasterahastu „NextGenerationEU“ maksete assigneeringuid 43,8 miljardit eurot ja neist kasutati 95,4 %. Ülejäänud 2,0 miljardit eurot maksete assigneeringuid kanti üle 2026. aastasse.

2.2.2. *Lõplikult tühistatud kulukohustuste assigneeringud*

Tingimuslikkuse määruse alusel vabastati 2023. aasta jooksul Ungariga seotud kulukohustusi kokku 1 078 miljoni euro väärtuses (millest 30 miljonit eurot taasterahastu „NextGenerationEU“ raames). 2025. aasta lõpuks ei olnud asjaomaseid kulukohustuste assigneeringuid võimalik taastada ja need tühistati lõplikult.

2.2.3. *Täitmata kulukohustused*

Täitmata kulukohustuste summa (mille kohta tavaliselt öeldakse RAL – *Reste à Liquider*) ehk summa, mille suhtes on kohustus võetud, kuid mida ei ole veel välja makstud, oli 2025. aasta lõpus 501,1 miljardit eurot. Täitmata kulukohustused vähenesid 2024. aastaga võrreldes 6,3 miljardi euro võrra.

Täitmata kulukohustuste vähenemise 2025. aastal tingis peamiselt taasterahastu „NextGenerationEU“ (tagastamatu toetusena antav osa) rakendamine, mille panus täitmata kulukohustuste kogusummasse oli 2025. aasta lõpu seisuga 124,1 miljardit eurot (24,9 %).

2.2.4. *Eelarve täitmise tulemus*

Eelarve täitmise tulemus (ülejääk) kasvas 1,3 miljardilt eurolt 2024. aastal 2,1 miljardile eurole 2025. aastal. 2025. aasta eelarve täitmise tulemus on kujunenud peamiselt jaotises 4 „Finantstulud, viivised ja trahvid“ kajastatud eelarvetulu ülekasutamise mõjul.

3. TAASTERAHASTU „NEXTGENERATIONEU“ RAKENDAMINE

3.1. Ülevaade

2025. aasta lõpu seisuga on komisjon rahalise toetusena välja maksnud kokku 468,8 miljardit eurot. Enamik sellest summast – 393,4 miljardit eurot – maksti välja taaste- ja vastupidavusrahastu raames (sealhulgas kava „REPowerEU“ reformide ja investeeringute toetus). Sellest summast 237,5 miljardit eurot maksti välja tagastamatu toetusena ja 155,9 miljardit eurot finantslaenuna antava toetusena. Veel 75,4 miljardit eurot (millest on maha arvatud sissenõutud summad) maksti välja mitmeaastase finantsraamistiku maksetena olemasolevate programmide alusel.

3.2. Taaste- ja vas tupidavusrahastu (sh kava „REPowerEU“) tagastamatu toetuse väljamaksed liikmesriikidele

2025. aasta lõpu seisuga oli heaks kiidetud ja juriidilise kohustusega seotud tagastamatu toetuse kogusumma

359,9 miljardit eurot. Tagastamatu toetusena oli välja makstud kokku 237,5 miljardit eurot.

(miljardites eurodes)

Liikmesriik	Toetuste väärtus kokku 31.12.2025	Eelarvelised kulukohustused 31.12.2025 ([1])	Kokku välja makstud 31.12.2025
Austria	4,0	4,0	3,3
Belgia	5,0	5,0	3,0
Bulgaaria	6,2	6,2	3,3
Horvaatia	5,8	5,8	4,7
Küpros	1,0	1,0	0,5
Tšehhi	8,4	8,4	5,9
Taani	1,6	1,6	1,1
Eesti	1,0	1,0	0,6
Soome	1,9	1,9	1,1
Prantsusmaa	40,3	40,3	34,1
Saksamaa	30,3	30,3	19,8
Kreeka	18,2	18,2	12,0

(miljardites eurodes)

Liikmesriik	Toetuste väärtus kokku 31.12.2025	Eelarvelised kulukohustused 31.12.2025 ([1])	Kokku välja makstud 31.12.2025
Ungari	6,5	6,5	0,1
Iirimaa	1,2	1,2	0,7
Itaalia	71,8	71,8	54,1
Läti	2,0	2,0	1,1
Leedu	2,3	2,3	1,1
Luksemburg	0,2	0,2	0,1
Malta	0,3	0,3	0,2
Madalmaad	5,4	5,4	2,5
Poola	25,3	25,3	9,5
Portugal	16,3	16,3	10,4
Rumeenia	13,6	13,6	6,4
Slovakkia	6,4	6,4	4,0
Sloveenia	1,6	1,6	1,1
Hispaania	79,9	79,9	55,1
Rootsi	3,4	3,4	1,6
Kokku	**359,9**	**359,9**	**237,5**

([1]) *Eelarveliste kulukohustuste puhul on arvesse võetud kõiki vabastatud vahendeid, sealhulgas enne 2025. aastat võetud kulukohustustega seoses vabastatud vahendeid. Kõikidest eelarvelistest kulukohustustest võeti 1,0 miljardi euro ulatuses kohustusi 2025. aastal.*

2025. aastal maksis komisjon tagastamatu toetusena välja kokku 40,1 miljardit eurot. Suurimad väljamaksed tehti Itaaliale (7,6 miljardit eurot) ja Hispaaniale (7,1 miljardit eurot), kellele järgnesid Kreeka (3,5 miljardit eurot) ja Prantsusmaa (3,3 miljardit eurot).

3.3. **Taaste- ja vastupidavusrahastu (sh kava „REPowerEU“) laenude väljamaksed**

2025. aasta lõpu seisuga oli heakskiidetud ja allkirjastatud laenulepingutega kaetud finantslaenuna antavate toetuste kogusumma 277,2 miljardit eurot. Finantslaenuna antava toetusena oli välja makstud kokku 155,9 miljardit eurot.

(miljardites eurodes)

Liikmesriik	Kokku antud seisuga 31.12.2025	Kokku allkirjastatud 31.12.2025	Kokku välja makstud 31.12.2025	Kokku tagasi makstud 31.12.2025	Kokku välja maksmata 31.12.2025
Belgia	0,2	0,2	0,1	–	0,1
Horvaatia	4,3	4,3	1,7	–	1,7
Küpros ([1])	0,0	0,0	0,0	–	0,0
Tšehhi	0,3	0,3	0,2	–	0,2
Kreeka	17,7	17,7	11,4	–	11,4
Ungari	3,9	3,9	0,8	–	0,8
Itaalia	122,6	122,6	99,1	–	99,1
Leedu	1,6	1,6	0,8	–	0,8
Poola	29,4	29,4	17,4	–	17,4

(miljardites eurodes)

Liikmesriik	Kokku antud seisuga 31.12.2025	Kokku allkirjastatud 31.12.2025	Kokku välja makstud 31.12.2025	Kokku tagasi makstud 31.12.2025	Kokku välja maksmata 31.12.2025
Portugal	5,6	5,6	3,4	–	3,4
Rumeenia	7,8	7,8	4,3	–	4,3
Sloveenia	0,5	0,5	0,5	–	0,5
Hispaania	83,2	83,2	16,3	–	16,3
Kokku	**277,2**	**277,2**	**155,9**	–	**155,9**

([1]) *Nõukogu 28. juuli 2021. aasta rakendusotsusega tehti Küprosele reformide ja investeeringute toetamiseks kättesaadavaks laenuna antav toetus kokku 0,2 miljardi euro ulatuses. Küpros on taotlenud nende reformide ja investeeringute väljajätmist ega ole taotlenud vabanenud laenuvahendite kasutamist uute meetmete toetamiseks ega oma taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate olemasolevate meetmete rakendamise taseme tõstmiseks. Seepärast ei tehta laenuna antavat toetust Küprosele enam kättesaadavaks ning juba välja makstud 26,0 miljoni euro suurune laenu eelmakse tuleb kooskõlas asjaomase laenulepingu tingimustega tagasi maksta.*

2025. aastal andis komisjon uue finantslaenuna antavat toetust 47,2 miljardi euro väärtuses. Suurimad väljamaksed tehti Itaaliale (23,4 miljardit eurot) ja Hispaaniale (15,9 miljardit eurot), kellele järgnes Poola (4,0 miljardit eurot). Laenulepingute kohaselt maksavad liikmesriigid alates 10 aasta möödumisest väljamaksmise kuupäevast igal aastal tagasi 5 % väljamakstud summadest. See tähendab, et kuni 31. detsembrini 2025 välja makstud laenude tagasimakseperiood on 2032–2055.

3.4. Tagastamatu toetuse väljamaksed muudele ELi eelarvest rahastatavatele programmidele

2025. aasta lõpu seisuga oli mitmeaastase finantsraamistikuga hõlmatud muudele programmidele tehtud netomaksete kogusumma 75,4 miljardit eurot. See toetus, millest on maha arvatud sissenõutud summad, oli peamiselt seotud REACT-EUga, millest rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Euroopa Sotsiaalfondi (ESF, sealhulgas Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD)).

(miljardites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku programm	Eraldised kokku 31.12.2025	Kulukohustused kokku (netosumma) 31.12.2025	Netomaksed kokku 31.12.2025
REACT-EU	50,6	50,6	50,4
— *millest ERF*	*30,0*	*30,0*	*29,9*
— *millest ESF (sh FEAD)*	*20,6*	*20,6*	*20,5*
Õiglase ülemineku fond	10,9	10,8	7,4
Maaelu areng (EAFRD)	8,1	8,1	6,0
Programm „InvestEU“	6,1	6,1	4,9
Programm „Euroopa horisont“	5,4	5,4	5,2
Reserv rescEU	2,0	2,0	1,5
Kokku	**83,1**	**83,0**	**75,4**

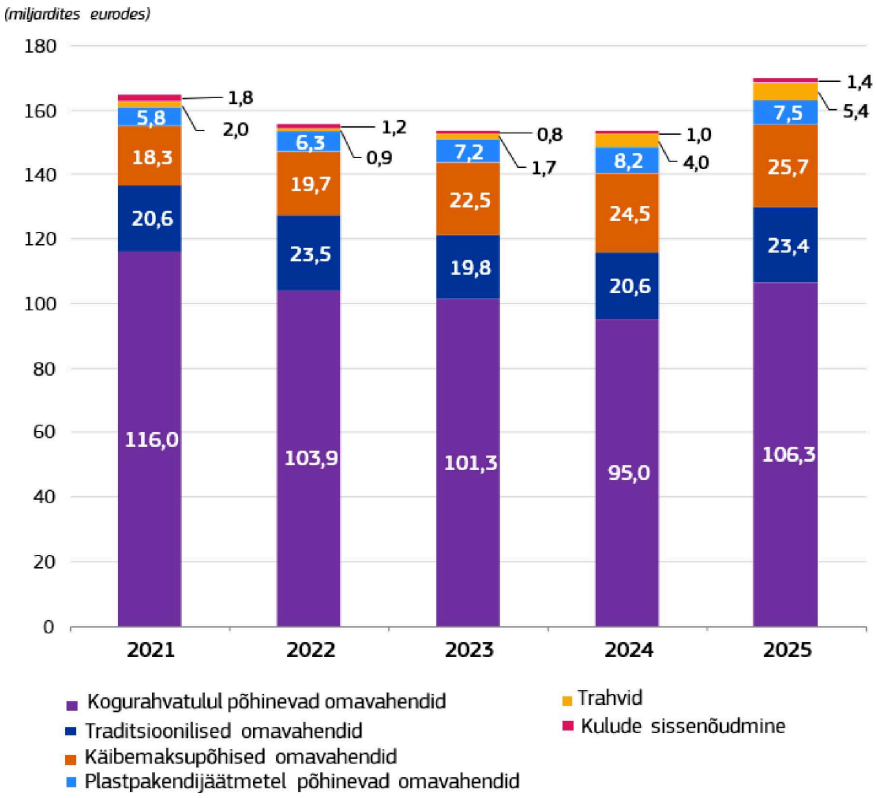
2025. aastal maksis komisjon muudele mitmeaastase finantsraamistiku programmidele välja 8,5 miljardit eurot, sellest enamiku (4,1 miljardit eurot) REACT-EU-le.

4. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE ANALÜÜS

4.1. Tulud

ELi konsolideeritud tulud sisaldavad kaubanduslike ja mittekaubanduslike tehingutega seotud summasid, millest viimased on ülekaalus. Peamiste mittekaubanduslike tulukategooriate (mis koosnevad kogurahvatulul põhinevatest omavahenditest, traditsioonilistest omavahenditest, käibemaksupõhistest omavahenditest, plastpakendijäätmetel põhinevatest omavahenditest, trahvidest ja sissenõutud kuludest) viieaastane suundumus on järgmine.

Peamiste mittekaubanduslike tehingute tulude muutumine viie aasta jooksul[1]

[1] *2021.–2025. aasta andmed ei hõlma mittekaubanduslikku tulu, mis on saadud seoses Ühendkuningriigi EList väljaastumisega ega muud tulu.*

Eelarve tulud peaksid võrduma eelarve kuludega (või neid ületama). Eespool esitatud tulusuundumuse peamine kujundaja on igal aastal tehtavad maksed.

Peamised suundumused 2025. aastal

2025. aastal oli kogutulu, mis hõlmab kõiki tulukategooriaid, 202,5 miljardit eurot; aasta varem oli see summa 175,7 miljardit eurot. Peamised muutused, mis selgitavad 26,8 miljardi euro ehk 15,3 % suurust kasvu, olid järgmised:

— trahvidega seotud tulud suurenesid 1,3 miljardi euro võrra, eelkõige tingituna ettevõtjatele määratud trahvidest;

— finantstulud suurenesid 2,6 miljardi euro võrra, eelkõige tingituna suuremast laenudelt teenitud intressist;

— käibemaksul põhinevad osamaksud suurenesid 24,5 miljardilt eurolt 2024. aastal 25,7 miljardile eurole 2025. aastal;

— plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid vähenesid 8,2 miljardilt eurolt 2024. aastal 7,5 miljardile eurole 2025. aastal;

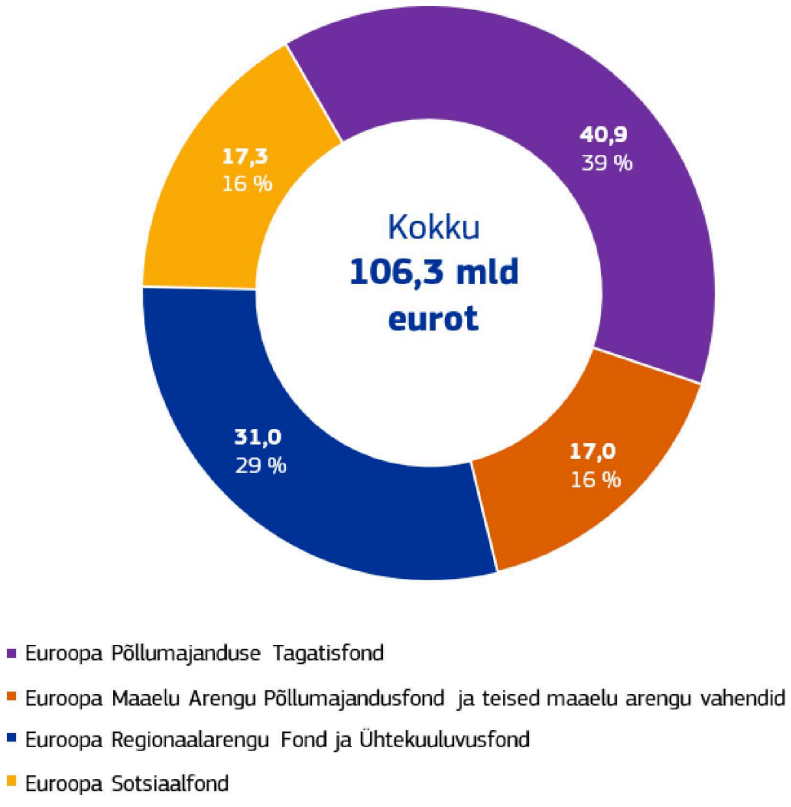
— traditsioonilised omavahendid kasvasid 20,6 miljardilt eurolt 2024. aastal 23,4 miljardile eurole 2025. aastal ja

— tulu kogurahvatulust, mis on ELi tegevustulude peamine osa, suurenes 95 miljardilt eurolt 2024. aastal 106,3 miljardile eurole 2025. aastal. See 11,3 miljardi euro ehk 11,9 % suurune kasv on suures osas seletatav asjaoluga, et vajadus maksete assigneeringute järele kasvas.

4.2. **Kulud**

Raamatupidamise konsolideeritud aastaaruandes kajastatud kulude peamine komponent on eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele delegeeritud kulud, mis hõlmavad järgmisi fonde: i) Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF), ii) Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja teised maaelu arengu vahendid, iii) Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) ja Ühtekuuluvusfond (ÜF) ning iv) Euroopa Sotsiaalfond (ESF). Nende vahendite kulu oli 2025. aastal 106,3 miljardit eurot, mis moodustab 41,3 % kantud kogukulust 257,1 miljardit eurot (2024. aastal oli nende vahendite kulu 101,9 miljardit eurot, mis moodustab 37,3 % kogukulust). Allpool on esitatud liikmesriikidele delegeeritud kulude jaotus ja nende suhtelised osakaalud.

Eelarveaastal 2025 liikmesriikidele delegeeritud peamised kulud (eelarve jagatud täitmine)

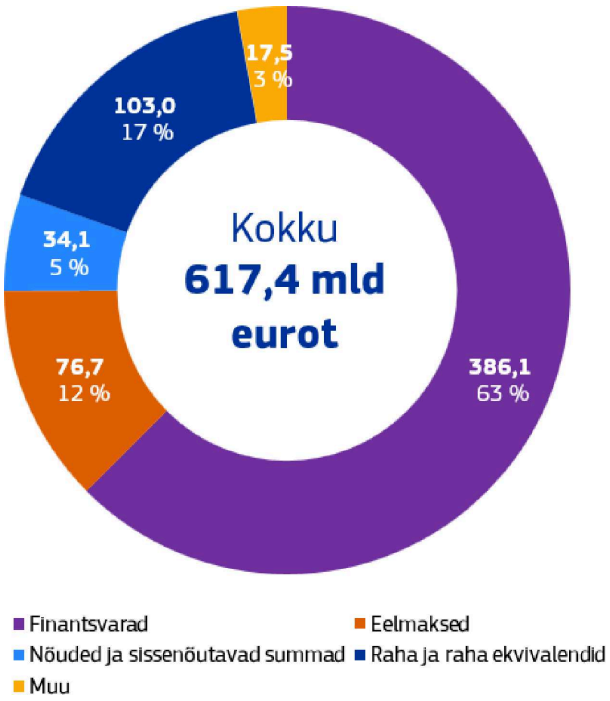
Liikmesriikidele (eelarve jagatud täitmise raames) delegeeritud kulude suurenemine on peamiselt seotud ERFi ja Ühtekuuluvusfondiga (kasv 2,2 miljardit eurot), mille alusel toimuv tegevus jätkub, samuti Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga (EAFRD).

Ülekannete, sealhulgas toetuste ja eelarvetoetusega seotud kulud vähenesid 98,8 miljardilt eurolt 2024. aastal 78,8 miljardile eurole 2025. aastal. 19,9 miljardi euro suurune vähenemine on peamiselt tingitud taasterahastu „NextGenerationEU“ raames taaste- ja vastupidavusrahastust antud tagastamatu toetuse rahastamisest (46,8 miljardit eurot) (2024. aastal 65,8 miljardit eurot). Hoolimata kulude märkimisväärsest vähenemisest jätkuvad edusammud eesmärkide ja sihtide rakendamisel.

4.3. Varad

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli varade väärtus kokku 617,4 miljardit eurot (2024. aastal 518,5 miljardit eurot). See kasv tuleneb peamiselt täiendavast laenuandmisest taaste- ja vastupidavusrahastu programmi raames ning uutest laenudest Ukrainale Ukraina rahastu ja Ukraina laenukoostöö mehhanismi alusel antava makromajandusliku finantsabi raames. Enamiku ELi bilansi varadest moodustasid finantsvarad (muu kui raha ja raha ekvivalendid) (386,1 miljardit eurot), eelmaksed (76,7 miljardit eurot), nõuded ja sissenõutavad summad (34,1 miljardit eurot) ning raha ja raha ekvivalendid (103 miljardit eurot). Muud varad, mille väärtus oli 17,5 miljardit eurot, hõlmasid peamiselt materiaalset põhivara ja immateriaalset vara.

Vara koosseis 31. detsembri 2025. aasta seisuga

Koguvara kasv 99,0 miljardit eurot ehk 19,1 % võrreldes varasema aastaga oli tingitud peamiselt järgmiste asjaolude mõjust.

— Tagasimaksmata laenude summa kasvas 283,6 miljardilt eurolt 2024. aastal 333,4 miljardile eurole 2025. aastal. 49,8 miljardi euro ehk 17,6 % suurune kasv kajastab peamiselt liikmesriikidele täiendavate laenude andmist taaste- ja vastupidavusrahastu ning kava „REPowerEU“ raames (47,2 miljardit eurot) ning uute laenude andmist Ukraina rahastu ja makromajandusliku finantsabi programmide raames (vastavalt 10,1 miljardit eurot ja 18,4 miljardit eurot), mida tasakaalustavad Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi ja TERA alusel tehtavad tagasimaksed (vastavalt 4,9 miljardit eurot ja 8,0 miljardit eurot) ja peamiselt Ukraina uutest laenudest tingitud väärtuse languse suurenemine (14,4 miljardit eurot).

— Raha ja raha ekvivalentide summa suurenes 63,2 miljardilt eurolt 2024. aastal 103,0 miljardile eurole 2025. aastal. 39,9 miljardi euro ehk 63 % suurune kasv on peamiselt tingitud ühtse rahastamisviisiga seotud suuremast likviidsusest (2024. aastal 33,9 miljardit eurot, 2025. aasta lõpus aga 65,2 miljardit eurot), mis tulenes 2026. aasta algusesse kavandatud suurtest väljamaksetest.

Eelmaksed (ettemaksed, mille suhtes on võetud juriidiline kohustus)

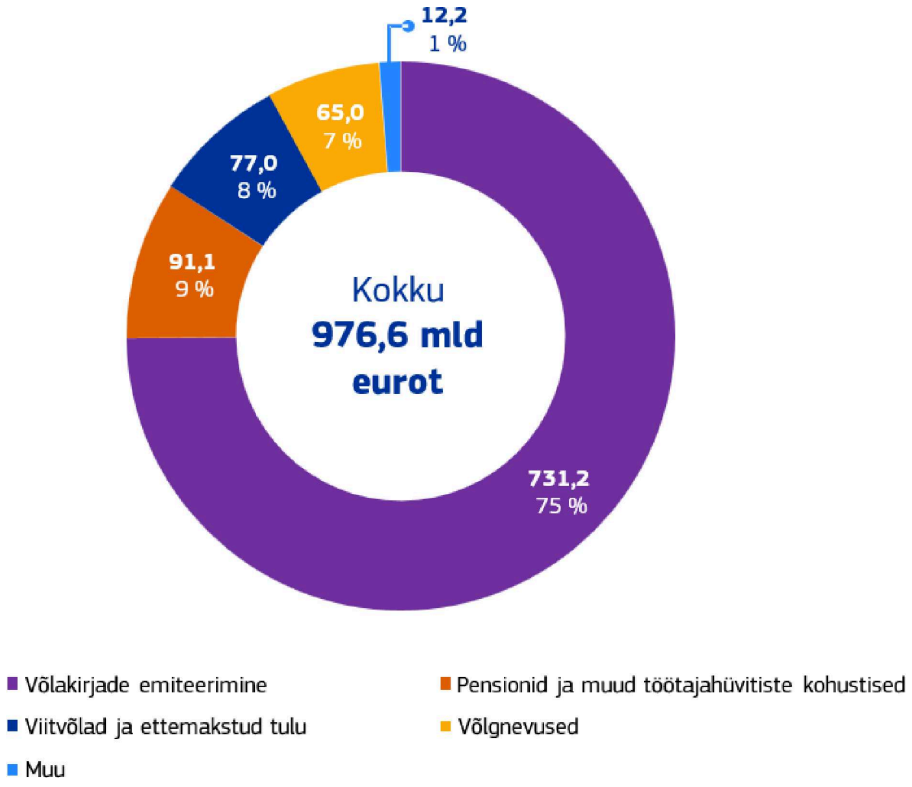
2025. aastal oli eelmaksete (võtmata arvesse muid liikmesriikidele tehtavaid ettemakseid ning osamakseid Bêkou ja Aafrika usaldusfondidesse) summa 71,3 miljardit eurot (2024. aastal 75,1 miljardit eurot). Suurim muutus on seotud taaste- ja vastupidavusrahastu eelmaksetega, mis vähenesid 2025. aastal 15,4 miljardilt eurolt 10,2 miljardile eurole vastavalt programmi tavapärasele rakendamisele, sest 2025. aastal ei tehtud täiendavaid eelmakseid.

Mitmeaastase finantsraamistiku programmide alusel tehtavate eelmaksete määr oleneb oluliselt mitmeaastase finantsraamistiku asjaomasest etapist – näiteks mitmeaastase finantsraamistiku perioodi alguses tehakse tavaliselt liikmesriikidele suuri ettemakseid ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas ning need summad jäävad liikmesriikidele kättesaadavaks kuni programmide lõpetamiseni. Välja makstakse ka iga-aastased eelmaksed, mis tuleb aasta jooksul ära kasutada või mis vastasel korral raamatupidamisarvestuse tsükli iga-aastase sulgemise osana järgmisel aastal sisse nõutakse. Komisjon teeb kõik endast oleneva, et eelmaksed püsiksid sobival tasemel. Oluline on leida tasakaal projektide piisava rahastamise tagamise ja kulude õigeaegse kajastamise vahel.

4.4. Kohustised

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli kohustiste summa kokku 976,6 miljardit eurot (2024. aastal 827,3 miljardit eurot). See kasv on peamiselt tingitud 2025. aastal ühtse rahastamisviisi alusel võetud laenudest. Enamiku kohustistest moodustasid liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele antavate laenude rahastamiseks võetud laenud (731,2 miljardit eurot), pensionikohustused ja muud töösuhtejärgsete hüvitistega seotud kohustised (91,1 miljardit eurot), viitvõlad ja ettemakstud tulu (77,0 miljardit eurot) ning võlgnevused kolmandatele isikutele (65 miljardit eurot).

Kohustiste koosseis 31. detsembri 2025. aasta seisuga

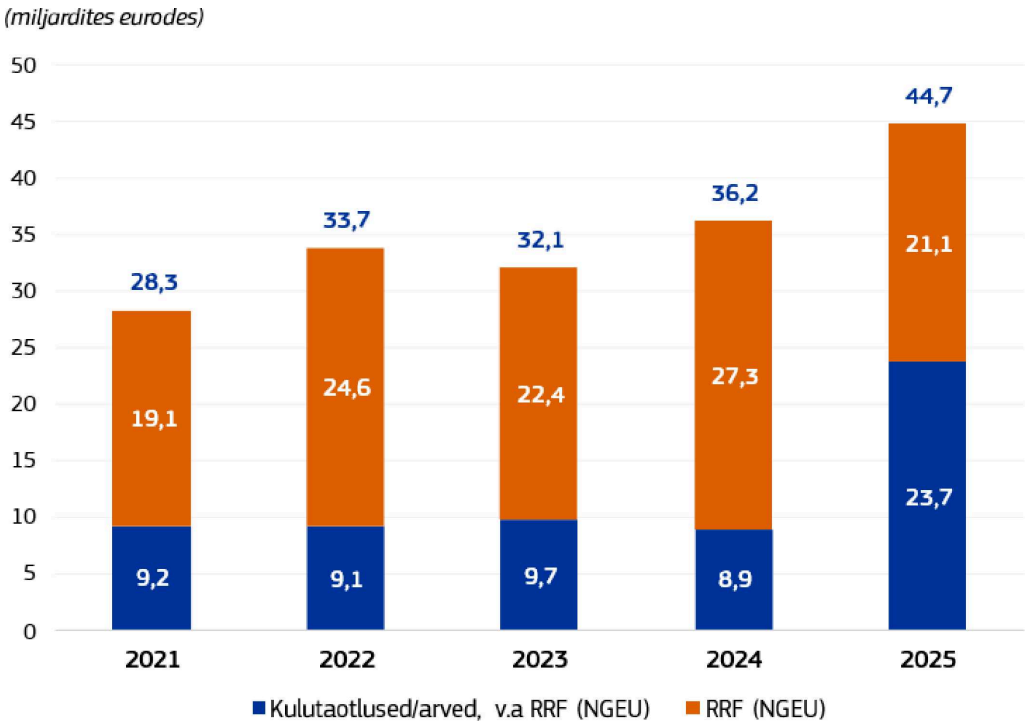
Kasv 149,3 miljardit eurot ehk 18,0 % võrreldes varasema aastaga oli tingitud peamiselt järgmiste asjaolude mõjust:

— võetud laenud suurenesid 594,0 miljardilt eurolt 2024. aastal 731,2 miljardile eurole 2025. aastal. 137,2 miljardi euro ehk 23,1 % suurune kasv on peamiselt seotud ühtse rahastamisviisi raames taaste- ja vastupidavusrahastu, Ukraina rahastu ja makromajandusliku finantsabi laenude jaoks tehtud uute emissioonidega, millest on maha arvatud tagasimaksed (148,3 miljardit eurot, millest on lahutatud EFSMi, TERA ja maksebilansi toetamise mehhanismi tagasimaksed summas 10,6 miljardit eurot);

— viitvõlad ja ettemakstud tulu suurenesid 67,1 miljardilt eurolt 2024. aastal 77,0 miljardile eurole 2025. aastal. 9,9 miljardi euro ehk 14,8 % suurune kasv on peamiselt seotud taaste- ja vastupidavusrahastuga ning

— võlgnevused suurenesid 55,4 miljardilt eurolt 2024. aastal 65,0 miljardile eurole 2025. aastal. See 9,6 miljardi euro ehk 17,3 % suurune kasv on peamiselt seotud ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESFiga (kasv 13,9 miljardit eurot).

Laekunud ja bilansis võlgnevustena kajastatud kulutaotlused ja arved kokku

4.5. **Netovara**

31. detsembri 2025. aasta seisuga ületasid kohustised varasid 359,2 miljardi euro võrra (2024. aastal 308,8 miljardi euro võrra). Kõige märkimisväärsemad elemendid, mis selle kasvu põhjustasid, on täiendav laenuvõtmine ühtse rahastamisviisi raames (neid laene makstakse tagasi kuni 2055. aastani, vt punkt **5.1.1**), poliitikameetmete rakendamise ja seotud kulukohustuste assigneeringute kasv, töötajahüvitiste kohustised (mida makstakse mitme kümnendi vältel) ning EAGFiga seotud maksed, millest suurem osa tehti 2026. aasta esimeses kvartalis.

Asjaolu, et kohustised ületavad varasid, ei tähenda siiski, et ELi institutsioonid ja asutused on rahalistes raskustes. Pigem kajastab see seda, et teatavaid kohustisi rahastatakse tulevaste eelarvete kaudu. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt kajastatakse aruandeaastal paljusid kulusid, mis tegelikult võidakse tasuda alles järgnevatel aastatel ning seetõttu rahastada tulevastest eelarvetest; nende tulevaste rahastamistega seotud tulud võetakse arvesse tulevastel perioodidel.

4.6. **Ühendkuningriigi väljaastumine EList**

Ühendkuningriigi väljaastumislepingu kohaselt jätkab Ühendkuningriik ELi eelarvesse panustamist ja saab jätkuvalt kasu 2021. aastale eelnevatest ELi programmidest ja kulutustest, nagu ta oleks liikmesriik. Ühtlasi saab Ühendkuningriik tagasi teatavad kindlaksmääratud summad, mille ta on ELi eelarvesse maksnud, või ELi eelarvesse laekunud summad, mis on seotud tema liikmesuse perioodiga. EL teatab kaks korda aastas Ühendkuningriigile summad, mis maksmisele kuuluvad, ja Ühendkuningriik maksab neid kuupõhiselt. Aruandlust ajakohastatakse igal aastal tegelike andmete põhjal.

Väljaastumislepingust tulenevate kohustustega kaasnevad ELi jaoks kohustised ja nõuded, mis tuleb välja arvutada ja mida tuleb ELi majandusaasta aruannetes kajastada. Need hõlmavad eelkõige järgmist:

— omavahendid (artikkel 136);

— täitmata kulukohustused (artikkel 140);

— konkurentsitrahvid (artikkel 141);

— liidu kohustised (artikkel 142);

— tingimuslikud finantskohustised ja rahastamisvahendid (artiklid 143 ja 144);

— Euroopa Söe- ja Teraseühenduse netovara (artikkel 145);

— ELi investeeringud Euroopa Investeerimisfondis (EIF) (artikkel 146);

— kohtuasjadega seotud tingimuslikud kohustised (artikkel 147).

(miljonites eurodes)

	Artikkel 140	Artikkel 142	Muu	31.12.2025	31.12.2024
Ühendkuningriigi makstavad summad	*2 327*	*9 599*	*166*	*12 092*	*14 683*
Ühendkuningriigile makstavad summad	–	–	*(1 331)*	*(1 331)*	*(1 922)*
Kokku	**2 327**	**9 599**	**(1 165)**	**10 761**	**12 762**
Pikaajalised	*1 928*	*9 244*	*(915)*	*10 256*	*11 231*
Lühiajalised	*399*	*355*	*(250)*	*505*	*1 530*

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli Ühendkuningriigi vastu olevate nõuete kogusumma väljaastumislepingu finantssätetest tulenevate kohustuste põhjal 10 761 miljonit eurot (2024. aastal 12 762 miljonit eurot). Nende nõuete põhielemendid on muu hulgas Ühendkuningriigi kohustused artikli 142 alusel, mis on seotud ELi töösuhtejärgsete hüvitiste kohustisega (9 599 miljonit eurot), ja artikli 140 alusel, mis on seotud täitmata eelarveliste kulukohustustega (2 327 miljonit eurot).

5. **EELARVELISED TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED**

Viimastel aastatel on EL oma poliitika elluviimiseks ja ELi eesmärkide saavutamiseks üha enam kasutanud rahastamisvahendeid (nt laenud, tagatised ja omakapitaliinvesteeringud). Näiteks liikmesriikidele või partnerriikidele antavate ELi laenude eesmärk on taastada finantsstabiilsus või toetada majanduse taastumist kriisiolukordadest. ELi tagatisprogrammide peamine eesmärk on suurendada investeeringuid ja parandada juurdepääsu rahastamisele, et kõrvaldada turutõrked peamistes poliitikavaldkondades.

Kui EL annab toetust tagatiste vormis, eeldab ta, et tänu muude finantseerimisasutuste ja investorite toetuse võimendamisele kasvavad investeeringud tema eelarvest antava toetusega võrreldes mitmekordselt.

Kolmandatele riikidele laenude või tagatiste andmisel võib EL kanda eelarvelist kahju, kui toimuvad sündmused, mis ei ole täielikult ELi kontrolli all. Kuna lõplike abisaajate tagasimaksete tegemata jätmisest tulenev kahju tõenäoliselt täielikult ei realiseeru, ei hoia EL varasid nende võimalike kohustuste täies ulatuses, [6] vaid ainult määral, mis on vajalik eeldatava kahju katmiseks ja piisava ohutusvaru säilitamiseks ootamatu kahju puhuks. Kui aga kahju peaks ületama eraldatud summasid, kataksid liikmesriigid selle ELi tulevastest eelarvetest. Selles mõttes tekitavad laenud ja eelarvelised tagatised ELi eelarvele nn eelarvelisi tingimuslikke kohustisi.

EL jälgib korrapäraselt oma tingimuslike kohustiste jätkusuutlikkust ja ühises eraldisfondis hoitavate eraldatud varade piisavust [7] (vt punkt **5.3** allpool).

2025. aasta lõpus oli ELi eelarveliste tingimuslike kohustiste summa kokku 475,7 miljardit eurot, millest 363,1 miljardit eurot oli seotud riikidele antud tagasimaksmata laenudega (nominaalsumma 359,4 miljardit eurot ja kogunenud intressid 3,7 miljardit eurot) ning 112,6 miljardit eurot antud tagatiste maksimumsummaga (ülemmäärad). Laenusummast 286,1 miljardit eurot oli seotud laenudega liikmesriikidele ja 77,0 miljardit eurot laenudega kolmandatele riikidele. Kolmandatele riikidele antavataks laenudeks ja tagatisteks eraldatud varade väärtus oli kokku 27,4 miljardit eurot.

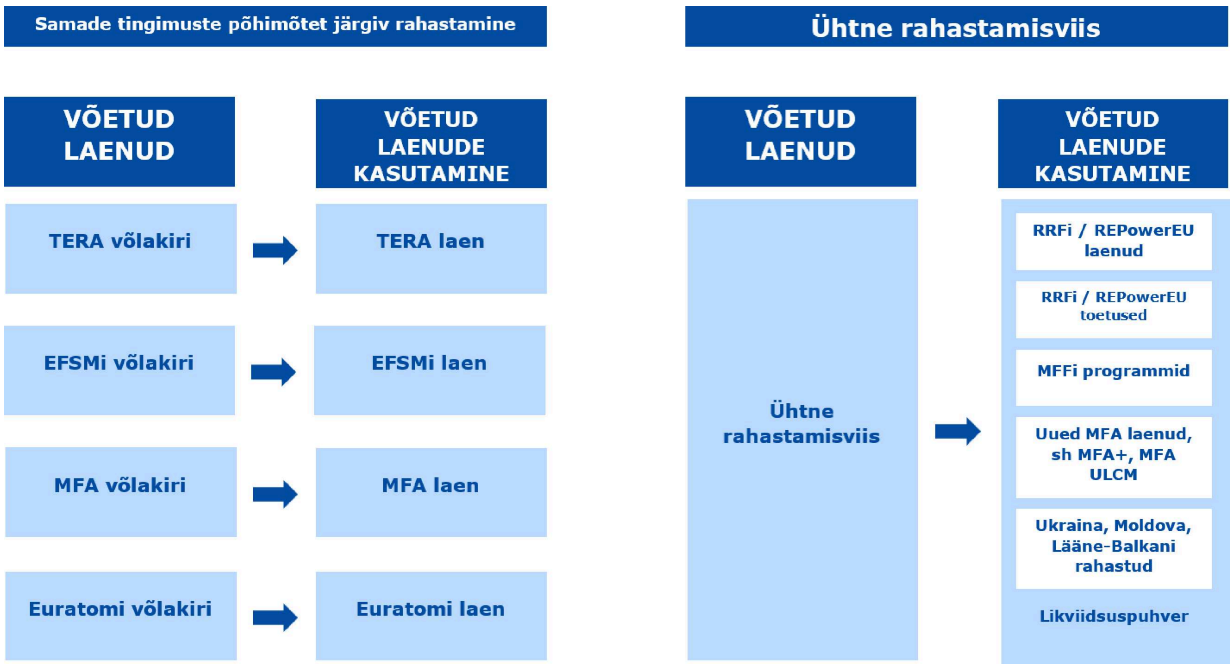
ELil on ka muid kohustisi, mis ei ole oma olemuselt tingimuslikud, kuid mida nende pikaajalise olemuse tõttu rahastavad liikmesriigid ainult tulevastest eelarvetest. See puudutab peamiselt pensionikohustist (31. detsembri 2025. aasta seisuga 91,1 miljardit eurot) ning ühtse rahastamisviisi raames võetavaid laene, millega rahastati taaste- ja vastupidavusrahastu / kava „REPowerEU“ toetusi ja teatavaid muid mitmeaastase finantsraamistiku programme (31. detsembri 2025. aasta seisuga 312,9 miljardit eurot, vt punktid **3.2** ja **3.4**).

5.1. Laenuvõtmis- ja -andmistehingud

5.1.1. *Laenuvõtmine*

Liit võtab laene rahvusvahelistel kapitaliturgudel väärtpaberite emiteerimise kaudu. Kõik liidu võetud laenud tagatakse lõppkokkuvõttes ELi eelarvega. 2020. aastani kasutati võetud laene ainult laenude andmise rahastamiseks, vt punkt **5.1.2.** Pärast taasterahastu „NextGenerationEU“ kasutuselevõttu kasutatakse võetud laene ka taaste- ja vastupidavusrahastu / kava „REPowerEU“ tagastamatu toetuse rahastamiseks, vt punkt **3.2.**

Rahastamisviis

[6] Välja arvatud teatavad eelmiste mitmeaastaste finantsraamistike rahastamisvahendite programmide raames antud tagatised, mida rahastati või mis eraldati täielikult ELi eelarvest.

[7] Vt komisjoni iga-aastane aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste, finantsabi ja tingimuslike kohustuste kohta.

Kuni 2020. aastani järgis komisjon rahastamisel samade tingimuste põhimõtet, emiteerides ühe sihtotstarbelise võlakirja ühe konkreetse laenulepingu rahastamiseks. Ta kandis raha üle otse abi saavale riigile samadel tingimustel (intressimäär, tähtaeg). Võlakirjade emissioonide ajastus, maht ja tähtaeg määrati kindlaks abisaaja vajaduste põhjal.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ puhul kasutab komisjon mitmekesist ja ühist rahastamisviisi, mille puhul võetud laenudega ei rahastata otse konkreetseid väljamakseid. Selle asemel emiteeritakse võlg pooleaastaste rahastamiskavade kohaselt koos pika- ja lühiajaliste võlakirjadega. Komisjon kasutab nende väärtpaberite emiteerimiseks enampakkumisi ja sündikaattehinguid. Seejärel kannab ta kulud kooskõlas liikmesriikidega kokku lepitud kulude jaotamise metoodikaga ([8]) üle laenude saajatele ja tagastamatu toetuse puhul ELi eelarvesse. Selline ühine rahastamisviis võimaldab paindlikumat ja sidusamat laenuvõtmis- ja laenuandmistegevust. Samuti tagab see väiksemad rahastamiskulud ja võimaldab välja töötada parema riskijuhtimis- ja vastavusraamistiku. Selline paindlikkus rahastamisel eeldab ka tõhusat likviidsusjuhtimist tagavat likviidsuspuhvrit.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2022. aasta detsembri määrusele (EL, Euratom) 2022/2434 ([9]) saab komisjon kasutada seda lähenemisviisi kõigi tulevaste laenude puhul. Nii võib see paindlik ja kulutõhus võlahaldus olla kasulik Ukraina abistamiseks loodud rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“, Ukraina rahastu ja muude laenuandmise programmide puhul, luues ühtse rahastamisviisi kõigi ELi laenude võtmiseks.

ELi võetud tagasimaksmata laenude summa kasvas ja oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga kokku 738,9 miljardit eurot. See summa hõlmab taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirju 78,5 miljardi euro väärtuses. Nende emissioonide alus on taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjade raamistik, mis on kooskõlas Rahvusvahelise Kapitaliturgude Assotsiatsiooni (ICMA) rohevõlakirjade põhimõtetega ([10]). Taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjade kaudu kogutud vahenditega rahastatakse taaste- ja vastupidavusrahastu raames riiklike taaste- ja vastupidavuskavade kliimameetmeid.

Järgmises tabelis on esitatud ELi võetud tagasimaksmata laenude (nimiväärtus miljardites eurodes) tagasimaksmise ajakava 31. detsembri 2025. aasta seisuga.

	ÜHTNE	SAMADE TINGIMUSTE PÕHIMÕTTEL TOIMUV LAENAMINE				KOKKU
	RAHASTAMISVIIS	TERA	EFSM	Makromajanduslik finantsabi	Euratom	
2026	69,9	8,0	6,2	0,1	0,0	84,2
2027	37,2	0,0	3,0	0,2	0,1	40,4
2028	55,6	10,0	2,3	0,2	0,1	68,2
2029	34,1	8,1	1,4	0,9	0,0	44,5
2030	27,7	10,0	0,0	0,1	0,1	37,9
2031	39,2	0,0	6,6	1,2	0,1	47,0
2032	30,3	0,0	3,0	0,7	0,0	34,1
2033	15,7	0,0	2,1	0,5	0,0	18,3
2034	39,7	0,0	0,0	0,7	0,0	40,5
2035	16,9	8,5	2,0	2,0	0,0	29,4
2036	0,0	9,0	5,8	1,3	0,0	16,1
2037	18,4	8,7	0,0	0,9	0,0	28,1

([8]) Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/9701.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. detsembri 2022. aasta määrus (EL, Euratom) 2022/2434, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2018/1046 seoses mitmekesise rahastamise strateegia kehtestamisega üldise laenumeetodina (ELT L 319, 13.12.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2434/oj).

([10]) Euroopa Komisjon, eelarve peadirektoraat, „Green bonds – Impact and allocation report – NGEU report 2023“ (Rohevõlakirjad – mõju- ja jaotusaruanne – NGEU 2023. aasta aruanne), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2023, https://data.europa.eu/doi/10.2761/302803.

	ÜHTNE	SAMADE TINGIMUSTE PÕHIMÕTTEL TOIMUV LAENAMINE				KOKKU
	RAHASTAMISVIIS	TERA	EFSM	Makromajanduslik finantsabi	Euratom	
2038	17,0	0,0	1,8	0,3	0,0	19,1
2039	19,3	0,0	0,0	0,1	0,0	19,4
2040	6,0	7,0	0,0	0,5	0,0	13,5
2041	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0	16,9
2042	13,3	0,0	3,0	2,0	0,0	18,3
2043	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0
2044	14,4	0,0	0,0	0,0	0,0	14,4
2045	12,6	0,0	0,0	0,0	0,0	12,6
2046	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0
2047	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	6,0
2048	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0	15,3
2049	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2050	17,0	10,0	0,0	0,0	0,0	27,0
2051	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	15,4
2052	13,9	0,0	0,0	0,5	0,0	14,4
2053	15,3	0,0	0,0	2,5	0,0	17,8
2054	17,3	0,0	0,0	0,0	0,0	17,3
2055	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
Kokku	**596,5**	**90,4**	**37,1**	**14,7**	**0,3**	**738,9**

Ühtset rahastamisviisi järgides rahastatakse taaste- ja vastupidavusrahastu / kava „REPowerEU“ laene ja tagastamatut toetust ning Ukraina rahastu, Lääne-Balkani rahastu, Moldova rahastu ja makromajandusliku finantsabi laene, mis on allkirjastatud 2023. aastal või hiljem.

5.1.2. *Laenuandmine*

Komisjon annab liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele kahepoolseid laene kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustega. 2025. aastal haldas komisjon ELi nimel järgmisi programme, mille alusel ta laene andis (lisaks taaste- ja vastupidavusrahastule / kavale „REPowerEU“, mida on käsitletud punktis **3.3**):

— eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA) raames antav toetus;

— Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM) raames antav toetus;

— makromajanduslik finantsabi;

— Ukraina rahastu;

— Lääne-Balkani rahastu;

— Moldova rahastu;

— Euratom ja

— maksebilansi toetamise mehhanism.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli laenude nimiväärtus (miljardites eurodes) järgmine.

	Kokku lepitud	Aasta lõpu seisuga kokku välja võtmata	Aasta lõpu seisuga kokku välja makstud	Aasta lõpu seisuga maksmisele kuuluv
TERA				
Belgia	8,2	–	8,2	8,2
Bulgaaria	1,0	–	1,0	1,0
Horvaatia	1,6	–	1,6	1,2
Küpros	0,6	–	0,6	0,5
Tšehhi	4,5	–	4,5	4,5
Eesti	0,2	–	0,2	0,2
Kreeka	6,2	–	6,2	5,2
Ungari	0,7	–	0,7	0,7
Iirimaa	2,5	–	2,5	2,5
Itaalia	27,4	–	27,4	24,3
Läti	0,5	–	0,5	0,4
Leedu	1,1	–	1,1	0,9
Malta	0,4	–	0,4	0,3
Poola	11,2	–	11,2	11,2
Portugal	6,2	–	6,2	6,2
Rumeenia	3,0	–	3,0	3,0
Slovakkia	0,6	–	0,6	0,6
Sloveenia	1,1	–	1,1	0,9
Hispaania	21,3	–	21,3	18,5
	98,4	–	**98,4**	**90,4**
EFSM				
Iirimaa	22,5	–	22,5	17,3
Portugal	24,3	–	24,3	19,8
	46,8	–	**46,8**	**37,1**
Makromajanduslik finantsabi				
Albaania	0,2	–	0,2	0,2
Armeenia	0,1	–	0,1	0,1
Bosnia ja Hertsegoviina	0,1	–	0,1	0,1
Gruusia	0,1	–	0,1	0,1
Jordaania	1,6	0,3	1,3	1,3
Kosovo	0,1	–	0,1	0,1
Kirgiisi Vabariik	0,0	–	0,0	0,0
Moldova	0,4	–	0,4	0,4

	Kokku lepitud	Aasta lõpu seisuga kokku välja võtmata	Aasta lõpu seisuga kokku välja makstud	Aasta lõpu seisuga maksmisele kuuluv
Montenegro	0,1	–	0,1	0,1
Põhja-Makedoonia	0,3	0,1	0,2	0,2
Tuneesia	1,4	–	1,4	1,4
Makromajanduslik finantsabi Ukrainale	12,2	–	12,2	11,0
Makromajanduslik finantsabi+ Ukrainale	18,0	–	18,0	18,0
Makromajanduslik finantsabi Ukrainale Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames	18,1	–	18,1	18,1
Egiptus	5,0	4,0	1,0	1,0
	57,6	**4,3**	**53,3**	**52,1**
Lääne-Balkani rahastu				
Põhja-Makedoonia	0,5	0,5	0,0	0,0
Albaania	0,7	0,6	0,1	0,1
Serbia	1,1	1,1	0,1	0,1
Montenegro	0,3	0,3	0,0	0,0
	2,6	**2,4**	**0,2**	**0,2**
Moldova rahastu				
Moldova	**1,5**	**1,2**	**0,3**	**0,3**
Ukraina rahastu				
Ukraina	**33,0**	**9,8**	**23,2**	**23,2**
Euratom				
Energoatom, K2R4 – Ukraina	**0,4**	–	**0,4**	**0,3**
Taaste- ja vastupidavusrahastu / kava „REPowerEU“	**277,2**	**121,3**	**155,9**	**155,9**
Kokku	**517,4**	**139,0**	**378,5**	**359,4**

TERA

TERA loodi 2020. aastal eesmärgiga anda finantsabi liikmesriikidele, kelle majandust COVID-19 pandeemia tõsiselt häiris või ähvardas tõsiselt häirida. See vahend täiendab mõjutatud liikmesriikide võetud riiklikke meetmeid.

Rahastu kasutamise võimalus lõppes 31. detsembril 2022 ja väljamaksmata summasid ei ole. Laenude tähtajad jäävad vahemikku 5–30 aastat.

EFSM

Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM) loodi rahalise abi andmiseks kõigile liikmesriikidele, kes on majandusraskustes või kellel on tõsine oht sattuda suurtesse majandusraskustesse, mida põhjustavad temast olenematud erandlikud asjaolud. See programm on aegunud ja täiendavaid laene ei saa enam võtta, välja arvatud juhul, kui seda tehakse eriotstarbel, nagu juba antud laenude tähtaegade pikendamine.

2025. aastal maksis Iirimaa tähtaegselt tagasi EFSMi laenu summas 2,4 miljardit eurot, Portugal aga maksis ennetähtaegselt tagasi kaks laenu kogusummas 2,5 miljardit eurot. Laenude aluseks olnud ELi võlakirjad kanti üle ühtse rahastamisviisi reservi.

MAKROMAJANDUSLIK FINANTSABI

Makromajandusliku finantsabi programmi näol on tegemist rahalise abiga, mida EL annab ELi-välistele partnerriikidele, kellel on maksebilansi kriis. Seda antakse keskmise ja pika tähtajaga laenude või toetustena või neid kombineerides ning seda saavad ainult need riigid, kes saavad toetust Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) programmi raames.

Ukraina

2022. aastal leppisid Euroopa Parlament ja nõukogu kokku kolmes Ukrainale antava finantsabi paketis ([11]) kogusummas 7,2 miljardit eurot, et tugevdada riigi vahetut vastupanuvõimet pärast seda, kui Venemaa oli alustanud provotseerimata ja põhjendamatut agressioonisõda. 2022. aasta lõpuks olid kõik laenud Ukrainale välja makstud. Kõnealuste Ukrainale antud laenude tähtaeg jääb vahemikku 10–30 aastat.

Selleks et jätkata ELi toetuse andmist Ukrainale, maksti 2023. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2463 ([12]) alusel välja 18 miljardi euro suurune makromajandusliku finantsabi+ laen. Laenu rahastati ühtset rahastamisviisi kasutades, kõiki varasemaid makromajandusliku finantsabi laene rahastati aga samade tingimuste põhimõtet järgivat rahastamisviisi kasutades.

2024. aasta oktoobris võttis EL vastu määruse, millega antakse Ukrainale uut makromajanduslikku finantsabi ja luuakse Ukraina laenukoostöö mehhanism ([13]). Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames kasutatakse tõkestatud Venemaa riigivaradest saadud erakorralisi tulusid Ukrainale tagastamatu toetuse andmiseks, et aidata Ukrainal maksta tagasi selle algatuse raames G7 partnerite ja ELi antud uusi kahepoolseid laene. Sellest tulenevalt allkirjastas EL 2024. aasta detsembris Ukrainaga uue makromajandusliku finantsabi laenu lepingu summale 18,1 miljardit eurot, mis maksti 2025. aasta lõpuks täielikult välja.

2025. aasta lõpu seisuga oli Ukrainale makromajandusliku finantsabi raames antud tasumata laenude summa kokku 47,1 miljardit eurot (nimiväärtuses).

Ukraina rahastu

29. veebruaril 2024 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu ([14]). See rahastamisvahend puudutab aastaid 2024–2027 ja võimaldab anda Ukrainale kuni 50 miljardit eurot rahalist toetust, sealhulgas kuni 33 miljardit eurot riigilaene. 31. detsembri 2025. aasta seisuga on Ukrainale välja makstud 23,2 miljardi euro väärtuses laene. Ukraina rahastu riigilaene rahastatakse ühtse rahastamisviisi alusel võetud laenudest.

Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu

Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu loomist käsitlev Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1449 ([15]) võeti vastu 2024. aasta mais ja esimesed laenud maksti välja 2025. aastal. Eelduste kohaselt antakse rahastust aastatel 2025–2027 kuni 4 miljardi euro väärtuses laene ning maksed tehakse tingimusel, et ELi partnerriigid Lääne-Balkanil viivad ellu konkreetsed ja põhjalikud sotsiaal-majanduslikud reformid.

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2022/313 Ukrainale 1,2 miljardi euro ulatuses hädaabi andmise kohta, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2022/1201 Ukrainale 1,0 miljardi euro ulatuses erakorralise abi andmise kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2022/1628 Ukrainale 5,0 miljardi euro ulatuses erakorralise abi andmise kohta.

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2463, millega luuakse rahastamisvahend Ukraina toetamiseks 2023. aastal (makromajanduslik finantsabi+) (ELT L 322, 16.12.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj).

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2024. aasta määrus (EL) 2024/2773, millega luuakse Ukraina laenukoostöö mehhanism ja antakse Ukrainale erakorralist makromajanduslikku finantsabi (ELT L, 28.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu (ELT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1449, millega luuakse Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu (ELT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/535, ([16]) millega luuakse Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu, võeti vastu 2025. aasta märtsis. Rahastust toetatakse Moldovat ajavahemikul 2025–2027. Eelduste kohaselt antakse sellest kuni 1,5 miljardi euro väärtuses laene ja esimesed väljamaksed tehti 2025. aastal.

Euratom

Euroopa Aatomienergiaühendus annab laenusid nii liikmesriikidele kui ka kolmandatele riikidele ja nende üksustele energeetikarajatistega seonduvate projektide rahastamiseks.

MAKSEBILANSI TOETAMISE MEHHANISM

Maksebilansi toetamise mehhanism on abiprogramm euroalavälistele liikmesriikidele, kellel on raskusi maksebilansiga. 2025. aastal maksis Läti täielikult tagasi viimase maksebilansi toetamise mehhanismi raames antud tagasimaksmata laenu.

EUROOPA JULGEOLEKUMEETMETE RAHASTAMISVAHEND

27. mail 2025 võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendi (SAFE-rahastamisvahend), ([17]) mille eesmärk on anda liikmesriikidele rahalist toetust, et saavutada ühishangete abil kiiremini kaitsevalmidus. SAFE-rahastamisvahendist antakse liikmesriikidele kuni 150 miljardi euro väärtuses pikaajalisi laene, mis on kavas välja maksta aastatel 2026–2030 ja mida rahastatakse võetud laenudest. 31. mai 2026. aasta seisuga oli 43,7 miljardi euro väärtuses SAFE-rahastamisvahendist antavate laenude kohta lepingud sõlmitud ja kehtivad ning sellest summast oli välja makstud 6,6 miljardit eurot.

Ukraina toetuslaen

2026. aasta veebruaris võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) 2026/467, ([18]) millega nähakse ette Ukraina toetuslaen maksimumsummas 90 miljardit eurot. Seejärel võimaldati programmi rakendamine nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 ([19]) (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) muudatusega, mis võeti vastu 2026. aasta aprillis. Asjaomane laenuleping sõlmiti 2026. aasta mais ja Euroopa Komisjon kavatseb hakata väljamakseid tegema 2026. aasta juunis.

Ühtse rahastamisviisi likviidsus

Ühtse rahastamisstrateegia kohaselt hoitakse teatavat summat võetud laenudest saadud tulust Euroopa Keskpangas pangakontol või paigutatakse lühiajalistesse investeeringutesse. Selle likviidsuspuhvriga tagatakse, et kõikide eelseisvate väljamaksekohustuste täitmiseks on olemas piisavad vahendid. Likviidsuse haldamisel võtab komisjon arvesse eeldatavaid väljamaksevajadusi ja rahasaldode alternatiivkulusid. 2025. aasta lõpu seisuga hoiti likviidsuspuhvris vahendeid kokku summas 65,2 miljardit eurot.

5.1.3. *Eelarvelised kaitsemeetmed, et tagada võetud laenude tagasimaksmine*

ELi võetud laenud on tema otsesed ja tingimusteta kohustused, mille tagavad ELi liikmesriigid. Laenude rahastamiseks võetud laenud kavatsetakse tagasi maksta nende laenude põhisumma ja intresside õigeaegse sissenõudmise teel.

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. märtsi 2025. aasta määrus (EL) 2025/535, millega luuakse Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu (ELT L, 2025/535, 21.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj).

([17]) Nõukogu 27. mai 2025. aasta määrus (EL) 2025/1106, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (ELT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. veebruari 2026. aasta määrus (EL) 2026/467, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Ukraina toetuslaenu andmiseksE aastatel 2026 ja 2027 (ELT L, 2026/467, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj).

([19]) Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

Kui aga abi saav riik tagasimakseid ei tee või tagasimaksmisega viivitab, on ELi võla teenindamiseks olemas mitu kaitsemeedet, millest antakse ülevaade järgmises tabelis. Lühiajaliselt makstakse võetud laen tagasi komisjoni kättesaadavast rahahalduse vahendite jäägist. Seejärel makstakse kolmandatele riikidele antud laenudega seoses võetud laenud (v.a rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“ ja Ukraina rahastu laenude puhul) tagasi ühises eraldisfondis hoitavatest varadest. Rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“ ja Ukraina rahastu ning liikmesriikidele antavate laenude puhul võib komisjon aga nõuda liikmesriikidelt lisavahendeid kasutatava omavahendite varu ulatuses (nn eelarve manööverdamisruum). Teatavate programmide puhul on olemas ka liikmesriikide antud tagatised. Sellest tulenevalt on investorid avatud üksnes ELi krediidiriskile, mitte aga laenude saaja krediidiriskile.

Võetud laenudest rahastatav ELi programm	Kaitsesüsteem
Taasterahastu „NextGenerationEU“ (taaste- ja vastupidavusrahastu ja kava „REPowerEU“)	Eelarve manööverdamisruum ELi eelarve ajutise omavahendite ülemmäära piires – täiendav 0,6 % ELi kogurahvatulust üle ELi eelarve omavahendite ülemmäära, mis on 1,4 % ELi kogurahvatulust
TERA	Kõigi ELi liikmesriikide antud tagatis (25 %) + ELi eelarve omavahendite ülemmäära (1,4 % ELi kogurahvatulust) piiresse jääv eelarve manööverdamisruum
EFSM	ELi eelarve omavahendite ülemmäära (1,4 % ELi kogurahvatulust) piiresse jääv eelarve manööverdamisruum
Makromajanduslik finantsabi (tavapärane)	Ühine eraldisfond (9 % kolmandale riigile antud laenust)
Erakorraline makromajanduslik finantsabi Ukrainale	Ühine eraldisfond (9 % laenust) + kõigi ELi liikmesriikide tagatised (61 %)
Makromajanduslik finantsabi+ Ukrainale	ELi eelarve omavahendite ülemmäära (1,4 % ELi kogurahvatulust) piiresse jääv eelarve manööverdamisruum
Makromajanduslik finantsabi Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames	ELi eelarve omavahendite ülemmäära (1,4 % ELi kogurahvatulust) piiresse jääv eelarve manööverdamisruum
Ukraina rahastu	ELi eelarve omavahendite ülemmäära (1,4 % ELi kogurahvatulust) piiresse jääv eelarve manööverdamisruum
Lääne-Balkani rahastu	Ühine eraldisfond (9 % kolmandale riigile antud laenust)
Moldova rahastu	Ühine eraldisfond (9 % kolmandale riigile antud laenust)
Euratomi laenud kolmandatele riikidele (riigi osalusega ettevõtted)	Ühine eraldisfond (9 % laenust) ja kolmandate riikide edasigarantiid

5.2. **Eelarvelised tagatised**

Eelarve sellise täitmise puhul annab EL finantseerimisasutustele (rakenduspartnerid) tagatised nende rahastamis- (laenuandmine) ja investeerimistoiminguteks (omakapital), et saavutada oma poliitilised eesmärgid.

EL on andnud tagatisi järgmiste programmide raames:

— välislaenude andmise volituse tagatised, mis on antud Euroopa Investeerimispangale (EIP) ELi-välisteks laenutehinguteks peamiselt riiklike ja valitsemissektorist madalama tasandi abisaajatega;

— Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) tagatis, mis on antud EIP Grupile tehinguteks, millega toetatakse täiendavaid investeeringuid ELis ja VKEde juurdepääsu rahastamisele;

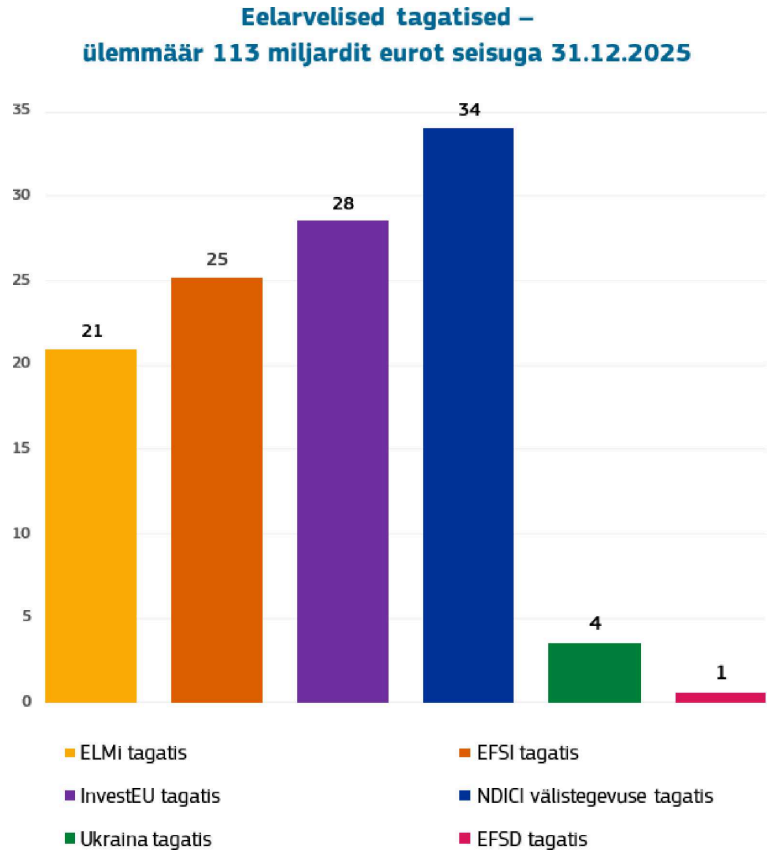
— EIP Grupile, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangale ning mitmele finantspartnerile ELi liikmesriikides antud programmi „InvestEU“ tagatis, et kaasata erainvesteeringuid rohe- ja digipöörde, innovatsiooni ning sotsiaalsete investeeringute ja oskuste valdkonnas; programmi „InvestEU“ tagatist võivad suurendada EFTA ja liikmesriikide toetused ja edasigarantiid;

— naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ määruse kohane välistegevuse tagatis, millega antakse tagatisi nii EIP-le kui ka mitmele muule vastaspoolele nende väljaspool Euroopat asuvate nii avaliku kui ka erasektori toetusesaajate rahastamiseks ja investeeringute tegemiseks, et edendada kestlikke investeeringuid ELi partnerriikides;

— Euroopa Kestliku Arengu Fondi (EFSD) tagatis, mis anti mitmele vastaspoolele eesmärgiga toetada investeeringuid Aafrikas ja Euroopa naabruses asuvates riikides;

— Ukraina tagatis, mis anti Ukraina rahastu määruse alusel mitmele vastaspoolele, et suurendada Ukraina taastamiseks ja ülesehitamiseks tehtavaid investeeringuid.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli nende rakenduspartneritele antud tagatiste tagasimaksmata osa nimiväärtus maksimaalselt 112,6 miljardit eurot, millest 77,6 miljardit eurot on seotud rakenduspartnerite kokkulepitud rahastamis- või investeerimistoimingutega (programmi „InvestEU“, naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ja Ukraina tagatise puhul kehtib endiselt investeerimisperiood, mille jooksul partnerid võivad tagatise alla lisada uusi toiminguid).

Programmi „InvestEU“ võivad toetada ka liikmesriigid ja EMP riigid. Kuni 31. detsembrini 2025 sõlmis EL nende riikidega rahalise toetuse lepinguid summas 3,3 miljardit eurot, millest 2,6 miljardit eurot on seotud rahalise toetusega ja 0,6 miljardit eurot edasigarantiidega.

5.3. **Ühine eraldisfond**

EL eraldab eelarvest summad, millega makstakse sissenõutavad tagatised, et katta õigeks ajaks rakenduspartneritel tekkinud kahju. Alates 2021. aastast hoitakse kõiki eraldatud varasid ühises eraldisfondis, mis toimib ühtse portfellina ja kus varad investeeritakse peamiselt võlaväärtpaberitesse. Praegu on portfellis kombineeritud eraldised ELi eelarveliste tagatiste ja teatavate finantsabi programmide jaoks. Ühise eraldisfondi vahendid on jagatud osadeks, et jälgida summasid seoses selliste eelarveliste tagatiste ja finantsabi programmidega, mille kaudu rahastamises osaletakse.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli komisjonil 27,2 miljardi euro väärtuses netovara ühises eraldisfondis selle järgmiste osade jaoks:

— välistegevuse tagatisfond – 3,4 miljardit eurot (hõlmab välislaenude andmise volituse tagatisi ning 2021. aasta eelseid makromajandusliku finantsabi ja Euratomi laene kolmandatele riikidele);

— EFSI – 9,2 miljardit eurot;

— EFSD – 0,8 miljardit eurot;

— programmi „InvestEU“ osad – 8,9 miljardit eurot (sh liikmesriikide ja EMP riikide rahaline osalus),

— naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ning EFSD+ – 3,6 miljardit eurot;

— Ukraina tagatis – 0,6 miljardit eurot;

— makromajandusliku finantsabi laenud pärast 2020. aastat ja Lääne-Balkani rahastu – 0,2 miljardit eurot;

— makromajandusliku finantsabi laenud Ukrainale – 0,5 miljardit eurot.

Peale selle hoitakse komisjoni keskkassas 0,2 miljardit eurot likviidsuspuhvrina koheselt sissenõutavate tagatiste katmiseks.

6. **ELi POLIITIKA- JA FINANTSRAAMISTIK, VALITSEMINE JA VASTUTUS**

Euroopa Liit (EL) on liit, millele liikmesriigid usaldavad ühiste eesmärkide saavutamise. Euroopa Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.

6.1. **Poliitika- ja finantsraamistik**

ELi aluslepingud

Üldised eesmärgid ja põhimõtted, millest liit ja Euroopa institutsioonid juhinduvad, on määratletud aluslepingutes. Liit ja ELi institutsioonid võivad tegutseda vaid neile aluslepingutega antud volituste piires neis lepingutes sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning nad peavad seda tegema kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega ([20]). Oma eesmärkide saavutamiseks ja oma poliitika elluviimiseks näeb liit endale ette vajalikud rahalised vahendid. Liidu üldiste huvide edendamise, sealhulgas eelarve täitmise ja programmide haldamise eest vastutab komisjon koostöös liikmesriikidega ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

([20]) Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt võtab liit meetmeid üksnes juhul, kui liikmesriigid üksi ei saa piisaval määral saavutada kavandatud meetme eesmärke, vaid neid saab nende ulatuse või mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei või liidu meetme sisu ega vorm minna aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale (vt Euroopa Liidu lepingu artikkel 5).

Aluslepinguga püstitatud eesmärkide täitmiseks on ELi käsutuses mitmesuguseid vahendeid, millest üks on ELi eelarve. Muud vahendid on näiteks ühtne õigusraamistik või ühised poliitilised strateegiad.

Mitmeaastane finantsraamistik ja kuluprogrammid

ELi eelarvest toetatavaid poliitikavaldkondi rakendatakse kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku ja vastavate valdkondlike õigusaktidega, milles on määratletud kuluprogrammid ja rahastamisvahendid. Nendega kirjeldatakse ELi poliitiliste prioriteetide rahalist külge piisavalt pika aja jooksul, et olla tulemuslik ning pakkuda ELi vahenditest toetuse saajatele ja liikmesriikide kaasrahastavatele asutustele järjekindlat pikaajalist ülevaadet. ELi kulutustele tervikuna ja peamistele kulukategooriatele (rubriikidele) sätestatakse aastased maksimumsummad (ülemmäärad). Kõigi rubriikide ülemmäärade summa moodustab kõigi kulukohustuste assigneeringute ülemmäära. Kõik liikmesriigid võtavad nõukogus mitmeaastase finantsraamistiku vastu ühehäälselt Euroopa Parlamendi nõusolekul. Praegune mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 võeti vastu 17. detsembril 2020 ([21]). Mitmeaastast finantsraamistikku 2021–2027 täiendab ajutine taasterahastu „NextGenerationEU“.

Aastaeelarve

Aastaeelarve koostab komisjon. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 314 kehtestatud menetlusega lepivad Euroopa Parlament ja nõukogu järgmise aasta eelarves kokku (tavaliselt detsembri keskpaigaks). Eelarve tasakaalu põhimõtte kohaselt peavad eelarveaasta tulud ja kulud (maksete assigneeringud) olema tasakaalus.

ELi eelarve peamised rahastamisallikad on omavahenditulud, mida täiendavad muud tulud. Omavahendite liike on neli: traditsioonilised omavahendid (peamiselt tollimaksud), käibemaksupõhised omavahendid, ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid (mis kehtestati 2021. aastal) ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid. Muud ELi tegevusest saadavad tulud (näiteks konkurentsitrahvid) moodustavad tavaliselt alla 10 % kogutulust.

Eelarve täitmise viisid

ELi eelarvet täidetakse kolmel viisil, millest sõltub, kuidas raha välja makstakse ja seda hallatakse.

— Eelarve jagatud täitmine: suurt osa eelarvest (ligikaudu kolmveerandit eelarvest) haldab komisjon koostöös liikmesriikidega eelarve jagatud täitmise süsteemi alusel, eelkõige struktuurifondide ja põllumajanduse valdkonnas.

— Eelarve otsene täitmine: komisjon haldab programme ka ise ja võib delegeerida konkreetsete programmide rakendamise rakendusametitele.

— Eelarve kaudne täitmine: kulutusi käsitlevaid otsuseid võib hallata ka kaudselt muude asutuste kaudu ELis või mujal. Finantsmääruses ja/või rahalist toetust käsitlevates lepingutes on määratletud selliste üksuste vajalikud kontrolli- ja aruandlusmehhanismid ning komisjonipoolne järelevalve juhul, kui ülesannete täitmine on tehtud kohustuseks liikmesriikide ametiasutustele, Euroopa Investeerimispanga grupile, kolmandatele riikidele, rahvusvahelistele organisatsioonidele (nt Maailmapank või Ühinenud Rahvaste Organisatsioon) ja muudele üksustele (nt ELi detsentraliseeritud asutused ja ühisettevõtted).

Rahastamisvahendid ja eelarvelised tagatised

Eelarve täitmise tavapärast viisi – toetuste andmist – täiendab nii tagatiste kui ka omakapitali ja laenude vormis rahastamisvahendite pakkumine. Lisaks annab ja võtab EL laene konkreetsete finantsabi programmide jaoks, et toetada liikmesriike ja kolmandaid riike kahepoolsete laenudega, mida rahastatakse kapitaliturgudel ELi eelarve tagatisel emiteeritud võlast. 2022. aasta detsembris kehtestasid Euroopa Parlament ja nõukogu ELi võetavate laenude puhul ühtse rahastamisviisi, mille alusel liit emiteerib ühe nimega nn ELi võlakirju, mitte eraldi nimega üksikute programmide võlakirju.

([21]) 1. veebruaril 2024 nõustus Euroopa Ülemkogu komisjoni ettepaneku COM(2023) 336 alusel mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 ülemmäärade läbivaatamisega.

Finantsmäärus

Üldeelarve suhtes kohaldatav finantsmäärus ([22]) on ELi rahanduses keskne õigusakt. Selles on üksikasjalikult määratletud ELi eelarve täitmise suhtes kohaldatavad finantsreeglid ja rollid, mida täidavad eri osalejad, kelle ülesanne on tagada, et raha kasutatakse põhjendatult ja sellega täidetakse seatud eesmärgid. Samuti sisaldab see erisätteid, mida kohaldatakse rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi suhtes.

6.2. **Valitsemine ja aruandekohustus**

6.2.1. *Institutsiooniline ülesehitus*

ELil on institutsiooniline raamistik, mille kaudu liit püüab edendada oma väärtusi, saavutada oma eesmärke, teenida liidu, selle kodanike ja liikmesriikide huve ning tagada oma poliitika ja meetmete kooskõla, tõhusus ning järjepidevus. Organisatsiooniline struktuur koosneb institutsioonidest, asutustest ja muudest ELi autonoomsetest organitest. See, millised neist üksustest on hõlmatud ELi konsolideeritud majandusaasta aruandega, on määratletud finantsmääruses ja kohaldatavates raamatupidamiseeskirjades (konsolideerimisega hõlmatud üksuste loetelu on esitatud ELi konsolideeritud majandusaasta aruande lisade punktis **9**).

Euroopa Parlament täidab koos nõukoguga seadusandja ja eelarve kinnitaja ülesandeid. Komisjonil on poliitiline aruandekohustus Euroopa Parlamendi ees. Nõukogu täidab ka poliitika kujundamise ja koordineerimise ülesandeid vastavalt Euroopa Ülemkogu seatud üldisele poliitilisele suunale ja liidu prioriteetidele.

Euroopa Komisjon on Euroopa Liidu täidesaatev haru. Komisjon edendab liidu üldisi huve ja käivitab selleks asjakohaseid algatusi. Ta tagab aluslepingute kohaldamise ja teeb Euroopa Liidu Kohtu kontrollimisel järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle liikmesriikide poolt. Komisjonil on koordineeriv, täidesaatev ja juhtimisfunktsioon, ta täidab eelarvet ja haldab programme.

Komisjon täidab eelarvet suures osas koostöös liikmesriikidega ([23]). Koos tagavad nad assigneeringute kasutamise kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega. Määrustes on sätestatud liikmesriikide kontrolli- ja auditeerimiskohustused eelarve jagatud täitmisel ning sellest tulenevad kohustused. Neis on sätestatud ka iga ELi institutsiooni kohustused ja üksikasjalikud eeskirjad seoses nende enda kuludega.

6.2.2. *Komisjoni juhtimisstruktuur*

Komisjoni juhtimiskorraldust ja seda, kuidas see tagab komisjoni toimimise nüüdisaegse, vastutustundliku ja tulemustele suunatud institutsioonina, on kirjeldatud teatises, ([24]) mis käsitleb juhtimist Euroopa Komisjonis.

Komisjon täidab oma ülesandeid volinike kolleegiumi juhtimisel, kes määratleb prioriteedid ja võtab üldise poliitilise vastutuse komisjoni töö eest. Kolleegiumina töötab komisjon oma presidendi poliitilise juhtimise all, kes enda ametisse nimetamise raames tutvustab Euroopa Parlamendile eesmärke, mida ta kavatseb taotleda, presidendi poliitilistes suunistes. President otsustab komisjoni sisemise ülesehituse, tagades selle kui kollegiaalse kogu järjekindla ja tõhusa toimimise.

Kolleegium delegeerib eelarve täitmise tegevusliku külje ja finantsjuhtimise peadirektoritele ja talituste juhtidele, kes juhivad komisjoni halduskultuuri. Sellise detsentraliseeritud lähenemisviisiga luuakse halduskultuur, mis innustab ametnikke võtma vastutust nende kontrolli all oleva tegevuse eest ja nõuab neilt tagatisi nende vastutuse all oleva tegevuse üle.

([22]) Määrus (EL, Euratom) 2024/2509.
([23]) Vt ELi toimimise lepingu artikkel 317.
([24]) C(2020) 4240, 24.6.2020.

Presidendi juhtimisel ja tihedas koostöös eelarve, inimressursside ja halduse eest vastutava komisjoni liikmega ning presidendi- ja kesktalituste osalemisel tagab üldjuhatus koordineerimise, järelevalve, nõustamise ja strateegilise suunamise.

Komisjonisisese korraga on määratletud tõhusate kontrollide ja haldusvahendite sidus kogum, mis võimaldab volinike kolleegiumil võtta komisjoni töö eest poliitiline vastutus ([25]).

6.2.3. *Komisjoni finantsjuhtimine*

Finantsjuhtimisega seotud ülesanded ja kohustused on komisjonis selgesti määratletud (nt finantsmääruses ja sise-eeskirjades) ([26]) ja neid kohaldatakse vastavalt. Volitatud eelarvevahendite käsutajatena vastutavad komisjoni peadirektorid ja talituste juhid ELi ressursside usaldusväärse finantsjuhtimise, finantsmääruse sätete järgimise, riskijuhtimise ja asjakohase sisekontrolli raamistiku kehtestamise eest.

Eelarvevahendite käsutajad vastutavad kogu halduprotsessi eest, alates selle kindlaksmääramisest, mida tuleb institutsiooni poolt seatud poliitikavaldkondade eesmärkide saavutamiseks teha, kuni tegevuse haldamiseni nii tegevuslikust kui ka usaldusväärse finantsjuhtimise seisukohast. Ülesandeid võib delegeerida edasi direktoritele, üksuste juhtidele ja teistele, kellest saavad seeläbi edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad. Iga eelarvevahendite volitatud käsutaja võib tugineda sisekontrollisüsteemide rakendamise järelevalves ja seires ühele või kahele riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutavale direktorile.

Komisjoni kesktalitused edendavad parimat tava ning annavad juhiseid ja nõu, muu hulgas üldjuhatuse töö kaudu.

Finantsmääruse kohaselt peab iga volitatud eelarvevahendite käsutaja koostama iga-aastase tegevusaruande, milles kirjeldatakse tulemusi, sisekontrolli ja finantsjuhtimist asjaomasel aastal. Iga-aastane tegevusaruanne sisaldab kinnitust selle kohta, et vahendeid on kasutatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete kohaselt ning et kehtestatud kontrollimenetlused pakuvad vajalikke tagatisi aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. ELi eelarve iga-aastane haldus- ja tulemusaruanne ([27]) on peamine vahend, **millega volinike kolleegium võtab poliitilise vastutuse ELi eelarve finantsjuhtimise eest**.

Komisjoni peaarvepidaja vastutab tsentraalselt rahavoogude juhtimise, sissenõudmismenetluste, rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamise standarditel (IPSAS) põhinevate raamatupidamiseeskirjade kehtestamise, raamatupidamissüsteemide valideerimise ning komisjoni ja ELi konsolideeritud majandusaasta aruannete koostamise eest. Peaarvepidajal tuleb ka anda majandusaasta aruandele allkiri deklareerimaks, et see annab tõese ülevaate Euroopa Liidu finantsseisundi, tegevuse tulemuste ja liidu rahavoogude kõigist olulistest tahkudest. Majandusaasta aruande võtab vastu volinike kolleegium. Peaarvepidaja täidab oma funktsiooni sõltumatult ja tal on suur vastutus finantsaruandluse eest komisjonis.

Komisjoni siseaudiitor on samuti tsentraliseeritud ja sõltumatu funktsiooni täitja, kes esitab sõltumatuid nõuandeid, seisukohti ja soovitusi komisjoni, ELi asutuste ja muude autonoomsete asutuste sisekontrollisüsteemide kvaliteedi ja toimimise kohta.

Auditi järelevalvekomitee tagab siseaudiitori sõltumatuse ning teeb järelevalvet siseauditi kvaliteedi ja järelmeetmete üle, mida komisjoni talitused on võtnud nii seoses sise- ja välisauditite soovituste kui ka Euroopa Kontrollikoja järeldustega eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta ja soovitustega ELi konsolideeritud majandusaasta aruande usaldusväärsuse kohta. Komitee nõustav roll aitab veelgi üldiselt parandada komisjoni tõhusust ja tulemuslikkust oma eesmärkide täitmisel ning toetab kolleegiumi järelevalvetegevust komisjoni juhtimise, riskijuhtimise ja sisekontrolli tavade üle.

([25]) Selle tulemusel tähistatakse mõistega „Euroopa Komisjon“ nii institutsiooni – komisjoni liikmetest moodustatud kolleegiumi – kui ka selle juhatust, mida haldavad selle talituste peadirektorid (ja muude halduslike struktuuriüksuste, nagu teenistuste, büroode ja rakendusametite juhid).

([26]) Alates 2019. aasta keskpaigast on Euroopa Arengufondi (EAF) haldamine kooskõlas sise-eeskirjade läbivaadatud artikliga 12 kaasdelegeeritud viiele talitusele (rahvusvahelise partnerluse peadirektoraat (rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraat), Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat (ECHO), hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat, Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning Teadusuuringute Ühiskeskus).

([27]) https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_en.

6.2.4. *Välisaudit ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus*

Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega tuleb vahendeid hallata tulemuslikult, tõhusalt ja säästlikult. Et tagada piisav kindlus ELi vahendite nõuetekohase kulutamise kohta, on olemas põhjalikul aruandlusel, välisauditil ja poliitilisel kontrollil põhinev vastutusraamistik.

Euroopa Parlament otsustab pärast **nõukogu** soovitust, kas anda lõplik heakskiit – mida nimetatakse eelarve täitmisele heakskiidu andmiseks – viisile, kuidas komisjon ELi eelarvet teataval aastal täitis. Iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlusega tagatakse, et komisjonil lasub poliitiline vastutus ELi eelarve täitmise eest.

Igal aastal kontrollib **Euroopa Kontrollikoda** raamatupidamisaruannete usaldusväärsust ning seda, kas kõik tulud on saadud ja kõik kulud on kantud seaduslikult ja korrektselt ning kas finantsjuhtimine ja eelarvestamise kvalitatiivsed aspektid, sealhulgas tulemuslikkus, on olnud usaldusväärsed. Arvestades taasterahastu „NextGenerationEU“ suurt tähtsust, täiendab Euroopa Kontrollikoja arvamust ELi tavapärase eelarve raames kantud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta alates 2021. aastast eraldi arvamus taaste- ja vastupidavusrahastu raames kantud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Euroopa Kontrollikoja aastaaruande avaldamine on eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse lähtepunkt. Audiitorid koostavad ka eriaruandeid konkreetsete kulutuste või poliitikavaldkondade või eelarve- või juhtimisküsimuste kohta.

Otsus eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta põhineb ka komisjoni integreeritud finants- ja vastutusaruannetel, ([28]) volinike ärakuulamisel Euroopa Parlamendis ning komisjonile esitatud kirjalikele küsimustele antud vastustel.

RAAMATUPIDAMISE KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON

Euroopa Liidu 2025. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne on koostatud teabe alusel, mille institutsioonid ja asutused on esitanud vastavalt Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse artikli 252 lõikele 2. Käesolevaga kinnitan, et aruanne on koostatud finantsmääruse XIII jaotise ja raamatupidamisarvestuse põhimõtete, normide ja meetodite kohaselt, mida on kirjeldatud raamatupidamise aastaaruannete lisades.

Olen saanud nende institutsioonide ja asutuste peaarvepidajatelt kogu vajaliku teabe, mille õigsust nad kinnitasid ja mis oli vajalik Euroopa Liidu varasid ja kohustisi ning eelarve täitmist kajastava aruande koostamiseks.

Käesolevaga kinnitan, et nimetatud teabe ja kontrollimise alusel, mida pidasin vajalikuks enne Euroopa Komisjoni aruannete allakirjutamist teha, olen piisavalt kindel, et aruanded kajastavad Euroopa Liidu finantsseisundit, tegevustulemusi ja rahavooge kõigis olulistes aspektides õiglaselt.

Komisjoni peaarvepidaja

Niall BOHAN

18. juuni 2026

([28]) Finantsmääruse (artikkel 253) kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule finants- ja vastutusaruanded, mis on oluline sisend eelarve täitmisele heakskiidu andmise iga-aastase menetluse jaoks, mille kaudu Euroopa Parlament ja nõukogu tagavad, et komisjon vastutab selle eest, kuidas ta ELi eelarvet haldab. Integreeritud finants- ja vastutusaruannete pakett koosneb viiest aruandest, mis käsitlevad ELi eelarve täitmist, tulemuslikkust, tulemusi, haldamist ja kaitset. Integreeritud finants- ja vastutusaruanded Europa veebisaidil.

RAAMATUPIDAMISE KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDED JA NENDE LISAD ([29])

SISUKORD

		Lk
BILANSS		35
TULEMIARUANNE		36
RAHAVOOGUDE ARUANNE		37
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE		38
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD		39
1.	PEAMISED ARVESTUSMEETODID	39
2.	BILANSI LISAD	57
3.	TULEMIARUANDE LISAD	97
4.	TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED JA TINGIMUSLIKUD VARAD	108
5.	EELARVELISED KULUKOHUSTUSED JA JURIIDILISED KOHUSTUSED	114
6.	FINANTSRISKIDE JUHTIMINE	119
7.	SEOTUD OSAPOOLI KÄSITLEVAD ANDMED	137
8.	BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED	139
9.	KONSOLIDEERIMISE ULATUS	140

([29]) Juhime tähelepanu sellele, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnes järgnevas tabelis esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa erineda tabelis esitatud kogusummast.

BILANSS

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
PÕHIVARA			
Immateriaalne vara	*2.1*	*1 135*	*1 095*
Materiaalne põhivara	*2.2*	*14 756*	*13 713*
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringud	*2.3*	*1 524*	*1 446*
Finantsvarad	*2.4*	*362 806*	*308 961*
Eelmaksed	*2.5*	*38 971*	*40 861*
Kaubanduslikud nõuded ja mittekaubanduslikud sissenõutavad summad	*2.6*	*12 663*	*13 272*
		431 856	**379 347**
KÄIBEVARA			
Finantsvarad	*2.4*	*23 291*	*19 377*
Eelmaksed	*2.5*	*37 775*	*38 058*
Kaubanduslikud nõuded ja mittekaubanduslikud sissenõutavad summad	*2.6*	*21 404*	*18 465*
Laovaru	*2.7*	*79*	*85*
Raha ja raha ekvivalendid	*2.8*	*103 041*	*63 163*
		185 591	**139 148**
VARAD KOKKU		**617 447**	**518 495**
PIKAAJALISED KOHUSTISED			
Pension ja muud töötajahüvitised	*2.9*	*(91 128)*	*(93 096)*
Eraldised	*2.10*	*(2 149)*	*(2 280)*
Finantskohustised	*2.11*	*(644 018)*	*(539 575)*
		(737 295)	**(634 951)**
LÜHIAJALISED KOHUSTISED			
Eraldised	*2.10*	*(464)*	*(7 536)*
Finantskohustised	*2.11*	*(96 769)*	*(62 328)*
Võlgnevused	*2.12*	*(65 037)*	*(55 414)*
Viitvõlad ja ettemakstud tulu	*2.13*	*(77 048)*	*(67 091)*
		(239 319)	**(192 368)**
KOHUSTISED KOKKU		**(976 614)**	**(827 319)**
NETOVARA		**(359 167)**	**(308 824)**
Reservid	*2.14*	*941*	*986*
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad ([1])	*2.15*	*(360 108)*	*(309 810)*
NETOVARA		**(359 167)**	**(308 824)**

([1]) *Euroopa Parlament võttis 26. novembril 2025 vastu eelarve, millega on ette nähtud ELi lühiajaliste kohustiste tasumine omavahenditest, mille liikmesriigid koguvad või mis nõutakse neilt sisse järgmisel aastal. Lisaks tagavad liikmesriigid personalieeskirjade (29. veebruari 1968. aasta määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1) muudetud redaktsioon) artikli 83 kohaselt ühiselt pensionikohustiste täitmise.*

TULEMIARUANNE

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	2025	2024 (ümber liigitatud)
TULUD			
Mittekaubanduslikest tehingutest saadud tulud			
Kogurahvatulul põhinevad omavahendid	*3.1*	*106 342*	*95 037*
Traditsioonilised omavahendid	*3.2*	*23 436*	*20 587*
Käibemaksupõhised omavahendid	*3.3*	*25 728*	*24 547*
Plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid	*3.4*	*7 524*	*8 227*
Trahvid	*3.5*	*5 370*	*4 039*
Kulude sissenõudmine	*3.6*	*1 376*	*957*
Muu	*3.8*	*18 572*	*10 673*
		188 348	**164 068**
Kaubanduslikest tehingutest saadud tulud			
Finantstulud	*3.9*	*11 646*	*9 005*
Muu	*3.10*	*2 500*	*2 592*
		14 146	**11 597**
Tulud kokku		**202 495**	**175 665**
KULUD			
Delegeeritud liikmesriikidele	*3.11*		
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond		*(40 914)*	*(40 267)*
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja muud maaelu arengu vahendid		*(17 017)*	*(14 779)*
Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond		*(31 032)*	*(28 833)*
Euroopa Sotsiaalfond		*(17 308)*	*(18 037)*
Muu		*(4 514)*	*(3 854)*
Ülekanded, sh toetused ja eelarvetoetus	*3.12*		
Taaste- ja vastupidavusrahastu		*(46 815)*	*(65 787)*
Muu		*(32 025)*	*(32 992)*
Rahalist toetust käsitlevad lepingud, sh ELi asutused	*3,13*	*(13 200)*	*(16 820)*
Personali- ja pensionikulud	*3.14*	*(15 954)*	*(14 966)*
Finantskulud	*3.15*	*(27 156)*	*(27 226)*
Ühendkuningriigi väljaastumisleping	*3.7*	*(465)*	*(315)*
Hanke-, haldus- ja muud kulud	*3.16*	*(10 733)*	*(8 997)*
Kulud kokku		**(257 134)**	**(272 873)**
EELARVEAASTA TULEM		**(54 639)**	**(97 208)**

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Eelarveaasta tulem	*(54 639)*	*(97 208)*
Põhitegevus		
Amortisatsioon (finantsvara)	*212*	*191*
Amortisatsioon	*1 123*	*1 194*
Laenude (suurenemine)/vähenemine	*(49 852)*	*(36 703)*
Eelmaksete (suurenemine)/vähenemine	*2 173*	*12 756*
Kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuete ja mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summade (suurenemine)/vähenemine	*(2 332)*	*3 463*
Varude (suurenemine)/vähenemine	*6*	*(7)*
Pensioni- ja muude töötajahüvitiste kohustiste suurenemine/(vähenemine)	*(1 968)*	*2 288*
Eraldiste suurenemine/(vähenemine)	*(7 202)*	*6 481*
Finantskohustiste suurenemine/(vähenemine) (v.a ühtse rahastamisviisi raames)	*(11 575)*	*(1 382)*
Võlgnevuste suurenemine/(vähenemine)	*9 623*	*4 898*
Viitvõlgade ja ettemakstud tulu suurenemine/(vähenemine)	*9 958*	*(9 714)*
Mitterahalise tuluna kajastatud eelneva aasta eelarvetulem	*(1 348)*	*(633)*
Töötajahüvitiste kohustiste ümberhindamine (mitterahalised muutused tulemiaruandes ei kajastu)	*5 603*	*1 159*
Muud mitterahalised muutused	*40*	*27*
Investeerimistegevus		
Immateriaalse vara ja materiaalse põhivara (suurenemine)/vähenemine	*(2 418)*	*(1 817)*
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringute (suurenemine)/vähenemine	*(78)*	*(80)*
Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade (suurenemine)/vähenemine (mitte-tuletisinstrumendid)	*(7 432)*	*(6 246)*
Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade (suurenemine)/vähenemine (tuletisinstrumendid)	*(475)*	*(19)*
Finantseerimistegevus		
Ühtse rahastamisviisi alusel võetud laenude suurenemine/(vähenemine)	*150 460*	*144 900*
NETORAHAVOOD	**39 878**	**23 547**
Raha ja raha ekvivalentide netosumma suurenemine/(vähenemine)	*39 878*	*23 547*
Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta alguse seisuga	*63 163*	*39 616*
Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta lõpu seisuga	*103 041*	*63 163*

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

(miljonites eurodes)

	Liikmesriikidelt sissenõutavad summad Kogunenud ülejääk/(puudujääk)	Muud reservid	Netovara
SALDO SEISUGA 31.12.2023	**(213 221)**	**1 052**	**(212 169)**
Töötajahüvitiste kohustiste ümberhindamine	*1 159*	*–*	*1 159*
Muu	*94*	*(66)*	*27*
Liikmesriikidele tagasi makstud 2023. aasta eelarve ülejääk	*(633)*	*–*	*(633)*
Eelarveaasta tulem	*(97 208)*	*–*	*(97 208)*
SALDO SEISUGA 31.12.2024	**(309 810)**	**986**	**(308 824)**
Töötajahüvitiste kohustiste ümberhindamine	*5 603*	*–*	*5 603*
Muu	*85*	*(45)*	*40*
Liikmesriikidele tagasi makstud 2024. aasta eelarve ülejääk	*(1 348)*	*–*	*(1 348)*
Eelarveaasta tulem	*(54 639)*	*–*	*(54 639)*
SALDO SEISUGA 31.12.2025	**(360 108)**	**941**	**(359 167)**

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Juhime tähelepanu sellele, et alljärgnevates tabelites on Ühendkuningriiki käsitlevad summad seoses kuni 2020. aasta lõpuni kestnud mitmeaastaste finantsraamistikega esitatud rubriigi „Liikmesriigid“ all. Seda põhjusel, et kuigi Ühendkuningriik astus liidust 1. veebruaril 2020 välja, jätkus kooskõlas väljaastumislepinguga nende perioodide puhul tema finantssuhe liiduga nii, nagu oleks ta liikmesriik.

1. **PEAMISED ARVESTUSMEETODID**

1.1. ÕIGUSLIK ALUS JA RAAMATUPIDAMISEESKIRJAD

Euroopa Liidu raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) 2024/2509, ([30]) millele viidatakse edaspidi kui finantsmäärusele.

Finantsmääruse artikli 80 kohaselt koostab EL oma raamatupidamise aastaaruande tekkepõhise arvestuse eeskirjade kohaselt, mis põhinevad rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel (IPSAS). Kõnealused raamatupidamiseeskirjad võtab vastu komisjoni peaarvepidaja ja neid tuleb kohaldada kõigis konsolideeritud institutsioonides ja ELi asutustes, et tagada ELi konsolideeritud raamatupidamisaruannete sisene järjepidevus.

Uute ja muudetud Euroopa Liidu raamatupidamiseeskirjade (EAR) kohaldamine

Uus ELi raamatupidamiseeskiri, mis kehtib 1. jaanuaril 2025 või hiljem algavate aruandeperioodide suhtes

ELi raamatupidamiseeskiri nr 1 „Finantsaruanded“

12. detsembril 2025 võttis Euroopa Komisjoni peaarvepidaja vastu ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 „Finantsaruanded“ sihipärase muudatuse, mis kehtib 1. jaanuaril 2025 või hiljem algavate aruandeperioodide suhtes. Muudatusega kehtestati põhimõtteline lähenemisviis segmentide määratlemisele segmendiaruandes, mis on ELi konsolideeritud majandusaasta aruande ja Euroopa Komisjoni eraldi raamatupidamise aastaaruande kohustuslik osa. Eelmise ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 alusel oli segmentide määratlemine seotud ELi mitmeaastase finantsraamistiku kategooriatega. Sihipärase muudatusega see seos kõrvaldati ja segmendid on määratletud üldiselt kooskõlas rahvusvahelise avaliku sektori raamatupidamise standardiga (IPSAS) 18 „Segmendiaruandlus“. Pärast sihipärase muudatuse vastuvõtmist vaadati segmendiaruande ülesehitus läbi, et keskenduda rahastamisallikate asemel vahendite kasutusotstarbele (vt lisade punkt **3.17**).

Uued vastuvõetud ELi raamatupidamiseeskirjad, mis 31. detsembril 2025 veel ei kehtinud

ELi raamatupidamiseeskiri nr 8 „Rendilepingud“

15. aprillil 2025 võttis Euroopa Komisjoni peaarvepidaja vastu läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 8 „Rendilepingud“, mis kehtib 1. jaanuaril 2027 või hiljem algavate aruandeperioodide suhtes. Läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 8 on ajakohastatud kooskõlas raamatupidamisstandardiga IPSAS 43 „Rendilepingud“ (sealhulgas „Rendiga seotud kontsessioonilepingud ja muud varadega seotud õigusi andvad kokkulepped“ muudatus). Peamine muudatus võrreldes praegu kehtiva ELi raamatupidamiseeskirjaga nr 8 on kasutamisõiguse kajastamise ja mõõtmise mudeli kasutuselevõtt, mille kohaselt peavad rentnikud kajastama bilansis kõiki rendilepinguid, sealhulgas rendiga seotud kontsessioonilepinguid, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse lühiajalisuse või väikese väärtuse erandit. Rendilepingute praegust liigitust kas kapitalirendiks või kasutusrendiks, millest bilansis kajastatakse ainult viimane, enam ei kohaldata. Rendileandja jaoks jätkuvad läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 8 kohaselt suuresti kehtivad raamatupidamisnõuded, mille kohta on esitatud täiendavaid suuniseid ja selgitusi. Seega eeldatakse, et läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 8 esialgse kohaldamise tagajärjel kajastatakse märkimisväärses ulatuses varasemat kasutusrenti, millega kaasneb kasutamisõiguse esemeks oleva vara ja rendikohustiste vastav kasv bilansis. Läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 8 mõju, sealhulgas rendiga seotud kontsessioonilepingutele ja muudele varadega seotud õigusi andvatele kokkulepetele avalduva mõju hindamine jätkub 2026. kalendriaasta jooksul, enne kui eeskiri 1. jaanuaril 2027 jõustub.

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

ELi raamatupidamiseeskiri nr 1 „Finantsaruanded“

15. aprillil 2025 võttis Euroopa Komisjoni peaarvepidaja vastu ELi muudetud raamatupidamiseeskirja nr 1 „Finantsaruanded“, mis kehtib 1. jaanuaril 2027 või hiljem algavate aruandeperioodide suhtes. Muudatuse eesmärk on tagada kõikide finantseerimistegevuse käigus võetud laenude järjepidev liigitus. Kehtiva ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 alusel liigitatakse rendiga ja materiaalse põhivara soetamisega seoses võetud laenud ning kompensatsioonitehingutega seoses võetud laenud põhitegevuse alla. Finantseerimistegevuse alla liigitatakse ainult ühtse rahastamisviisi alusel võetud laenud (vt lisade punkt **2.11.1.1**). Läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 alusel hõlmab finantseerimistegevus kogu tegevust, mille tagajärjel võetud laenude suurus ja koosseis muutub, ilma eespool nimetatud eranditeta. Seega eeldatakse, et läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 esialgse kohaldamise tagajärjel toimub rahavoogude ümberpaigutumine põhitegevuse alt finantseerimistegevuse alla. Läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 mõju hindamine jätkub 2026. kalendriaasta jooksul, enne kui eeskiri 1. jaanuaril 2027 jõustub.

1.2. RAAMATUPIDAMISPÕHIMÕTTED

Raamatupidamise aastaaruande eesmärk on anda üksuse finantsseisundi, tegevustulemuste ja rahavoogude kohta teavet, millest on abi laiale kasutajaskonnale. Kuna ELi näol on tegemist avaliku sektori üksusega, on konkreetsem eesmärk anda teavet, millest on abi otsuste tegemisel, ja näidata, et üksus kasutab talle usaldatud vahendeid vastutustundlikult. Käesoleva dokumendi koostamisel on silmas peetud just neid eesmärke.

Üldised kaalutlused (raamatupidamispõhimõtted), millest raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtutakse, on sätestatud ELi raamatupidamiseeskirjas nr 1 „Raamatupidamise aastaaruanne“ ning on samad mis IPSAS 1-s kirjeldatud põhimõtted: õiglase kajastamise, tekkepõhise arvestuse, tegevuse jätkuvuse, kajastamise järjepidevuse, olulisuse, andmete koondamise, tasaarvestuse ja teabe võrreldavuse põhimõte.

Finantsaruannete kvalitatiivsed omadused on asjakohasus, tõesus (usaldusväärsus), arusaadavus, ajakohasus, võrreldavus ja kontrollitavus.

1.3. KONSOLIDEERIMINE

Konsolideerimise ulatus

ELi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruanne hõlmab kõiki olulisi kontrollitavaid üksusi, ühiseid ettevõtmisi ja sidusettevõtteid. Konsolideerimisega hõlmatud üksuste täielik loetelu, kuhu praegu kuulub 54 kontrollitavat üksust ja üks sidusettevõte (2024. aastaga võrreldes ei ole muutunud), on esitatud lisade punktis **9**. Kontrollitavate üksuste hulka kuuluvad ELi institutsioonid (sealhulgas komisjon, kuid mitte Euroopa Keskpank) ja ELi ametid (välja arvatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas tegevad ametid). Kontrollitavaks üksuseks loetakse ka likvideeritavat Euroopa Söe- ja Teraseühendust (likvideeritav ESTÜ). ELi ainus sidusettevõte on Euroopa Investeerimisfond (EIF).

Üksusi, mis kuuluvad konsolideerimisele, kuid mis on ELi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruande kui terviku seisukohalt ebaolulised, ei ole vaja konsolideerida ega arvestada kapitaliosaluse meetodil, kui see põhjustab ELile ülemäärast aja- või rahakulu. Neid üksusi nimetatakse väiksemateks üksusteks ja need on eraldi loetletud lisade punktis **9**. 2025. aastal liigitati väiksemateks üksusteks 11 üksust (2024. aastal 11 üksust).

Kontrollitavad üksused

Konsolideerimise ulatuse kindlaksmääramisel kohaldatakse kontrolli mõistet. Kontrollitavad üksused on üksused, milles ELil on osalus või millelt tal on õigus saada tänu oma osalusele mitmesuguseid hüvesid, mille olemust ja suurust ta saab muuta, kasutades oma võimu nende üksuste üle. See võim peab tal olema praegu ja seotud üksuse asjaomaste tegevusaladega. Kontrolli all olevad üksused on täielikult konsolideeritud. Konsolideerimine algab kontrolli alguse kuupäeval ja lõpeb kontrolli lõppemisel.

ELi raames on põhilised kontrolli väljendavad näitajad järgmised: üksuse loomine aluslepingu või teisese õigusakti alusel, üksuse rahastamine ELi eelarvest, hääleõigus juhtorganites, Euroopa Kontrollikoja poolne auditeerimine ning Euroopa Parlamendi poolne eelarve täitmisele heakskiidu andmine. See, kas üksuse puhul on täidetud üks või mitu kontrolli all olemise kriteeriumi, tehakse kindlaks iga üksuse puhul eraldi.

Kõik ELi kontrollitavate üksuste omavahelised olulised tehingud ja saldod elimineeritakse; sellistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole aga märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud.

Ühised ettevõtmised

Ühine ettevõtmine on kokkulepe, milles EL ja üks või mitu poolt omavad ühist kontrolli. Ühine kontroll on siduva lepinguga kokkulepitud jagatud kontroll ettevõtmise üle, mis on olemas üksnes juhul, kui asjaomast tegevust käsitlevad otsused nõuavad kontrolli jagavate poolte ühehäälset nõusolekut. Ühised ettevõtmised võivad olla kas ühisettevõtted või ühisoperatsioonid. Ühisettevõte on eraldiseisva äriühinguna struktureeritud ühine ettevõtmine, mille puhul ühist kontrolli omavatel pooltel on õigus ettevõtmise netovarale. Osaluste üle ühisettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil (vt lisade punkt **1.5.4**). Ühisoperatsioon on ühine ettevõtmine, mille puhul ühist kontrolli omavatel pooltel on õigus ettevõtmisega seotud varadele ja vastutus selle kohustiste eest. Ühisoperatsioonides osaluse arvestamiseks kajastatakse ELi raamatupidamise aastaaruannetes selle varad ja kohustised, tulud ja kulud, samuti tema osa ühistes varades, kohustistes, tuludes ja kuludes.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on üksused, mille üle ELil on kas otseselt või kaudselt märkimisväärne mõju, kuid mille üle tal puudub ainu- või ühine kontroll. Eelduseks on võetud, et märkimisväärne mõju esineb juhul, kui ELile kuulub kas otseselt või kaudselt vähemalt 20 % hääleõigusest. Osaluste üle sidusettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil (vt lisade punkt **1.5.4**).

Konsolideerimata üksused, mille vahendeid haldab komisjon

ELi personali ühise ravikindlustusskeemi, Euroopa Arengufondi ja vastastikuse kindlustusmehhanismi (varem osalejate tagatisfond) vahendeid haldab komisjon nimetatud üksuste eest. Kuna need üksused ei ole ELi kontrolli all, siis ei ole need ka tema raamatupidamise aastaaruandesse konsolideeritud.

1.4. ARUANDE KOOSTAMISE ALUS

Raamatupidamise aastaaruanne esitatakse igal aastal kooskõlas finantsmääruse artikliga 249. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

1.4.1. *Valuuta ja ümberarvestamise alused*

Arveldus- ja aruandlusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruande summad on esitatud miljonites eurodes, kui ei ole märgitud teisiti, sest euro on ELi arveldusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Välisvaluutatehingud arvestatakse eurodesse ümber tehingupäeval kehtinud vahetuskursi alusel. Vahetuskursierinevustest saadud kasum või kahjum, mis tuleneb välisvaluutas arveldatud tehingutest ning välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustiste ümberarvestamisest eelarveaasta lõpus kehtinud vahetuskursside alusel, kajastatakse tulemiaruandes.

Teistsuguseid ümberarvestamise meetodeid kasutatakse materiaalse põhivara ja immateriaalse vara puhul, mille väärtust eurodes arvestatakse nende soetamise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustiste eelarveaasta lõppsaldod arvestatakse eurodesse ümber 31. detsembril kehtinud Euroopa Keskpanga (EKP) vahetuskursside alusel.

Euro vahetuskursid

Valuuta	31.12.2025	31.12.2024	Valuuta	31.12.2025	31.12.2024
Bulgaaria leev (BGN)	**1,9558**	*1,9558*	**Rumeenia leu (RON)**	**5,0968**	*4,9743*
Tšehhi kroon (CZK)	**24,2370**	*25,1850*	**Rootsi kroon (SEK)**	**10,8215**	*11,459*
Taani kroon (DKK)	**7,4689**	*7,4578*	**Šveitsi frank (CHF)**	**0,9314**	*0,9412*
Inglise nael (GBP)	**0,8726**	*0,8292*	**Jaapani jeen (JPY)**	**184,09**	*163,06*
Ungari forint (HUF)	**385,1500**	*411,3500*	**USA dollar (USD)**	**1,175**	*1,0389*
Poola zlott (PLN)	**4,221**	*4,275*			

1.4.2. *Prognooside kasutamine*

IPSASe ja üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete kohaselt esitatakse raamatupidamise aastaaruandes tingimata summad, mis põhinevad kõige usaldusväärsemale kättesaadavale teabele tuginevatel juhtkonna prognoosidel ja hinnangutel. Oluliste hinnangute hulka kuuluvad muu hulgas töötajahüvitiste kohustiste summad, nõuetest tuleneva finantsriski summad ja finantsinstrumente käsitlevates lisades avaldatud summad, amortiseeritud väärtuses kajastatavate finantsvarade ning finantstagatiste lepingute kohustiste, viitlaekumiste ja -võlgade ja eraldiste väärtuse languse allahindlus, immateriaalse vara ja materiaalse põhivara väärtuse languse määr ning varude ja tingimuslike varade ja kohustiste netorealiseerimisväärtus. Tegelikud tulemused võivad kõnealustest prognoosidest erineda. Muutusi kajastatakse prognoosides sellel perioodil, mil need teatavaks saavad, kui muudatus mõjutab ainult seda perioodi, või sellel ja tulevastel perioodidel, kui muudatus mõjutab mõlemat.

1.4.3. *Üleminek uuele finants- ja IT-süsteemile (SUMMA)*

2025. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne on esimene aruanne, mis on koostatud uues finantsvaldkonna IT-süsteemis SUMMA esitatud finantsteabe põhjal. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on rakendatud süstemaatilisi ja hoolikaid kontrolle selle tagamiseks, et kasutatud finantsteave kajastab täpselt selle aluseks olevaid tehinguid ja on täielikult kooskõlas kohaldatavate raamatupidamiseeskirjadega. Aasta lõpus toimuva kontode sulgemise protsessi käigus tegi juhtkond kindlaks uue süsteemi põhjustatud probleemid, mis raamatupidamisaruannet oluliselt mõjutasid, ning hiljem tegi välisaudiitor kindlaks veel probleeme. Need vajasid käsitsi korrigeerimist ja kontode vastavusse viimist. Uue finantssüsteemi ja seotud kontrollide rakendamine ja viimistlemine jätkub tulevastel eelarveaastatel. Finantsteabe sellise hoolika seire ja läbivaatamise põhjal, mis toimus nii sisend- kui ka väljundetapis, kajastab raamatupidamisaruanne piisava kindlusega Euroopa Liidu finantsseisundit, tegevustulemusi ja rahavooge kõigis olulistes aspektides õiglaselt.

1.5. **BILANSS**

1.5.1. *Immateriaalne vara*

Immateriaalne vara on eristatav mitterahaline vara ilma materiaalse vormita. Vara on eristatav siis, kui see on kas eraldatav (st seda saab üksusest eraldada või lahutada, näiteks eraldi või koos seotud lepingu, eristatava vara või kohustisega müüa, üle anda, litsentseerida, rentida või vahetada, olenemata sellest, kas üksus kavatseb seda teha) või kui see tuleneb siduvatest kokkulepetest (sealhulgas lepingupõhised või muud juriidilised õigused, olenemata sellest, kas neid õigusi saab üle anda või üksusest või muudest õigustest ja kohustustest eraldada).

Omandatud immateriaalne vara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tekkinud kahjum. Asutusesiseselt väljatöötatud immateriaalne vara kapitaliseeritakse, kui täidetud on asjaomased ELi raamatupidamiseeskirjades ettenähtud kriteeriumid, ning kulud on seotud üksnes kõnealuse vara arendusjärguga. Kapitaliseeritavate kulude hulka kuuluvad kõik otseselt omistatavad kulud, mis on vajalikud vara loomiseks, tootmiseks või valmistamiseks selliselt, et see vara saaks toimida juhtkonna poolt kavandatud viisil. Teadustegevusega seotud kulusid, mittekapitaliseeritavaid arenduskulusid ja hoolduskulusid kajastatakse kuluna kulu kandmise hetkel.

Immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarselt eeldatava kasuliku kasutusea alusel (3–11 aastat). Immateriaalsete varade eeldatav kasulik eluiga sõltub nende konkreetsest majanduslikust kasutuseast või lepingujärgsest juriidilisest elueast.

1.5.2. *Materiaalne põhivara*

Kogu materiaalne põhivara on näidatud soetusmaksumuses, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tekkinud kahjum. Soetusmaksumus hõlmab kulusid, mis on otseselt seotud asjaomase vara soetamise, valmistamise ja üleandmisega.

Hilisemad kulud on vastavalt vajadusele kas arvatud vara bilansilise maksumuse hulka või kajastatud eraldi varana – viimast vaid juhul, kui on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu või teenusepotentsiaal läheb ELile ja vara maksumust saab usaldusväärselt mõõta. Parandus- ja hooldustööde kulud kajastatakse kuluna tulemiaruandes selle arvestusperioodi all, mil vastavad kulud kanti.

Maad ei amortiseerita, kuna selle kasutusiga loetakse igaveseks. Ehitamisel olevat vara ei amortiseerita, kuna selline vara ei ole veel kasutamiseks valmis. Muude varade amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil, mille kohaselt nende maksumus, millest lahutatakse jääkmaksumus, jaotatakse nende eeldatava kasuliku kasutusea peale järgmiselt:

Vara liik	Lineaarne amortisatsiooninorm
Hooned	*4 % – 10 %*
Kosmosevarad	*8 % – 25 %*
Seadmed	*10 % – 25 %*
Sisustus ja sõidukid	*10 % – 25 %*
Arvutiriistvara	*25 % – 33 %*
Muu	*10 % – 33 %*

Võõrandamisest saadud kasum või kahjum leitakse tulu ja müügikulude vahe võrdlemisel võõrandatava vara bilansilise maksumusega ning seda kajastatakse tulemiaruandes.

Rendimaksed

Rendileping on leping, mille kohaselt rendileandja annab rentnikule makse või rea maksete eest kokkulepitud ajavahemikuks üle vara kasutusõiguse. Rent liigitatakse kas kapitalirendiks või kasutusrendiks.

Kapitalirendi puhul antakse rentnikule üle kõik olulised omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved. Rentnikuna kapitalirendi lepingu sõlmimisel kajastatakse kapitalirendi lepingu alusel omandatud varasid varadena ja seotud rendikohustusi kohustistena alates rendiperioodi algusest. Varasid ja kohustisi kajastatakse summas, mis on võrdne renditud kinnisvara õiglase väärtusega, või kui see on väiksem, siis rendimaksete miinimumsummade nüüdisväärtusena, mis mõlemad määratakse kindlaks rendi jõustumise kuupäeval. Kapitalirendi alusel hoitavat vara amortiseeritakse rendiperioodi jooksul kas vara kasuliku kasutusea või rendiperioodi jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Rendimaksete miinimumsummad jaotatakse finantskuludeks (intressielement) ja kohustise lõppväärtuse vähendamiseks (põhiosa element). Finantskulud jaotatakse igale rendiperioodile nii, et kogu rendiperioodi vältel oleks intressimäär igal osaperioodil sama kohustise lõppväärtuse suhtes, mida kajastatakse vastavalt vajadusele lühi- või pikaajalisena. Tingimuslikku renti kajastatakse kuluna selle tekkimise perioodil.

Kasutusrent on rent, mis ei ole kapitalirent, see tähendab rent, mille puhul rendileandjale jäävad kõik olulised vara omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved. Rentnikuna kasutusrendi lepingu sõlmimisel kajastatakse kasutusrendi maksed tulemiaruandes kuluna lineaarselt kogu rendiperioodi jooksul ning bilansis ei esitata ei renditud varasid ega rendiga seotud kohustisi.

1.5.3. *Muude kui finantsvarade väärtuse langus*

Väärtuse langus on vara tulevase majandusliku kasu või teenusepotentsiaali vähenemine suuremas ulatuses kui vara tulevase majandusliku kasu või teenusepotentsiaali süstemaatiliselt kajastatud vähenemine amortisatsiooni või kulumina (vastavalt vajadusele). Tähtajatu kasuliku kasutuseaga varasid ei amortiseerita; selle asemel kontrollitakse igal aastal, ega nende väärtus ei ole langenud. Amortiseeritavate varade puhul kontrollitakse alati, kas nende väärtus ei ole langenud, kui aruandepäeval on märke selle kohta, et vara väärtus võib olla langenud. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat (kasutus)väärtust. Kaetav (kasutus)väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on lahutatud müügikulud, või vara tarbimisväärtus, olenevalt sellest, kumb neist on suurem.

Immateriaalse vara ja materiaalse põhivara jääkmaksumus ja kasulik kasutusiga vaadatakse läbi ja vajadusel kohandatakse neid vähemalt kord aastas. Kui varasematel aastatel kajastatud väärtuse languse põhjused enam ei kehti, siis vähendatakse vastavalt sellele väärtuse langusest tekkinud kahjumit.

1.5.4. *Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringud*

Osalused sidus- ja ühisettevõtetes

Investeeringute üle peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil ja need võetakse arvele soetusmaksumuses, suurendades või vähendades hiljem bilansilist väärtust, et võtta arvesse täiendavaid osamakseid, ELi osa investeerimisobjekti üle- või puudujäägis, väärtuse võimalikku vähenemist ja dividende. Raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga kajastatav investeeringu bilansiline väärtus saadakse soetusmaksumuse ja kõigi muutuste liitmisel. ELi osa investeerimisobjekti üle- või puudujäägis kajastatakse tulemiaruandes ja tema osa investeerimisobjekti omakapitali muutustes kajastatakse reservides netovaras. Investeeringult saadud jaotatud kasum vähendab vara bilansilist maksumust.

Kui ELi osa investeeringu kapitaliosaluse meetodil kajastatud puudujäägis on võrdne või ületab tema osalust investeeringus, siis EL lõpetab oma osa kajastamise edasistes kahjumites („kajastamata kahjum“). Kui ELi osalus on vähendatud nullini, kaetakse täiendavaid kahjumeid ja kajastatakse kohustist ainult selles ulatuses, milles EL on võtnud üksuse juriidilisi või faktilisi kohustusi või teinud sidus- või ühisettevõtte nimel makseid.

Kui on märke väärtuse langusest, on vaja hinnata see alla madalama kaetava väärtuseni. Kaetav väärtus määratakse kindlaks vastavalt lisade punktis **1.5.3** kirjeldatule. Kui väärtuse languse põhjus hiljem enam ei kehti, siis vähendatakse väärtuse langusest tekkinud kahjumit kuni bilansilise maksumuseni, mis oleks kindlaks määratud juhul, kui väärtuse langusest tekkinud kahjumit ei oleks kajastatud.

Juhul kui ELile kuulub 20 % või rohkem investeerimiskapitalifondist, ei sea ta eesmärgiks avaldada olulist mõju. Selliseid fonde käsitletakse seetõttu finantsinstrumentidena ja need liigitatakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks.

Väiksemateks üksusteks liigitatud sidus- ja ühisettevõtete (vt lisade punkt **1.3**) üle ei peeta arvestust kapitaliosaluse meetodil. ELi osaluse üle neis üksustes peetakse arvestust perioodi kuluna.

1.5.5. *Finantsvarad*

Liigitus esmasel kajastamisel

Liigitus sõltub kahest kriteeriumist.

— Finantsvarade juhtimismudel. Selleks tuleb hinnata, kuidas EL haldab finantsvarasid rahavoogude tekitamiseks ja oma eesmärkide täitmiseks ning kuidas ta hindab finantsvarade tootlikkust.

— Varade lepingupõhiste rahavoogude tunnused. Selleks tuleb hinnata, kas lepingupõhised rahavood on üksnes põhiosa tagasimaksed ja tasumata põhisosalt nõutava intressi maksed. Intress on tasu raha ajaväärtuse, krediidiriski ja muude peamiste laenuandmisega kaasnevate põhiliste riskide ja kulude eest.

Pärast nendel kriteeriumidel põhinevat hindamist saab finantsvarad liigitada kolme kategooriasse: amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad, õiglases väärtuses netovara/omakapitalina kajastatavad finantsvarad või õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad.

Selliste finantsvarade liigitamine, mille lepingupõhised rahavood kajastavad üksnes põhiosa ja intressi, sõltub üksuse juhtimismudelist. Kui juhtimismudel seisneb finantsvarade hoidmises lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks, siis liigitatakse finantsvarad amortiseeritud väärtuses kajastatavateks finantsvaradeks. Kui juhtimismudel seisneb finantsvarade hoidmises nii lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks kui ka finantsvarade müümiseks, siis liigitatakse need varad õiglases väärtuses netovara/omakapitalina kajastatavateks finantsvaradeks. Kui juhtimismudel erineb nendest kahest mudelist (näiteks hoitakse finantsvarasid kauplemiseks või portfellis, mida hallatakse ja hinnatakse õiglase väärtuse põhjal), siis liigitatakse finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks.

Finantsvarad, mille lepingupõhised rahavood ei kajasta üksnes põhiosa ja intressi, vaid millega kaasneb ka avatus täiendavale riskile ja volatiilsusele kui see, mis esineb põhilise laenuandmiskorralduse puhul (näiteks muudatused omakapitali hindades), liigitatakse olenemata juhtimismudelist õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks.

Esmasel kajastamisel liigitab EL finantsvarad järgmiselt.

i) *Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad*

Sellesse kategooriasse liigitab EL

— raha ja raha ekvivalendid (sealhulgas pöördrepolepingud);

— laenud (sealhulgas tähtajalised hoiused, mille algne tähtaeg on üle kolme kuu);

— kaubanduslikud nõuded, välja arvatud finantstagatiste lepingute laekumispool, mis liigitatakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks.

Need finantsvarad, mille hulka ei kuulu tuletisinstrumendid, vastavad kahele tingimusele: ELi juhtimismudeli kohaselt hoitakse neid lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks. Peale selle esineb kindlaksmääratud päevadel lepingupõhiseid rahavooge, mis kajastavad üksnes põhiosa ja tasumata põhisosalt nõutavat intressi.

Pöördrepoleping on leping, mille kohaselt üks pool ostab teiselt poolelt väärtpabereid, nõustudes need hiljem kindlaksmääratud hinnaga tagasi müüma. Majandusliku sisu poolest sarnaneb see tehing tagatud tähtajalise hoiusega. Ülekandjale jäävad väärtpaberiga seonduvad riskid ja hüved, samal ajal kui isik, kellele väärtpaber üle kanti, saab eelduste kohaselt tagasi põhiosa ja lepingujärgse intressi. Seega kajastatakse pöördrepotehinguid amortiseeritud väärtuses. EL sõlmib selliseid tehinguid ainult likviidsuse haldamise eesmärgil, kasutades võimalust paigutada ülemäärast sularaha soodsa intressimääraga väga lühikeseks ajavahemikuks (mitte üle kolme kuu). Sellest tulenevalt liigitatakse need raha ja raha ekvivalentide alla.

Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad, välja arvatud sellised finantsvarad, mille tähtaeg on rohkem kui 12 kuud pärast aruandepäeva, kuuluvad käibevara alla.

ii) *Finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses netovara/omakapitalina*

Nende mitte-tuletisinstrumentidest finantsvarade lepingupõhised rahavood kajastavad üksnes põhiosa ja tasumata põhisosalt nõutavat intressi. Peale selle seisneb juhtimismudel finantsvarade hoidmises nii lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks kui ka finantsvarade müümiseks.

Sellesse kategooriasse kuuluvad varad liigitatakse käibevaraks, kui nende oodatav realiseerimisaeg on 12 kuu jooksul alates aruandepäevast.

Käsitletava aruandeperioodi lõpus ELil selliseid varasid ei olnud.

iii) *Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad*

EL liigitab õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks järgmised finantsvarad, sest lepingupõhised rahavood ei kajasta üksnes põhiosa ja tasumata põhisosalt nõutavat intressi:

— tuletisinstrumendid;

— omakapitaliinvesteeringud ja investeeringud rahaturufondidesse või ühise portfelliga fondidesse;

— muud omakapitaliinvesteeringud (näiteks riskikapitalitehingud).

Lisaks liigitab EL enda hoitavad võlaväärtpaberid õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks, sest võlaväärtpaberite portfelle hallatakse ja hinnatakse portfelli õiglase väärtuse põhjal (näiteks ühine eraldisfond finantsmääruse artikli 215 alusel).

Sellesse kategooriasse kuuluvad varad liigitatakse käibevaraks, kui nende oodatav realiseerimisaeg on 12 kuu jooksul alates aruandepäevast.

Arvelevõtmine ja väärtuse hindamine arvelevõtmisel

Õiglases väärtuses netovara/omakapitalina kajastatavate finantsvarade ja õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade ostu kajastatakse kauplemispäeval, see tähendab päeval, mil EL võtab kohustuse vara ostuks. Raha ekvivalendid ja laenud kajastatakse raha finantseerimisasutuses hoiustamise või laenuvõtjatele ülekandmise hetkel.

Finantsvarasid hinnatakse arvelevõtmisel õiglases väärtuses. Kõikide finantsvarade puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses üle- või puudujäägina, võetakse nende arvelevõtmisel arvesse ka tehingukulusid. Finantsvarade puhul, mis on kajastatud õiglases väärtuses üle- või puudujäägina, kajastatakse tehingukulud kuluna tulemiaruandes.

Finantsvara õiglane väärtus esmasel kajastamisel on tavaliselt tehinguhind, välja arvatud juhul, kui tegemist ei ole mitteseotud poolte vahelise tehinguga, see tähendab, kui tehing tehakse tasuta või ebaolulise tasu eest avaliku poliitika eesmärkidel. Sellisel juhul on finantsinstrumendi õiglase väärtuse ja tehinguhinna vahe näol tegemist mittekaubandusliku komponendiga, mis kajastatakse tulemiaruandes kuluna. Sellisel juhul tuletatakse finantsvara õiglane väärtus otseselt samaväärse instrumendi hetke turutehingute põhjal. Kui instrumendi puhul aktiivne turg puudub, siis tuletatakse õiglane väärtus hindamismeetodi põhjal, milles kasutatakse kättesaadavaid jälgitavaid turuandmeid.

Pikaajalise intressivaba või turutingimustest madalama intressimääraga laenu andmisel saab selle õiglaseks väärtuseks lugeda kõigi tulevaste laekumiste nüüdisväärtuse, mis on diskonteeritud turuintressimäära alusel, mis kehtib sarnase krediidireitinguga sarnase instrumendi puhul.

Taaste- ja vastupidavusrahastust antud laene ja finantsabiks antud laene kajastatakse esmaselt nimiväärtuses ning tehinguhind loetakse laenu õiglaseks väärtuseks. Selle põhjused on järgmised.

— ELi laenuandmise turukeskkond on väga eripärane ja erinev kapitaliturust, millel emiteeritakse ettevõtete ja valitsuste võlakirju. Kuna laenuandjatel on neil turgudel võimalik valida alternatiivseid investeeringuid, siis kajastub see võimalus turuhindades. ELi jaoks aga selline alternatiivsete investeeringute võimalus puudub, sest ELil ei ole lubatud raha kapitaliturgudele investeerida; ta üksnes laenab vahendeid laenude andmiseks. See tähendab, et ELil puudub laenatud vahendite arvelt laenude andmiseks või investeeringute tegemiseks alternatiivne võimalus. Seega puuduvad alternatiivkulud ja seetõttu ka alus turuintressimääradega võrdlemiseks. Tegelikult kujutab ELi laenude andmise tegevus endast eraldi turgu. Kuna alternatiivkulu kriteerium ei ole kohaldatav, siis põhimõtteliselt ei kajasta turuhind õiglaselt ELi laenuandmise tehingute sisu. Seda silmas pidades ei ole asjakohane kasutada ELi antud laenude õiglase väärtuse kindlaksmääramisel võrdlusalusena ettevõtete või valitsuste võlakirjasid.

— Kuna sellele lisaks puuduvad ka aktiivne turg ja sarnased tehingud, mida saaks kasutada võrdlusalusena, peaks EL kasutama oma laenutehingute õiglase väärtuse leidmisel sama intressimäära, mida ta nõuab antud laenude puhul.

Järgnev väärtuse hindamine

Amortiseeritud väärtuses kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse järgnevalt amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt.

Õiglases väärtuses netovara/omakapitalina kajastatud finantsvarasid hinnatakse järgnevalt õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse muutustest tulenevat tulu ja kulu kajastatakse õiglase väärtuse reservis, välja arvatud rahaliste varade välisvaluutaga seotud ümberarvestamise erinevused, mida kajastatakse tulemiaruandes.

Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse järgnevalt õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse (sealhulgas välisvaluuta ümberarvestamisest ja kõikidest teenitud intressidest tulenevatest) muutustest tekkiv kasum või kahjum kajastatakse tulemiaruandes selle perioodi all, mil see on tekkinud.

Õiglane väärtus järgneval väärtuse hindamisel

Aktiivsetel turgudel noteeritud investeeringute õiglane väärtus põhineb jooksval pakkumishinnal. Kui finantsvara turg ei ole aktiivne (või kui tegemist on noteerimata väärtpaberite ja börsiväliste tuletisinstrumentidega), määrab EL õiglase väärtuse hindamismeetodeid kasutades. Kõnealuste meetodite hulka kuuluvad hiljutiste mitteseotud poolte vaheliste tehingute kasutamine, viitamine teistele põhimõtteliselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoogude analüüs, optsioonihinna mudelid ja muud turuosaliste üldkasutatavad hindamismeetodid.

Investeeringuid riskikapitalifondidesse, millel ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, kajastatakse omistatava vara puhasväärtuse alusel, mida loetakse nende õiglase väärtusega samaväärseks.

Finantsvara väärtuse langus

EL kajastab ja hindab väärtuse langusest tekkinud kahjumit eeldatava krediidikahju puhul seoses finantsvaradega, mida kajastatakse amortiseeritud väärtuses ja õiglases väärtuses netovara/omakapitalina.

Amortiseeritud väärtuses kajastatud varade puhul vähendatakse vara bilansilist jääkmaksumust väärtuse langusest tekkinud kahjumi summa võrra, mis kajastatakse tulemiaruandes. Õiglases väärtuses netovara/omakapitalina kajastatud varade puhul kajastatakse kahju allahindlus netovaras/omakapitalis ja see ei vähenda finantsvara bilansilist maksumust bilansis. Kui väärtuse langusest tekkinud kahjum järgneval perioodil väheneb, siis vähendatakse kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit tulemiaruande kaudu.

Eeldatav krediidikahju on erinevus lepingupõhiste rahavoogude ja nende rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, mida EL eeldab saada. Eeldatava krediidikahju puhul võetakse arvesse mõistlikku ja põhjendatavat teavet, mis on liigsete kulude ja jõupingutusteta aruandepäeval kättesaadav.

a) *Etappidesse jaotamise põhimõtted*

Eeldatavat krediidikahju hinnatakse kolmeetapilise mudeli põhjal, milles võetakse arvesse tõenäosusega kaalutud makseviivituse juhte finantsvara kogu eluea jooksul ja krediidiriski muutumist alates finantsvara väljastamisest. Laenude puhul on väljastamine tagasivõtmatu laenuandmiskohustuse kuupäev.

Etappidesse jaotamine sõltub peamiselt vastaspoole krediidireitingust. Etappideks jagamise mudeli puhul tuginetakse krediidiriski suhtelisele hindamisele, mis tähendab seda, et sõltuvalt vastaspoole krediidiriskist laenu andmise ajal võib EL olla andnud samale vastaspoolele eri etappidesse kuuluvaid laene. EL, kellel on ainulaadne institutsiooniline seisund, laenab raha liikmesriikidele või raskustes olevatele riikidele. Selle tulemusel hindab EL krediidiriski ka kvalitatiivselt, jälgides raskustes olevate laenuvõtjate majanduslikku olukorda.

1. etapp – krediidirisk ei ole oluliselt suurenenud

Laene vastaspooltele, kellel on aruandepäeval investeerimisjärgu krediidireiting (see tähendab vahemikus AAA (Aaa) ja BBB– (Baa3) S&P/Fitchi (Moody'se) reitinguskaala või samaväärse välise või sisereitingu järgi), käsitatakse väikese krediidiriskiga laenudena ja seega hoitakse neid 1. etapis, välja arvatud juhul, kui nende tagasimaksmisel esineb rohkem kui 30päevane viivitus (vt 2. etapp). Peale selle liigitatakse 1. etappi kõik laenud, mille puhul ei ole krediidirisk oluliselt suurenenud, nagu on määratletud allpool. 1. etapi laenude puhul mõõdetakse väärtuse languse allahindlust 12 kuu eeldatava krediidikahju tasandil.

2. etapp – krediidirisk on oluliselt suurenenud

Selleks et teha kindlaks, kas krediidirisk on alates laenu andmisest oluliselt suurenenud ja seega kas see tuleks üle viia 2. etappi, kasutab EL kombinatsiooni kvantitatiivsest ja kvalitatiivsest hindamisest:

— kõik laenud, mille lepingujärgsete maksete viivitus jääb vahemikku 31–90 päeva, viiakse üle 2. etappi;

— vastaspooled, kelle krediidireiting jääb esmase kajastamise kuupäeval vahemikku AAA (Aaa) ja BB– (Ba3): kui ei ole tegemist väikese riskiga juhtumiga (1. etapp eespool), käsitatakse reitingu langemist olulisena siis, kui laenu andmise ajal kehtinud reitingu ja aruandepäeval kehtiva reitingu vahe on vähemalt kolm astet;

— vastaspooled, kelle krediidireiting on esmase kajastamise kuupäeval B+ (B1) või B (B2): reitingu langemist käsitatakse olulisena siis, kui algse reitingu ja praeguse reitingu vahe on vähemalt kaks astet;

— vastaspooled, kelle krediidireiting on esmase kajastamise kuupäeval B– (B3) või madalam (vahemikus CCC/Caa – C): reitingu langemist käsitatakse olulisena siis, kui algse reitingu ja praeguse, aruandepäeva reitingu vahe on vähemalt üks aste, ning

— laenud, mis anti enne läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirjale nr 11 üleminekut (see tähendab enne 1. jaanuari 2021) ja mille krediidiriski kohta esmasel kajastamisel ei ole teave liigsete kulude ja jõupingutusteta kättesaadav, liigitatakse 2. etappi.

2. etapi laenude puhul mõõdetakse väärtuse languse allahindlust eluea eeldatava krediidikahju tasandil.

3. etapp – krediidiriski tõttu langenud väärtusega laenud

Laenud liigitatakse 3. etappi siis, kui viivitus nende tagasimaksmisel on üle 90 päeva või kui pärast laenu andmist toimub üks või mitu sündmust, millel on kahjulik mõju asjaomase finantsvara hinnangulistele tulevastele rahavoogudele. Näiteks liigitatakse laen 3. etappi järgmistel juhtudel:

— muutub tõenäoliseks, et laenuvõtjat ootab ees pankrot või muu rahaline ümberkorraldamine;

— laenuvõtja krediidireiting, mille on avaldanud väline reitinguagentuur, on D ja

— laenuvõtjal esineb makseviivitusi seoses mis tahes rahaliste kohustustega ELi ees või finantsabiks antud laenude puhul esineb laenuvõtjal makseviivitusi mis tahes muu programmi rahastava rahvusvahelise organisatsiooni ees.

3. etapi laenude puhul mõõdetakse väärtuse languse allahindlust eluea eeldatava krediidikahju tasandil.

Krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud laenud

ELil on ka krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud laene. Need on makseviivitusega laenud, mille puhul EL on sissenõutud tagatise rakenduspartnerile välja maksnud. Selliste laenude puhul on kõik õigused ELile üle antud. EL kajastab neid oma bilansis esmasel kajastamisel õiglases väärtuses. EL liigitab need laenud krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud laenudeks ning arvutab väärtuse languse allahindluse eluea eeldatava krediidikahju põhjal. Vastavalt ELi ja rakenduspartnerite asjaomastele kokkulepetele viiakse sissenõudmine läbi ELi nimel eesmärgiga saada tagasi kõik võlgnetavad summad.

b) *Laenud riikidele*

EL hindab laenude väärtuse langust ELi rahastamise laadi ja tema ainulaadse institutsioonilise seisundi kontekstis.

ELi-välistele riikide antud laenude väärtuse languse puhul kasutab EL eeldatava krediidikahju arvutamiseks väliseid krediidikvaliteedi andmeid, võttes aga arvesse oma eelisvõlausaldaja staatust, mis vähendab krediidiriski. Nüüdisväärtuse arvutamisel on diskontomäär laenu algne tegelik intressimäär. Kui laen on muutuva intressimääraga, võetakse diskontomääraks lepingu kohaselt kindlaks määratud jooksev tegelik intressimäär.

Liikmesriikidele antud laenude puhul ei ole EL kunagi kandnud väärtuse langusest tekkinud kahjumit, samuti ei ole esinenud makseviivitusi. Selliste laenude puhul võtab EL lisaks eelisvõlausaldaja staatusele arvesse suhteid liikmesriikidega. Põhimõtteliselt tagavad need kaks elementi liikmesriikidele antud laenude täieliku tähtajaks tagasimaksmise. Seepärast peab EL liikmesriikidele antud laenude eeldatavat krediidikahju ebaoluliseks ja statistilise meetodi kasutamist nende laenude eeldatava krediidikahju arvutamiseks sobimatuks. Seega ei kajastata liikmesriikidele antud laenude puhul tulemiaruandes eeldatavat krediidikahju.

c) *Nõuded*

EL hindab väärtuse langusest tekkinud kahjumit eluea eeldatava krediidikahju summa ulatuses, kasutades praktilisi vahendeid (nt eraldiste maatriksit).

d) *Raha ja raha ekvivalendid*

EL hoiab raha ja raha ekvivalente arvelduskontodel ja kuni kolmekuuliste tähtajaliste hoiustena. Raha hoitakse peamiselt väga kõrge krediidireitinguga pankades (vt lisade punkt **6.6**), seega on kohustuste täitmatajätmise tõenäosus väga väike. Arvestades lühikest kestust ja kohustuste täitmatajätmise väikest tõenäosust on raha ja raha ekvivalentidega seotud eeldatav krediidikahju ebaoluline. Seetõttu ei kajastata raha ekvivalentide puhul väärtuse languse allahindlust.

Kajastamise lõpetamine

Finantsinstrumentide kajastamine lõpetatakse, kui investeeringust rahavoogude saamise õigus on aegunud või kui EL on põhimõtteliselt kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved kolmandale isikule üle andnud. Võimalikud erinevused kajastamise lõpetamise aja raamatupidamisliku väärtuse ja tehinguhinna vahel kajastatakse tulemiaruandes kasumi või kahjumina. Õiglases väärtuses netovara/omakapitalina ja õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade müük kajastatakse kauplemise kuupäeval.

1.5.6. *Laovaru*

Varusid kajastatakse kas nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Soetusmaksumus määratakse lihtjärjekorra (FIFO) meetodi alusel. Valmistoodete ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus koosneb toorainest, otsestest tööjõukuludest ja muudest otsestest kuludest ning nendega seotud tootmise üldkuludest (võttes aluseks normaalse kasutatava tootmisvõimsuse). Neto realiseerimisväärtus on tavalise äritegevuse käigus rakendatav hinnanguline müügihind, millest on lahutatud valmistus- ja müügikulud. Kui turustamiseks mõeldud varusid hoitakse tasuta või sümboolse tasu eest, hinnatakse nende väärtust kas soetusmaksumuse või jooksva asendusmaksumuse alusel olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Jooksev asendusmaksumus on kulu, mida EL kannaks vara soetamisel aruandepäeval.

1.5.7. *Eelmaksed*

Eelmakse on makse, mille eesmärk on pakkuda vahendite saajale rahalist ettemakset, st käibevahendeid. Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega võib see olla jagatud mitmeks makseks, mis tehakse asjaomases lepingus, otsuses, kokkuleppes või alusaktis ette nähtud ajavahemiku jooksul. Käibevahendeid ja ettemakseid kasutatakse lepingus ette nähtud perioodi jooksul sel eesmärgil, milleks need anti, või need tuleb tagasi maksta. Kui makse saaja ei kanna rahastamiskõlblikke kulusid, on ta kohustatud eelmakse ELile tagastama. Kuna EL säilitab eelmakse üle kontrolli ja tal on õigus rahastamiskõlbmatu osa eest tagasimakseid saada, esitatakse see summa varana.

Eelmakse kajastatakse bilansis esmaselt vahendite ülekandmisel saajale. Seda hinnatakse antud vahendite summas. Järgnevatel perioodidel arvestatakse eelmakset esialgselt bilansis kajastatud väärtuses, millest on lahutatud perioodi jooksul kantud rahastamiskõlblikud kulud (sh vajaduse korral eelarvestatud summad).

Eelmaksetelt arvutatud intressi kajastatakse selle teenimise hetkel vastavalt asjaomasele lepingule. Eelarveaasta lõpu seisuga koostatakse kõige usaldusväärsema teabe põhjal kogunenud intressitulu prognoos ja kajastatakse see bilansis.

Muid liikmesriikidele tehtavaid ettemakseid, mis tulenevad liikmesriikide tehtud ettemaksete (sh „eelarve jagatud täitmise raames rakendatavad rahastamisvahendid“) tagasimaksmisest ELi poolt, kajastatakse varana eelmaksete rubriigis. Muid liikmesriikidele tehtavaid ettemakseid kajastatakse esialgselt bilansis kajastatud väärtuses, millest on lahutatud lõplike vahendite saajate rahastamiskõlblike kulude kõige tõenäolisemaks peetav hinnang, mis on arvutatud mõistlike ja põhjendatud eelduste alusel.

Sissemaksed Euroopa Komisjoni poolt konsolideerimata ELi usaldusfondidesse (mis on loodud finantsmääruse artikli 238 alusel, see tähendab Aafrika ja Bêkou usaldusfondid) või muudesse konsolideerimata üksustesse on liigitatud eelmakseteks, kuna nende otstarve on anda usaldusfondile käibevahendeid, et see saaks rahastada usaldusfondi eesmärkides kindlaks määratud konkreetseid meetmeid. ELi sissemakseid usaldusfondidesse kajastatakse ELi sissemakse esialgses summas, millest on lahutatud rahastamiskõlblikud kulud, sh vajaduse korral arvestuslikud summad, mis on tekkinud usaldusfondil aruandeperioodi jooksul, ja mis on pandud aluskokkuleppe kohaselt ELi toetuse arvele.

1.5.8. *Kaubanduslikud nõuded ja mittekaubanduslikud sissenõutavad summad*

ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt tuleb kaubanduslikud ja mittekaubanduslikud tehingud esitada eraldi. Nende kahe kategooria eristamiseks kasutatakse kaubanduslike tehingute puhul terminit „nõuded“ ning mittekaubanduslike tehingute puhul, st siis, kui EL saab väärtuse muult üksuselt, andmata otseselt vastu ligikaudselt võrdset väärtust (nt liikmesriikidelt sissenõutavad omavahenditega seotud summad), terminit „sissenõutavad summad“.

Kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded on amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad, välja arvatud teatavad finantstagatiste lepingu laekumispoolel kajastatud summad, mis liigitatakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks (vt lisade punkt **1.5.5**).

Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summade puhul kajastatakse õiglane väärtus omandamise kuupäeva seisuga, millest on lahutatud nende väärtuse languse allahindlus. Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summade väärtuse languse allahindlus kirjendatakse, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et ELil ei ole võimalik kõiki mittekaubanduslike tehingute sissenõutavaid summasid esialgsete tingimuste kohaselt sisse nõuda. Allahindluse summa saadakse, lahutades vara bilansilisest jääkmaksumusest sissenõutav summa. Allahindluse summa kajastatakse tulemiaruandes. Varasematele kogemustele tuginedes tehakse ka üldine allahindlus nende tasumata sissenõudekorralduste puhul, mille suhtes ei ole konkreetset allahindlust veel kohaldatud. Viitlaekumiste käsitlemist eelarveaasta lõpus on kirjeldatud lisade punktis **1.5.14**.

Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summadena näidatud ja avaldatud summad ei ole finantsinstrumendid, kuna need ei tulene lepingust, mis tekitaks finantskohustise või omakapitaliinstrumendi. Asjakohasel juhul avaldatakse mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad siiski koos mittekaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuetega raamatupidamise aastaaruande lisades.

1.5.9. *Raha ja raha ekvivalendid*

Raha ja raha ekvivalendid on amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad ning nende hulka kuuluvad sularaha, pankades olevad nõudmiseni või lühiajalised hoiused, pöördrepolepingud ning muud suure likviidsusega lühiajalised, kuni kolmekuulise esialgse tähtajaga investeeringud, mida hoitakse lühiajaliste rahaliste kohustuste täitmiseks ja likviidsuse haldamiseks, mitte investeerimise või muul eesmärgil.

1.5.10. *Töötajahüvitised*

EL pakub töötajaile mitmeid hüvitisi (töötasud ja sotsiaalkindlustus). Raamatupidamisarvestuse otstarbel jagatakse need lühiajalisteks ja töösuhte lõppemise järgseteks hüvitisteks.

Lühiajalised töötajahüvitised

Lühiajalised töötajahüvitised on need hüvitised, mis kuuluvad väljamaksmisele enne 12 kuu möödumist selle aruandeperioodi lõpust, mil töötajad olid teenistuses, näiteks töötasu, põhipuhkuse ja tasulise haiguspuhkuse tasu ja muud lühiajalised hüvitised. Lühiajalisi töötajahüvitisi kajastatakse selle perioodi kuluna, mil töötaja on teenistuses. Kohustis kajastatakse summas, mis tuleb tasuda, kui ELil on töötaja varasema teenistuse tagajärjel juriidiline või faktiline kohustus ja seda kohustust on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Töösuhte lõppemise järgsed hüvitised

EL maksab töötajatele töösuhte lõppemise järgseid hüvitisi, mille hulka kuuluvad Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi alusel makstav vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuspension, samuti ühise ravikindlustusskeemi alusel tehtavad tervisekindlustusmaksed (vt lisade punkt **2.9**). Neid hüvitisi antakse ühtse kava raames, mis on küll jagatud kaheks skeemiks, ja neid tuleb kohelda ühtemoodi, et näidata olukorda õiglaselt ja kajastada majanduslikku reaalsust.

— Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem (PSEO): sellest tinglikult rahastatavast skeemist makstavad hüvitised ([31]) on seotud tööstaaži, invaliidsuse ja toitjakaotusega, samuti peretoetuste ja toetustega ELi institutsioonide, ametite ja muude ELi asutuste töötajatele või neis töötanutele surmajuhtumi korral enne pensioniea algust või surnud ametnikest või pensionäridest toitja kaotanutele. Üks kolmandik kõnealuste hüvitiste oodatavast kulust kaetakse osamaksetega töötajate palkadest.

— Ühine ravikindlustusskeem (JSIS): selle skeemi raames pakub EL Euroopa Komisjoni, ELi institutsioonide, ametite ja muude asutuste töötajatele tervisekindlustust, hüvitades nende ravikulud. Aktiivses teenistuses mitteolevatele isikutele (pensionärid, orvud jt) skeemi raames antavad hüvitised liigitatakse töösuhte lõppemise järgseteks töötajahüvitisteks.

EL maksab töösuhte lõppemise järgseid hüvitisi ELi institutsioonide töötajatele ja endistele töötajatele ka eraldi pensioniskeemide kaudu. Neid kajastatakse pealkirja „Muud pensioniskeemid“ all. EL maksab nende skeemide kaudu pensionihüvitisi komisjoni, Euroopa Kohtu, kontrollikoja, nõukogu, Euroopa Parlamendi, Euroopa Ombudsmani ja Euroopa Andmekaitseinspektori töötajatele. EL pakub ELi institutsioonide töötajaile tervisekindlustust ühise ravikindlustusskeemi kaudu.

Eespool nimetatud töösuhte lõppemise järgseid hüvitisi võib määratleda ELi hüvitiskohustusena ja see arvutatakse iga aruandepäeva seisuga, hinnates tulevaste hüvitiste suurust, mille töötajad on aruandeperioodil ja sellele eelnenud perioodidel välja teeninud, arvutades selle nüüdisväärtuse ja arvates sellest maha skeemi varade õiglase väärtuse. Kindlaksmääratud hüvitise kohustus arvutatakse proportsionaalse osa krediteerimise meetodi (*projected unit credit method*) kohaselt igal aastal. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse nüüdisväärtus leitakse, diskonteerides prognoositud tulevased rahavood selles valuutas nomineeritud valitsuse võlakirjade intressimääradega, milles hüvitisi tulevikus makstakse, kusjuures nimetatud võlakirjade järelejäänud tähtaeg peab ligilähedaselt vastama asjaomase pensionikohustise tingimustele.

ELi töötajaile makstavad töösuhte lõppemise järgsed hüvitised on koondatud ühtsesse kavasse, mis hõlmab pensioniskeemi (PSEO) ja tervisekindlustusskeemi (JSIS), kusjuures õigus JSISe tervisekindlustusele sõltub sellest, kas on omandatud pensioniõigus PSEO skeemis. Vastavalt personalieeskirjadele omandatakse teatavad õigused, näiteks õigus edasilükatud vähendatud pensionile, nimetatud ühtse kava raames pärast 10aastast teenistust. Kuid nagu näitavad hiljem iga aastaga kogutavad pensioniõigused, on õigused, mille töötaja saab ühtse kava raames edasise teenistuse käigus, algsetest õigustest oluliselt suuremad.

Selleks et kajastada õiglaselt finantsaruandluse aluseks oleva tehingu majanduslikku sisu, nagu on kirjeldatud nii ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 kui ka IPSASe kontseptuaalses raamistikus esitatud kvaliteedinõuetes, jaotatakse kantud teenistusega seotud kulud lineaarselt töötajate hinnangulise teenistusperioodi peale, s.o perioodile kuupäevast, mil töötaja teenib välja esimese hüvitise kava raames (sõltumata sellest, kas hüvitiste saamine eeldab teenistuse jätkumist) kuni kuupäevani, mil töötaja edasine teenistus ei tekita kava raames enam olulisi täiendavaid hüvitisesummasid peale palgatõusudest tulenevate. Seda lähenemisviisi kohaldatakse ühtse kava raames makstavate hüvitiste suhtes järjekindlalt.

Kindlaksmääratud netohüvitiskohustiste ümberhindamine hõlmab aktuaarset kasumit ja kahjumit ning kava vara tootlikkust, mis kajastatakse kohe netovaras.

([31]) Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem on määratud väljamaksetega tinglik (virtuaalne) fond, kuhu ametnikud teevad sissemakseid oma tulevaste pensionide rahastamiseks. Ehkki see ei ole tegelikult investeerimisfond, loetakse summa, mille selline fond võinuks koguda, investeerituks liikmesriikide pikaajalistesse võlakirjadesse ja kajastatakse Euroopa Liidu majandusaasta aruandes pensionikohustistes. Liikmesriigid tagavad ühiselt hüvitiste maksmise vastavalt personalieeskirjade artiklile 83 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikele 3 (vt skeemi üksikasjalikku kirjeldust dokumendis COM(2018) 829).

EL kajastab netointressikulu (tulu) ja muid kindlaksmääratud hüvitiskavadega seotud kulusid tulemiaruande rubriigis „Personali- ja pensionikulud“.

Kui makstavaid hüvitisi muudetakse või kärbitakse, kajastatakse varasema teenistuse või kärpimisest tuleneva kasumi või kahjumiga seotud hüvitiste muutus kohe tulemiaruandes. Arveldustega seotud kasumid ja kahjumid kajastatakse arvelduse toimumise ajal. Varasemast teenistusest tulenevad kulud kajastatakse kohe tulemiaruandes, välja arvatud juhul, kui muudatused sõltuvad sellest, kas töötaja jääb teenistusse kindlaksmääratud perioodiks.

1.5.11. *Eraldised*

Eraldisi kajastatakse, kui ELil on kolmandate isikute ees minevikus toimunud sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus, ressursside vähenemine kohustuse tasumisel on tõenäolisem kui nende mittevähenemine ja vähenemise summat on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevuskahjumi puhul. Eraldiste summa vastab kõige tõenäolisemaks peetavale hinnangule selle kohta, kui suured kulud on oodatavalt vajalikud olemasoleva kohustuse täitmiseks aruandepäeval. Kui eraldised koosnevad suurest hulgast summadest, hinnatakse kohustuse väärtust, kaaludes kõiki võimalikke tulemusi nende esinemise tõenäosusega (keskväärtuse meetod).

Eraldisi kahjulike lepingute tarbeks kajastatakse olenevalt sellest, kumb on väiksem – kas lepingu lõpetamisega seotud eeldatavate kulude või lepingu täitmise jätkamise eeldatava puhaskulu nüüdisväärtusena.

1.5.12. *Finantskohustised*

Finantskohustised liigitatakse kas õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantskohustisteks või amortiseeritud väärtuses kajastatavateks finantskohustisteks või finantstagatiste lepingutega seotud kohustisteks.

Võetud laenud

Võetud laenud jagunevad krediidiasutustelt võetud laenudeks ja võlgadeks, mida tõendavad sertifikaadid (ELi võlakirjad, ELi hoiused ja lühiajalised ELi võlakirjad). Võetud laenud võetakse arvele õiglases väärtuses, milleks on nende emiteerimistulu (saadud tasu õiglane väärtus), millest on maha arvatud kantud tehingukulud, ja järgnevalt kajastatakse neid amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt; mis tahes erinevust tulu (millest on maha arvatud tehingukulud) ja laenu tagastusväärtuse vahel kajastatakse tulemiaruandes laenuperioodi jooksul tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusaajalt nõutakse, ei ole olulised ja need kajastatakse otse tulemiaruandes.

Võetud laenud liigitatakse pikaajalisteks kohustisteks, välja arvatud juhul, kui nende lõpptähtaeg on lühem kui 12 kuud bilansipäevast arvates.

Finantskohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina

Need hõlmavad tuletisinstrumente, mille õiglane väärtus on negatiivne. Nende üle peetakse samasugust raamatupidamisarvestust nagu õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade üle (vt lisade punkt **1.5.5**).

See kategooria hõlmab tagatisi, mille EL on andnud finantseerimisasutuste omakapitali investeeringutele. Need tagatised on liigitatud tuletisfinantsinstrumentideks ja kajastatud finantsvara või finantskohustisena õiglases väärtuses üle- või puudujäägina, sest need ei vasta finantstagatise kohustise määratlusele. ELi finantsvara või -kohustist hinnatakse alusinvesteeringute väärtuse alusel.

Finantstagatiste lepingu kohustised

EL kajastab finantstagatiste lepingu kohustise, kui ta sõlmib lepingu, mille kohaselt EL peab tegema kindlaksmääratud makseid, et hüvitada tagatise saajale tekkinud kahju, kui kindlaksmääratud võlgnik ei tee vastavalt võlainstrumendi algsetele või muudetud tingimustele tähtaegselt makseid. Kui tagatislepingu kohaselt peab EL tegema makseid finantsinstrumendi hinnamuutuste või muu alusvara muutuste tõttu, siis on tagatislepingu näol tegemist tuletisinstrumendiga, see tähendab finantskohustisega, mida kajastatakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina. Kõikide muude tagatislepingute üle peetakse arvestust finantseraldistena.

Finantstagatiste lepingu kohustised kajastatakse arvele võtmisel õiglases väärtuses. See on samaväärne saadaoleva garantiipreemia nüüdispuhasväärtusega, kui see vastab turutingimustele. Kui garantiipreemiat ei nõuta või kui tasu ei vasta õiglasele väärtusele, siis määratakse õiglane väärtus kindlaks võetud finantstagatise kohustisega otseselt samaväärsete finantstagatiste lepingute aktiivsel turul noteeritud hindade põhjal, kui need on kättesaadavad, või hindamismeetodeid kasutades. Kui aktiivse turu otsese vaatluse või mõne muu hindamismeetodi kaudu ei saa õiglast väärtust usaldusväärselt kindlaks määrata, hinnatakse finantstagatiste lepingu kohustise väärtuseks arvelevõtmisel eluea eeldatava krediidikahju summa.

Järgnev väärtuse hindamine sõltub finantstagatisega kaasneva krediidiriski muutumisest, mida jälgitakse, jagades finantstagatiste lepingu etappideks. Peamine riskinäitaja finantstagatiste lepingute etappideks jagamisel on tagatud võla krediidireiting. Etappideks jagamise mudelis võrreldakse krediidireitingut laenu andmise ajal ja krediidireitingut aruandepäeval.

Kui krediidirisk oluliselt ei suurene (1. etapp), siis hinnatakse finantstagatise kohustiste väärtuseks kas 12 kuu eeldatav krediidikahju või esmaselt kajastatud väärtus, millest on lahutatud kogunenud amortisatsioon, kui see on asjakohane, sõltuvalt sellest, kumb on suurem. Kui krediidirisk oluliselt suureneb (2. etapp), siis hinnatakse finantstagatise kohustiste väärtuseks kas eluea eeldatav krediidikahju või esmaselt kajastatud väärtus, millest on lahutatud kogunenud amortisatsioon, kui see on asjakohane, sõltuvalt sellest, kumb on suurem.

Üht võlainstrumenti hõlmavate finantstagatiste lepingute puhul on tagatud võla etappidesse jagamise kriteeriumid samad mis amortiseeritud väärtuses kajastatavate finantsvarade puhul (vt lisade punkt **1.5.5**).

Portfellitagatistega tagatud võla etappidesse jagamise kriteeriumid on samad mis amortiseeritud väärtuses kajastatavate finantsvarade puhul, välja arvatud järgmiste erandite korral:

— arvesse võetakse tagatud portfelli kaalutud keskmist krediidireitingut või tagatise reitingut, mitte iga üksiku võlainstrumendi reitingut eraldi;

— tagatised, mille puhul krediidireiting jääb esmase kajastamise kuupäeval vahemikku AAA (Aa1) ja BB– (Ba3): reitingu langemist käsitatakse olulisena siis, kui laenu andmise ajal kehtinud reitingu ja aruandepäeval kehtiva reitingu vahe on vähemalt kaks astet;

— tagatised, mille puhul krediidireiting on esmase kajastamise kuupäeval B+ (B1) või madalam. reitingu langemist käsitatakse olulisena siis, kui laenu andmise ajal kehtinud reitingu ja aruandepäeval kehtiva reitingu vahe on vähemalt üks aste.

Kui krediidireitingud ei ole kättesaadavad, kuid esmasel kajastamisel on hinnatud eeldatavaid aastaseid nõudeid, peetakse krediidiriski olulise suurenemise võimaluse hindamisel mõistlikuks riskinäitajaks ka nõuete tegelikku taset võrreldes algse hinnanguga.

Lisaks eespool nimetatud kriteeriumidele võib EL hinnata krediidiriski olulist suurenemist kvalitatiivselt, tuginedes täiendavale mõistlikule ja põhjendatud kättesaadavale teabele.

Finantstagatiste lepingud, mis sõlmiti enne läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirjale nr 11 üleminekut (see tähendab enne 1. jaanuari 2021) ja mille krediidiriski kohta esmasel kajastamisel ei ole teave liigsete kulude ja jõupingutusteta kättesaadav, liigitatakse 2. etappi.

Finantstagatiste lepinguid ei liigitata 3. etappi ega krediidiriski tõttu langenud väärtusega lepinguteks.

Finantstagatiste lepingud liigitatakse lühiajalisteks kohustisteks, välja arvatud juhul, kui ELil on tingimusteta õigus kohustise täitmine alates aruandepäevast vähemalt 12 kuu võrra edasi lükata.

Tingimuslikud osamaksed

Nende ELi usaldusfondide üle, mida loetakse komisjoni tegevuse hulka kuuluvateks (st Madadi ja Colombia usaldusfondid), peetakse arvet komisjoni raamatupidamisarvestuses ja need konsolideeritakse ELi majandusaasta aruandesse. Muude rahastajate sissemaksed nendesse usaldusfondidesse vastavad mittekaubanduslikest tehingutest saadava tulu tingimustele. Neid kajastatakse finantskohustistena, kuni sissemaksete ülekandmisega seotud tingimused on täidetud, s.o usaldusfondi rahastamiskõlblike kulude tekkimiseni. Usaldusfond peab rahastama konkreetseid projekte ja üle jäävad vahendid likvideerimise ajal tagastama. Ärakasutamata sissemaksetest tulenevad kohustised kajastatakse bilansipäeva seisuga saadud sissemaksete summas, millest lahutatakse usaldusfondi kulud, sh vajaduse korral hinnangulised summad. Aruandluse otstarbel jaotatakse netokulud muude rahastajate vahel vastavalt summadele, mis nad on 31. detsembriks sisse maksnud. See sissemaksete jaotus on vaid soovituslik. Kui usaldusfondi tegevus lõpetatakse, otsustab vahendite jäägi tegeliku jaotuse usaldusfondi juhatus.

Samu hindamispõhimõtteid kohaldatakse ELi programmide jaoks antavate väliste toetuste suhtes, kui selliste toetuste saamise tingimus on kasutada vahendeid rahalist toetust käsitlevates lepingutes täpsustatud viisil või vastasel korral need rahastajale tagastada.

1.5.13. *Võlgnevused*

Märkimisväärse osa ELi võlgnevustest moodustavad toetusesaajate ja ELi muu rahastamise saajate esitatud tasumata kulutaotlused (mittekaubanduslikud tehingud). Need kirjendatakse kulutaotluse laekumisel kreditoorse võlgnevusena taotletava summa ulatuses. Pärast rahastamiskõlblike kulude kontrollimist ja kinnitamist kajastatakse võlgnevusi rahastamiskõlblikus summas.

Kaupade ja teenuste ostmisest tekkivat võlgnevust kajastatakse arve saamisel esialgse summa ulatuses ning sellele vastavad rahastamiskõlblikud kulud kirjendatakse raamatupidamisarvestuses siis, kui tarne või teenus on Euroopa Liidule üle antud või osutatud ja ta on selle vastu võtnud.

1.5.14. *Viitlaekumised ja ettemakstud tulud ning viitvõlad ja ettemakstud kulud*

Tehinguid ja sündmusi kajastatakse raamatupidamise aastaaruandes sellel perioodil, millega need seonduvad. Kui eelarveaasta lõpu seisuga ei ole arvet veel välja saadetud, kuid EL on teenuse osutanud või tarne üle andnud või kui eksisteerib lepinguline kohustus (nt aluslepingus sätestatu tulemusena), kajastatakse raamatupidamise aastaaruandes viitlaekumine. Lisaks sellele, kui eelarveaasta lõpu seisuga on arve välja saadetud, kuid teenust ei ole veel osutatud või tarnitud kaupasid üle antud, loetakse tulu ettemakstuks ja see kajastatakse järgnevas arvestusperioodis.

Ka kulud kajastatakse selles perioodis, millega need on seotud. Arvestusperioodi lõpus kajastatakse viitvõlgasid perioodi ülekandekohustuse prognoositud summa alusel. Viitvõlad arvutatakse komisjoni välja antud üksikasjalike praktiliste tegevusjuhiste kohaselt, mille eesmärk on tagada, et raamatupidamise aastaaruanne annaks tõese ülevaate nendest majandus- ja muudest nähtustest, mida nad kajastavad. Samamoodi, kui enne kaupade või teenuste kättesaamist on tehtud eelmakse, on tegemist ettemakstud kuluga, mis kajastatakse järgneva arvestusperioodi all.

1.6. **TULEMIARUANNE**

1.6.1. *Tulud*

MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

Enamik ELi tuludest tuleneb järgmistest mittekaubanduslikest tehingutest.

Kogurahvatulul, käibemaksul ja plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid

Tulu kajastatakse selles perioodis, mille kohta komisjon saadab liikmesriikidele rahastamistaotluse, milles ta nõuab neilt osamakse tasumist. Tulu hinnatakse selle sissenõutud summas. Kuna käibemaksul, kogurahvatulul ja plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid tuginevad asjaomase eelarveaasta andmete prognoosidele, võib neid muutuste korral korrigeerida kuni ajani, mil liikmesriigid esitavad lõplikud andmed. Prognoosis tehtud muutuse mõju kajastatakse muutuse toimumise perioodi netoülejäägi või -puudujäägi kindlaksmääramisel.

Traditsioonilised omavahendid

Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad ja nende tehingutega seotud tulu kajastatakse asjakohaste igakuiste A-raamatupidamisaruannete (mis muu hulgas käsitlevad kogutud tollimaksu ning tasumisele kuuluvaid summasid, mille kohta on antud tagatis ja mida ei ole vaidlustatud) saamisel liikmesriikidelt. Aruandepäeva seisuga hinnatakse, milline on liikmesriikide kogutud aruandeperioodi tulu, mida ei ole veel komisjonile makstud, ning kajastatakse seda viitlaekumisena. Liikmesriikidelt saadud kvartali B-raamatupidamisaruanded (mis muu hulgas käsitlevad tollimaksu, mida ei ole kogutud ja mille kohta ei ole tagatist antud, ning nõudeid, mille kohta on tagatis antud, kuid mille võlglane on vaidlustanud) kajastatakse tuluna, millest on maha arvatud sissenõudmiskulud, mis liikmesriikidel on õigus endale jätta. Lisaks sellele kajastatakse väärtuse vähenemist nende summade võrra, mida prognoosi kohaselt ei õnnestu sisse nõuda.

Trahvid

Trahvidest saadud tulu kajastatakse hetkest, mil adressaati on Euroopa Liidu trahvi määramise otsuse vastuvõtmisest ametlikult teavitatud. Pärast trahvi määramise otsust peavad üksused, kellele trahv on määratud, kahe kuu jooksul alates teavitamise kuupäevast:

— kas otsusega nõustuma, millisel juhul nad peavad trahvi määratud tähtajaks ära maksma ning EL nõuab summa lõplikult sisse, või

— otsusega mitte nõustuma, millisel juhul nad vaidlustavad selle ELi õiguse kohaselt.

Isegi kui otsus vaidlustatakse, tuleb trahv kolmekuulise tähtaja jooksul ära maksta, sest vaidlustamisel ei ole menetlust peatavat toimet (ELi toimimise lepingu artikkel 278). Laekunud summat kasutatakse sissenõutava summa kustutamiseks. Komisjoni peaarvepidaja nõusolekul võib aga ettevõtja esitada selle asemel asjaomase summa kohta pangatagatise. Sellisel juhul on trahv jätkuvalt sissenõutav summa. Kui ei saada ei raha ega tagatist ning on kahtlusi ettevõtja maksejõulisuse suhtes, siis kajastatakse nõude väärtuse vähendamine.

Kui ettevõtja vaidlustab otsuse ja on trahvi ajutiselt juba ära maksnud, kajastatakse seda summat tingimusliku kohustisena, või kui on tõenäoline, et Üldkohus võib teha otsuse ELi kahjuks, kajastatakse selle riski katteks ette nähtud eraldis. Kui selle asemel on antud tagatis, hinnatakse tasumata sissenõutav summa alla.

Kogunenud intresse, mille komisjon on saanud pangakontodelt, kus hoiustatakse laekunud maksed, kajastatakse tuluna ja võimalikke tingimuslikke kohustisi suurendatakse sellele vastavalt.

Alates 2010. aastast teostab komisjon kõigi ajutiselt makstud trahvide haldust spetsiaalse fondi (BUFI) kaudu. Vahendid investeeritakse finantsinstrumentidesse.

Eelmise aasta eelarve ülejäägi arvestuslik käsitlus

Finantsmääruse artikli 18 lõikes 1 on sätestatud, et teatava aasta eelarve ülejääk kantakse tuluna järgneva eelarveaasta eelarvesse. Tulemiaruandes kajastatakse see tulu mittekaubanduslikest tehingutest saadud muude tulude all (vt lisade punkt **3.8**) ja vastav kanne tehakse liikmesriikidelt sissenõutavate summade alla, mis on osa netovarast (vt lisade punkt **2.15**).

KAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

Kaupade ja teenuste müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui olulised kaupade omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved ostjale üle lähevad. Teenuste osutamisega seotud tehingutest saadud tulu kajastamisel võetakse arvesse seda, mis täitmisetapis on tehing aruandekuupäeva seisuga.

Intressitulu ja -kulu

Intressitulu ja -kulu kajastatakse tulemiaruandes tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Selle meetodi alusel arvutatakse finantsvara või -kohustise amortiseeritud väärtus ning jaotatakse intressitulu või -kulu asjaomase perioodi peale. Tegeliku intressimäära arvutamisel hindab Euroopa Liit rahavoogusid, võttes arvesse finantsinstrumendi kõiki lepingutingimusi (nt ettemakse võimalusi), kuid ei võta arvesse tulevast krediidikahju. Arvutus hõlmab kõiki lepingupoolte vahelisi makstud ja laekunud tasusid ja intressimäära punkte, mis on tegeliku intressimäära lahutamatu osa, tehingukulusid ja kõiki muid hinnalisandeid ja allahindlusi.

Kui leitakse, et finantsvara või sarnaste finantsvarade rühma väärtus on krediidiriski tõttu langenud (3. etapp), kasutatakse intressitulu kajastamisel intressimäära, mida rakendatakse tulevaste rahavoogude diskonteerimisel väärtuse langusest tekkinud kahjumi hindamiseks.

Dividenditulu

Dividendi- ja samalaadsete väljamaksete tulu kajastatakse makse saamise õiguse kindlakstegemisel.

Tulu ja kulu õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvaradest

See tähendab nende finantsvarade õiglase väärtuse suurenemist (tulu) ja õiglase väärtuse vähenemist (kulu), sealhulgas välisvaluutaga seotud ümberarvestamise tulemusel. Intressi kandvate finantsvarade puhul hõlmab see ka intressi. Vt ka lisade punkt **3.9.**

Tulu finantstagatiste lepingutest

Finantstagatiste lepingutest saadav tulu (garantiipreemia) kajastatakse selle aja jooksul, mil EL on valmis finantstagatiste lepingu omanikule võimalikku krediidikahju hüvitama. Kohaldatavas amortisatsioonikavas võetakse arvesse aja möödumist ja tagatud riskipositsiooni mahtu. Tulu finantstagatiste lepingutest hõlmab ka finantstagatiste lepingute kohustise amortisatsiooni juhul, kui tagatis anti tasuta või ebaolulise tasu eest.

1.6.2. *Kulud*

Suurema osa ELi kuludest moodustavad mittekaubanduslike tehingute kulud. Need seonduvad makse saajatele tehtud ülekannetega ja neid võib olla kolme liiki: i) nõuded, ii) lepingupõhised ülekanded ja oma äranägemisel makstavad toetused ning iii) osamaksed ja annetused.

Ülekanne kajastatakse selle perioodi kuluna, mille jooksul toimusid ülekande aluseks olevad sündmused, tingimusel et asjaomast liiki ülekanne on lubatud asjaomase õigusaktiga (finantsmäärus, personalieeskirjad või muu õigusakt) või on sõlmitud leping, mille alusel ülekanne on lubatud, abisaaja on täitnud kõik võimalikud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ja summa suurust saab mõistlikult hinnata.

Kajastamiskriteeriumidele vastava maksenõude või kulutaotluse saamisel kajastatakse see kuluna rahastamiskõlbliku summa ulatuses. Eelarveaasta lõpu seisuga hinnatakse kantud rahastamiskõlblikke kulusid, mis kuuluvad abisaajatele tasumisele, kuid millest ei ole veel teatatud, ning kajastatakse need viitvõlgadena.

Kaupade ostu ja teenuste osutamisega seoses kantud kaubanduslike tehingute kulud kajastatakse siis, kui tarne on Euroopa Liidule üle antud ja ta on selle vastu võtnud. Neid hinnatakse algses arvel esitatud maksumuses. Peale selle kajastatakse tulemiaruandes bilansipäeval hinnanguliselt kulud perioodi jooksul osutatud teenustele, mille eest ei ole veel arvet saadud või seda heaks kiidetud.

1.7. **TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED**

1.7.1. *Tingimuslikud varad*

Tingimuslik vara on võimalik vara, mis tuleneb möödunud sündmusest ning mille olemasolu kinnitab ainult ühe või mitme sellise tulevikusündmuse toimumine või mittetoimumine, mis on ebakindlad ja mida EL täielikult ei kontrolli. Tingimuslik vara kajastatakse, kui majanduslik kasu või teenusepotentsiaal on tõenäoline.

1.7.2. *Tingimuslikud kohustised*

Tingimuslik kohustis on võimalik kohustus, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult ELi kontrollile, või olemasolev möödunud sündmustest tekkinud kohustus, mida ei ole kajastatud, sest ei ole tõenäoline, et kohustuse tasumiseks on vaja vähendada ressursse majandusliku kasu või teenusepotentsiaali näol, või on tegu harva esineva juhuga, mil kohustuse summat ei saa piisava usaldusväärsusega mõõta. Tingimuslik kohustis kajastatakse, välja arvatud juhul, kui tõenäosus, et ressursid majandusliku kasu või teenusepotentsiaali näol vähenevad, on väike.

1.8. **RAHAVOOGUDE ARUANNE**

Rahavoogude teabe alusel hinnatakse seda, milline on ELi raha ja raha ekvivalentide genereerimise suutlikkus ja millised on ELi vajadused nende rahavoogude kasutamisel.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. See tähendab, et eelarveaasta tulemit korrigeeritakse mõjuga, mida avaldavad mitterahalised tehingud, varasematest või tulevastest põhitegevusega seotud maksetest või -laekumistest tulenevad viitvõlad ja ettemaksed ning investeerimistegevuse rahavoogudega seotud tulud ja kulud.

Välisvaluutatehingutest tekkinud rahavood kirjendatakse ELi aruandlusvaluutas (eurodes), kohaldades välisvaluutas väljendatud summa suhtes rahavoo kuupäeval kehtinud euro ja välisvaluuta vahelist vahetuskurssi.

Rahavoogude aruandes on perioodi rahavood kajastatud liigitatuna rahavoogudeks põhitegevusest, investeerimistegevusest ja finantseerimistegevusest.

Põhitegevus on ELi igasugune tegevus peale investeerimis- ja finantseerimistegevuse. Seega moodustab see suurema osa ELi tegevusest.

Investeerimistegevus on immateriaalse vara ja materiaalse põhivara soetamine ja võõrandamine ning raha ekvivalentide all kajastamata muude investeeringute soetamine ja võõrandamine. Investeerimistegevus ei hõlma abisaajatele antud laene, sest need moodustavad osa üldeesmärkidest ja seega ELi igapäevasest tegevusest. Eesmärk on kajastada ELi tehtud tegelikke investeeringuid.

Finantseerimistegevus on tegevus, mille tulemusel muutuvad võetud laenude suurus ja koosseis, välja arvatud abisaajatele antud kompensatsioonilaenude või materiaalse põhivara soetamiseks antud laenude puhul (mis kuuluvad põhitegevuse alla).

2. **BILANSI LISAD**

VARAD

2.1. **IMMATERIAALNE VARA**

(miljonites eurodes)

Bilansiline brutojääkmaksumus seisuga 31.12.2024	*2 257*
Lisandumine	*267*
Võõrandamine	*(70)*
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	*0*
Muud muutused	*–*
Bilansiline brutojääkmaksumus seisuga 31.12.2025	**2 455**
Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2024	*(1 162)*
Aasta amortisatsioonikulud	*(213)*
Tühistatud amortisatsioonikulud	*1*
Võõrandamine	*54*
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	*0*
Muud muutused	*(1)*
Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2025	**(1 320)**
Bilansiline netojääkmaksumus seisuga 31.12.2025	**1 135**
Bilansiline netojääkmaksumus seisuga 31.12.2024	*1 095*

Bilansiline netojääkmaksumus 2025. aasta lõpu seisuga (1 135 miljonit eurot) hõlmab peamiselt üksusesiseselt loodud juba toimivat tarkvara (405 miljonit eurot), üksusesiseselt loodud pooleliolevat tarkvara (354 miljonit eurot) ja soetatud tarkvara (375 miljonit eurot).

2.2. MATERIAALNE PÕHIVARA

Kosmosevarade kategooria hõlmab põhivara, mis on seotud ELi kosmoseprogrammidega: globaalsed satelliitnavigatsioonisüsteemid, s.o Galileo ja Euroopa Geostatsionaarne Navigatsioonilisasüsteem (EGNOS), riiklik satelliitside (GOVSATCOM), turvalise ühenduse programm ja Maa seire Euroopa programm Copernicus. Veel mitte toimivate kosmosesüsteemide vara on kajastatud rubriigis „Ehitamisel olev vara“. Liidu kosmoseprogrammidega seotud vara ehitatakse Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) toel.

Praegu kuulub Galileo kogumisse 30 satelliiti. Galileo põhivara (nii satelliidid kui ka maapealsed rajatised) jääkväärtus 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli 2 630 miljonit eurot (2024. aastal 2 987 miljonit eurot). Ülejäänud ehitamisel oleva vara väärtus on kokku 2 592 miljonit eurot (2024. aastal 2 145 miljonit eurot).

Copernicuse programmis on 10 toimivat satelliiti ja 22 ehitamisel olevat satelliiti ja instrumenti. Copernicuse programmi põhivara jääkväärtus on kokku 845 miljonit eurot (2024. aastal 492 miljonit eurot). Veel 3 645 miljoni euro väärtuses on Copernicuse programmi satelliite kajastatud ehitamisel oleva varana (2024. aastal oli see summa 3 520 miljonit eurot).

Kosmosevarade all on kajastatud ka EGNOSiga seotud maapealne taristu 182 miljoni euro väärtuses (2024. aastal oli see summa 160 miljonit eurot). Peale selle on 346 miljoni euro väärtuses EGNOSi vara ehitamisel oleva vara hulgas (2024. aastal oli see summa 345 miljonit eurot).

Euroopa Liidu riikliku satelliitside (GOVSATCOM) programmi eesmärk on pakkuda ELi ja liikmesriikide, sealhulgas riikliku julgeoleku asutuste ning ELi asutuste ja institutsioonide hallatavatele julgeoleku ja ohutuse seisukohast elutähtsatele missioonidele ja riiklikele operatsioonidele turvalist, vastupanuvõimelist ja kulutõhusat satelliitsidevõimekust. GOVSATCOMi ehitamisel olev vara moodustab kokku 9 miljonit eurot (2024. aastal 0 eurot).

Turvalise ühenduse programmil on kaks põhieesmärki:

— tagada elutähtsa taristu kaitse, seire, välistegevuse ja kriisohje toetamiseks ülemaailmne juurdepääs turvalistele riiklikele satelliitsideteenustele;

— võimaldada erasektoril osutada kommertsteenuseid, näiteks teha kogu Euroopa Liidus kättesaadavaks kiire lairibaühendus ja sujuv ühendus.

Turvalise ühenduse programmi ehitamisel olev vara moodustab kokku 454 miljonit eurot (2024. aastal 0 eurot).

Materiaalne põhivara

(miljonites eurodes)

	Maa ja hooned	Kosmose-varad	Seadmed	Sisustus ja sõidukid	Arvutiriist-vara	Muu	Kapitali-rent	Ehitamisel olev vara	Kokku
Bilansiline brutojääkmaksumus seisuga 31.12.2024	*6 528*	*9 056*	*483*	*255*	*714*	*308*	*2 075*	*6 528*	*25 945*
Lisandumine	*44*	*1*	*23*	*13*	*76*	*14*	*5*	*2 029*	*2 205*
Võõrandamine	*(9)*	*(113)*	*(24)*	*(37)*	*(87)*	*(35)*	*(2)*	*(0)*	*(306)*
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	*73*	*811*	*0*	*(0)*	*0*	*2*	*–*	*(886)*	*(0)*
Muud muutused	*(3)*	*–*	*0*	*0*	*1*	*0*	*–*	*–*	*(2)*
Bilansiline brutojääkmaksumus seisuga 31.12.2025	**6 630**	**9 755**	**482**	**231**	**705**	**292**	**2 079**	**7 671**	**27 843**
Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2024	*(4 106)*	*(5 417)*	*(423)*	*(177)*	*(575)*	*(225)*	*(1 309)*		*(12 232)*
Aasta amortisatsioonikulud	*(145)*	*(777)*	*(24)*	*(17)*	*(75)*	*(18)*	*(75)*		*(1 131)*
Tühistatud amortisatsioonikulud	*0*	*–*	*0*	*(0)*	*8*	*1*	*–*		*8*
Võõrandamine	*8*	*96*	*23*	*36*	*76*	*30*	*2*		*270*
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	*(0)*	*–*	*(0)*	*(0)*	*0*	*0*	*–*		*0*
Muud muutused	*2*	*–*	*(0)*	*0*	*(0)*	*(0)*	*–*		*1*
Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2025	**(4 240)**	**(6 098)**	**(425)**	**(161)**	**(566)**	**(214)**	**(1 382)**		**(13 086)**
BILANSILINE NETOJÄÄKMAKSUMUS SEISUGA 31.12.2025	**2 390**	**3 657**	**57**	**70**	**138**	**77**	**696**	**7 671**	**14 756**
BILANSILINE NETOJÄÄKMAKSUMUS SEISUGA 31.12.2024	*2 420*	*3 639*	*60*	*76*	*139*	*84*	*766*	*6 528*	*13 713*

2.3. KAPITALIOSALUSE MEETODIL ARVESTATUD INVESTEERINGUD

ELi osalust Euroopa Investeerimisfondis (EIF), kus ELi esindab komisjon, käsitletakse osalusena sidusettevõttes ja selle üle peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. EIF on ELi finantsinstitutsioon, mis on spetsialiseerunud riskikapitali ja tagatiste andmisele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEd). EIF toimib avaliku ja erasektori partnerlusena. Tema liikmeteks on Euroopa Investeerimispank (EIP), EL ja rühm finantseerimisasutusi.

31. detsembril 2025 oli ELil EIFis 29,7 % osalus (2024. aastal 29,7 %) ja 29,7 % hääleõigus (2024. aastal 29,7 %). Vastavalt oma põhikirjale peab EIF eraldama vähemalt 20 % oma aasta netomajandustulemusest põhikirjaga kehtestatud reservi, kuni reservi kogusumma moodustab 10 % märgitud kapitalist. See reserv ei ole jaotatav.

Alljärgnevas tabelis on esitatud ELi osaluse muutumine EIFis aruandeaastal.

(miljonites eurodes)

	Euroopa Investeerimisfond
Osalus seisuga 31.12.2024	**1 446**
Osamaksud	*–*
Saadud dividendid	*(8)*
Osakaal netomajandustulemuses	*69*
Osakaal netovaras	*16*
Osalus seisuga 31.12.2025	**1 524**

Ülevaade EIFi finantsteabest.

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
	EIF kokku	EIF kokku
Varad	*9 023*	*7 789*
Kohustised	*(3 896)*	*(2 923)*
Ülejääk/(puudujääk)	*233*	*280*

Eespool esitatud finantsteabe võrdlus osalusega Euroopa Investeerimisfondis.

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Sidusettevõtte netovara	*5 127*	*4 866*
EÜ osalus EIFis	**29,7 %**	**29,7 %**
Bilansiline jääkmaksumus	*1 524*	*1 446*

EL, keda esindab komisjon, oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga sisse maksnud 20 % oma märgitud osalusest EIFi kapitalis, sissemaksmata summa on järgmine.

(miljonites eurodes)

	EIFi kapital kokku	ELi märgitud kapital
Aktsiakapital kokku	*7 370*	*2 190*
Sissemakstud	*(1 474)*	*(438)*
Sissemaksmata	**5 896**	**1 752**

2.4. **FINANTSVARAD**

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised			
Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad	*2.4.1*	*314 887*	*269 903*
Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad	*2.4.2*	*47 919*	*39 058*
		362 806	**308 961**
Lühiajalised			
Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad	*2.4.1*	*18 545*	*13 677*
Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad	*2.4.2*	*4 746*	*5 700*
		23 291	**19 377**
Kokku		**386 097**	**328 338**

2.4.1. *Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantsvarad*

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Laenud liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele	*2.4.1.1*	*332 821*	*283 114*
Muud laenud	*2.4.1.2*	*611*	*466*
Kokku		**333 432**	**283 580**
Pikaajalised		*314 887*	*269 903*
Lühiajalised		*18 545*	*13 677*

2.4.1.1. Laenud liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Laenud liikmesriikidele	*286 301*	*251 457*
Laenud kolmandatele riikidele	*46 520*	*31 656*
Kokku seisuga 31.12.2025	**332 821**	**283 114**
Pikaajalised	*314 764*	*269 782*
Lühiajalised	*18 056*	*13 332*

Laenud liikmesriikidele

(miljonites eurodes)

	RRF	TERA	EFSM	Maksebilansi toetamise mehhanism	Kokku
Kokku seisuga 31.12.2024	*110 120*	*98 839*	*42 297*	*201*	*251 457*
Uued laenud (nimiväärtus)	*47 218*	*–*	*–*	*–*	*47 218*
Tagasimaksed	*–*	*(8 000)*	*(4 900)*	*(200)*	*(13 100)*

(miljonites eurodes)

	RRF	TERA	EFSM	Maksebilansi toetamise mehhanism	Kokku
Bilansilise maksumuse muutused	*876*	*(135)*	*(15)*	*(1)*	*726*
Kokku seisuga 31.12.2025	**158 215**	**90 705**	**37 382**	–	**286 301**
Pikaajalised	*155 904*	*82 594*	*30 818*	–	*269 316*
Lühiajalised	*2 310*	*8 111*	*6 564*	–	*16 985*

Liikmesriikidele antud laenude nimiväärtus 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli 283,4 miljardit eurot (2024. aastal 249,2 miljardit eurot), millest 155,9 miljardit eurot on seotud taaste- ja vastupidavusrahastu ja kava „REPowerEU“ programmide jaoks antud taasterahastu „NextGenerationEU“ laenudega.

Selles tabelis ja kolmandatele riikidele antavaid laene käsitlevas tabelis allpool vastab rida „Bilansilise maksumuse muutused“ kogunenud intressi muutustele ja hinnalisandite/allahindluste muutustele (uued hinnalisandid/allahindlused ja amortisatsioon).

TERA, EFSMi ja maksebilansi toetamise mehhanismiga seotud programmid on rakendatud samade tingimuste põhimõtet järgivat rahastamisviisi kasutades. See tähendab, et antud laene rahastati samaväärsete ja samadel tingimustel võetud laenudega. Laenude tähtajad on samad ning laenusaaja peab hüvitama laenu võtmisega kaasnevad hinnalisandid/allahindlused ja kulud. Tähtaja saabudes tasub laenusaaja komisjonile ja komisjon maksab võetud laenu tagasi. Taasterahastust „NextGenerationEU“ rahastatavate taaste- ja vastupidavusrahastu laenude puhul sellist antud laenude ja võetud laenude samade tingimuste põhimõtet ei järgita. Neid laene rahastatakse ühtset rahastamisviisi kasutades, nagu on selgitatud lisade punktis **2.11.1.1**.

TAASTE- JA VASTUPIDAVUSRAHASTU

Taaste- ja vastupidavusrahastu on 2021. aastal loodud ajutine rahastamisvahend, mis aitab liikmesriikide majandusel taastuda koroonaviiruse pandeemiast ning tulla toime rohe- ja digipöördega. Euroopa Liidu taasterahastu „NextGenerationEU“ raames võtab komisjon laenuks rahalisi vahendeid, mida kasutatakse taaste- ja vastupidavusrahastust liikmesriikide reformide ja investeeringute rahastamiseks. Need peavad olema kooskõlas ELi prioriteetidega ning suunatud majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhistes soovitustes kindlakstehtud probleemide lahendamisele. Rahastamine võib toimuda laenu (tagasimakstava toetuse) või toetuse (tagastamatu toetuse) vormis (vt lisade punkt **2.5**). Liikmesriigid võivad saada rahalisi vahendeid eelnevalt kokkulepitud laenude ja toetuste eraldise piires. Toetuse kasutamiseks peavad liikmesriigid esitama Euroopa Komisjonile oma riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad. Igas kavas on kehtestatud reformid ja investeeringud, mis tuleb rakendada 2026. aasta lõpuks ning mille kohta on määratletud selged eesmärgid ja sihid, mida Euroopa Komisjon peab analüüsima ja mille Euroopa Ülemkogu peab heaks kiitma. Taaste- ja vastupidavusrahastu laene saab välja maksta kuni 31. detsembrini 2026, kuid ainult siis, kui on saavutatud kokkulepitud eesmärgid ja sihid.

2023. aastal muudeti taaste- ja vastupidavusrahastu määrust, mis võimaldas liikmesriikidel lisada oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse REPowerEU peatüki. REPowerEU eesmärkide saavutamiseks võivad liikmesriigid rahastada investeeringuid ja reforme. Rahastada võib ka laenude kaudu, kasutades taaste- ja vastupidavusrahastu laenuvõimalusi, mida liikmesriigid ei ole veel taotlenud. Seega sisaldab taaste- ja vastupidavusrahastu rubriik eelnevas tabelis ka kava „REPowerEU“ laene.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli allkirjastatud 277,2 miljardi euro väärtuses laenulepinguid (võrreldes 290,9 miljardi euroga 2024. aasta lõpus; see summa vähenes teatavate laenulepingute väärtuse vähenemise tõttu). 2025. aasta lõpu seisuga oli laenudena välja makstud 155,9 miljardit eurot, mida ei ole tagasi makstud.

Eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA)

TERA kaudu anti finantsabi eesmärgiga aidata säilitada inimeste tööd ja töökohti, mida koroonaviiruse pandeemia on mõjutanud. Seda rahastut sai kasutada 31. detsembrini 2022. 31. detsembri 2024. aasta seisuga oli väljamakstud laene summas 98,4 miljardit eurot (nimiväärtus) ja väljamaksmata summasid ei olnud. 2025. aastal maksid liikmesriigid tagasi 8 miljardi euro väärtuses TERA laene.

Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM)

EFSM võimaldas anda finantsabi finantsraskustesse sattunud liikmesriikidele. Programm on lõppenud ja seda saab kasutada ainult sellisel eriotstarbel nagu laenude tähtaja pikendamine. 2025. aastal maksis Iirimaa tähtajaks tagasi 2,4 miljardi euro suuruse EFSMi laenu. Portugal taotles võimalust maksta ennetähtaegselt tagasi kaks laenu kogusummas 2,5 miljardit eurot. Laenud maksti tagasi nende aluseks olevate võlakirjade turuhinnaga. Selle toimingu tulemuseks oli laenude kajastamise lõpetamisest saadud kasum või kahjum (vt lisade punktid **3.9** ja **3.15**). Laenude aluseks olnud ELi võlakirjad kanti üle ühtse rahastamisviisi reservi (vt lisade punkt **2.11.1.1**).

Maksebilansi toetamise mehhanism

Tegemist on poliitilise finantsinstrumendiga, millest antakse keskpika tähtajaga finantsabi nendele liikmesriikidele, kus ei ole käibel euro. 2025. aastal maksis Läti täielikult tagasi viimase maksebilansi toetamise mehhanismi raames antud tagasimaksmata laenu.

Laenud kolmandatele riikidele

(miljonites eurodes)

	Makromajandus-lik finantsabi	Ukraina rahastu	Euratom	Lääne-Balkani rahastu	Moldova rahastu	Kokku
Kokku seisuga 31.12.2024	*23 831*	*7 623*	*203*	–	–	*31 656*
Uued laenud (nimiväärtus)	*18 366*	*10 052*	–	*184*	*289*	*28 891*
Tagasimaksed	*(20)*	–	–	–	–	*(20)*
Bilansilise maksumuse muutused	*247*	*104*	*(0)*	*3*	*4*	*358*
Väärtuse languse muutused	*(9 164)*	*(5 206)*	*4*	*(0)*	*(0)*	*(14 366)*
Kokku seisuga 31.12.2025	**33 260**	**12 573**	**207**	**187**	**293**	**46 520**
Pikaajalised	*32 505*	*12 264*	*206*	*184*	*289*	*45 448*
Lühiajalised	*754*	*310*	*0*	*3*	*4*	*1 072*

Kolmandatele riikidele antud laenude nimiväärtus oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 76,0 miljardit eurot (2024. aastal 47,2 miljardit eurot).

Selles tabelis vastab rida „Väärtuse languse muutused“ eeldatava krediidikahju väärtuse ümberhindamisele 31. detsembri 2025. aasta seisuga. Rida „Bilansilise maksumuse muutused“ vastab kogunenud intresside muutustele ja hinnalisandite/allahindluste muutustele (uued hinnalisandid/allahindlused ja amortisatsioon).

Euratomi programm toimib samade tingimuste põhimõtte alusel.

Kuni 2022. aasta lõpuni rahastati makromajandusliku finantsabi laene samadel tingimustel põhinevat lähenemisviisi kasutades, ent seoses programmi „Makromajanduslik finantsabi+“ rakendamisega 2023. aastal kasutatakse uute makromajandusliku finantsabi laenude puhul peamiselt ühtset rahastamisviisi, mida on selgitatud lisade punktis **2.11.1.1**. Kõiki uusi programme, nagu Ukraina, Lääne-Balkani ja Moldova rahastud, rahastatakse samuti ühtset rahastamisviisi kasutades.

Makromajanduslik finantsabi

Makromajandusliku finantsabi all peetakse silmas laene, mida antakse finantsabiks ELi partnerriikidele, kellel on maksebilansi kriis.

Aasta lõpu seisuga tagasimaksmata makromajandusliku finantsabi laenude kogu nominaalne riskipositsioon oli 52,1 miljardit eurot (2024. aastal 33,7 miljardit eurot), millest 47,1 miljardit eurot oli seotud Ukrainaga (2024. aastal 29,0 miljardit eurot).

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli makromajandusliku finantsabi laenude väärtuse allahindlus 19,4 miljardit eurot (2024. aastal 10,2 miljardit eurot), millest 19,3 miljardit eurot on seotud Ukrainale antud laenudega (2024. aastal 10,1 miljardit eurot). Summad, mille Ukraina pidi 2025. aastal tasuma, maksti õigeaegselt ja majandusaasta aruande koostamise ajal ei ole maksete võlgnevusi, kuid vastavalt raamatupidamiseeskirjadele kajastab väärtuse allahindlus kogu eluea eeldatavat krediidikahju, mida märkimisväärse ebakindluse tõttu hinnatakse eriti konservatiivselt.

2024. aasta oktoobris võeti vastu määrus (EL) 2024/2773, millega loodi Ukraina laenukoostöö mehhanism ja nähti ette uus makromajandusliku finantsabi programm Ukraina jaoks. Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames kasutatakse tõkestatud Venemaa riigivaradest saadavaid erakorralisi tulusid Ukrainale tagastamatu toetuse andmiseks, et aidata Ukrainal maksta tagasi G7 partnerite ja ELi poolt selle algatuse raames antud kahepoolseid laene. EL allkirjastas 2024. aasta detsembris Ukrainaga makromajandusliku finantsabi laenu lepingu summale 18,1 miljardit eurot. Laen maksti 2025. aastal täies ulatuses välja. Kuna Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antav makromajandusliku finantsabi laen loeti 2024. aasta lõpus tagasivõtmatuks kohustuseks, kajastati 7,1 miljardi euro suurune eeldatava krediidikahju eraldis (vt ka lisade punkt **2.10**). 2025. aastal see eraldis tühistati ja selle asemel kajastati 8,7 miljardi euro suurune väärtuse languse allahindlus, mis vähendas laenu väärtust.

2025. aastal andis EL Ukrainale erakorralistelt makromajandusliku finantsabi ja makromajandusliku finantsabi+ laenudelt kogunenud intressi jaoks 740 miljoni euro ulatuses intressitoetusi (2024. aastal 763 miljoni euro ulatuses). See kujutab endast laenutingimuste muutmist (vt ka lisade punktid **3.15** ja **6.6**) ning seda on arvesse võetud eelmises tabelis real „Bilansilise maksumuse muutused“.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli välja võtmata summa 4,3 miljardit eurot, millega seoses on võetud tingimuslik kohustis allkirjastatud makromajandusliku finantsabi laenulepingute alusel (2024. aastal 95 miljonit eurot).

Ukraina rahastu laenud

Ukraina rahastu määrus ([32]) on 2024. aastal vastu võetud õigusakt, mis võimaldab anda Ukrainale kuni 50 miljardit eurot rahalist toetust, sealhulgas kuni 33 miljardi euro väärtuses riigilaene, mis makstakse välja 2027. aasta lõpuks. 2025. aasta lõpu seisuga oli Ukrainale laenudena välja makstud 23,2 miljardit eurot (2024. aastal 13,1 miljardit eurot).

Nende laenudega seoses kajastatud väärtuse languse allahindlus oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 10,9 miljardit eurot (2024. aastal 5,7 miljardit eurot). Aasta lõpu seisuga on sõlmitud laenulepingute alusel väljavõtmata summasid 9,8 miljardi euro ulatuses (2024. aastal 19,9 miljardit eurot), mille suhtes on võetud tingimuslik kohustus, mille täitmine sõltub poliitiliste tingimuste täitmisest.

Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) laenud

Euroopa Aatomienergiaühendus (Euratom) annab laene nii liikmesriikidele kui ka kolmandatele riikidele ja nende üksustele energeetikarajatistega seonduvate projektide rahastamiseks. 31. detsembri 2025. aasta seisuga liikmesriikidega seotud laenujääke ei olnud. Kogu laenujääk on seotud Energoatomile antud laenudega, mida tagab Ukraina riik. Nende laenude kohta on kajastatud 94 miljoni euro suurune väärtuse languse allahindlus (2024. aastal 98 miljonit eurot). Sõlmitud laenulepingute alusel väljavõtmata summasid ei ole.

Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu

Määrus (EL) 2024/1449, millega luuakse Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu (edaspidi „Lääne-Balkani rahastu“), võeti vastu 2024. aasta mais ja esimesed finantstehingud tehti 2025. aastal. Eelduste kohaselt antakse rahastust aastatel 2025–2027 kuni 4 miljardi euro väärtuses laene ning maksed tehakse tingimusel, et ELi partnerriigid Lääne-Balkanil viivad ellu konkreetsed põhjalikud sotsiaal-majanduslikud reformid.

31. detsembriks 2025 oli Põhja-Makedoonia, Albaania, Serbia ja Montenegroga sõlmitud 2,6 miljardi euro väärtuses laenulepinguid, millest oli välja makstud 184 miljonit eurot. Aasta lõpu seisuga oli 2,4 miljardi euro suhtes võetud tingimuslik kohustus, mille täitmine sõltub poliitiliste tingimuste täitmisest.

([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu (ELT L, 29.2.2024) (edaspidi „Ukraina rahastu määrus“).

Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu

Määrus (EL) 2025/535, millega luuakse Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu (edaspidi „Moldova rahastu“), võeti vastu 2025. aasta märtsis. Rahastust toetatakse Moldovat ajavahemikul 2025–2027 ja eelduste kohaselt antakse sellest laenudena kuni 1,5 miljardit eurot.

1,5 miljardi euro väärtuses laenuleping sõlmiti 2025. aastal. 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli välja makstud 289 miljonit eurot ja 1,2 miljardit eurot oli aasta lõpus välja võtmata.

ELi eelarveline tagatis liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele antavatele laenudele

ELi eelarvega tagatakse laene, mille EL võtab selleks, et rahastada liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele antavaid laene. Kui tulevikus tekib tasumata laenusummasid, siis võib olla vaja maksta vastavad võetud laenusummad tagasi ELi eelarvest.

Üksikasjalikum teave on esitatud lisade punktis **6.7**.

Ühendkuningriigi kohustused seoses EList lahkumisega

Kooskõlas väljaastumislepingu artikliga 143 vastutab Ühendkuningriik liidu ees oma osa eest tingimuslikes finantskohustistes, mis on seotud finantsabiks antud laenudega (EFSM, makromajanduslik finantsabi, maksebilansi toetamise mehhanism ja Euratom), mis kiideti heaks või mille kohta tehti otsus väljaastumise kuupäevaks (31. jaanuar 2020). Artikli 143 kohaselt on Ühendkuningriik enne väljaastumise kuupäeva heakskiidetud finantsabiks antud laenu makseviivituste korral liidu ees vastutav oma osa eest maksetes, mille liit on makseviivitusega toimingutega seoses teinud, välja arvatud juhul, kui selle summa saab katta Ühendkuningriigi osaga ühise eraldisfondi välistegevuse tagatisfondi osas hoitavates eraldistes, kui see on asjakohane (st makromajanduslik finantsabi ja Euratomi laenud kolmandates riikides) (vt lisade punkt **4.1.1**).

ELi täitmata tingimuslik kohustis seoses eespool nimetatud finantsabiks antud laenudega oli väljaastumiskuupäeval 53,9 miljardit eurot. Pärast seda kuupäeva tehtud tagasimaksete tulemusel on ELi tagatisega kaetud laenude väärtus 31. detsembri 2025. aasta seisuga 42,2 miljardit eurot, milles Ühendkuningriigi osa on 5,3 miljardit eurot.

2.4.1.2. Muud laenud

Need hõlmavad kolme liiki laene.

a) ELi eelarveprogrammidest (nt põllumajanduse ja elektrifitseerimise rahastamise algatused ning ELi tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi alusel) antud laenud. 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli selliseid laene antud kokku 85 miljoni euro väärtuses (2024. aastal 75 miljoni euro väärtuses).

b) Üleantud laenud. Need laenud maksab välja EIP ning need tagatakse EFSI ja EIP välislaenude andmise volituse programmidest. Need laenud olid makseviivitusega; komisjon maksis sissenõutud tagatise välja ja seega on tal neile sissenõudeõigus. Seetõttu kajastatakse neid laene nüüd ELi bilansis. 31. detsembri 2025. aasta seisuga on komisjonil seoses selliste laenudega sissenõudeõigus 1,0 miljardi euro ulatuses, mis hõlmab kogunenud intressi (2024. aastal oli see summa 1,0 miljardit eurot). Eeldatavat krediidikahju arvesse võttes on bilansis kajastatud summa aga 45 miljonit eurot (2024. aastal 51 miljonit eurot).

c) Tähtajalised hoiused 481 miljoni euro väärtuses (2024. aastal 340 miljoni euro väärtuses), mille tähtaeg on üle kolme kuu ja mis ei vasta raha ekvivalendi määratlusele.

2.4.2. *Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad*

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (mitte-tuletisinstrumendid)	*2.4.2.1*	*51 080*	*43 648*
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (tuletisinstrumendid)	*2.4.2.2*	*1 585*	*1 110*
Kokku		**52 665**	**44 758**
Pikaajalised		*47 919*	*39 058*
Lühiajalised		*4 746*	*5 700*

2.4.2.1. *Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (mitte-tuletisinstrumendid)*

Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvarad (mitte-tuletisinstrumendid) liigi kaupa

(miljonites eurodes)

		31.12.2025	31.12.2024
Võlaväärtpaberid		*40 462*	*34 465*
Rahaturufondid, börsil kaubeldavad fondid ja investeeringud ühistesse portfellidesse		*6 812*	*5 975*
Muud omakapitaliinvesteeringud		*3 796*	*3 201*
Laenud		*9*	*8*
Kokku		**51 080**	**43 648**
Pikaajalised		*46 350*	*37 948*
Lühiajalised		*4 730*	*5 700*

Võlaväärtpaberid on peamiselt riikide ja äriühingute võlakirjad. Neid hoitakse fondides (portfellides), mida haldab komisjon (peamiselt ühine eraldisfond ja eelarve trahvide fond (BUFI)) või ELi nimel EIP (peamiselt programm „Horisont 2020“ ja innovatsioonifond). Portfellide tulemuslikkust hinnatakse õiglase väärtuse (turuväärtuse) alusel. 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli väärtpaberite laenuprogrammide raames laenuks antud väärtpaberite turuväärtus 6,0 miljardit eurot (2024. aastal 5,8 miljardit eurot). Nende laenuks antud väärtpaberite kajastamist ELi bilansis ei lõpetata, sest riskid ja hüved kuuluvad endiselt ELile.

Rahaturufondid on usaldusfondid, mis investeerivad lühiajalistesse võlaväärtpaberitesse (nt EIP ühtne fond). Börsil kaubeldavad fondid on investeerimisfondid, millega kaubeldakse väärtpaberibörsidel. Need jälgivad indekseid ning hoiavad selliseid varasid nagu aktsiad, võlakirjad, valuutad ja futuurlepingud. Investeeringud ühistesse portfellidesse on ELi vahendid Euroopa ühendamise rahastu ja programmi „Horisont 2020“ raames, mis on ühendatud liikmesriikide vahenditega programmist „NER300“. Neid kasutatakse tagatiste andmiseks EIP rahastamis- ja investeerimistegevusele.

Muud omakapitaliinvesteeringud hõlmavad peamiselt ELi eelarvevahendite rakenduspartnerite kaudu investeerimist riskikapitalifondidesse või muud liiki investeerimisfondidesse ELi poliitikaeesmärkide täitmiseks, näiteks selleks, et parandada juurdepääsu rahalistele vahenditele VKEde loomiseks, teadusuuringuteks ja innovatsiooniks ning taristu tarbeks nii ELis kui ka mujal.

Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvarad (mitte-tuletisinstrumendid) programmi kaupa

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Ühine eraldisfond	*27 018*	*23 174*
Innovatsioonifond	*13 265*	*10 616*
Programmid „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“	*4 286*	*3 968*
BUFI investeeringud	*2 662*	*2 141*
Likvideeritav ESTÜ	*1 187*	*1 206*
Euroopa ühendamise rahastu	*683*	*716*
ELi VKEde omakapitalirahastud	*433*	*453*
EBRD	*309*	*188*
Euroopa Kagu-Euroopa Fond	*250*	*243*
Euroopa välisteenistuse kohaliku personali pensionikava	*152*	*128*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Loodussäästliku Majanduskasvu Fond	*152*	*128*
Energiatõhususe rahastamisvahend	*104*	*103*
Muu	*581*	*586*
Kokku	**51 080**	**43 648**
Pikaajalised	*46 350*	*37 948*
Lühiajalised	*4 730*	*5 700*

Ühine eraldisfond

EL annab finantspartneritele tagatisi omakapitaliinvesteeringutest ja antud laenudest tuleneva kahjumi katmiseks (vt lisade punkt **4.1** ELi eelarveliste tagatiste kohta). Vastavalt õigusaktidele eraldatakse ELi eelarvest järguti raha, et maksta partneritele nende tagatistega kaetud kahju eest. ELi eelarvest eraldatakse raha ka selleks, et maksta tagasi võetud laenud, kui makromajandusliku finantsabi, Euratomi, Lääne-Balkani rahastu ja Moldova rahastu laenude tagasimaksmises esineb viivitusi.

Kooskõlas finantsmäärusega lõi komisjon ühise eraldisfondi, et hallata eraldatud raha (eraldisi) ühes ühises portfellis. Raha investeeritakse võlaväärtpaberitesse, rahaturufondidesse ja börsil kaubeldavatesse fondidesse. Lisaks ELi eelarve eraldistele saab ühine eraldisfond makseviivitusega toimingutest sissenõutud vahendeid, tulu oma investeeringutelt ja ELi tasusid finantspartneritelt. Ühine eraldisfond võib vastu võtta ka vabatahtlikke sissemakseid liikmesriikidelt ja teistelt rahastajatelt, kes seeläbi suurendavad kasutatavaid ELi eelarvelisi tagatisi.

Tehtavad sissemaksed jagatakse ühises eraldisfondis sõltuvalt rahastamises osalevale programmile osadesse. Antud tagatiste jaoks vajalike eraldiste tegemine on kehtestatud neid programme käsitlevates õigusaktides. ELi eelarvega koondatakse need individuaalselt eraldatud vahendid ühisesse eraldisfondi, et optimeerida varade haldamist.

31. detsembri 2025. aasta seisuga suurenesid ühise eraldisfondi õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad (mitte-tuletisinstrumendid), kuna programmi „InvestEU“, naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ning Ukraina tagatistega seoses moodustuvad vajalikud eraldised ja kuna portfelli väärtus on kasvanud 0,8 miljardi euro võrra. Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade (mitte-tuletisinstrumendid) kogumaht oli 27,0 miljardit eurot, millest 22,8 miljardit eurot investeeriti võlaväärtpaberitesse ja 3,9 miljardit eurot börsil kaubeldavatesse fondidesse.

Innovatsioonifond (IF)

Innovatsioonifondiga luuakse liidus lubatud heitkoguste ühikutega kauplemise süsteem. Eesmärk on kasutada saadud tulu, et toetada innovatsiooni teatavates sektorites vähese CO_2 heitega tehnoloogia ja protsesside valdkonnas. Innovatsioonifond saab tulu 530 miljoni lubatud heitkoguste ühiku järkjärgulisest monetariseerimisest ja programmi „NER300“ raames kasutatavast 300 miljonist lubatud heitkoguste ühikust saadavatest võimalikest kulutamata vahenditest (vt lisade punkt **3.8**). Kuni vahendite kavandatud otstarbel kasutamiseni haldab neid EIP, investeerides need võlaväärtpaberitesse. Tulu suurenemine 2025. aastal on peamiselt tingitud saadud enampakkumistulust.

Programmid „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“

Vastavalt ELi määrusele, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020, on loodud uued rahastamisvahendid, et parandada teadustöö ja innovatsiooniga tegelevate üksuste rahastamisvõimalusi. Need rahastamisvahendid on:

— *InnovFin teadustöö ja innovatsiooni laenu- ja garantiiteenus*, mille abil komisjon jagab EIP uute rahastamistehingute portfelliga seotud finantsriske,

— *InnovFin VKEde tagatissüsteem, sealhulgas VKEsid käsitleva algatuse piiristamata garantii vahend (SIUGI)* – EIP hallatavad tagatisrahastud, mis pakuvad finantsvahendajatele uute laenuportfellide jaoks garantiisid ja edasigarantiisid (SIUGI raames jagab komisjon koos liikmesriikide, EIFi ja EIPga antud garantiiga seotud finantsriski),

— EIFi hallatav *InnovFini teadustöö ja innovatsiooni omakapitalirahastu*, mis pakub investeeringuid riskikapitalifondidesse, ja

— Euroopa Innovatsiooninõukogu fond, mis pakub omakapitali kaudu rahastamist innovatsiooni ja turuleviimisega seotud tegevuse kiirendamiseks. Euroopa Innovatsiooninõukogu fondi rahastatakse programmidest „Euroopa horisont“ ja „Horisont 2020“.

BUFI investeeringud

Komisjon lõi eelarvetrahvide fondi („Budget Fines“ – BUFI) ettevõtjatele tehtud vaidlustatud trahvidest ajutiselt saadud raha haldamiseks. Konkreetse trahvi kohta lõpliku kohtuotsuse tegemiseni investeerib komisjon selle raha võlainstrumentidesse.

Likvideeritav ESTÜ

ESTÜ asutamisleping aegus 23. juulil 2002 ja kõik ESTÜ varad anti üle Euroopa Liidule. Varad määrati sihtotstarbeliselt teadusuuringuteks söe- ja terasetööstusega seotud sektorites, näiteks murranguliste tehnoloogiate jaoks, mille tulemusel oleks võimalik toota terast peaaegu süsinikdioksiidiheiteta. Kuni vahendite teadusuuringute eesmärkidel eraldamiseni investeerib komisjon need võlaväärtpaberitesse.

Euroopa ühendamise rahastu

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1316/2013 ([33]) on Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument loodud eesmärgiga lihtsustada transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiasektori taristuprojektide juurdepääsu rahastamisele. Seda haldab ELiga sõlmitud lepingu alusel EIP. Euroopa ühendamise rahastu pakub võlapõhisele rahastamisele kõrgema nõudeõiguse järguga ja allutatud laenu kujul riskijagamise instrumenti, toetades samuti ELi tagatud projektivõlakirju.

ELi VKEde omakapitalirahastud

Need on omakapitaliinstrumendid, mida rahastati EIFi halduses olevast COSME programmist, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammist, mitmeaastastest programmidest ning majanduskasvu ja tööhõive algatusest. Kõigi nende programmidega toetatakse käivitumis- ja kasvuetapis ELi VKEde loomist ja rahastamist, tehes selleks investeeringuid sobivatesse spetsialiseerunud riskikapitali fondidesse.

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank

ELil on finantsinvesteering Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) kapitalis. 2025. aastal suurendas EL oma märgitud kapitali, ostes veel 12 102 osakut nimiväärtuses 10 000 eurot osaku kohta. Kogu 121 miljoni euro suurune summa tuleb maksta viie aasta jooksul võrdsete osamaksetena, millest esimene tehti 2025. aastal. 31. detsembri 2025. aasta seisuga kuulub komisjonile 102 146 osakut (2024. aastal 90 044 osakut), mis moodustab 3,04 % kogu märgitud aktsiakapitalist. Kokku märkis EL 1 021 miljoni euro ulatuses EBRD aktsiakapitali, millest 713 miljonit eurot on praegu sisse maksmata.

Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantsvarade (mitte-tuletisinstrumendid) õiglase väärtuse hierarhia

(miljonites eurodes)

Finantsvara liik	31.12.2025	31.12.2024
1. tase. Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	*44 447*	*37 559*
2. tase. Muud jälgitavad sisendid kui noteeritud hinnad	*3 150*	*3 098*
3. tase. Hindamismeetodid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel	*3 483*	*2 991*
Kokku	**51 080**	**43 648**

Aruandeperioodil ei tehtud ümberpaigutusi õiglase väärtuse hierarhia 1. ja 2. taseme vahel.

([33]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj).

Finantsvarad (mitte-tuletisinstrumendid), mille puhul kasutatakse hindamismeetodeid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel (3. tase) – kooskõlastav võrdlus

(miljonites eurodes)

Õiglase väärtuse muutused	
Algsaldo seisuga 1.1.2025	**2 991**
Perioodi jooksul tehtud investeeringud	*699*
Põhiosa tagasimaksed	*(97)*
Arveldatud tulud	*(19)*
Perioodi kasum või kahjum üle- või puudujäägina	*(90)*
Ümberpaigutused 3. tasemesse	–
Ümberpaigutused 3. tasemest	–
Muu	–
Lõppsaldo seisuga 31.12.2025	**3 483**

2.4.2.2. *Finantsvarad ja -kohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (tuletisinstrumendid)*

Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvarad (tuletisinstrumendid) liigi kaupa

(miljonites eurodes)

Tuletisinstrumendi liik	31.12.2025			31.12.2024		
	Tinglik väärtus	Õiglases väärtuses vara	Õiglases väärtuses kohustis	Tinglik väärtus	Õiglases väärtuses vara	Õiglases väärtuses kohustis
Tagatis omakapitali investeeringute portfellile	*6 951*	*1 568*	*(52)*	*6 057*	*1 110*	*(60)*
Välisvaluuta tuletisinstrumendid	*1 910*	*17*	*(9)*	*2 417*	–	*(38)*
Kokku	**8 861**	**1 585**	**(62)**	**8 474**	**1 110**	**(98)**
Pikaajalised		*1 569*	*(9)*		*1 110*	*(13)*
Lühiajalised		*17*	*(53)*		–	*(84)*

Tagatised omakapitali investeeringute portfellidele

Rubriik „Tagatis omakapitali investeeringute portfellile“ hõlmab tagatisi, mille EL on andnud finantseerimisasutuste omakapitali investeeringute portfellidele. Need tagatised on liigitatud tuletisfinantsinstrumentideks ja kajastatud finantsvara või finantskohustisena õiglases väärtuses üle- või puudujäägina, sest need ei vasta finantstagatise kohustise määratlusele (vt lisade punkt **1.5.12**). ELi finantsvara või -kohustist hinnatakse alusinvesteeringute väärtuse alusel.

Kogusumma kajastab peamiselt EFSI tagatist, mille EL on andnud EIP Grupile, ning asjaomaste aluseks olevate EIP ja EIFi välja makstud omakapitaliinvesteeringute summa oli 3,6 miljardit eurot (2024. aastal 3,8 miljardit eurot). EFSI omakapitaliinvesteeringute portfellile antud ELi tagatise õiglane väärtus oli kokku 1,4 miljardit eurot (2024. aastal 1,1 miljardit eurot).

Välisvaluuta tuletisinstrumendid

EL sõlmib välisvaluuta forvardlepinguid, et maandada ühises eraldisfondis olevate USA dollarites võlaväärtpaberitega seotud välisvaluutariski. Välisvaluuta forvardlepingute raames maksab EL lepingus kokku lepitud tingliku välisvaluutaväärtuse (maksepool, vt eelmine tabel) ja saab lunastustähtpäeval tingliku eurosumma (laekumispool).

See rubriik hõlmab ka programmi „InvestEU“ tagatisega seotud valuutariski maandamise mõju ja juhtumeid, mille puhul EL annab välisvaluutariskiga seoses tagatise.

Finantsvarade ja -kohustiste (tuletisinstrumendid) õiglase väärtuse hierarhia

(miljonites eurodes)

Tuletisinstrumendi liik	31.12.2025		31.12.2024	
	Õiglases väärtuses vara	Õiglases väärtuses kohustis	Õiglases väärtuses vara	Õiglases väärtuses kohustis
1. tase. Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	–	–	–	–
2. tase. Muud jälgitavad sisendid kui noteeritud hinnad	*17*	*(7)*	–	*(27)*
3. tase. Hindamismeetodid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel	*1 568*	*(55)*	*1 110*	*(71)*
Kokku	**1 585**	**(62)**	**1 110**	**(98)**

Aruandeperioodil ei tehtud ümberpaigutusi 1. ja 2. taseme vahel. Õiglase väärtuse 3. taseme alla kuuluvad tuletisinstrumendid hõlmavad peamiselt tagatisi omakapitaliportfellidele.

Finantsvarad ja -kohustised (tuletisinstrumendid), mille puhul kasutatakse hindamismeetodeid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel (3. tase) – kooskõlastav võrdlus

(miljonites eurodes)

Õiglase väärtuse muutused	
Vara/(kohustise) algsaldo seisuga 1.1.2025	**1 039**
Makstud sissenõutud tagatised	*164*
Tagastatud sissenõutud tagatised	*(44)*
Tulud väljamakstud tagatistest	*(154)*
Perioodi kasum või kahjum üle- või puudujäägina	*507*
Ümberpaigutused 3. tasemesse	–
Ümberpaigutused 3. tasemest	–
Muu	*(0)*
Lõppsaldo seisuga 31.12.2025	**1 513**

2.5. **EELMAKSED**

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised			
Eelmaksed	*2.5.1*	*36 000*	*39 093*
Muud ettemaksed liikmesriikidele	*2.5.2*	*2 933*	*1 682*
Osalus usaldusfondides		*38*	*85*
		38 971	**40 861**

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Lühiajalised			
Eelmaksed	*2.5.1*	*35 298*	*35 969*
Muud ettemaksed liikmesriikidele	*2.5.2*	*2 477*	*2 089*
		37 775	**38 058**
Kokku		**76 746**	**78 919**

Eelmaksete tase eri programmides peab olema piisav, et tagada makse saajale projekti käivitamiseks ja edendamiseks vajalik rahastus, kaitstes samal aja ka ELi finantshuve ja võttes arvesse juriidilisi, tegevusega seotud ja kulutasuvuse piiranguid.

2.5.1. *Eelmaksed*

(miljonites eurodes)

	Brutosumma	Kliiritud viitvõlgadega	Netosumma seisuga 31.12.2025
Liikmesriigid			
EAFRD ja muud maaelu arengu vahendid	*3 605*	*(1 625)*	*1 980*
ERF ja ÜF	*29 858*	*(17 052)*	*12 805*
Euroopa Sotsiaalfond	*9 997*	*(6 560)*	*3 438*
Taaste- ja vastupidavusrahastu (taasterahastu „NextGenerationEU“)	*13 626*	*(3 392)*	*10 234*
Muu	*21 022*	*(10 041)*	*10 981*
EFTA ja kolmandad riigid	*3 772*	*(2 710)*	*1 062*
Era- ja avaliku sektori asutused	*82 761*	*(61 415)*	*21 346*
Teised vahendite saajad	*17 397*	*(7 943)*	*9 454*
Kokku	**182 038**	**(110 740)**	**71 299**
Pikaajalised	*36 000*		*36 000*
Lühiajalised	*146 038*	*(110 740)*	*35 298*

(miljonites eurodes)

	Brutosumma	Kliiritud viitvõlgadega	Netosumma seisuga 31.12.2024
Eelarve jagatud täitmine			
EAFRD ja muud maaelu arengu vahendid	*3 885*	*(840)*	*3 045*
ERF ja ÜF	*25 859*	*(16 476)*	*9 384*
Euroopa Sotsiaalfond	*9 437*	*(6 258)*	*3 180*
Muu	*14 220*	*(4 836)*	*9 384*
	53 402	**(28 409)**	**24 992**

(miljonites eurodes)

	Brutosumma	Kliiritud viitvõlgadega	Netosumma seisuga 31.12.2024
Eelarve otsene täitmine			
Täitja:			
Komisjon	*34 727*	*(14 289)*	*20 438*
millest taaste- ja vastupidavusrahastu (taasterahastu „NextGenerationEU“)	*18 930*	*(3 541)*	*15 389*
ELi rakendusametid	*40 693*	*(25 586)*	*15 107*
Usaldusfondid	*508*	*(429)*	*79*
	75 928	**(40 304)**	**35 624**
Eelarve kaudne täitmine			
Täitja:			
Muud ELi asutused ja organid	*5 281*	*(2 814)*	*2 467*
Kolmandad riigid	*1 843*	*(1 103)*	*739*
Rahvusvahelised organisatsioonid	*13 171*	*(8 839)*	*4 333*
Muud üksused	*19 295*	*(12 389)*	*6 906*
	39 590	**(25 144)**	**14 446**
Kokku	**168 920**	**(93 858)**	**75 062**
Pikaajalised	*39 093*	*–*	*39 093*
Lühiajalised	*129 826*	*(93 858)*	*35 969*

Eelmaksed tähendavad välja makstud raha, seega maksete assigneeringute kasutamist. Nagu on selgitatud lisade punktis **1.5.7**, on need ettemaksed, mistõttu need ei ole veel kuludesse kantud. Seega, ehkki eelmaksed vähendavad täitmata kulukohustusi (vt lisade punkt **5.1**), kujutavad need endast veel heaks kiitmata ja tulemiaruandes kajastamata kulusid.

Liikmesriikidele ühtekuuluvuse valdkonnas (ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF) tehtud eelmaksete suurenemine on seotud 2025. aastal tehtud uute eelmaksetega summas 5,6 miljardit eurot.

Real „Muu“ esitatud eelmaksed liikmesriikidele on seotud peamiselt õiglase ülemineku fondi (6,2 miljardit eurot) ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondiga (1 miljard eurot).

Taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatu toetuse netosumma, mis 2024. aastal esitati eelarve otsese täitmise raames tehtavate eelmaksete all, oli aasta lõpu seisuga 10,2 miljardit eurot (2024. aastal 15,4 miljardit eurot). Vähenemine on kooskõlas programmi tavapärase rakendamisega, sest 2025. aastal ei tehtud täiendavaid eelmakseid.

Mis puudutab komisjoni tehtud eelmakseid avaliku sektori asutustele (17,5 miljardit eurot) ja erasektori asutustele (10,5 miljardit eurot), siis on kõige olulisemad summad seotud teadusuuringute valdkonnaga (10,9 miljardit eurot), naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi ja selle eelkäijatega (5 miljardit eurot), programmiga „Erasmus+“ (4,6 miljardit eurot) ning Euroopa ühendamise rahastuga (1,2 miljardit eurot).

Eelmaksetega seoses saadud tagatised

Need on tagatised, mida komisjon teatavatel juhtudel nõuab ettemaksete (eelmaksete) tegemisel vahendite saajatelt, kes ei ole liikmesriigid. Seda liiki tagatiste puhul tuleb avaldada kaks väärtust – nimiväärtus ja jooksev väärtus. Nimiväärtuse puhul on aluseks olev sündmus seotud tagatise olemasoluga. Jooksva väärtuse puhul on tagatise aluseks olev sündmus tagatise vastu tehtud eelmakse ja seejärel vähendatakse seda järgnevate tasaarvestustega. Eelmaksetega seoses saadud tagatiste nimiväärtus oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 1,1 miljardit eurot.

Teatavad teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) ning programmide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ raames tehtud eelmaksed on tegelikult kaetud vastastikuse kindlustusmehhanismiga (varem: osalejate tagatisfond). Vastastikune kindlustusmehhanism on vastastikust tagatist pakkuv rahastamisvahend, mille eesmärk on katta riske seoses sellega, et vahendite saajad jätavad nende programmide kaudsete meetmete rakendamisel summasid maksmata. Kõik kaudsetes meetmetes osalejad, kes saavad ELi toetust, maksavad 5 % ELi maksimaalsest toetusest sisse vastastikuse kindlustusmehhanismi kapitali ja komisjon investeerib selle finantsturgudel intressi teenimiseks. Intressi võib kasutada võlgade katmiseks, mida makseviivituses olev osaleja ei ole liidule tasunud. Kaudse meetme lõppedes makstakse sissemaksed osalejatele tagasi. Vastastikune kindlustusmehhanism kuulub selles osalejatele ning EL (keda esindab komisjon) tegutseb viimaste huvides fondi haldajana. Seega on vastastikune kindlustusmehhanism eraldi üksus, mis ei ole käesolevasse ELi majandusaasta aruandesse konsolideeritud.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli vastastikusest kindlustusmehhanismist kaetud eelmaksete kogusumma 3,0 miljardit eurot (2024. aastal 3,0 miljardit eurot). Vastastikuse kindlustusmehhanismi varade, sealhulgas komisjoni hallatavate finantsvarade väärtus oli kokku 3,2 miljardit eurot (2024. aastal 3,2 miljardit eurot).

2.5.2. *Muud ettemaksed liikmesriikidele*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Liikmesriikidele rahastamisvahenditest tehtud ettemaksed (eelarve jagatud täitmine)	*3 750*	*1 889*
Abikavad	*1 659*	*1 883*
Kokku	**5 409**	**3 772**
Pikaajalised	*2 933*	*1 682*
Lühiajalised	*2 477*	*2 089*

Liikmesriikidele rahastamisvahenditest tehtud ettemaksed (eelarve jagatud täitmine)

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide raames on võimalik teha liikmesriikidele ELi eelarvest ettemakseid, et võimaldada neil anda oma panus rahastamisvahenditesse (näiteks laenude, omakapitaliinvesteeringute või tagatistena). Rahastamisvahendid on loodud ja nende haldamine kuulub liikmesriikide, mitte komisjoni vastutusalasse. Nende vahendite raames eelarveaasta lõpu seisuga kasutamata jäänud summad jäävad sellegipoolest ELi omandisse (nagu ka kõik eelmaksed) ja seega käsitletakse neid ELi bilansis varana.

Ühtekuuluvusvaldkonnas makstud 3 740 miljonist eurost oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga kasutamata hinnanguliselt 3 661 miljonit eurot.

Maaelu arengu vahenditest jäi aasta lõpuks kasutamata 89 miljonit eurot.

Abikavad

Sarnaselt eespool kirjeldatuga kajastatakse ELi bilansis varana (ettemaksetena) hüvitatud summasid, mis vastavad liikmesriikide makstud ja aasta lõpuks kasutamata jäänud ettemaksetele erinevatele abikavadele (riigiabi, EAGFi turumeetmed ja EAFRD investeeringumeetmed). Komisjon on hinnanud nende ettemaksete väärtust liikmesriikide esitatud teabe alusel; selle tulemusena saadud summasid on kajastatud eespool abikavade alamrubriikides. 2025. aastal on 1 397 miljonit eurot seotud põllumajanduse ja maaelu arenguga. Ühtekuuluvuspoliitika puhul oli kasutamata vahendite summa aasta lõpu seisuga hinnanguliselt 263 miljonit eurot ja see on seotud 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistikuga.

2.6. KAUBANDUSLIKUD NÕUDED JA MITTEKAUBANDUSLIKUD SISSENÕUTAVAD SUMMAD

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised			
Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad	*2.6.1*	*10 878*	*11 541*
Kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded	*2.6.2*	*1 786*	*1 731*
		12 663	**13 272**
Lühiajalised			
Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad	*2.6.1*	*18 952*	*16 529*
Kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded	*2.6.2*	*2 452*	*1 936*
		21 404	**18 465**
Kokku		**34 068**	**31 736**

2.6.1. *Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad*

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised			
Liikmesriigid	*2.6.1.1*	*597*	*275*
Ühendkuningriigi väljaastumisleping	*2.6.1.2*	*10 256*	*11 231*
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	*2.6.1.4*	*0*	*10*
Muud sissenõutavad summad		*24*	*25*
		10 878	**11 541**
Lühiajalised			
Liikmesriigid	*2.6.1.1*	*5 097*	*4 667*
Ühendkuningriigi väljaastumisleping	*2.6.1.2*	*505*	*1 530*
Äriühingutele määratud trahvid	*2.6.1.3*	*10 964*	*9 152*
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	*2.6.1.4*	*2 269*	*1 085*
Muud sissenõutavad summad		*117*	*94*
		18 952	**16 529**
Kokku		**29 830**	**28 070**

2.6.1.1. Liikmesriikidelt sissenõutavad summad

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Traditsiooniliste omavahendite A-raamatupidamisarvestus	*3 652*	*3 277*
Traditsiooniliste omavahendite eraldi raamatupidamisarvestus	*868*	*849*
Omavahendite nõuded	*–*	*139*
Väärtuse langus	*(535)*	*(553)*
Muu	*–*	*–*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Omavahendite sissenõutavad summad	**3 985**	**3 712**
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	*1 802*	*1 534*
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja teised maaelu arengu vahendid	*222*	*127*
Väärtuse langus	*(607)*	*(741)*
EAGFi ja maaelu arengu sissenõutavad summad	**1 417**	**920**
Eelmaksete tagasimaksmine	**21**	**16**
Makstud ja sissenõutav käibemaks	**56**	**53**
Muud liikmesriikidelt sissenõutavad summad	**215**	**242**
Kokku	**5 694**	**4 943**
Pikaajalised	*597*	*275*
Lühiajalised	*5 097*	*4 667*

Pikaajalised nõuded liikmesriikide vastu on seotud peamiselt Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) täitmata vastavuskontrolli otsustega. Nende otsustega seotud summad nõutakse sisse iga-aastaste osamaksetena.

Omavahendite sissenõutavad summad

„A-raamatupidamisarvestuses“ on esitatud liikmesriikide igakuised aruanded, milles nad teatavad kindlaksmääratud traditsiooniliste omavahendite summad, mis kuuluvad tasumisele. Tabelis on loetletud „A-raamatupidamisarvestuse“ summad, mida ei ole komisjonile veel makstud. Traditsioonilised omavahendid koosnevad peamiselt tollimaksudest, mida koguvad komisjoni nimel liikmesriigid.

A-raamatupidamisarvestuse puhul on aasta lõpu tase jäänud üldiselt vahemikku 3–4 miljardit eurot. Liikmesriikide deklareeritud summad on 2025. aastal tavapärase taseme lähedal. Lõppsumma kajastab suurel määral 2025. aasta novembris ja detsembris kehtestatud tollimakse.

Ühendkuningriigi rikkumisjuhtumis (rikkumisjuhtum 2018/2008) tegi kohus 8. märtsil 2022 vastava otsuse ja kinnitas, et Ühendkuningriik oli rikkunud oma kohustust kaitsta liidu eelarvet. Juhtum sai alguse OLAFi 2017. aasta aruandest, kus leiti, et Ühendkuningriigis asuvad importijad olid kõrvale hoidnud suure summa tollimaksude maksmisest, kasutades importimise ajal fiktiivseid ja valearveid ning valesid tolliväärtuse deklaratsioone.

Komisjon hindas kohtuotsust ja eelkõige kohtu märkusi nõutavate summade kindlaksmääramise kohta. Pärast üksikasjalikku analüüsi maksis Ühendkuningriik aastatel 2022–2023 nii põhiosa kui ka viivise summa (1,6 miljardit eurot põhiosana ja 1,4 miljardit eurot viivisena enne Ühendkuningriigi osa vähendamist).

Kohaldades samu parameetreid traditsiooniliste omavahenditega seotud hinnangulise kahju arvutamiseks seoses Hiinast pärit tekstiili ja jalanõude märkimisväärselt allahinnatud väärtuses impordiga, maksid liikmesriigid reservatsiooni alusel 2021. ja 2022. aasta jooksul 1,9 miljardit eurot. Pärast Ühendkuningriigiga seotud allahindamist käsitleva toimiku sulgemist 2023. aastal arvutas komisjon koostöös liikmesriikidega ümber nende vastavad lõplikud summad, mis kuuluvad tasumisele Euroopa Kohtu otsuse C-213/19 kohaselt. 2024. ja 2025. aastal lepiti mitme liikmesriigiga kokku lõplikud tasumisele kuuluvad põhiosa- ja intressisummad ning vastavad juhtumid on lõpetatud. Mõne liikmesriigiga selgitatakse lõplike tasumisele kuuluvate summade kindlaksmääramiseks praegu veel asjaolusid. 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli kontosid allapoole korrigeeritud 0,24 miljardi euro võrra, mis kajastab tulude korrigeerimist.

Nende juhtumitega seotud viivis on 31. detsembri 2025. aasta seisuga hinnanguliselt 0,3 miljardit eurot (vt lisade punkt **2.6.2**).

„Eraldi raamatupidamisarvestuses“ on esitatud kindlakstehtud nõuded, mis ei ole A-raamatupidamisarvestusse kaasatud, sest liikmesriigid ei ole neid veel sisse nõudnud ja mingit tagatist (st garantiid) ei ole esitatud (või tagatis on esitatud, kuid nõuded on vaidlustatud). Nõuete väärtust vähendatakse teabe alusel, mida liikmesriigid igal aastal esitavad. Väärtuse languse summad moodustavad iga aasta lõpus põhisummast üldiselt sarnase protsendi.

EAGFi ja maaelu arengu sissenõutavad summad

Sellesse punkti kuuluvad peamiselt liikmesriikide 31. detsembri 2025. aasta seisuga võlgnetavad summad, mille liikmesriigid deklareerisid ja tõendasid 15. oktoobriks 2025. Pärast asjaomaste summade deklareerimist kuni 31. detsembrini 2025 tekkinud sissenõutavate summade kohta on esitatud hinnanguline väärtus. Komisjon arvutab ka nende makse saajate võlgnetavate summade hinnangulise allahindluse, mille sissenõudmine on ebatõenäoline. Kõnealune korrigeerimine ei tähenda komisjoni loobumist asjaomaste summade tulevasest sissenõudmisest. Korrigeerimine sisaldab ka 20 % allahindlust, sest liikmesriikidel on õigus kõnealune osa halduskulude katteks kinni pidada.

2.6.1.2. *Ühendkuningriigi väljaastumisleping*

ELi ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingus (2019/C 384 I/01) (edaspidi „väljaastumisleping“) on sätestatud kummalegi poolele mitmesuguseid rahalisi kohustusi. Nende kohustuste põhjal oli Ühendkuningriigi vastu olevate nõuete netosumma 31. detsembri 2025. aasta seisuga 10 761 miljonit eurot (2024. aastal 12 762 miljonit eurot), millest 505 miljonit eurot peab laekuma 12 kuu jooksul alates aruandepäevast (2024. aastal oli see summa 1 530 miljonit eurot).

(miljonites eurodes)

	Artikkel 140	Artikkel 142	Muu	31.12.2025	31.12.2024
Ühendkuningriigi makstavad summad	*2 327*	*9 599*	*166*	*12 092*	*14 683*
Ühendkuningriigile makstavad summad	–	–	*(1 331)*	*(1 331)*	*(1 922)*
Kokku	**2 327**	**9 599**	**(1 165)**	**10 761**	**12 762**
Pikaajalised	*1 928*	*9 244*	*(915)*	*10 256*	*11 231*
Lühiajalised	*399*	*355*	*(250)*	*505*	*1 530*

Ühendkuningriigi võlgnetav summa – muutus võrreldes eelmise aastaga

Nõuete netosumma vähenemine 2 001 miljoni euro võrra (12 762 miljonilt eurolt 2024. aasta lõpus 10 761 miljonile eurole 2025. aasta lõpus) on peamiselt tingitud 2025. aastal laekunud netomaksetest (1 535 miljonit eurot) ning 465 miljoni euro suurusest mitterahalisest korrektsioonist. See mitterahaline korrektsioon, mis kirjendatakse netokuluna, on tingitud järgmisest:

— vähenes summa, mille Ühendkuningriik võlgneb artikli 142 alusel oma osa eest Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi ja ühise ravikindlustussüsteemi hinnangulises väljamaksmata väärtuses (529 miljonit eurot);

— täiendavate tasakaalustavate positsioonide (58 miljonit eurot) ja hinnangulise täitmatajätmisega seotud korrigeerimise (84 miljonit eurot) tulemusel vähenes summa, mille Ühendkuningriik võlgneb artikli 140 alusel (142 miljonit eurot);

— Ühendkuningriigile väljaastumislepingu artiklite 143 ja 144 alusel võlgnetavad summad (vastavalt 198 miljonit eurot ja 43 miljonit eurot);

— vähenes netosumma, mille Ühendkuningriik võlgneb artikli 147 alusel seoses kohtuasjadega (5 miljonit eurot) ja mis koosneb summast, mille Ühendkuningriik võlgneb oma osa eest 2025. aastal makstud netosummas (7 miljonit eurot) ning vähenenud hinnangulisest summast, mille Ühendkuningriik võlgneb seoses veel lahendamata kohtuasjadega (12 miljonit eurot).

Seda tasakaalustavad

— summa, mille Ühendkuningriik võlgneb artikli 142 alusel oma osa eest liidu eelarvest 2025. aastal Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemis osalejatele ja ühisesse ravikindlustussüsteemi tehtud maksetes (326 miljonit eurot);

— Ühendkuningriigile artikli 141 alusel võlgnetava summa vähenemine tulenevalt sellest, et vähenes baas, mille alusel mõõdetakse Ühendkuningriigi osa trahvides (109 miljonit eurot), ning

— Ühendkuningriigile artikli 136 alusel võlgnetava summa suurenemine tulenevalt hinnangute ajakohastamisest ja lisasummadest (17 miljonit eurot).

12 kuu jooksul pärast aruandepäeva maksmisele kuuluv summa

505 miljoni euro suurune summa, mille Ühendkuningriik peab 12 kuu jooksul pärast aruandepäeva maksma, koosneb 2025. aasta septembri arve tasumata osast (338 miljonit eurot), 2026. aasta aprilli arvest (78 miljonit eurot, sealhulgas 27,9 miljoni euro suurune eeldatav korrektsioon seoses artikliga 140) ja sellest osast 2026. aasta septembri arvest, mis tuleb tasuda 2026. aasta oktoobrist detsembrini (89 miljonit eurot).

(miljonites eurodes)

	Tasumata osa 2025. aasta septembri arvest	2026. aasta aprilli arve	Hinnanguline 2026. aasta septembri arve (okt.–dets. osa)	Kokku
Artikkel 136	*9*	*122*		*130*
Artikkel 140	*406*	*(136)*	*129*	*399*
Artikkel 141	*(95)*		*(50)*	*(146)*
Artikkel 142	*18*	*326*	*11*	*355*
Artikkel 143		*(198)*		*(198)*
Artikkel 144		*(43)*		*(43)*
Artikkel 147		*7*		*7*
Kokku	**338**	**78**	**89**	**505**

Ühendkuningriigi osa (artikkel 139)

Artikli 139 kohaselt on Ühendkuningriigi osa väljaastumislepingust tulenevates finantskohustustes protsent, mille arvutamiseks jagatakse aastatel 2014–2020 Ühendkuningriigi kättesaadavaks tehtud omavahendid nende omavahenditega, mille kõik liikmesriigid ja Ühendkuningriik on sel perioodil kättesaadavaks teinud, korrigeerituna summaga, millest liikmesriike teavitati enne 1. veebruari 2022. Ühendkuningriigi lõplikuks osaks on arvutatud 12,431681219587700 %.

Maksed väljaastumislepingu alusel

Maksete mehhanism, mida kahe lepinguosalise vahel ette nähtud kohustuste suhtes kohaldatakse, on sätestatud artiklis 148. Kokkuvõttes esitab EL iga aasta aprillis ja septembris arve netosummade kohta, mis Ühendkuningriik peab tasuma, ja Ühendkuningriik maksab neid summasid kuupõhiselt. Mis tahes aasta aprillis teatatud summad tuleb maksta neljas võrdses igakuises osas kõnealuse aasta juunist kuni septembrini. Septembris teatatud summad tuleb maksta kaheksas võrdses igakuises osas kõnealuse aasta oktoobrist kuni järgmise aasta maini. Kuna osad teatatud summad põhinevad paratamatult prognoosidel ja hinnangutel, siis ajakohastatakse aruandlust igal aastal tegelike andmete põhjal.

2025. aastal oli Ühendkuningriigile artikli 136 ja artiklite 140–147 alusel teatatud netosumma 754 miljonit eurot (2024. aastal 377 miljonit eurot): 2025. aasta aprillis teatati 213 miljonist eurost ja 2025. aasta septembris 541 miljonist eurost (2024. aastal teatati vastavalt 1 414 miljonist eurost (mis tuli Ühendkuningriigile maksta) ja 1 791 miljonist eurost (mille pidi maksma Ühendkuningriik)).

2025. aastal laekus makseid kokku 1 535 miljonit eurot (2024. aastal 2 391 miljonit eurot). Sellest summast 1 120 miljonit eurot oli seotud tasumata osaga 2024. aasta septembri aruandest ja Ühendkuningriik maksis selle viies võrdses osas 2025. aasta jaanuarist maini (2024. aastal 3 133 miljonit eurot), 213 miljonit eurot oli seotud 2025. aasta aprilli aruandega ja Ühendkuningriik maksis selle neljas võrdses igakuises osas 2025. aasta juunist septembrini (2024. aastal 1 414 miljonit eurot, mis maksti Ühendkuningriigile) ning 203 miljonit eurot oli seotud 2025. aasta septembri aruandega ja selle maksis Ühendkuningriik kolmes võrdses osas 2025. aasta oktoobrist detsembrini (2024. aastal 672 miljonit eurot).

(miljonites eurodes)

	Tasumata osa 2024. aasta septembri aruandest (tasumisele kuuluvad ja makstud 2025. aasta jaanuarist maini)	2025. aasta aprilli aruanne (tasumisele kuuluvad ja makstud 2025. aasta juunist septembrini)	2025. aasta septembri aruanne (tasumisele kuuluvad ja makstud 2025. aasta oktoobrist detsembrini)	2025. aastal tehtud maksed kokku
Artikkel 140	*1 119*	*599*	*244*	*1 963*
Artikkel 142	*18*	*305*	*11*	*334*
Artikkel 136	*13*	*–*	*5*	*18*
Artikkel 147	*–*	*69*	*–*	*69*
	1 150	*973*	*260*	*2 384*
Artikkel 136	*–*	*(126)*	*–*	*(126)*
Artikkel 141	*(31)*	*(343)*	*(57)*	*(431)*
Artikkel 143	*–*	*(191)*	*–*	*(191)*
Artikkel 144	*–*	*(58)*	*–*	*(58)*
Artikkel 145	*–*	*(37)*	*–*	*(37)*
Artikkel 146	*–*	*(7)*	*–*	*(7)*
	(31)	*(760)*	*(57)*	*(848)*
Kokku	**1 120**	**213**	**203**	**1 535**

2025. aasta septembri arve aasta lõpu seisuga tasumata saldo, 338 miljonit eurot, tuleb Ühendkuningriigil maksta viie võrdse igakuise osana 2026. aasta jaanuarist maini (2024. aastal 1 120 miljonit eurot).

Artikkel 140 – täitmata kulukohustused

Ühendkuningriik on kohustunud maksma ELile oma osa täitmata eelarvelistes kulukohustustes 31. detsembri 2020. aasta seisuga (Brexitiga seotud täitmata kulukohustused), mida on korrigeeritud vastavalt artiklis 140 täpsustatud nõuetele. 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli nõuetena kajastatud kogusumma 2 327 miljonit eurot (2024. aastal 4 432 miljonit eurot), millest 399 miljonit eurot tuleb maksta 12 kuu jooksul alates aasta lõpust. Järgmises tabelis on esitatud peamised muutused 31. detsembri 2024. aasta seisuga nõuetena kajastatud kogusumma ja 31. detsembri 2025. aasta seisuga nõuetena kajastatud kogusumma vahel.

(miljonites eurodes)

Ühendkuningriigi võlgnetav summa seisuga 31.12.2024	**4 432**
Programmitöö perioodiga 2014–2020 või varasemate programmitöö perioodidega seotud netofinantskorrektsioonid (sealhulgas 2025. aasta mahaarvamistega seotud korrigeerimine)	*(58)*
Omavahenditega seotud rikkumismenetlused	*(0)*
Ühendkuningriigilt 2025. aastal laekunud netomaksed	*(1 963)*
Hinnangulise täitmata jätmisega seotud korrigeerimine	*(84)*
Ühendkuningriigi võlgnetav summa seisuga 31.12.2025	**2 327**
Pikaajalised	*1 928*
Lühiajalised	*399*

Nõuetena kajastatud kogusumma vähenes aastate võrdluses 2 104 miljonit eurot (2024: 3 909 miljonit eurot) ja seda peamiselt tänu Ühendkuningriigilt 2025. aastal laekunud maksetele.

Aruandepäevast 12 kuu jooksul maksmisele kuuluv summa (399 miljonit eurot) koosneb 2025. aasta septembri arve tasumata saldost (406,5 miljonit eurot), mis tuleb Ühendkuningriigil maksta 2026. aasta jaanuarist maini, summast, mille kohta esitati arve 2026. aasta aprillis (136,3 miljonit, sealhulgas eeldatav 27,9 miljoni euro suurune korrektsioon) ja mis tuleb Ühendkuningriigile maksta 2026. aasta juunist septembrini, ning selle hinnangulise summa osast, mille kohta esitatakse arve 2026. aasta septembris ja mis tuleb Ühendkuningriigil maksta 2026. aasta oktoobrist detsembrini (128,9 miljonit eurot).

Summa, mille kohta esitati arve 2026. aasta aprillis, hõlmab 200,6 miljonit eurot seoses Ühendkuningriigi osaga täitmata kulukohustuste hinnangulises täitmises 2026. aastal, 336,4 miljoni euro suurust negatiivset summat (sealhulgas 27,9 miljoni euro suurust eeldatavat korrektsiooni) seoses korrektsiooniga, mis tehti Ühendkuningriigi osa suhtes täitmata kulukohustustes tulenevalt nende täitmisest 2025. aastal, ning 0,5 miljoni euro suurust negatiivset summat seoses omavahenditega seotud rikkumismenetlustega.

Hinnanguline summa, mille kohta esitatakse arve 2026. aasta septembris ja mis tuleb maksta 2026. aasta oktoobrist detsembrini, koosneb 150,4 miljonist eurost seoses Ühendkuningriigi osaga täitmata kulukohustuste hinnangulises täitmises 2026. aastal ja 21,6 miljoni euro suurusest negatiivsest summast seoses Ühendkuningriigi osaga hinnangulistes netofinantskorrektsioonides, mis on seotud programmitöö perioodiga 2014–2020 või varasemate programmitöö perioodidega (sealhulgas 2025. aasta mahaarvamistega seotud korrigeerimine).

Hinnangulist täitmata jätmist korrigeeriti 84 miljoni euro võrra, et kajastada 2025. aastal vabastatud täitmata kulukohustusi ja Brexitiga seotud ülejäänud täitmata kulukohustuste tulevast vabastamist 2025. aasta lõpus tehtud hinnangute järgi.

Artikkel 142 – liidu kohustised 2020. aasta lõpu seisuga

Ühendkuningriik on võtnud kohustuse maksta ELile oma osa liidu kohustistes 2020. aasta lõpu seisuga, välja arvatud kohustised, mis on seotud a) vastavate varadega ja b) eelarve toimimise ja omavahendite haldamisega (sealhulgas summad, mis juba sisalduvad täitmata kulukohustustes; vt artikkel 140 eespool). Põhisumma on seotud ELi töösuhtejärgsete hüvitiste kohustistega (pensionid ja tervisekindlustus) 31. detsembri 2020. aasta seisuga.

Artikli 142 lõikest 6 tulenevad täitmata kohustised 2020. aastal

(miljonites eurodes)

	Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem	Ühine ravikindlustus-skeem	31.12.2025	31.12.2024
Täitmata kohustised 2020. aastal	*68 944*	*4 326*	*73 271*	*77 529*
Ühendkuningriigi osa	**8 571**	**538**	**9 109**	**9 638**
Maksed Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi / ühisesse ravikindlustusskeemi	**315**	**12**	**326**	**305**
Kokku	**8 885**	**550**	**9 435**	**9 943**
Pikaajalised	*8 571*	*538*	*9 109*	*9 638*
Lühiajalised	*315*	*12*	*326*	*305*

Artikli 142 lõikes 6 sätestatud vaikimisi maksemeetodi kohaselt osaleb Ühendkuningriik aastapõhiselt liidu eelarvest Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi igale hüvitisesaajale eelmisel aastal tehtud netomaksetes ja nendega seotud liidu eelarvest ühisesse ravikindlustusskeemi tehtud sissemaksetes iga kindlustatu eest või isiku eest, kellel on kindlustatu kaudu kindlustuskaitse. Maksed tuleb teha nelja igakuise osana asjaomase aasta juunist septembrini.

Ühendkuningriigi osa liidu eelarvest 2025. aastal Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemis osalejatele ja ühisesse ravikindlustusskeemi tehtud netomaksetes oli vastavalt 315 miljonit eurot ja 12 miljonit eurot. Need summad teatati Ühendkuningriigile osana 2026. aasta aprilli arvest (ja seega tuleb need Ühendkuningriigil maksta nelja võrdse igakuise osana 2026. aasta juunist septembrini).

Peale selle olid Ühendkuningriigi artikli 142 lõike 6 kohased 2020. aasta täitmata kohustised seoses Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemiga ja ühise ravikindlustusskeemiga 31. detsembri 2025. aasta seisuga vastavalt 8 571 miljonit eurot ja 538 miljonit eurot (2024. aastal 9 023 miljonit eurot ja 615 miljonit eurot). Tuleb tähele panna, et kuigi aktuaarsete eelduste muutustest tulenev aktuaarne kahjum (või kasum) mõjutab IPSAS 39 / ELi raamatupidamiseeskirja nr 12 alusel arvutatud 2020. aasta täitmata kohustiste nüüdisväärtust, ei muuda see hüvitiste summat, mille EL peab tegelikult maksma, ega seega ka Ühendkuningriigi panust nendesse maksetesse, mis tuleb artikli 142 lõikes 6 sätestatud vaikimisi arveldusmehhanismi alusel tasuda.

Artikli 142 lõikest 5 tulenevad täitmata kohustised 2020. aastal

Artikli 142 lõike 5 kohaselt osaleb Ühendkuningriik muude pensioniskeemidega seotud kohustistes, nagu need on esitatud ELi 2020. majandusaasta konsolideeritud aruandes, 10 osamaksega alates 31. oktoobrist 2021 (iga aastane osamakse tuleb maksta kaheksa igakuise osamaksena oktoobrist kuni järgmise aasta maini). Need liidu 2020. majandusaasta konsolideeritud aastaaruandes sisalduvad kohustised moodustasid 2 344 miljardit eurot, seega oli Ühendkuningriigi osa 31. detsembri 2020. aasta seisuga 291 miljonit eurot. Võttes arvesse Ühendkuningriigilt kuni 2025. aasta lõpuni laekunud summasid (kokku 127 miljonit eurot), oli Ühendkuningriigi tasumata osa muudes pensioniskeemides 31. detsembriks 2025 vähenenud 164 miljonile eurole, millest 29 miljonit eurot tuleb maksta 12 kuu jooksul alates aasta lõpust.

Lisateavet töötajahüvitiste kavade kohta on esitatud lisade punktides **1.5.10** ja **2.9**.

Muud artiklid

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Ühendkuningriigi makstavad summad		
Artikkel 136	*133*	*8*
Artikkel 147	*33*	*107*
	166	**116**
Ühendkuningriigile makstavad summad		
Artikkel 141	*(1 090)*	*(1 630)*
Artikkel 143	*(198)*	*(191)*
Artikkel 144	*(43)*	*(58)*
Artikkel 145	*–*	*(37)*
Artikkel 146	*–*	*(7)*
	(1 331)	**(1 922)**
Kokku	**(1 165)**	**(1 806)**
Pikaajalised	*(915)*	*(1 040)*
Lühiajalised	*(250)*	*(766)*

Artikkel 136 – omavahendite suhtes kohaldatavad sätted

Artiklis 136 on kehtestatud sätted, mida kohaldatakse omavahendite suhtes pärast 31. detsembrit 2020. Ühendkuningriigil on õigus saada (või kohustus maksta, vastavalt olukorrale) oma osa omavahendites, mis on tulnud teha kättesaadavaks seoses eelarveaastatega kuni 2020. aastani (k.a), mida on korrigeeritud või mida korrigeeritakse pärast 31. detsembrit 2020. Seega kehtivad Ühendkuningriigi suhtes kõik kuni 2020. eelarveaastaga (k.a) seotud käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonid. Nimetatud käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonid tehakse aga ainult siis, kui nende kohta tehakse otsus hiljemalt 31. detsembril 2028.

Kooskõlas väljaastumislepingu artikliga 136 jätkavad Ühendkuningriigi ametiasutused igakuiste A-raamatupidamisarvestuse aruannete esitamist, tehes nendes kokkuvõtte ELi eelarvele võlgnetavatest traditsiooniliste omavahendite summadest. Need summad (millest lahutatakse kohaldatav kinnipidamismäär) sisalduvad väljaastumislepingu artikli 148 lõikes 2 osutatud järgmise arve kogusummades (vt järgmine lõik). Kui nende summade maksmisega hilinetakse, tuleb maksta viivist vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklile 12.

Seega peab Ühendkuningriik maksma traditsioonilised omavahendid, mida ta kogub pärast 28. veebruari 2021, kuid mis on seotud 2020. aasta ja varasemate aastatega. Seejärel lahutatakse sellest summast tema osa kättesaadavaks tehtud kogusummas. Traditsiooniliste omavahendite kohta eraldi raamatupidamisarvestuse pidamine lõpetatakse täielikult 31. detsembril 2025. Seega teeb Ühendkuningriik kättesaadavaks artikli 136 lõike 3 punkti f kohaselt arvutatud osa selle kuupäeva seisuga tasumata summast, mille suhtes ei kehti Euroopa Komisjoni kontrollide järeldused.

31. detsembri 2025. aasta seisuga on tasumata netosumma, mille Ühendkuningriik peab maksma, 133 miljonit eurot (2024. aastal 8 miljonit eurot), millest 130 miljonit peab Ühendkuningriik maksma 12 kuu jooksul pärast aasta lõppu ja 2 miljonit eurot hiljem.

(miljonites eurodes)

Ühendkuningriigile makstav (–) / (+) Ühendkuningriigi makstav summa seisuga 31.12.2024	**8**
2025. aasta arve hinnangulise summa korrektsioon	*14*
Ühendkuningriigile 2025. aastal tehtud maksed	*107*
Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonid (2024. aasta saldo)	*(12)*
Ühendkuningriigi traditsiooniliste omavahendite ja käibemaksupõhiste omavahenditega seotud viivis	*5*
Sissenõudmata traditsiooniliste omavahendite osa Ühendkuningriigi eraldi raamatupidamisarvestuses 31. detsembri 2025. aasta seisuga	*4*
Ühendkuningriigi traditsioonilised omavahendid pärast 28. veebruari 2021 (netosumma)	*3*
Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonid (2025. aasta saldo)	*2*
Ühendkuningriigile makstav (–) / (+) Ühendkuningriigi makstav summa seisuga 31.12.2025	**133**
Pikaajalised	*2*
Lühiajalised	*130*

Rubriigis „Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonid (2024. aasta saldo)“ esitatud summa on võrdne 2026. aasta aprillis esitatud tegeliku arve summa (109 miljonit eurot) ja 2024. aasta lõpu seisuga Brexiti nõuetes juba sisalduva hinnangulise summa (121 miljonit eurot) vahega.

Ridadel „Ühendkuningriigi traditsiooniliste omavahendite ja käibemaksupõhiste omavahenditega seotud viivis“, „Sissenõudmata traditsiooniliste omavahendite osa Ühendkuningriigi eraldi raamatupidamisarvestuses 31. detsembri 2025. aasta seisuga“ ja „Ühendkuningriigi traditsioonilised omavahendid pärast 28. veebruari 2021 (netosumma)“ esitatud summa on võrdne täiendavate summadega, mille kohta esitati arve 2026. aasta aprillis.

Rubriigis „Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonid (2025. aasta saldo)“ esitatud summa on võrdne hinnangulise summaga, mille kohta tuleb esitada arve 2027. aasta aprillis.

Artikkel 141 – trahvid

Ühendkuningriigil on õigus oma osale trahvides, mis on määratud enne 31. detsembrit 2020 ja mille liit määrab pärast 31. detsembrit 2020 artikli 92 lõikes 1 osutatud korra kohaselt, kui need trahvid muutuvad lõplikuks. Ühendkuningriigi asjaomaste tasumisele kuuluvate trahvide summa 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli 7,6 miljardit eurot (2024. aastal 8,9 miljardit eurot). Need trahvid vähenesid netoarvestuses 1,3 miljardit eurot (2025. aastal määratud trahvide summa on 0,0 eurot ja maha arvatav kohtuotsusega kinnitatud ja makstud, vähendatud või tühistatud trahvide summa 0,4 miljardit eurot, millest on lahutatud väärtuse langus 0,9 miljardit eurot). 31. detsembri 2025. aasta seisuga on Ühendkuningriigi osa asjaomastes tasumisele kuuluvates Ühendkuningriigi trahvides 0,9 miljardit eurot (2024. aastal 1,1 miljardit eurot), millest 89 miljonit eurot lisatakse 2026. aasta septembri arvele ja makstakse Ühendkuningriigile 2026. aasta oktoobrist 2027. aasta maini. Peale selle on Ühendkuningriigil õigus oma osale lõplikes trahvides, mis olid 31. detsembri 2025. aasta seisuga tasutud (46 miljonit eurot, mis lisatakse 2026. aasta septembri arvele ja makstakse Ühendkuningriigile 2026. aasta oktoobrist 2027. aasta maini), ning oma osale lõplikes trahvides, mille kohta esitati arve 2025. aasta septembris, kuid mida ei ole aasta lõpu seisuga veel makstud (95 miljonit eurot, mis makstakse Ühendkuningriigile 2026. aasta jaanuarist maini). Ühendkuningriigi osa trahvides on seega kokku 1,09 miljardit eurot (2024. aastal 1,6 miljardit eurot), millest 146 miljonit eurot tuleb maksta 12 kuu jooksul alates aruandepäevast (2024. aastal 431 miljonit eurot).

Artikkel 143 – tingimuslikud finantskohustised: finantsabiks antud laenud, EFSI, EFSD ja välislaenude andmise volitus

Selle artikli kohaselt peab Ühendkuningriik rahastama oma osa ELi tingimuslikes kohustistes seoses tema laenuvõtmis-, laenuandmis- ja tagatiste andmise alase tegevusega, kui tagatised peaksid realiseeruma ja kui neid ei kaeta olemasolevatest tagatisfondidest (seotud tingimuslikke kohustisi on käsitletud lisade punktis **4.1**). EL maksab Ühendkuningriigile tagasi summad, mille Ühendkuningriik on tagatisfondidesse juba sisse maksnud ja mis ei ole enam vajalikud. Samuti on Ühendkuningriigil õigus sellistest toimingutest tagasisaadavatele vahenditele, mille kohustistes ta osaleb. Ühendkuningriigile makstav summa oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 198,3 miljonit eurot, mis tuleb täielikult maksta järgmise 12 kuu jooksul (2024. aastal 190,6 miljonit eurot). See summa hõlmab Ühendkuningriigi osa 2025. aastal sissenõutud vahendites ja kogutud netotuludes (129,3 miljonit eurot), eraldiste ülejäägis (42,6 miljonit eurot) ja varahalduse tulus (26,5 miljonit eurot). See hõlmab ka korrektsioone summas −41 000 eurot, mis tehti kindlaks kokkulepitud läbivaatamismenetluse käigus: välislaenude andmise volituse raames toimunud tehingutest tulenevatest laekumistest kaetud väljamaksete korrektsioon (49 eurot), EFSI tehingutest tulenevatest laekumistest kaetud Brexiti-eelsete ja Brexiti-järgsete laekumiste ja väljamaksete vaheline korrektsioon (1 246 eurot) ning EFSI Brexiti-eelsete ja Brexiti-järgsete tagatud tehingute jäägi 2024. aasta jaotuse korrektsioon (−41 899 eurot).

Artikkel 144 – rahastamisvahendid

Selle artikli kohaselt on EL võtnud kohustuse maksta Ühendkuningriigile tagasi tema osa tagasisaadavates vahendites, mis tulenevad väljaastumise kuupäevaks heaks kiidetud finantstehingutest, samuti tema osa pärast väljaastumise kuupäeva heaks kiidetud finantstehingutega seoses tehtud väljamaksetes. Ühendkuningriigile makstav summa oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 42,7 miljonit eurot, mis tuleb täielikult maksta järgmise 12 kuu jooksul (2024. aastal 57,9 miljonit eurot).

Artikkel 145 – likvideeritav Euroopa Söe- ja Teraseühendus (likvideeritav ESTÜ)

Ühendkuningriigil on õigus oma osale likvideeritava ESTÜ netovaras 31. detsembri 2020. aasta seisuga, mis makstakse tagasi viie osamaksena iga aasta 30. juunil alates 2021. aastast. Likvideeritava ESTÜ netovara oli 31. detsembri 2020. aasta seisuga 1,5 miljardit eurot, milles Ühendkuningriigi osa on 184 miljonit eurot. Pärast viienda, s.o viimase, 37 miljoni euro suuruse osamakse tasumist 2025. aastal on Ühendkuningriik 31. detsembri 2025. aasta seisuga täitnud kõik oma kohustused selle artikli alusel.

Artikkel 146 – investeeringud Euroopa Investeerimisfondis (EIF)

Ühendkuningriigil on õigus oma osale ELi investeeringutes EIFi sissemakstud aktsiakapitali 31. detsembri 2020. aasta seisuga, mis makstakse tagasi viie osamaksena iga aasta 30. juunil alates 2021. aastast. 31. detsembri 2020. aasta seisuga oli ELi investeering EIFi sissemakstud kapitali 267 miljonit eurot, millest Ühendkuningriigi osa on 33 miljonit eurot. Pärast viienda, s.o viienda, 6,6 miljoni euro suuruse osamakse tasumist 2025. aastal on Ühendkuningriik 31. detsembri 2025. aasta seisuga täitnud kõik oma kohustused selle artikli alusel.

Artikkel 147 – kohtuasjad

Ühendkuningriik on võtnud kohustuse maksta oma osa ELi maksetes, mis tulenevad liidu finantshuve käsitlevatest kohtuasjadest ja mille tähtpäev saabub, tingimusel et nende kohtuasjade aluseks olevate faktiliste asjaoludega seotud sündmused leidsid aset hiljemalt 31. detsembril 2020. Võttes arvesse nii eraldisi ja viitvõlgu aasta lõpu seisuga kui ka tegelikke makseid, mille EL 2025. aastal seoses kohtuasjadega tegi või sai, peab Ühendkuningriik maksma hinnanguliselt 33 miljonit eurot (2024. aastal 107 miljonit eurot), millest 7 miljonit eurot tuleb maksta 12 kuu jooksul alates aruandepäevast.

2.6.1.3. Äriühingutele määratud trahvidest tulenevad sissenõutavad summad

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Trahvinõuete brutosumma	*15 604*	*12 247*
Ajutised maksed	*(2 823)*	*(2 161)*
Väärtuse langus	*(1 817)*	*(934)*
Kokku	**10 964**	**9 152**
Pikaajalised	–	–
Lühiajalised	*10 964*	*9 152*

Äriühingutele määratavad trahvid hõlmavad konkurentsitrahve ja muid trahve. Trahvitud äriühingutel, kes on otsuse edasi kaevanud või kavatsevad seda teha, on võimalus kas teha ajutised maksed või anda komisjonile pangatagatis. Aasta lõpu seisuga oli ajutiste või lõplike maksetega katmata trahvide tasumiseks saadud 10 729 miljonit euro väärtuses tagatisi (2024. aastal 7 091 miljonit eurot).

Trahvitud äriühingutelt saadud makseid hoitakse kas investeeringutena (vt lisade punkt **2.4.2.1**) või pangakontodel (vt lisade punkt **2.8**).

Väärtuse languse tõttu maha kantud summad kajastavad komisjoni juhtumikohast hinnangut nendele tasumata või tagatisega katmata trahvidele, mille sissenõudmisesse komisjon ei usu, ning juhtumeid, kus kohtud on trahvisummasid vähendanud.

Äriühingutele aasta jooksul määratud trahvidest saadi tulu kokku 4 808 miljonit eurot (vt lisade punkt **3.5**), samas kui kulusid, st trahvide vähendamist kohtuotsustega, oli kokku 214 miljonit eurot (vt lisade punkt **3.16**).

Kajastatud on tingimuslik kohustis summas 2 035 miljonit eurot, sest on võimalik, et ajutiselt makstud summad tuleb tagasi maksta trahvitud äriühingutele, kes vaidlustavad või kellel on õigus vaidlustada neile määratud trahvid (vt lisade punkt **4.2.1**).

2.6.1.4. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Viitlaekumised	*1 679*	*756*
Mittekaubanduslike tehingutega seotud ettemakstud kulud	*591*	*339*
Kokku	**2 269**	**1 095**
Pikaajalised	*0*	*10*
Lühiajalised	*2 269*	*1 085*

Viitlaekumised hõlmavad 0,3 miljardi euro väärtuses ühtekuuluvusvaldkonna vahendeid (2024. aastal 0,4 miljardit eurot), mille komisjon liikmesriikide esitatud majandusaasta aruannete läbivaatamise ja heakskiitmise tulemusel eelduste kohaselt sisse nõuab.

2.6.2. *Kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised		
Finantstagatiste nõuded	*1 359*	*1 324*
Viivis	*319*	*323*
Muud nõuded	*108*	*84*
	1 786	**1 731**
Lühiajalised		
Finantstagatiste nõuded	*293*	*306*
Kliendid	*349*	*302*
Klientidele esitatud nõuete väärtuse langus	*(154)*	*(136)*
Kaubanduslike tehingutega seotud ettemakstud kulud	*411*	*363*
Viivis	*801*	*761*
Muu	*753*	*339*
	2 452	**1 936**
Kokku	**4 238**	**3 666**

Finantstagatiste lepingutega seotud nõuded kajastavad tulevast tasu, mida EL antud tagatistelt eelduste kohaselt saab. Enamiku ELi antud tagatiste eest ei maksta tasu või see on turuhinnast väiksem. Seepärast on finantstagatiste lepingute nõuded kohustisest oluliselt väiksemad (vt lisade punkt **2.11.2**). Finantstagatiste lepingute nõuete kogusummast, mis 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli 1 651 miljonit eurot, liigitatakse 1 564 miljonit eurot õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks (õiglase väärtuse 3. tase). Võrreldes algsaldoga 1. jaanuaril 2025 (1 629 miljonit eurot) on finantstagatiste lepingute nõuete kogusumma kasvanud 22 miljoni euro võrra, mis tuleneb tulevikus eeldatavalt saadavatest suurematest garantiipreemiatest summas 264 miljonit eurot, millest on maha arvatud aasta jooksul saadud garantiipreemiad summas 242 miljonit eurot.

Viivis on peamiselt seotud omavahendite juhtumite ja trahvi saanud ettevõtjatele antud tagatistega kaetud trahvidelt kogunenud intressidega. Pikaajaline summa (0,3 miljardit eurot) on seotud mõne liikmesriigi veel pooleli olevate juhtumitega, mida on mainitud lisade punktis **2.6.1.1**.

2.7. **LAOVARU**

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Teadusotstarbelised materjalid	*58*	*66*
Muu	*22*	*19*
Kokku	**79**	**85**

2.8. **RAHA JA RAHA EKVIVALENDID**

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Kontod riigikassades ja keskpankades		*31 755*	*24 059*
Arvelduskontod		*1 816*	*808*
Avansikontod		*7*	*10*
Ülekanded (ülekandmisel olev raha)		*0*	*–*

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Muud tähtajalised hoiused		–	–
Eelarve täitmisega seotud pangakontod	*2.8.1*	**33 579**	**24 877**
Kontod keskpankades		*23 596*	*33 926*
Tähtajalised hoiused		*23 516*	–
Pöördrepotehingud		*18 115*	–
Ühtse rahastamisviisi likviidsus	*2.8.2*	**65 227**	**33 926**
Rahastamisvahendid	*2.8.3*	**2 975**	**2 758**
Trahvid	*2.8.4*	**237**	**134**
Muud institutsioonid, ametid ja asutused		**988**	**1 439**
Usaldusfondid		**35**	**30**
Kokku		**103 041**	**63 163**

2.8.1. *Eelarve täitmisega seotud pangakontod*

Sellesse rubriiki kuuluvad vahendid, mida komisjon hoiab oma kontodel kõigis liikmesriikides ja EFTA riikides (riigikassas või keskpangas), ning arveldusarved kommertspankades, avansikontod ja sularahakontod.

Komisjoni rahasaldod järgivad tsüklilist seaduspära: vahendite laekumisele (näiteks tulude kogumisele) järgnevad tavaliselt kulud. Selle ajalise mittevastavuse tõttu kõiguvad saldod kogu aasta jooksul. Selle tsükli oluline eripära on see, et märkimisväärset osa aasta lõpu rahasaldost kasutatakse jaanuari alguses suureks makseks, millest peamiselt kaetakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) kulusid.

2025. aasta lõpus kasutatava rahasaldo erinevus 2024. aastaga võrreldes oli peamiselt tingitud maksete assigneeringute ulatuslikumast ülekandmisest, eeskätt seoses Euroopa Liidu Solidaarsusfondi maksetega mitmele riigile, mida oli tabanud katastroof, HKSi lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisest saadud tulust, mis on mõeldud kliimameetmete sotsiaalfondi kavade rahastamiseks alates 2026. aastast, ja suuremast traditsiooniliste omavahendite summast kui eelarves ette nähtud. Peale selle tehti teatavad kulud prognoositust mõnevõrra aeglasemalt.

2.8.2. *Ühtse rahastamisviisi likviidsus*

Ühtse rahastamisstrateegia kohaselt hoitakse osa võetud laenudest saadud tulust rahaliste vahenditena või paigutatakse lühiajalistesse investeeringutesse, et täita tulevasi väljamaksekohustusi.

Pöördrepotehing on rahaliste vahendite kindlaksmääratud ajaks ja kindlaksmääratud intressimääraga laenuks andmise tehing, milles EL on vastaspoolega kokku leppinud. Tehingu kestus on 7 või 14 päeva. Tagatiseks saab EL pöördrepotehingu piiratud kestusajaks väga likviidseid võlakirju (31. detsembri 2025. aasta seisuga 18,1 miljardi euro väärtuses). Kuna tagatisega seotud riskid ja hüved jäävad ülekandjale, ei kajastata seda ELi bilansis.

2025. aasta lõpu suurem raha ja raha ekvivalentide saldo on seotud 2026. aasta algusesse kavandatud väljamaksetega, et rahastada taaste- ja vastupidavusrahastu ning SAFE-rahastamisvahendi programme.

2.8.3. *Rahastamisvahendid*

Käesolevas rubriigis kajastatud summad seonduvad peamiselt raha ekvivalentidega, mida haldavad komisjoni eest usaldusisikud ELi eelarvest rahastatavate rahastamisvahendite programmide rakendamise eesmärgil: 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli vastav kogusumma 2,0 miljardit eurot, millest 0,8 miljardit eurot on seotud Euroopa Innovatsiooninõukogu fondiga (vt lisade punkt **2.4.2.1**). Samuti hõlmavad need 0,8 miljardi euro väärtuses innovatsioonifondile kuuluvaid raha ekvivalente (tähtajalisi hoiuseid ja lühiajalisi kommertsväärtpabereid), mida haldab EIP (vt lisade punkt **2.4.2.1).** See rubriik ei hõlma ühise eraldisfondiga seotud likviidsuspuhvrit (31. detsembri 2025. aasta seisuga 0,2 miljardit eurot), mida hoitakse komisjoni keskkassas. Finantsinstrumentide raha saab kasutada ainult asjaomastes programmides.

2.8.4. *Trahvid*

Tegemist on rahaga, mis on laekunud seoses komisjoni poolt äriühingutele määratud trahvidega, kui juhtumi menetlemine on veel pooleli. Juhul kui trahv on vaidlustatud või kui ei ole teada, kas trahvi saanud äriühing trahvi vaidlustab või mitte, kajastatakse aluseks olev summa tingimusliku kohustisena lisade punktis **4.2.1**. Alates 2010. aastast on komisjon hallanud kõiki äriühingutele määratud ajutiselt makstud trahve BUFI fondi abil ning need investeeritakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks (mitte-tuletisinstrumendid) liigitatud finantsinstrumentidesse (vt lisade punkt **2.4.2**) ning osa fondi varadest aasta lõpus realiseeritakse.

KOHUSTISED

2.9. PENSION JA MUUD TÖÖTAJAHÜVITISED

2.9.1. *Töötajahüvitistega seotud netokohustised*

(miljonites eurodes)

	Euroopa Liidu ametnike pensioni-skeem	Muud pensioni-skeemid	Ühine ravikindlustuss-keem	Kokku seisuga 31.12.2025	Kokku seisuga 31.12.2024
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*83 998*	*1 887*	*5 721*	*91 605*	*93 557*
Skeemi varad	–	*(11)*	*(467)*	*(477)*	*(461)*
Netokohustised	**83 998**	**1 876**	**5 254**	**91 128**	**93 096**

Töötajahüvitiste kohustiste kogusumma on jäänud suhteliselt püsivaks, selle väike vähenemine on tingitud peamiselt ühise ravikindlustusskeem netokohustiste vähenemisest. See tuleneb ühise ravikindlustusskeemiga hõlmatud ravikulude suundumuse ajakohastatud väärtusest, mille tagajärjel tekkis finantseelduste muutumise tõttu aktuaarne kasum, mis seega vähendas kohustiste kogusummat. Lisaks täheldati kõige ulatuslikuma olemasoleva skeemi, Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi netokohustiste väga väikest vähenemist. Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi aastase reaalse diskontomäära suurenemisest tuleneva aktuaarse kasumi kaalus osaliselt üles palga muutumisega seotud aktuaarsetest eeldustest tulenev kahjum (vt lisade punktid **2.9.2** ja **2.9.4**). Tuleb aga tähele panna, et kuigi reaalse diskontomäära tõus või langus mõjutab kohustise suurust aasta lõpu seisuga, siis ei muuda see hüvitiste summat, mis tuleb skeemis osalejatele ELi eelarvest tulevastel aastatel tegelikult maksta. Lisaks tasakaalustas kogemuspõhisest aktuaarsest kasumist tuleneva netokohustiste vähenemise jooksva teenistuse kuludest ja intressikulust tulenev suurenemine (kohustiste diskonteerimise korrigeerimine), mis veelgi vähendas finantseelduste muutumisest tuleneva aktuaarse kasumi mõju kohustiste kogusummale (vt lisade punkt **2.9.2**).

Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem

See kindlaksmääratud hüvitiste kohustus kujutab endast nende tulevaste eeldatavate maksete nüüdisväärtust, mida EL peab tegema, et täita töötajate käesoleva ja eelnevate perioodide teenistusest tulenevaid pensionikohustusi. Kuna skeem toimib pidevalt, kaasatakse igal aastal ELi eelarvesse kõik maksed, mis tuleb skeemist aasta jooksul teha.

Personalieeskirjade artikli 83 kohaselt kujutab töötajate pensioniskeemis ettenähtud hüvitiste maksmine endast ELi eelarve kulu. Skeemi rahastatakse tinglikult ja liikmesriigid garanteerivad nende hüvitiste maksmise kollektiivselt. Kohustuslik pensionimakse (praegu 13,1 %) lahutatakse teenistuses olevate liikmete põhipalgast. Neid makseid käsitletakse aasta eelarvetuluna ja kasutatakse ELi üldkulude rahastamiseks (vt ka lisade punkt **3.8**).

Pensioniskeemist tulenevaid kohustusi hinnati 31. detsembri 2025. aasta seisuga Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemiga hõlmatud töötajate arvu (teenistuses olevad töötajad, pensionärid, praegu invaliidsushüvitist saavad varem teenistuses olnud töötajad ja surnud töötajate ülalpeetavad) ning nimetatud kuupäeval kohaldatavate personalieeskirjadest tulenevate eeskirjade alusel. Kõnealune hindamine viidi läbi vastavalt IPSAS 39 kohastele raamatupidamissätetele (ja seega ka ELi raamatupidamiseeskirjale nr 12).

Muud pensioniskeemid

Selles punktis on kajastatud kohustised seoses pensionikohustustega komisjoni, Euroopa Kohtu, kontrollikoja, nõukogu, Euroopa Ombudsmani ja Euroopa Andmekaitseinspektori praeguste ja endiste töötajate ees. Siin on kajastatud ka Euroopa Parlamendi liikmetega seotud pensionikohustised.

Ühine ravikindlustusskeem

Lisaks eespool kirjeldatud pensioniskeemidele on hinnatud kohustisi, mis on ELil ühise ravikindlustusskeemi ees seoses tervishoiukuludega, mis tuleb tasuda pärast töösuhte lõpetamist (millest on lahutatud nende oma panus). Nagu on märgitud lisade punktis **1.5.10**, võetakse selle kohustise arvutamisel arvesse tervet teenistusperioodi, tagades, et töötajate töösuhte lõppemise järgse kava pensioni- ja tervisekindlustuse skeemide raamatupidamisarvestus oleks järjepidev.

Võttes arvesse kohustust kajastada tõeselt olukorra majanduslikku sisu, nagu on nõutud nii ELi raamatupidamiseeskirjade kui ka IPSASega, ei ole hüvitiste seostamisel teenistusperioodidega tõlgendatud IPSAS 39 rangemas tähenduses. Kui jaotada kõigi ametnike teenistuskulud ühise ravikindlustusskeemi puhul 10 aastale, mitte iga töötaja teenistusperioodile, suurendaks see aasta lõpu kindlaksmääratud hüvitiste kohustust 0,8 miljardi euro võrra. Sellegipoolest ei oleks rangem lähenemisviis, nagu juba märgitud, kokkusobiv kvaliteedile esitatava õiglase kajastamise nõudega ega annaks seega usaldusväärset teavet kooskõlas ELi raamatupidamiseeskirja nr 1 ja IPSASe kontseptuaalse raamistikuga. See hinnang on väga tundlik praeguste töötajate teenistussuhte arengu (eelkõige tulevikus eeldatavasti alaliseks ametnikuks saavate tähtajalise töölepinguga töötajate arvu) suhtes.

2.9.2. *Kindlaksmääratud hüvitisega skeemist tulenev töötajahüvitiste nüüdisväärtuse muutus*

Kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse nüüdisväärtus on töötajate käesoleva perioodi ja eelnevate perioodide teenistusega seotud kohustuste täitmiseks vajalikud diskonteeritud tulevased eeldatavad maksed.

Kindlaksmääratud hüvitiste kohustuste aruandeaasta muutuse analüüs on esitatud allpool.

(miljonites eurodes)

	Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem	Muud pensioni-skeemid	Ühine ravikindlustus-skeem	Kokku
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2024	**84 765**	**1 942**	**6 850**	**93 557**
Kajastatud tulemiaruandes				
Jooksvad teenistuskulud	*2 874*	*77*	*241*	*3 192*
Intressikulu	*2 794*	*63*	*226*	*3 083*
Kajastatud netovaras				
Töötajahüvitiste kohustiste ümberhindamine				
Kogemuspõhised aktuaarsed (kasumid)/kahjumid	*(1 498)*	*17*	*(202)*	*(1 683)*
Demograafiliste eelduste põhised aktuaarsed (kasumid)/kahjumid	*237*	*6*	*15*	*259*
Finantseeldustepõhised aktuaarsed (kasumid)/kahjumid	*(2 608)*	*(134)*	*(1 270)*	*(4 012)*
Muu				
Makstud hüvitised	*(2 567)*	*(84)*	*(140)*	*(2 791)*
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2025	**83 998**	**1 887**	**5 721**	**91 605**

Jooksvad teenistuskulud on kindlaksmääratud hüvitiste kohustuste nüüdisväärtuse kasv, mis tuleneb praeguste liikmete teenistusest aruandeaastal.

Intressikulud suurendavad kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse nüüdisväärtust perioodi vältel, sest hüvitiste maksmine on ühe perioodi võrra lähemal.

Kogemuspõhine aktuaarne kasum ja kahjum on 2025. aasta kohta sellele eelnenud aastal tehtud eelduste kohaste summade ja 2025. aasta tegelike summade erinevusest tulenev mõju. See punkt kajastab ka uute liikmete mõju (kõnealuse eelarveaasta töötajad, keda eelmisel aastal ei olnud).

Aktuaarsete eelduste (demograafilised muutujad, nagu tööjõu voolavus ja suremus, ning finantsilised muutujad, nagu diskontomäärad ja eeldatavad palgatõusud) väärtuste muutustest tulenev aktuaarne kasum ja kahjum tekib, kui nende eelduste hinnangulisi väärtusi ajakohastatakse eesmärgiga kajastada alustingimusi.

Hüvitisi (näiteks pensione ja tervishoiukulude tagasimakseid) makstakse aasta jooksul skeemi eeskirjade kohaselt. Hüvitiste maksmine vähendab kindlaksmääratud hüvitiste kohustusi.

2.9.3. *Skeemi varad*

(miljonites eurodes)

	Muud pensioniskeemid	Ühine ravikindlustus-skeem	Kokku
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2024	**23**	**438**	**461**
Kava vara netomuutus	*(12)*	*29*	*17*
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2025	**11**	**467**	**477**

2.9.4. *Aktuaarsed eeldused – töötajahüvitised*

Allpool on esitatud peamised aktuaarsed eeldused, mida kasutatakse ELi kahe peamise töötajahüvitiste skeemi hindamiseks.

	2025	2024
Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem		
Nominaalne diskontomäär	*3,8 %*	*3,3 %*
Oodatav inflatsioonimäär	*2,0 %*	*2,0 %*
Tegelik diskontomäär	*1,8 %*	*1,3 %*
Tulevase palgatõusu eeldatav määr	*1,4 %*	*1,3 %*
Pensioniiga	*63/64/66*	*63/64/66*
Ühine ravikindlustusskeem		
Nominaalne diskontomäär	*3,8 %*	*3,3 %*
Oodatav inflatsioonimäär	*2,0 %*	*2,0 %*
Tegelik diskontomäär	*1,8 %*	*1,3 %*
Tulevase palgatõusu eeldatav määr	*1,4 %*	*1,3 %*
Suundumused arstiabi maksumuses	*0,9 %*	*1,6 %*
Pensioniiga	*63/64/66*	*63/64/66*

2025. aasta suremusnäitajad põhinevad ELi avalike teenistujate keskmise eluea ajakohastatud tabelil EULT 2023, mis kajastab järgmise 18 aasta dünaamilist suundumust.

Nominaalne diskontomäär määratakse kindlaks nullkupongiga eurovõlakirja tootlikkuse väärtusena (alates 2025. aasta detsembrist Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi puhul tähtajaga 17 aastat ja ühise ravikindlustusskeemi puhul tähtajaga 17 aastat). Inflatsioonimäärana kasutatakse sama perioodi oodatavat inflatsioonimäära: võlakirjaturupõhise inflatsiooni leidmiseks võrreldakse Euroopa peamiste finantsturgude inflatsiooniga seotud riigivõlakirjade ja tavapäraste riigivõlakirjade tootlust. Reaalne diskontomäär arvutatakse nominaalsest diskontomäärast ja oodatavast pikaajalisest inflatsioonimäärast.

2.9.5. *Tundlikkusanalüüs*

Tundlikkusanalüüs põhineb simulatsioonidel, mille käigus muudetakse muude tegurite samaks jäädes asjaomaste eelduste väärtusi.

Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi tundlikkus

Eeldatava reaalse diskontomäära kümne baaspunktisel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*(1 436)*	*1 474*	*(1 516)*	*1 558*

Eeldatavate palgatõusude kümne baaspunktisel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*1 439*	*(1 404)*	*1 514*	*(1 476)*

Eeldatava pensioniea üheaastasel muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	Üheaastane tõus	Üheaastane langus	Üheaastane tõus	Üheaastane langus
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*(751)*	*1 078*	*(799)*	*1 109*

Ühise ravikindlustusskeemi tundlikkus muutuste suhtes

Arstiabi maksumuse suundumuste kümne baaspunktisel muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
Jooksvate teenistuskulude ja töösuhtejärgse arstabi perioodilise netomaksumuse intressikulude komponentide kogusumma	*11*	*(10)*	*11*	*(11)*
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*131*	*(127)*	*166*	*(162)*

Eeldatava nominaalse diskontomäära kümne baaspunktisel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*(96)*	*99*	*(130)*	*133*

Eeldatavate palgatõusude kümne baaspunktisel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*(26)*	*25*	*(27)*	*26*

Eeldatava pensioniea üheaastasel muutusel oleks järgmine mõju.

(miljonites eurodes)

	2025		2024	
	Üheaastane tõus	Üheaastane langus	Üheaastane tõus	Üheaastane langus
Kindlaksmääratud hüvitise kohustus	*(150)*	*161*	*(185)*	*197*

2.10. **ERALDISED**

(miljonites eurodes)

	Summa seisuga 31.12.2024	Täiendavad eraldised	Kasutamata summade tühistamine	Kasutatud summad	Liikidevahelised ümberpaigutused	Hinnangu muutus	Summa seisuga 31.12.2025
Kohtuasjad:							
Põllumajandus	*204*	*9*	*(178)*	–	–	–	*35*
Muu	*100*	*149*	*(8)*	*(59)*	–	*0*	*182*
Tuumarajatiste likvideerimine	*1 796*	–	–	*(53)*	–	*137*	*1 880*
Finantsküsimused	*7 082*	*1*	*(7 081)*	*(0)*	–	–	*3*
Muu	*633*	*164*	*(206)*	*(17)*	–	*(61)*	*514*
Kokku	**9 816**	**323**	**(7 473)**	**(129)**	–	**76**	**2 613**
Pikaajalised	**2 280**	**58**	**(181)**	**(22)**	**(63)**	**76**	**2 149**
Lühiajalised	**7 536**	**265**	**(7 292)**	**(107)**	**63**	–	**464**

Eraldised on möödunud sündmustest tulenevad usaldusväärselt hinnatud summad, mis tuleb tõenäoliselt ELi eelarvest tulevikus tasuda.

Finantseraldised

2024. aastal kajastas EL 7,1 miljardi euro väärtuses eraldisi eeldatava krediidikahjuna, mis tuleneb Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames makromajandusliku finantsabi laenu andmisega seotud tagasivõtmatust kohustusest. Laen maksti Ukrainale 2025. aastal täielikult välja, seega see eraldis tühistati ja selle asemel kajastati 31. detsembri 2025. aasta seisuga väärtuse languse allahindlus (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

Kohtuasjad

Tegemist on prognoositud summadega, mis tuleb pärast aasta lõppu seoses mitme poolelioleva kohtuasjaga tõenäoliselt välja maksta. Põllumajandust käsitlevad summad on seotud liikmesriikide algatatud kohtumenetlustega EAGFi ja EAFRD vastavuskontrolli otsuste vastu.

Tuumarajatiste likvideerimine

2017. aastal ajakohastati Teadusuuringute Ühiskeskuse dekomissioneerimise ja jäätmekäitluse programmi strateegiat (D&WMP), mis on eraldise tegemiste aluseks. Strateegia koos eelarve ja personalivajadusega vaadati läbi koos sõltumatu D&WMP eksperdirühmaga. Strateegia on parim olemasolev hinnang selle kohta, kui palju vahendeid ja personali on vaja Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuskohtade dekomissioneerimiseks Geelis, Karlsruhes ja Pettenis. Ispra tegevuskoha puhul koostati 2025. aastal dekomissioneerimise läbivaadatud kuluprognoos, mida eraldis kajastab.

Kooskõlas ELi raamatupidamiseeskirjadega on see eraldis seotud inflatsiooniindeksiga ja seejärel diskonteeritud nüüdispuhasväärtusesse (kasutades euroala vahetuskursi kõverat). 31. detsembri 2025. aasta seisuga andis see tulemuseks 1 880 miljoni euro suuruse eraldise, mis jagunes summadeks, mida eeldatavalt kasutatakse 2026. aastal (45 miljonit eurot), ja summadeks, mida kasutatakse hiljem (1 834 miljonit eurot).

Tuleb märkida, et dekomissioneerimise pikaajalise kavandamisega kaasnevad suured ebakindlused võivad seda hinnangut mõjutada ja dekomissioneerimiseks kuluv aeg võib tulevikus märkimisväärselt pikeneda. Peamised ebakindluse allikad on seotud dekomissioneeritud tegevuskoha lõppseisundi, tuumamaterjalide, jäätmete käitlemise ja kõrvaldamise aspektide, riikliku regulatiivraamistiku ebatäielikkuse või puudumisega, keerukate ja aeganõudvate litsentsimisprotsesside ning dekomissioneerimistööstuse turu arenguga tulevikus.

2.11. FINANTSKOHUSTISED

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised			
Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantskohustised	*2.11.1*	*643 928*	*539 522*
Finantskohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina	*2.4.2.2*	*9*	*13*
Finantstagatise kohustised	*2.11.2*	*81*	*39*
		644 018	**539 575**
Lühiajalised			
Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantskohustised	*2.11.1*	*89 069*	*55 904*
Finantskohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina	*2.4.2.2*	*53*	*84*
Finantstagatise kohustised	*2.11.2*	*7 647*	*6 340*
		96 769	**62 328**
Kokku		**740 787**	**601 903**

2.11.1. *Amortiseeritud väärtuses kajastatavad finantskohustised*

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Võetud laenud	*2.11.1.1*	*731 224*	*594 028*
Muud finantskohustised	*2.11.1.2*	*1 773*	*1 398*
Kokku		**732 997**	**595 426**
Pikaajalised		*643 928*	*539 522*
Lühiajalised		*89 069*	*55 904*

2.11.1.1. Võetud laenud

(miljonites eurodes)

	Ühtne rahastamis-viis	TERA	EFSM	Maksebilansi toetamise mehhanism	Makromajan-duslik finantsabi	Euratom	Kokku
Kokku seisuga 31.12.2024	*437 628*	*98 839*	*42 297*	*201*	*14 762*	*301*	*594 028*
Uued võetud laenud (nimiväärtus)	*221 526*	–	–	–	–	–	*221 526*
Tagasimaksed	*(73 266)*	*(8 000)*	*(2 400)*	*(200)*	*(20)*	–	*(83 886)*
Bilansilise maksumuse muutused	*(300)*	*(135)*	*(15)*	*(1)*	*7*	*(0)*	*(443)*
Muud muutused	*2 500*	–	*(2 500)*	–	–	–	–
Kokku seisuga 31.12.2025	**588 088**	**90 705**	**37 382**	–	**14 749**	**301**	**731 224**
Pikaajalised	*514 099*	*82 594*	*30 818*	–	*14 495*	*300*	*642 305*
Lühiajalised	*73 989*	*8 111*	*6 564*	–	*255*	*0*	*88 919*

Võetud laenude nimiväärtus oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 738,9 miljardit eurot (2024. aastal 601,3 miljardit eurot). Võetud laenude puhul oli enamasti tegu pikaajaliste võlakirjade emissioonidega, välja arvatud ühtse rahastamisviisi puhul, mille raames oli aasta lõpu seisuga lunastamata ka 36,8 miljardi euro väärtuses (2024. aastal 23,1 miljardi euro väärtuses) ELi lühiajalisi võlakirju. Uute võetud laenude netosumma 2025. aastal oli 137,6 miljardit eurot (nimiväärtuses).

Enne 2023. aastat allkirjastatud TERA, EFSMi, Euratomi ja makromajandusliku finantsabi laenude tarvis võetud laenude puhul kasutatakse kompensatsioonitehinguid, mis tähendab, et EL emiteerib konkreetse laenulepingu rahastamiseks sihtotstarbelise võlakirja laenuga samadel tingimustel (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

Ühtset rahastamisviisi järgides rahastatakse taaste- ja vastupidavusrahastu (sealhulgas kava „REPowerEU“) laene ja tagastamatut toetust ning Ukraina, Lääne-Balkani ja Moldova rahastute ja makromajandusliku finantsabi laene, mis on allkirjastatud 2023. aastal või hiljem. Komisjon kasutab ühist rahastamisviisi, mille puhul võetud individuaalsete laenudega ei rahastata otse konkreetseid väljamakseid. Selle asemel emiteeritakse võlg iga-aastase laenuvõtmiskava kohaselt koos pika- ja lühiajaliste võlakirjadega. Komisjon kasutab nende väärtpaberite emiteerimiseks enampakkumisi ja sündikaattehinguid. Seejärel kannab ta kulud kooskõlas liikmesriikidega kokku lepitud kulude jaotamise metoodikaga üle laenude puhul liikmesriikidele ja teistele vahendeid saavatele riikidele ning tagastamatu toetuse puhul ELi eelarvesse. Selline paindlikkus rahastamisel eeldab ka tõhusat likviidsusjuhtimist tagavat likviidsuspuhvrit (vt lisade punkt **2.8.2**). Ühtse rahastamisstrateegia raames emiteerib liit lühiajalisi (3- kuni 12-kuulise tähtajaga) ELi võlakirju, mille võib tagasi maksta samal või järgmisel aastal. Real „Tagasimaksed“ on kajastatud selliseid lühiajalisi võetud laene summas 55,3 miljardit eurot.

Real „Bilansilise maksumuse muutused“ kajastuvad kogunenud intresside muutused ja hinnalisandite/allahindluste muutused (uued hinnalisandid/allahindlused ja amortisatsioon).

Rida „Muud muutused“ on seotud 2,5 miljardi euro (nimiväärtuses) ulatuses võlakirjade ülekandmisega EFSMi programmist ühtse rahastamisviisi alla pärast seda, kui Portugal oli kaks laenu ennetähtaegselt tagasi maksnud (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

Eelnimetatud laenude tagasimaksmine tagatakse lõppkokkuvõttes ELi eelarvega (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

2.11.1.2. Muud finantskohustised

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Pikaajalised		
Kapitalirendi kohustised	*511*	*605*
Hooned, mille eest makstakse osamaksetena	*244*	*283*
Tingimuslikud osamaksed	*617*	*234*
Muu	*251*	*134*
	1 623	**1 256**
Lühiajalised		
Kapitalirendi kohustised	*90*	*79*
Hooned, mille eest makstakse osamaksetena	*57*	*55*
Tingimuslikud osamaksed	*3*	*8*
Muu	–	–
	150	**142**
Kokku	**1 773**	**1 398**

Kapitalirendi kohustised

(miljonites eurodes)

	Tulevikus tasumisele kuuluvad summad			
	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kohustised kokku
Maa ja hooned	*87*	*256*	*248*	*592*
Muu põhivara	*3*	*6*	–	*9*
Kokku seisuga 31.12.2025	**90**	**263**	**248**	**601**
Intressid	*20*	*64*	*59*	*143*
Tulevased minimaalsed rendimaksed kokku seisuga 31.12.2025	**110**	**327**	**308**	**744**
Tulevased minimaalsed rendimaksed kokku seisuga 31.12.2024	*102*	*361*	*393*	*856*

Eespool esitatud rendi ja hoonetega seotud summasid tuleb rahastada tulevaste eelarvete kaudu.

Tingimuslikud osamaksed on seotud liikmesriikide ja muude rahastajate osamaksetega ELi programmidesse, eelkõige programmi „InvestEU“ (vt lisade punkt **4.1.1**), kusjuures EL on kohustatud tagastama kõik kasutamata vahendid rahastajale.

2.11.2. *Finantstagatise kohustised*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Finantstagatiste nõuded (lisade punkt 2.6.2)	Finantstagatiste kohustis	Finantstagatiste nõuded (lisade punkt 2.6.2)	Finantstagatiste kohustis
ELi eelarveliste tagatiste programmid				
EIP välislaenude andmise volituse tagatised	*11*	*1 806*	*19*	*1 862*
EFSI tagatis	*1 248*	*1 307*	*1 345*	*1 402*
EFSD tagatis	*9*	*89*	*7*	*192*
Programmi „InvestEU“ tagatis	*276*	*1 841*	*190*	*1 606*
Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ELi tagatis	*60*	*915*	*30*	*582*
Ukraina tagatis	*24*	*1 248*	*10*	*61*
	1 629	**7 205**	**1 600**	**5 707**
ELi rahastamisvahendite programmid				
COSME	–	*219*	–	*304*
Programm „Horisont 2020“	*4*	*126*	*6*	*198*
Muu	*18*	*179*	*23*	*171*
	22	**523**	**29**	**673**
Kokku	**1 651**	**7 729**	**1 629**	**6 379**
Pikaajalised	*1 359*	*81*	*1 324*	*39*
Lühiajalised	*293*	*7 647*	*306*	*6 340*

EL kohaldab finantstagatiste lepingute brutosummas kajastamist, mille puhul tagatise raames saadaolevad summad kajastatakse finantstagatiste lepingu laekumispoolel (mis kajastatakse kaubanduslike nõuete rubriigis, vt lisade punkt **2.6.2**) ja finantstagatiste lepingu kohustis kajastatakse ELi kohustisena seoses tagatiste tulevase realiseerimise katmisega.

Kuigi välislaenude andmise volituse ja EFSI finantstagatise kohustised on endiselt märkimisväärsed, suurenevad tagatised jätkuvalt seoses selle mitmeaastase finantsraamistiku uute programmide, nimelt programmi „InvestEU“, naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ja 2024. aastal käivitatud Ukraina tagatisega, kuna ELi rakenduspartnerid on allkirjastanud uusi tehinguid (vt ka lisade punkt **4.1.1**).

Erinevalt EFSI tagatisest, mille puhul ELil on õigus saada eeldatavalt tasu, mis kajastatakse finantstagatiste nõudena ja mis katab suurel määral kohustise, katavad muude programmide puhul eeldatavad tulud tagatisest vaid väikese osa. See on tingitud asjaolust, et EL subsideerib neid programme suurel määral, eelkõige programme, mille puhul pakutakse suurema riskiga rahastamist VKEdele või innovatsioonisektorile või mis on seotud arenguriikide projektide tagatistega.

2.12. **VÕLGNEVUSED**

(miljonites eurodes)

	Brutosumma	Kohandused	Netosumma seisuga 31.12.2025	Brutosumma	Kohandused	Netosumma seisuga 31.12.2024
Kulutaotlused ja arved, saadud:						
Liikmesriikidelt						
EAFRD ja muud maaelu arengu vahendid	*1 892*	–	*1 892*	*269*	*(0)*	*269*
ERF ja ÜF	*13 463*	*(2 250)*	*11 213*	*6 036*	*(2 258)*	*3 778*
Euroopa Sotsiaalfond	*8 720*	*(557)*	*8 164*	*2 156*	*(447)*	*1 708*
Taaste- ja vastupidavusrahastu (taasterahastu „NextGenerationEU“)	*22 707*	*(1 646)*	*21 061*	*28 016*	*(724)*	*27 292*
Muu	*1 463*	*(217)*	*1 247*	*1 824*	*(318)*	*1 506*
Era- ja avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt	*1 187*	*(15)*	*1 172*	*1 957*	*(334)*	*1 623*
Saadud kulutaotlused ja arved kokku	**49 433**	**(4 684)**	**44 749**	**40 258**	**(4 082)**	**36 176**
EAGF	**15 344**	**ei kohaldata**	**15 344**	**15 086**	**ei kohaldata**	**15 086**
Omavahenditega seotud võlgnevused	**47**	**ei kohaldata**	**47**	–	**ei kohaldata**	–
Mitmesugused võlgnevused	**4 344**	**ei kohaldata**	**4 344**	**3 624**	**ei kohaldata**	**3 624**
Muu	**553**	**ei kohaldata**	**553**	**528**	**ei kohaldata**	**528**
Kokku	**69 721**	**(4 684)**	**65 037**	**59 496**	**(4 082)**	**55 414**

Võlgnevused hõlmavad laekunud, kuid aasta lõpuks tasumata arveid ja kulutaotlusi. Need on algselt kajastatud arvete või kulutaotluste laekumise ajal taotletud summade väärtuses. Hiljem on võlgnevusi kohandatud, et kajastada üksnes kulude läbivaatamise järel heakskiidetud summasid ning summasid, mida hinnatakse rahastamiskõlblikuks. Summad, mida loetakse rahastamiskõlbmatuks, sisalduvad veerus „Kohandused“. Suurimad summad seonduvad struktuurimeetmetega.

Taaste- ja vastupidavusrahastu võlgnevuste vähenemine 6,2 miljardi euro võrra näitab, et aasta lõpus saadi vähem maksetaotlusi, millega seotud eesmärkide ja sihtide hindamine oli veel pooleli.

EAFRD võlgnevuste suurenemine tuleneb sellest, et 2025. aasta oli eelmise programmitöö perioodi viimane rakendamisaasta ja enamik programme oli jõudnud 95 % ülemmäärani. Selle tagajärjel on seotud kulutaotluste hüvitamine peatatud, mis kajastub võlgnevuste kõrgemas määras.

Ühtekuuluvusvaldkonnas on võlgnevuste suurenemine tingitud sellest, et eelmise aastaga võrreldes laekus 31. detsembriks suurem arv maksmisele kuuluvaid kulutaotlusi, mille rahastamiskõlblikkuse kontrollimine oli pooleli ja millega seotud makseid ei olnud veel tehtud.

Struktuurifondide (ERF ja ESF), Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi suhtes kohaldatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühissätete määrustega (EL) nr 1303/2013 ([34]) ja (EL) 2021/1060 ([35]) on ette nähtud, et ELi eelarvet kaitstakse, pidades süstemaatiliselt kinni osa tehtud vahemaksetest. Ühissätete määruse kohasele eelarveaastale (1. juuli kuni 30. juuni) järgnevaks veebruariks on kontrollitsükkel lõppenud – lõpule on jõudnud nii korraldusasutuste halduskontroll kui ka auditeerimisasutuste auditid. Komisjon vaatab läbi liikmesriikide asjaomaste ametiasutuste esitatud kinnitavad dokumendid ja raamatupidamisaruanded. Lõppjäägi maksmine/sissenõudmine toimub alles pärast selle läbivaatamise lõpuleviimist ja raamatupidamisaruannete kinnitamist. Kõnealuse korralduse alusel kinni peetud summa oli 2025. aasta lõpul kokku 11,2 miljardit eurot. Osa sellest summast (1,3 miljardit eurot) hinnatakse liikmesriikide raamatupidamisaruannetes esitatud teabe alusel rahastamiskõlbmatuks ja sisaldub samuti veerus „Kohandused“.

Omavahenditega seotud võlgnevused

Omavahendite võlgnevuse moodustavad liikmesriikide osamaksed ELi eelarvesse, mis tuleb hüvitada aasta lõpus. Paranduseelarveid rakendatakse vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 10a lõikele 3. Saldo 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli tingitud paranduseelarve nr 3/2025 vastuvõtmisest 26. novembril 2025. Selle õigusnormi kohaselt tagastati tulenevad summad liikmesriikidele 2026. aasta jaanuari esimesel tööpäeval.

2.13. VIITVÕLAD JA ETTEMAKSTUD TULU

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Viitvõlad	*76 785*	*66 792*
Ettemakstud tulu	*197*	*159*
Muu	*66*	*140*
Kokku	**77 048**	**67 091**

Viitvõlad jaotuvad järgmiselt.

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Taaste- ja vastupidavusrahastu (taasterahastu „NextGenerationEU“)	*12 688*	*4 371*
EAGF	*25 337*	*25 586*
EAFRD ja muud maaelu arengu rahastamisvahendid	*15 786*	*17 374*
ERF ja ÜF	*3 670*	*3 101*
Euroopa Sotsiaalfond	*2 929*	*2 318*
Muu	*16 376*	*14 042*
Kokku	**76 785**	**66 792**

([34]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Viitvõlad on kajastatud kulutused, mille kohta liidule ei ole kulutaotlusi veel esitatud. Suurim muutus on seotud taaste- ja vastupidavusrahastuga, mille puhul kajastab suurenemine selle rahastamisvahendi rakendamise tempot, sest hinnang põhineb lühiajaliste maksete prognoosil. EAFRD puhul deklareerisid liikmesriigid eelmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodi programmide alusel suuremaid kulutusi, sest tegemist oli viimase rakendamisaastaga, mille tulemusel viitvõlad vähenesid.

NETOVARA

2.14. RESERVID

ELil on reserve 941 miljoni euro väärtuses (2024. aastal 986 miljoni euro väärtuses). See summa seondub peamiselt likvideeritava ESTÜ reserviga (533 miljonit eurot, 2024. aastal 593 miljonit eurot) söe ja terase teadusfondi varade jaoks, mis moodustati ESTÜ likvideerimise raames. Samuti on see seotud Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti reservfondiga, millega tagatakse selle tegevuse jätkumine (292 miljonit eurot, 2024. aastal 293 miljonit eurot).

2.15. LIIKMESRIIKIDELT SISSENÕUTAVAD SUMMAD

(miljonites eurodes)

Liikmesriikidelt sissenõutavad summad seisuga 31.12.2024	**309 810**
Liikmesriikidele tagasi makstud 2024. aasta eelarve ülejääk	*1 348*
Töötajahüvitiste kohustiste ümberhindamine	*(5 603)*
Muu	*(85)*
Eelarveaasta tulem	*54 639*
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad seisuga 31.12.2025	**360 108**

Kõnealune summa kajastab seda osa ELi kuni 31. detsembrini kantud kuludest, mida tuleb rahastada tulevastest eelarvetest. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt kajastatakse aastal N paljusid kulusid, mis tegelikult võidakse tasuda alles aastal N+1 (või hiljem) ning seetõttu rahastada aasta N+1 (või hilisema aasta) eelarvest. Kuna sellised kulud arvatakse raamatupidamisarvestuses kohustiste hulka ning asjaomaseid summasid rahastatakse tulevastest eelarvetest, ületavad kohustised aasta lõpu seisuga märkimisväärselt varasid. Kõige enam esiletõstmist väärivad summad on seotud taasterahastu „NextGenerationEU“ raames väljavõetud tagastamatu toetuse jaoks võetud laenude, EAGFi tegevuse ja töötajahüvitiste kohustistega.

Tuleb aga märkida, et eespool kirjeldatu ei mõjuta eelarve täitmise tulemust – eelarve tulud peaksid alati võrduma eelarve kuludega või neid ületama ning võimalik tulude ülejääk tagastatakse liikmesriikidele.

Töötajahüvitiste kohustiste ümberhindamine on seotud nende kohustiste aktuaarsest hindamisest tuleneva aktuaarse kasumi ja kahjumiga.

Liikmesriikidelt sissenõutavate summade oluline suurenemine viimastel aastatel on peamiselt tingitud sellel perioodil taasterahastu „NextGenerationEU“ raames tagastamatu toetusega seoses võetud laenudest.

3. TULEMIARUANDE LISAD

TULUD

MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD: OMAVAHENDID

3.1. KOGURAHVATULUL PÕHINEVAD OMAVAHENDID

Tulu omavahenditest on ELi tegevustulude peamine osa. Omavahendite neljast kategooriast kõige olulisem on kogurahvatulul põhinevatest omavahenditest saadav tulu. Igalt liikmesriigilt kogutakse tema kogurahvatulust sama protsendimäär. Kogurahvatulul põhinevad omavahendid tasakaalustavad tulusid ja kulusid, st nendega rahastatakse eelarve seda osa, mis ei ole kaetud muude tuluallikatega. Kogurahvatulul põhinevate omavahendite tulu suurenemine 2025. aastal võrreldes 2024. aastaga on suures osas seletatav asjaoluga, et vajadus maksete assigneeringute järele kasvas.

3.2. TRADITSIOONILISED OMAVAHENDID

Traditsioonilised omavahendid on peamiselt seotud tollimaksudega, millest liikmesriigid jätavad endale sissenõudmiskuludena 25 %, seega on eespool esitatud summad näidatud kõnealuse mahaarvamise võrra väiksemana. Imporditollimaksude tase kajastab peamiselt kombinatsiooni järgmistest: väljastpoolt ELi pärit impordi väärtuse kõikumised, muutused ühtses tariifis, mida on pärast Maailma Kaubandusorganisatsioonis (WTO) peetud läbirääkimisi mitmel korral vähendatud, ning erilepingud, millega antakse tariifseid soodustusi teatavatele kaubanduspartneritele või teatavatele toodetele. Seega sõltub tase ka üldisest majanduslikust olukorrast, maailmaturuhindade tasemest ja vahetuskursside mõjust.

3.3. KÄIBEMAKSUPÕHISED OMAVAHENDID

Käibemaksupõhiseid omavahendeid arvutatakse liikmesriikide käibemaksubaaside alusel, mis on selleks otstarbeks vastavalt ELi eeskirjadele ühtlustatud. Iga liikmesriigi laekunud käibemaksu kogusumma suhtes, mis on kogutud kõikidelt maksustatavatelt kaubatarnetelt või teenuste osutamiselt, jagatuna kaalutud keskmise käibemaksumääraga, kohaldatakse ühtset 0,30 % sissenõudmismäära. Käibemaksubaas on piiratud 50 %ga iga liikmesriigi kogurahvatulust.

3.4. PLASTPAKENDIJÄÄTMETEL PÕHINEVAD OMAVAHENDID

Liikmesriigis tekkinud, kuid ringlusse võtmata plastpakendijäätmete massi suhtes kohaldatakse ühtset sissenõudmismäära 0,80 eurot kilogrammi kohta. Asjaomasel aastal ringlusse võtmata plastpakendijäätmete mass arvutatakse liikmesriigis kõnealusel aastal tekkinud plastpakendijäätmete massi ja kõnealusel aastal ringlusse võetud plastpakendijäätmete massi vahena. Bulgaarial, Tšehhil, Eestil, Kreekal, Hispaanial, Horvaatial, Itaalial, Küprosel, Lätil, Leedul, Ungaril, Maltal, Poolal, Portugalil, Rumeenial, Sloveenial ja Slovakkial on õigus oma vastava plastpakendijäätmetel põhinevate omavahenditega seotud osamakse iga-aastasele kindlasummalisele vähendusele. See suhteliselt uus omavahend kehtestati 2021. aastal uue omavahendite otsuse (nõukogu otsus (EL, Euratom) 2020/2053) ([36]) jõustumisega.

MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD: ÜMBERPAIGUTAMISED

3.5. TRAHVID

5 370 miljoni euro suurune tulu (2024. aastal 4 039 miljonit eurot) seondub peamiselt trahvidega, mille komisjon on määranud ettevõtjatele ELi konkurentsieeskirjade rikkumise eest (3 971 miljonit eurot), ning ettevõtjatele määratud muude trahvidega (837 miljonit eurot).

3.6. KULUDE SISSENÕUDMINE

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Liikmesriikidele delegeeritud kulud	*1 291*	*755*
Toetused	*34*	*157*
Osamaksud / rahalist toetust käsitlevad lepingud	*50*	*44*
Muu	*1*	–
Kokku	**1 376**	**957**

Selles rubriigis on esitatud peamiselt komisjoni väljastatud sissenõudekorraldused, mis on ära makstud või tasaarvestatud (st maha arvatud) järgmistest komisjoni raamatupidamissüsteemis kirjendatud maksetest. Sissenõudekorraldused esitatakse eesmärgiga nõuda sisse ELi eelarvest varem väljamakstud kulusid. Sissenõudmised põhinevad kontrollide, auditite või rahastamiskõlblikkuse analüüside tulemustel ja seega kaitsevad need toimingud ELi eelarvet õigusnormidevastaselt tehtud kulutuste eest.

([36]) Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

Lisaks on arvesse võetud EAGFi kuludest abisaajatele liikmesriikide poolt väljastatud sissenõudekorraldusi ning alates eelmise aasta lõpust kuni aruandeaasta lõpuni tehtud viitlaekumiste prognooside muutusi.

Eelmise tabeli summad kajastavad tulusid sissenõudekorralduste väljastamisest. Sel põhjusel ei kajasta esitatud väärtused (ega saagi kajastada) kõiki ELi eelarve kaitseks võetud meetmeid eelkõige ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas, kus rahastamiskõlbmatute kulude korrigeerimiseks rakendatakse erikorda, mis enamikul juhtudel ei hõlma sissenõudekorralduse väljaandmist. Samuti on ELi eelarve kaitstud kulude tühistamise ja eelmaksete sissenõudmisega. Suurema osa kogusummast moodustab liikmesriikidele delegeeritud kulude sissenõudmine.

Põllumajandus: EAGF ja maaelu areng

Selles rubriigis kajastatud EAGFi ja EAFRD eelarveaasta tulud koosnevad eelarveaasta jooksul otsustatud finantskorrektsioonidest ning liikmesriikide deklareeritud ja eelarveaasta jooksul sisse nõutud tagasimaksetest, millele lisandub selliste summade netosuurenemine, mis liikmesriigid on deklareerinud, kuid mis kuuluvad seoses pettuse ja õigusnormide rikkumisega eelarveaasta lõpu seisuga sissenõudmisele.

Ühtekuuluvuspoliitika

Ühtekuuluvuspoliitika puhul on peamised summad need, mille komisjon eelduste kohaselt liikmesriikidelt sisse nõuab. Sissenõudmine toimub pärast liikmesriikide 2026. aasta alguses esitatud majandusaasta aruannete läbivaatamist ja heakskiitmist. Sissenõutavad summad kujutavad endast sisuliselt eelarveaasta jooksul algselt rahastamiskõlblikeks loetud ja liikmesriikide majandusaasta aruannetes rahastamiskõlblikena kinnitatud summade vahet. Väike summa tähendab seda, et tänu liikmesriikide tasandil kehtestatud kontrollidele oli võimalik rahastamiskõlbmatud summad varakult kindlaks teha.

3.7. ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMISLEPING

Need tulud on netosumma, mis Ühendkuningriik sõlmitud väljaastumislepingu kohaselt pärast 2020. aastal liidust lahkumist võlgneb (vt lisade punkt **2.6.1.2**) ja mida kooskõlas väljaastumislepingus kehtestatud nõuetega igal aastal korrigeeritakse. 2025. aastal Ühendkuningriigi väljaastumislepingust tulenevaid tulusid ei olnud; kajastati hoopis 465 miljoni euro suurune kulu.

3.8. MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD MUUD TULUD

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Liikmesriikide osamaksud:		
innovatsioonifondi	*2 614*	*2 297*
kavasse „REPowerEU“	*6 360*	*5 869*
kliimameetmete sotsiaalfondi	*3 668*	*–*
välisabisse	*1 001*	*671*
programmi „InvestEU“	*58*	*207*
Töötajate maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	*1 882*	*1 754*
Muude üksuste osamaksud Euroopa Komisjonile	*3 293*	*524*
EFTA, kolmandate riikide ja läbirääkijariikide osamaksud	*4 874*	*4 527*
Varade üleandmine	*–*	*307*
Eelarve korrigeerimine	*(5 811)*	*(6 169)*
Eraldiste korrigeerimine	*459*	*426*
Muu	*175*	*261*
Kokku	**18 572**	**10 673**

Liikmesriikide osamaksud innovatsioonifondi on peamiselt saastekvootide müügiga seotud tulu, mida kasutatakse vähese CO_2 heitega tehnoloogiate innovatsiooni toetamiseks. Suurenemine võrreldes 2024. aastaga on peamiselt seotud süsinikuhinna tõusuga. HKSi lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisel saadud tulu kasutati ka liikmesriikidele kava „REPowerEU“ peatükkide alusel täiendava toetuse andmiseks (6,4 miljardit eurot) ning kliimameetmete sotsiaalfondi rahastamiseks, millest antakse liikmesriikidele rahalist toetust nende ajavahemiku 2026–2032 kliimameetmete sotsiaalkavades sisalduvate meetmete ja investeeringute jaoks (3,7 miljardit eurot). Liikmesriikide osamaksud välisabisse hõlmavad peamiselt Ukrainale antud makromajandusliku finantsabi+ laenude intressitoetust (0,6 miljardit eurot).

Tulu töötajate maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest tuleneb peamiselt mahaarvamistest töötajate palkadest. Olulise osa selles kategoorias moodustavad sissemaksed pensionifondi ja tulumaks.

EFTA riikide osamaksud on 1,5 miljardit eurot ning kolmandate riikide ja ühinevate riikide osamaksud on peamiselt rahalised osamaksud programmi „Euroopa horisont“ (2,8 miljardit eurot).

Eelarvelised korrektsioonid on peamiselt seotud eelmiste eelarveaastate käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrektsioonidega. Selle toiminguga jaotab komisjon nii positiivsed kui ka negatiivsed käibemaksu ja kogurahvatulu kogusaldod liikmesriikide vahel ümber vastavalt nende kogurahvatulu baasmäärale. Väike kasv on peamiselt seotud eelmise aasta suurema eelarveülejäägiga, mida osaliselt tasakaalustavad suuremad ümberjagatavad summad seoses kogurahvatulul, käibemaksul ja plastpakendijäätmetel põhinevate omavahenditega.

KAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

3.9. **FINANTSTULUD**

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Intressid:		
Laenud	*5 720*	*4 129*
Raha ja raha ekvivalendid	*1 823*	*1 726*
Hilinenud maksed	*237*	*224*
Võetud laenud	*217*	*228*
Muu	*39*	*38*
Tulu finantstagatiste lepingutest	*1 245*	*971*
Kasum õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvaradest või -kohustistest:		
mitte-tuletisinstrumendid	*1 357*	*1 490*
tuletisinstrumendid	*772*	*165*
Kasum laenude kajastamise lõpetamisest	*24*	–
Dividendid	*9*	*31*
Muu	*202*	*4*
Kokku	**11 646**	**9 005**

Intressitulu hilinenud maksetelt tuleneb peamiselt maksmisele kuuluvatest ja õigeaegselt tasumata trahvidest ja omavahendite osamaksudest.

Laenuintresside summa on suurenenud peamiselt seoses uute laenudega taaste- ja vastupidavusrahastu / kava „REPowerEU“, makromajandusliku finantsabi ja Ukraina rahastu raames. Taaste- ja vastupidavusrahastu / kava „REPowerEU“ puhul oli intressisumma 2025. aastal 3,1 miljardit eurot; eelmisel aastal oli see summa 2,0 miljardit eurot. 2025. aastal tehti uusi väljamakseid ja 2024. aasta teise poole väljamaksetelt saadi kogu aasta intress 2025. aastal. Makromajandusliku finantsabiga seotud intressi summa oli 1,1 miljardit eurot; 2024. aastal oli see summa 0,8 miljardit eurot. See kasv on peamiselt tingitud Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi väljamaksetest 2024. aastal. Ukraina rahastu puhul oli intressi summa 0,5 miljardit eurot, võrreldes 0,2 miljardi euroga 2024. aastal, mil väljamaksed algasid alles teisel poolaastal.

Rahast ja raha ekvivalentidest saadud intressitulu moodustab peamiselt 1,6 miljardi euro suurune intress ühtse rahastamisviisiga seotud likviidsusvahenditelt (EKP pangakontol hoitavad vahendid, lühiajalised hoiused ja pöördrepotehingud) (vt lisade punkt **2.8.2**).

Võetud laenude intressitulu on peamiselt seotud TERAga ning tingitud teatavate varasemate emissioonidega seotud negatiivsest tegelikust intressimäärast.

Tulu finantstagatiste lepingutest on peamiselt seotud finantstagatiste lepingute kohustiste amortisatsiooniga. Seda võib tõlgendada ELi vabastamisena selle perioodi tagatistega seotud kohustistest, mil EL oli valmis hüvitama tagatiste omanikele nende krediidikahjumi. Seega väljendab finantstagatistest saadud tulu kajastamine aja möödumist ja antud tagatiste mahtu. Amortiseerimist kohaldatakse mõlemat liiki tagatiste suhtes, see tähendab nii tagatiste suhtes, mille eest makstakse tasu, kui ka nende suhtes, mida EL annab tasuta või ebaolulise tasu eest (vt lisade punkt **2.11.2**). Tasu eest antavatest tagatistest on kõige olulisem EIP-le antud EFSI tagatis taristu- ja innovatsioonikomponendi võlaportfelli puhul, mida kombineeritakse programmi „InvestEU“ võlaportfellidega (vt lisade punkt **4.1.1**). Nende kahe kombineeritud võlaportfelliga seoses antud EFSI tagatiselt teenitud tulu oli 2025. aastal 202 miljonit eurot.

1 245 miljoni euro suuruse finantstagatise lepingutega seotud tulu tasakaalustab finantstagatise kohustiste väärtuse langusest tekkinud 1 199 miljoni euro suurune kahjum, mis on seotud järgmisega: tagatiste realiseerimise summad, millest on maha arvatud sissenõutud summad (683 miljonit eurot), ja väärtuse langusest tekkinud realiseerumata kahjum 516 miljonit eurot (vt lisade punktid **3.15** ja **6.6**). Peale selle on EL subsideerinud finantstagatiste programme 1 942 miljoni euro ulatuses, nõudmata garantiipreemiaid või nõudes neid turumäärast madalamal tasemel (vt lisade punkt **3.15**). Kokkuvõttes on finantstagatiste programmide netotulemus 1 896 miljoni euro suurune puudujääk.

Kasum õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvaradest (mitte-tuletisinstrumendid) on peamiselt seotud ühise eraldisfondiga (0,8 miljardit eurot) ja innovatsioonifondiga (0,3 miljardit eurot). Intressimäära kärped mõjutasid positiivselt väärtpaberite õiglast väärtust.

Kasum laenude kajastamise lõpetamisest on seotud 1,8 miljardi euro suuruse EFSMi laenu ennetähtaegse tagasimaksmisega Portugali poolt laenu aluseks oleva võlakirja turuväärtuses (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

3.10. KAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD MUU TULU

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Tulu tasudest osutatud teenuste eest (asutused)	*927*	*855*
Kasum vahetuskursi erinevustest	*490*	*325*
Kaupade müük	*64*	*58*
Osakaal Euroopa Investeerimisfondi netomajandustulemuses	*69*	*83*
Põhivaraga seotud tulu	*230*	*907*
Muu	*720*	*364*
Kokku	**2 500**	**2 592**

Tulu teenuste osutamisest koosneb peamiselt Euroopa Ravimiameti kogutavatest müügiloatasudest ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti kogutavatest kaubamärgitasudest.

KULUD

3.11. DELEGEERITUD LIIKMESRIIKIDELE

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond	*40 914*	*40 267*
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja teised maaelu arengu vahendid	*17 017*	*14 779*
Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond	*31 032*	*28 833*

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Euroopa Sotsiaalfond	*17 308*	*18 037*
Muu	*4 514*	*3 854*
Kokku	**110 784**	**105 770**

Kasv tuleneb ühtekuuluvuspoliitikast (ERF ja Ühtekuuluvusfond), mille puhul peaaegu kõik kulud (28,1 miljardit eurot) käsitlevad programmitöö perioodi 2021–2027, millega seotud tegevus jätkub. Suurenenud on ka kulud, mis on deklareeritud ÜPP strateegiakavade alusel, mille rakendamine edeneb.

Muud kulud on peamiselt seotud õiglase ülemineku fondi (1,4 miljardit eurot), Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (0,8 miljardit eurot), Varjupaiga- ja Rändefondi (0,6 miljardit eurot) ning Euroopa Liidu Solidaarsusfondiga (0,8 miljardit eurot).

3.12. ÜLEKANDED, SH TOETUSED JA EELARVETOETUS

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Taaste- ja vastupidavusrahastu	*46 815*	*65 787*
Muu	*32 025*	*32 992*
Kokku	**78 841**	**98 779**

Kuigi taaste- ja vastupidavusrahastu kulud on märkimisväärselt vähenenud, edeneb eesmärkide ja sihtide rakendamine.

Ülejäänud ülekannetega seotud kulud puudutavad esmajoones teaduspoliitika (10 miljardit eurot) ja välistegevuse (sealhulgas naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument ja selle eelkäijad (3,1 miljardit eurot)) ning humanitaarabioperatsioonide (1,1 miljard eurot) rakendamist. Veel 4,6 miljardit eurot on seotud Euroopa ühendamise rahastuga, mis on transpordi, energia ja telekommunikatsiooni valdkonnas tarkvõrkude kasutuselevõtmiseks ette nähtud ühine taristufond.

3.13. RAHALIST TOETUST KÄSITLEVAD LEPINGUD

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Osamaksud	*13 200*	*16 820*
Kokku	**13 200**	**16 820**

Rahalist toetust käsitlevate lepingutega seotud kulud puudutavad peamiselt naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti ja selle eelkäijaid (4,5 miljardit eurot), kosmoseprogramme (3,2 miljardit eurot), programmi „Erasmus+“ (2,9 miljardit eurot) ja teaduspoliitikat (1,9 miljardit eurot).

3.14. PERSONALI- JA PENSIONIKULUD

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Personalikulud	*9 679*	*9 070*
Pensionikulud	*6 275*	*5 896*
Kokku	**15 954**	**14 966**

Pensionikulud kujutavad endast muudatusi, mis on tekkinud töötajahüvitiste kohustiste aktuaarse hindamise tulemusena (välja arvatud need, mis on kajastatud netovaras). Seepärast ei ole tegemist tegelike aastaste pensionikuludega, mis on oluliselt väiksemad (2,8 miljardit eurot).

3.15. **FINANTSKULUD**

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Intressikulud:		
võetud laenud	*14 037*	*9 780*
antud laenud	*148*	*159*
kapitalirent	*26*	*31*
muu	*42*	*32*
Finantstagatiste lepingud – subsideeritud tasu	*1 942*	*1 156*
Väärtuse langusest tekkinud netokahjum		
finantstagatiste lepingutest	*1 199*	*474*
laenudest, siduvatest laenuandmiskohustustest ja nõuetest	*8 066*	*14 134*
Kahjum õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsvaradest või -kohustistest:		
mitte-tuletisinstrumendid	*170*	*153*
tuletisinstrumendid	*153*	*252*
Muudatustest tulenev kahjum	*1 131*	*763*
Kahjum laenude kajastamise lõpetamisest	*94*	*–*
Tagatud rahastamiskulud	*119*	*151*
Muu	*28*	*140*
Kokku	**27 156**	**27 226**

Laenukasutuse kulude suurenemine 4,3 miljardi euro võrra tuleneb ühtse rahastamisviisi tegevusest, millega seotud intressi summa oli 12,7 miljardit eurot; eelmisel aastal oli see summa 8,4 miljardit eurot. Suurenemise taga on 2025. aastal võetud uued laenud ja asjaolu, et 2024. aasta teise poolaasta emissioonidelt saadi kogu aasta intress 2025. aastal.

Laenude intressikulu tuleneb teatavatest TERA tehingutest, mille puhul negatiivsete intressimäärade ajal laenatud vahendid laenati kompensatsioonitehingu põhimõttel ehk samadel tingimustel edasi liikmesriikidele.

Üksikasjalikum teave finantstagatistega seotud kulude kohta on esitatud lisade punktis **3.9**.

Laenude, siduvate laenuandmiskohustuste ja nõuete väärtuse langusest tekkinud netokahjum on peamiselt seotud Ukraina rahastu laenude eeldatava krediidikahjuga ja 2025. aastal Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames välja makstud makromajandusliku finantsabi laenudega. Vt lisade punktid **2.4.1.1** ja **6.6**.

Muudatustest tulenev kahjum on seotud intressitoetusega, mida võimaldati Ukrainale makromajandusliku finantsabi+ laenude, erakorraliste makromajandusliku finantsabi laenudega ja Ukraina rahastu laenudega (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

Kahjum laenude kajastamise lõpetamisest on seotud 0,7 miljardi euro suuruse EFSMi laenu ennetähtaegse tagasimaksmisega Portugali poolt laenu aluseks oleva võlakirja turuväärtuses (vt lisade punkt **2.4.1.1**).

Tagatud rahastamiskulud on kulud, mida rakenduspartnerid kannavad seoses ELi tagatud omakapitaliinvesteeringute rahastamisega. Tagatislepingute alusel tagab EL need kulud koos nendega seotud omakapitaliinvesteeringutega.

3.16. **HANKE-, HALDUS- JA MUUD KULUD**

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Haldus-, IT- ja muud kulud	*6 687*	*3 956*
Põhivaraga seotud kulud ning maa ja hoonete haldamise kulud	*2 164*	*2 662*
Vahetuskursside muutustest tulenev kahjum	*621*	*282*
Kasutusrendi kulud	*589*	*560*
Eraldiste korrigeerimine	*458*	*415*
Trahvide vähendamine kohtuotsusega	*214*	*1 123*
Kokku	**10 733**	**8 997**

Haldus-, IT- ja muud kulud hõlmavad peamiselt nõustamiskulusid (1,5 miljardit eurot), IT-ga seotud kulusid (1,3 miljardit eurot) ja mitmesuguseid jooksvaid kulusid (2,3 miljardit eurot), näiteks kontoritarvete, ürituste, konverentside ja teabevahetuskulud.

Real „Trahvide vähendamine kohtuotsusega“ esitatud summa on 2025. aastal 2024. aastaga võrreldes väiksem, sest 2025. aastal tühistati suhteliselt väiksemaid trahve kui 2024. aastal (mil maha kanti 432 miljoni euro suurune trahv, sest komisjon tühistas Illumina/Graili suhtes ühinemismenetluses tehtud trahvi määramise otsuse, ning Euroopa Kohtu 2024. aasta oktoobris tehtud otsuse tagajärjel kanti osaliselt maha 2009. aastal Intelile määratud 684 miljoni euro suurune trahv).

2025. aastal kuludena kajastatud teadus- ja arendustegevuse kulude kogusumma on järgmine.

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Teadustegevuse kulud	*468*	*479*
Kapitaliseerimata arendustegevuse kulud	*127*	*119*
Kokku	**594**	**598**

3.17. **SEGMENDIARUANDLUS PEAMISTE KULUVALDKONDADE KAUPA**

(miljonites eurodes)

	Põllumajandusfondid	Ühtekuuluvusfond ja muud struktuurifondid	Taaste- ja vastupidavusrahastu ning finantstegevus	Teadusuuringud ja innovatsioon	Välistegevus	Rohepööre ja rahvatervis	Muud poliitikameetmed [1]	EK kokku	Muud ELi institutsioonid ja ametid	EL kokku
Kogurahvatulul põhinevad omavahendid	–	–	–	–	–	–	*106 342*	*106 342*	–	*106 342*
Traditsioonilised omavahendid	–	–	–	–	–	–	*23 436*	*23 436*	–	*23 436*
Käibemaksupõhised omavahendid	–	–	–	–	–	–	*25 728*	*25 728*	–	*25 728*
Plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid	–	–	–	–	–	–	*7 524*	*7 524*	–	*7 524*
Trahvid	–	–	–	*358*	–	*101*	*4 912*	*5 370*	–	*5 370*
Kulude sissenõudmine	*948*	*348*	–	*21*	*12*	*0*	*37*	*1 365*	*10*	*1 376*
Ühendkuningriigi väljaastumisleping	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Muu	*319*	*3 792*	*6 360*	*3 884*	*593*	*2 952*	*(4 590)*	*13 310*	*5 262*	*18 572*
Mittekaubanduslik tulu	**1 268**	**4 139**	**6 360**	**4 262**	**605**	**3 053**	**163 389**	**183 077**	**5 272**	**188 348**
Finantstulud	*0*	*1*	*16 506*	*1 844*	*(258)*	*340*	*(6 856)*	*11 579*	*68*	*11 646*
Muu	*(5)*	*(4)*	*142*	*344*	*183*	*(40)*	*823*	*1 443*	*1 057*	*2 500*
Kaubanduslik tulu	**(5)**	**(3)**	**16 649**	**2 188**	**(74)**	**300**	**(6 033)**	**13 021**	**1 125**	**14 146**
Tulud kokku	**1 263**	**4 136**	**23 009**	**6 450**	**531**	**3 353**	**157 355**	**196 098**	**6 397**	**202 495**
Liikmesriikidele delegeeritud kulud										
EAGF	*(40 914)*	–	–	–	–	–	–	*(40 914)*	–	*(40 914)*
EAFRD ja muud	*(17 017)*	–	–	–	–	–	–	*(17 017)*	–	*(17 017)*
ERF ja ÜF	–	*(31 032)*	–	–	–	–	–	*(31 032)*	–	*(31 032)*
Euroopa Sotsiaalfond	–	*(17 308)*	–	–	–	–	–	*(17 308)*	–	*(17 308)*
Muu	–	*(3 081)*	–	–	–	–	*(1 432)*	*(4 514)*	–	*(4 514)*

(miljonites eurodes)

	Põllumajandusfondid	Ühtekuuluvusfond ja muud struktuurifondid	Taaste- ja vastupidavusrahastu ning finantstegevus	Teadusuuringud ja innovatsioon	Välistegevus	Rohepööre ja rahvatervis	Muud poliitikameetmed [1]	EK kokku	Muud ELi institutsioonid ja ametid	EL kokku
Ülekanded, sh toetused ja eelarvetoetus							–	–	–	
RRF	–	–	*(46 815)*	–	–	–	–	*(46 815)*	–	*(46 815)*
Muu	*(38)*	*(203)*	*(1 489)*	*(18 938)*	*(5 901)*	*(104)*	*(1 615)*	*(28 289)*	*(3 737)*	*(32 025)*
Rahalist toetust käsitlevad lepingud, sh ELi asutused	*(124)*	*(546)*	*197*	*(5 159)*	*(7 190)*	*(526)*	*(5 988)*	*(19 337)*	*6 137*	*(13 200)*
Personali- ja pensionikulud	*3*	*1*	–	*(3)*	*(0)*	*1*	*(10 695)*	*(10 694)*	*(5 260)*	*(15 954)*
Finantskulud	*(7)*	*0*	*(22 718)*	*(1 658)*	*(1 943)*	*(1)*	*(773)*	*(27 100)*	*(56)*	*(27 156)*
Ühendkuningriigi väljaastumisleping	–	–	–	–	–	–	*(465)*	*(465)*	–	*(465)*
Hanke-, haldus- ja muud kulud	*(54)*	*(141)*	*(62)*	*(2 260)*	*(1 027)*	*(316)*	*(3 563)*	*(7 423)*	*(3 310)*	*(10 733)*
Kulud kokku	**(58 152)**	**(52 311)**	**(70 888)**	**(28 018)**	**(16 062)**	**(946)**	**(24 531)**	**(250 907)**	**(6 226)**	**(257 134)**
Eelarveaasta tulem	**(56 889)**	**(48 174)**	**(47 879)**	**(21 568)**	**(15 531)**	**2 407**	**132 825**	**(54 810)**	**171**	**(54 639)**

([1]) Real „Muud poliitikameetmed“ esitatud tulu hõlmab peamiselt ELi omavahenditest saadud tulu, mille suhtes kehtib kõikehaaravuse põhimõte ja mida kasutatakse eristamata kõikide liidu aastaeelarvesse kantud kulude rahastamiseks.

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

3.18. VÕRDLUSANDMETE ÜMBERLIIGITAMINE TULEMIARUANDES

Alates 2025. aasta raamatupidamisaruandest järgitakse tulemiaruandes peamiste kulude esitamisel uut struktuuri, keskendudes pigem vahendi liigile kui eelarve täitmise liigile (eelarve jagatud täitmine, eelarve otsene täitmine, eelarve kaudne täitmine). Nagu on nõutud ELi raamatupidamiseeskirjadega, on 2024. aasta võrdlusandmed vastavalt sellele ümber liigitatud. Ümberliigitamise mõju on näitlikustatud allpool.

(miljonites eurodes)

	Rakendatakse									
	eelarve jagatud täitmise raames	eelarve otsese täitmise raames	eelarve kaudse täitmise raames							
	Liikmesriigid	Komisjon, rakendusametid ja usaldusfondid	Muud ELi asutused ja organid	Kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid	Muud üksused	Personali- ja pensionikulud	Finantskulud	Ühendkuningriigi väljaastumisleping	Muud kulud	**2024. aasta kulud kokku (ümber liigitatud)**
Delegeeritud liikmesriikidele	*(105 770)*									*(105 770)*
Ülekanded, sh toetused ja eelarvetoetus										
Taaste- ja vastupidavusrahastu		*(65 787)*								*(65 787)*
Muu		*(32 992)*								*(32 992)*
Rahalist toetust käsitlevad lepingud sh ELi asutustega		*(194)*	*(4 388)*	*(6 639)*	*(5 599)*					*(16 820)*
Personali- ja pensionikulud						*(14 966)*				*(14 966)*
Finantskulud							*(27 226)*			*(27 226)*
Ühendkuningriigi väljaastumisleping								*(315)*		*(315)*
Hanke-, haldus- ja muud kulud		*2*							*(8 999)*	*(8 997)*
Kulud kokku	**(105 770)**	**(98 971)**	**(4 388)**	**(6 639)**	**(5 599)**	**(14 966)**	**(27 226)**	**(315)**	**(8 999)**	**(272 873)**

4. TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED JA TINGIMUSLIKUD VARAD

Tingimuslikud kohustised on ELi võimalikud tulevased maksekohustused, mis võivad tekkida möödunud sündmustest või võetud õiguslikult siduvatest kohustustest, mis sõltuvad tulevastest sündmustest, mis ei ole täielikult ELi kontrolli all. Need on seotud peamiselt antud tagatistega ja õiguslike riskidega. **Kõiki tingimuslikke kohustisi, v.a neid, mis on seotud trahvide, tagatiste ja rahastamisvahenditega sel määral, mil need on fondidest kaetud (vt lisade punkt 2.4.2.1), rahastatakse vajaduse tekkimisel ELi (ja seega ELi liikmesriikide) eelarvest tulevastel aastatel.**

4.1. ELi eelarvest antud tagatised

4.1.1. *ELi eelarveliste tagatiste programmide raames antud tagatised (nimiväärtus)*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025			
	Antud tagatised			Eraldatud varad ([1])
	Ülemmäär	Allkirjastatud	Väljamaksed	
EIP välislaenude andmise volituse tagatised	*20 880*	*20 880*	*16 826*	*3 529*
EFSI tagatis	*25 119*	*21 449*	*19 982*	*9 234*
EFSD tagatis	*583*	*573*	*451*	*809*
Programmi „InvestEU“ tagatis	*28 469*	*15 519*	*6 010*	*8 912*
Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ välistegevuse tagatis	*33 965*	*16 461*	*2 949*	*3 583*
Ukraina tagatis	*3 540*	*2 699*	*1 181*	*614*
Kokku	**112 556**	**77 580**	**47 399**	**26 681**

([1]) *EIP välislaenude andmise volituse tagatiste jaoks eraldatud varad (3,5 miljardit eurot) hõlmavad ka varasema makromajandusliku finantsabi ja Euratomi raames antud ja nendega seoses võetud laene (vt lisade punkt 2.4.1.1).*

(miljonites eurodes)

	31.12.2024			
	Antud tagatised			Eraldatud varad ([1])
	Ülemmäär	Allkirjastatud	Väljamaksed	
EIP välislaenude andmise volituse tagatised	*25 772*	*25 772*	*19 184*	*3 400*
EFSI tagatis	*25 373*	*22 998*	*21 033*	*8 941*
EFSD tagatis	*759*	*667*	*521*	*785*
Programmi „InvestEU“ tagatis	*27 042*	*11 769*	*3 468*	*6 802*
Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ välistegevuse tagatis	*30 173*	*11 228*	*1 341*	*2 943*
Ukraina tagatis	*790*	*172*	*132*	*202*
Kokku	**109 909**	**72 606**	**45 678**	**23 073**

([1]) *EIP välislaenude andmise volituse tagatiste jaoks eraldatud varad (3,4 miljardit eurot) hõlmavad ka varasema makromajandusliku finantsabi ja Euratomi raames antud ja nendega seoses võetud laene (vt lisade punkt 2.4.1.1).*

Tabelites on esitatud ELi eelarve võimalikud tulevased maksed seoses EIP Grupile või muudele finantseerimisasutustele antud tagatistega. Väljamakstud summad on lõplikele vahendite saajatele juba makstud summad. Lepingukohased summad sisaldavad seda väljamakstud raha ja lisaks summasid, mille kohta on vahendite saajate või finantsvahendajatega sõlmitud lepingud, kuid mida ei ole aasta lõpu seisuga veel välja makstud (30,2 miljardit eurot). Ülemmäär kujutab endast kogutagatist, mille katmise kohustus lasub ELi eelarvel ja seega liikmesriikidel, sest selleks, et avaldada ELi maksimaalne positsioon 31. detsembri 2025. aasta seisuga, tuleb hõlmata ka heakskiidetud toimingud, mille leping on veel alla kirjutamata (35,0 miljardit eurot).

Eelarveliste tagatiste programme tagatakse eelarvest järk-järgult tehtavate eraldistega, mida hoitakse ühises eraldisfondis likviidsuspuhvrina tagatiste tulevase realiseerimise katmiseks (vt lisade punkt **2.4.2.1**). Meetmeid selle tagamiseks, et eraldised oleksid piisavad tagatiste realiseerimise katmiseks keskpikas perspektiivis, on kirjeldatud lisade punktis **6.2**. Igal juhul tuleb eelarveliste tagatiste programmide raames kantud võimalik kahjum, mis ületab tehtud eraldisi, katta tulevastest eelarvetest. Programmi „InvestEU“ liikmesriigi osa puhul saab EL liikmesriikidelt ja EMP riikidelt ka edasigarantiisid (vt allpool).

EIP välislaenude andmise volituse tagatised

ELi eelarvest on tagatud laenud, millele EIP on alla kirjutanud ja mille ta on andnud oma omavahenditest kolmandatele riikidele. 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli ELi tagatisega laenujääk kokku 16 826 miljonit eurot. ELi eelarvetagatised on järgmised:

— 16 680 miljonit eurot ühise eraldisfondi välistegevuse tagatisfondi osa kaudu ja

— 146 miljonit eurot otse liikmesriikidele enne ühinemist antud laenude jaoks.

31. detsembri 2025. aasta seisuga hõlmasid antud tagatised 0,7 miljardi euro ulatuses alla kirjutatud, kuid välja maksmata laene, mille tulevane väljamaksmine sõltub ELi heakskiidust (2024. aastal 2,1 miljardit eurot). Vähenemine võrreldes 2024. aastaga tuleneb teatavate toimingute üleviimisest välislaenude andmise volituse tagatise alt Ukraina tagatise alla.

EIP antud laenudega seotud ELi välislaenude andmise volituse tagatis piirdub pärast 2007. aastat allakirjutatud lepingute laenujäägi puhul 65 %ga (2007.–2013. ja 2014.-2021. aasta volitused). Enne 2007. aastat allakirjutatud lepingute puhul piirdub ELi tagatis protsendimääraga heakskiidetud krediidiliinide ülemmäärast, mis on enamikul juhtudel 65 %, kuid võib olla ka 70 %, 75 % või 100 %. Kui ülemmäära ei ole saavutatud, katab ELi tagatis kogu summa.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2018/412 ([37]) loodi EIP vastupanuvõime ja taastuvuse algatuse raames uus erasektorile laenuandmise volitus projektide jaoks, mille eesmärk on saavutada pagulaste ja rändajate ning vastuvõtvate ja transiidikogukondade pikaajaline majanduslik vastupidavus. Liidu eelarvesse tehakse tagasimaksed seoses riskidega, mis vastupanuvõime ja taastuvuse algatuse erasektorile laenuandmise volitusega hõlmatud EIP rahastamistoimingutele antud tagatisega kaetakse; see selgitab preemiat välislaenude andmise volituse tagatiselt, mille eest muudel juhtudel tasu ei nõuta (vt lisade punkt **2.11.2**).

Perioodi 2014–2020 välislaenude andmise volitus, mille kehtivus lõppes 2021. aastal, oli viimane volitus välistegevuse tagatisfondi raames. EIP uus volitus on kaetud naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ määrusega loodud välistegevuse tagatisega.

ELi tagatisega seotud maksed tehakse ühise eraldisfondi välistegevuse tagatisfondi osast. 2025. aastal ületasid laekunud sissenõutud vahendid realiseeritud tagatisi 0,3 miljoni euro võrra (2024. aastal maksis EL realiseeritud tagatiste eest 11 miljonit eurot, millest on maha arvatud sissenõutud summad).

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) tagatis

EFSI on algatus, mille eesmärk on EIP Grupi riskivõtmisvõime suurendamine, võimaldades EIP-l suurendada oma investeeringuid ELis. EFSI eesmärk on toetada täiendavaid investeeringuid ELis ja väikeettevõtjate rahastamisvõimalusi. ELi ja EIP vahelise lepingu alusel antakse ELi eelarvest kuni 26 miljardi euro suurune tagatis (EFSI ELi tagatis) (edaspidi „EFSI leping“), et kaitsta EIPd võimalike kahjude eest, mida ta võib oma rahastamis- ja investeerimistoimingute tulemusel kanda.

([37]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta otsus (EL) 2018/412, millega muudetakse otsust nr 466/2014/EL, millega antakse Euroopa Investeerimispangale ELi tagatis liiduväliste investeerimisprojektide toetamiseks sõlmitud finantseerimistehingutest tekkida võiva kahjumi puhuks (ELT L 76, 19.3.2018, lk 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/412/oj).

EFSI tegevusel on kaks komponenti: taristud ja innovatsioon (19 250 miljoni euro suurune EFSI ELi tagatis) ja VKEd (6 750 miljoni euro suurune EFSI ELi tagatis). Esimest komponenti rakendab EIP ja teist Euroopa Investeerimisfond ning kummalgi komponendil on võlaportfell ja omakapitaliportfell. Kokkuleppel EIPga tegutseb Euroopa Investeerimisfond EIP tagatise alusel, millel on EFSI lepingu alusel edasigarantii EFSI ELi tagatise näol. 2022. aastal hakati kasutama kahte EFSI võlaportfelli koos programmiga „InvestEU“, et suurendada ELi tagatise tõhusust ja sellega seotud riskivõtmisvõimet. Kõik sissenõutavad tagatised, sissenõutavad vahendid ja tulud jaotatakse EFSI ja programmi „InvestEU“ tagatise vahel, lähtudes tegelikest tagatud eraldistest.

ELil ja EIP-l on EFSI raames erinevad rollid. Tehinguid (võla- ja omakapitaliinvesteeringuid) rahastab EIP, kelle koosseisu EFSI kuulub ning kes laenab selleks vajalikud vahendid kapitaliturgudelt. EIP Grupp teeb investeerimisotsused sõltumatult ning haldab tehinguid kooskõlas oma eeskirjade ja menetlustega. EL annab nendele tehingutele tagatise ja katab selle tagatise ülemmäära ulatuses EIP kantud kahjud.

Kuna kontrollikriteeriumid ning ELi raamatupidamiseeskirjadest (ja rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest) tulenevad raamatupidamislikud nõuded konsolideerimisele ei ole täidetud, ei kajastu asjaomased tagatud varad ELi konsolideeritud majandusaasta aruandes.

EFSI raames EIP Grupile antud ELi tagatis on kajastatud taristu ja innovatsiooni tegevussuunal ja VKEde tegevussuunal võlaportfelli finantstagatise kohustisena (vt lisade punkt **2.11.2**) ning mõlema omakapitali investeeringute portfelli puhul tuletisinstrumendina (finantsvara või finantskohustisena õiglases väärtuses üle- või puudujäägina) (vt lisade punkt **2.4.2.2**). Antud EFSI tagatis hõlmab programmide COSME ja „Horisont 2020“, kultuuri- ja loomesektorite tagatisrahastu ning Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi tehingute seda osa, mis on tagatud EFSI ELi tagatisega VKEde tegevussuuna võlaportfelli raames.

2025. aastal maksti ühise eraldisfondi EFSI osast sissenõutud tagatistena netosummas välja 296 miljonit eurot, sealhulgas mõned sissenõutud tagatised, mis tekkisid eelnevatel aastatel, kuid mis olid ajutiselt kaetud EFSI arvelduskontol EIPs hoitud ELi tuludest (2024. aastal oli vastav summa 151 miljonit eurot).

Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD)

EFSD määrusega ([38]) loodud Euroopa Kestliku Arengu Fond on algatus, mille eesmärk on toetada investeeringuid Aafrikas ja Euroopa naabruses asuvates riikides, et aidata saavutada kestlikku arengut ja tegeleda rände konkreetsete sotsiaal-majanduslike algpõhjustega. EFSD määruse kohaselt lubati ELil teha rakenduspartneritele seoses nende investeerimis- ja rahastamistoimingutega kättesaadavaks 1,5 miljardi euro ulatuses tagatisi (seda summat suurendavad veelgi välised toetused), et vähendada nende investeerimisriske. EFSD tagatised tagatakse ühisest eraldisfondist (vt lisade punkt **2.4.2.1**).

Ühe EFSD tagatislepingu puhul (millega EL tagab 145 miljoni euro ulatuses valuutaga tegeleva riskifondi kapitali adekvaatsuse) on ELil tagatise sissenõudmise korral õigus saada hüvitisena makstud summa väärtuses fondi aktsiaid.

Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ välistegevuse tagatis

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/947 ([39]) loodi mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestusajaks naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, mis hõlmab Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (edaspidi „EFSD+“) ja välistegevuse tagatist. EFSD+ eesmärk on edendada kestlikke investeeringuid ELi partnerriikides.

Välistegevuse tagatisega toetatakse EFSD+-i toiminguid, mis on kaetud eelarveliste tagatistega, makromajanduslikku finantsabi ja kolmandatele riikidele antavaid laene. See on tagatud ühisest eraldisfondist (vt lisade punkt **2.4.2.1**).

([38]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601, millega luuakse Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD), EFSD tagatis ja EFSD tagatisfond (ELT L 249, 27.9.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj).

([39]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli kehtivate eelarveliste tagatiste lepingute ülemmäär kokku 34,0 miljardit eurot, millest 26,6 miljardit eurot on seotud EIP-le antud tagatistega riigi tasandi ja riigi tasandist madalama tasandi vastaspooltele naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi 1. ja 2. investeerimissuuna (välislaenude andmise volituse jätkuprogrammid) raames välislaenude andmiseks.

Ühe naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi tagatislepingu puhul (millega EL tagab 150 miljoni euro ulatuses valuutaga tegeleva riskifondi kapitali adekvaatsuse) on ELil tagatise sissenõudmise korral õigus saada hüvitisena makstud summa väärtuses fondi aktsiaid.

Programmi „InvestEU“ tagatis

2025. aastal võttis EL II koondpaketi osana vastu programmi „InvestEU“ läbivaadatud määruse. Läbivaatamise käigus suurendati ELi eelarvelist tagatist 2,9 miljardi euro võrra, mille tulemusel kasvas kogusumma 26,2 miljardilt eurolt 29,1 miljardile eurole.

Selle ELi tagatisega toetatakse era- ja avaliku sektori investeeringuid neljas poliitikavaldkonnas: kestlik taristu; teadusuuringud, innovatsioon ja digitaliseerimine; väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ning sotsiaalvaldkonna investeeringud ja oskused. ELi tagatis antakse mitmele finantspartnerile, näiteks riiklikele tugipankadele. Nad toetavad investeeringuid laenude, tagatiste või omakapitali kaudu. Näiteks võivad rakenduspartnerid anda laene VKEdele, osaleda aktsiafondides või anda kommertspankadele tagatisi nende väljamakstavate laenude jaoks. Komisjon võib eraldada ELi eelarvest vahendeid InvestEU fondi ka muudest ELi programmidest, näiteks rahastamisvahendist „HERA Invest“ (tervishoid), Euroopa kosmoseprogrammist või programmist „Catalyst“ (innovatsioon).

Komisjon eraldab ELi eelarvest järk-järgult raha (teeb eraldisi) ühisesse eraldisfondi, et luua tagatud investeeringute kahju katmiseks kapitalipuhver. Programmi „InvestEU“ määrusega on kehtestatud eraldiste määraks 40 % ELi tagatisest.

Lisaks eespool nimetatud 29,1 miljardile eurole on võimalik ELi tagatist liikmesriikide ja EMP riikide abiga veelgi suurendada. Nad saavad anda rahalisi vahendeid oma ühtekuuluvuspoliitikast, taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditest või riigi eelarvest. Liikmesriikide puhul määratakse eraldised kindlaks iga juhtumi puhul eraldi, EMP riikide eraldatava täiendava ELi tagatise rahaline osalus on 40 %. Liikmesriikide ja EMP riikide eraldatud raha hoitakse ühises eraldisfondis. Eraldamata summa on kaetud liikmesriikide ja EMP riikide edasigarantiidega. Kaheksa liikmesriigi ja kahe EMP riigiga oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga sõlmitud lepingud 3,3 miljardi euro ulatuses, millest 2,6 miljardit eurot peab olema tagatud rahaliste sissemaksetega ja 0,6 miljardit eurot edasigarantiidega. Neid summasid on seni kasutatud 3,3 miljardi euro väärtuses täiendavate tagatislepingute sõlmimiseks mitme rakenduspartneriga.

2025. aastal maksti ühise tagatisfondi programmi „InvestEU“ osast sissenõutud tagatistena netosummas välja 272 miljonit eurot (2024. aastal 140 miljonit eurot).

Ukraina tagatis

Ukraina rahastu määruse kohaselt lõi EL Ukraina tagatise, mille maksimaalne tagatise maht on 7,8 miljardit eurot ja mille eesmärk on suurendada investeeringuid Ukraina taastamisse ja ülesehitamisse.

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli sõlmitud kaheksa eelarvelise tagatise lepingut, mille kattelimiit oli kokku 3,5 miljardit eurot.

Ühendkuningriigi kohustused seoses EList lahkumisega

Kooskõlas väljaastumislepingu artikliga 143 vastutab Ühendkuningriik liidu ees oma osa eest tingimuslikes finantskohustistes, mis on seotud EFSI, EFSD ja EIP välislaenude andmise volituse raames tehtavate toimingutega, mis olid heaks kiidetud väljaastumise kuupäevaks (31. jaanuar 2020). Artikli 143 kohaselt on Ühendkuningriik enne väljaastumise kuupäeva heakskiidetud toimingu tagatise sissenõudmise korral liidu ees vastutav oma osa eest maksetes, mille liit on nende toimingutega seoses teinud, välja arvatud juhul, kui selle summa saab katta Ühendkuningriigi osaga tagatisfondis hoitavates eraldistes, kui see on asjakohane.

EIP välislaenude andmise volituse laenude puhul oli enne väljaastumise kuupäeva heakskiidetud toimingutele antud ELi eelarveliste tagatiste väärtus väljaastumise kuupäeva seisuga 33,7 miljardit eurot. See summa oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga muutunud ja oli kokku 17,3 miljardit eurot (2024. aastal 20,6 miljardit eurot). Ühendkuningriigi osa selles tingimuslikus kohustises on 31. detsembri 2025. aasta seisuga seega 2,1 miljardit eurot (31. detsembri 2024. aasta seisuga oli see 2,6 miljardit eurot). Nagu eespool aga märgitud, kaetakse nende laenude võimalik makseviivitus esmalt ühise eraldisfondi välistegevuse tagatisfondi osast ja summad nõutakse Ühendkuningriigilt sisse ainult siis, kui Ühendkuningriigi eraldised selles fondis, mille väärtus oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga kokku 244 miljonit eurot, ei ole piisavad.

EFSI tegevuse puhul oli enne väljaastumise kuupäeva heakskiidetud toimingutele antud ELi eelarveliste tagatiste väärtus väljaastumise kuupäeva seisuga 23,5 miljardit eurot. See summa oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 16,7 miljardit eurot (2024. aastal 17,0 miljardit eurot). Ühendkuningriigi osa selles tingimuslikus kohustises on 31. detsembri 2025. aasta seisuga seega 2,1 miljardit eurot. Kõik EFSI raames sissenõutavad tagatised kaetakse esmalt ühise eraldisfondi EFSI tagatisfondi osast ja summad nõutakse Ühendkuningriigilt sisse ainult siis, kui Ühendkuningriigi eraldised selles fondis, mille väärtus oli 31. detsembri 2025. aasta seisuga 443 miljonit eurot, ei ole piisavad.

Kuna rakenduspartnerid ei olnud seoses EFSD tagatisega enne väljaastumiskuupäeva mingeid toiminguid heaks kiitnud, siis selle puhul Ühendkuningriigil kohustused puuduvad.

Ühendkuningriigi osa maksetes, mis tehti 2025. aastal seoses väljaastumiskuupäeval või enne seda ja kuni 31. detsembrini 2020 heakskiidetud toimingutega, oli 98 miljonit eurot (EFSI puhul 97 miljonit eurot ja välislaenude andmise volituse puhul 1 miljonit eurot), vastavalt millele vähendatakse Ühendkuningriigi eraldisi. Ühendkuningriigile 2025. aastal makstav summa on 198,3 miljonit eurot (vt lisade punkt **2.6.1.2**).

4.1.2. *ELi rahastamisvahendite programmide alusel antud tagatised (nimiväärtus)*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Programm „Horisont 2020“	*2 027*	*2 145*
Euroopa ühendamise rahastu	*644*	*649*
COSME	*236*	*378*
Muu	*536*	*471*
Kokku	**3 443**	**3 642**

Eelnevas tabelis esitatud summad kajastavad ELi rahastamisvahendite programmide alusel antud tagatiste tasumata nimiväärtuses summasid.

Nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 213 lõikes 1, ei tohi rahastamisvahendiga seotud eelarvelised kulud ja ELi finantskohustis **ühelgi juhul ületada selle jaoks võetud asjaomase eelarvelise kulukohustuse summat**, misläbi välditakse tingimuslikke kohustisi eelarvele. Praktikas tähendab see, et neil kohustistel on kas vastaskirje bilansi varade poolel või nad on tagatud täitmata eelarveliste kulukohustusega, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud.

COSME laenutagamisrahastu koosneb peamiselt piiristatud tagatistest finantsvahendajate poolt VKEdele pakutava suurema riskiga võlapõhise rahastamise portfellidele (põhiliselt laenud). COSME laenutagamisrahastut rakendab ELi nimel EIF.

Täpsemad üksikasjad programmi „Horisont 2020“ ja Euroopa ühendamise rahastu kohta on esitatud lisade punktis **2.4.2.1**.

Ühendkuningriigi kohustused seoses EList lahkumisega

Mis puudutab ELi tingimuslikke kohustisi seoses enne väljaastumiskuupäeva heaks kiidetud summadega, mis käsitlevad ELi rahastamisvahendeid, sealhulgas eespool nimetatud tingimuslike kohustistega, siis kaetakse need realiseerumise korral ELi eelarvest, kasutades usalduskontodel hoitavat raha. Seega ei nõuta Ühendkuningriigilt põhimõtteliselt sisse muid summasid peale tema osa eelarvelistes täitmata kulukohustustes, nagu on kirjeldatud väljaastumislepingu artiklis 140 (vt lisade punkt **2.6.1.2**).

4.2. Kohtuasjadega seotud tingimuslikud kohustised

4.2.1. *Kohtuasjad trahvide valdkonnas*

31. detsembri 2025. aasta seisuga oli trahvidega seotud tingimuslike kohustiste summa 2 336 miljonit eurot (2024. aastal 2 178 miljonit eurot). See summa sisaldab äriühingutele määratud trahve (2 035 miljonit eurot, vt lisade punkt **2.6.1.3**) ja liikmesriikidele määratud trahve (301 miljonit eurot), mis on ajutiselt tasutud, kuid mis on edasi kaevatud või võidakse edasi kaevata. Asjaomast summat kajastatakse tingimusliku kohustisena seni, kuni on vastu võetud lõplik Euroopa Liidu Kohtu otsus või kuni apellatsiooniperioodi lõpuni. Ajutistelt maksetelt kogunenud intressid kuuluvad eelarveaasta tulemi hulka ja on samuti kajastatud tingimusliku kohustisena, et peegeldada ebakindlust seoses nimetatud summade kuuluvusega komisjonile. Kui EL peaks mõne määratud trahvidega seotud kohtuasjadest kaotama, tagastatakse ajutiselt saadud summad äriühingutele või liikmesriikidele, ilma et see eelarvet mõjutaks. Trahvide summa kajastatakse tuluna alles siis, kui need muutuvad lõplikuks (finantsmääruse artikkel 107).

4.2.2. *Muud kohtuasjad*

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Põllumajandus	*617*	*77*
Muu	*157*	*67*
Kokku	**774**	**144**

Põllumajandus

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustised liikmesriikide ees, mis on seotud EAGFi ja maaelu arengu vastavusotsustega, mille suhtes Euroopa Kohus ei ole veel kohtuotsust teinud. Kohustise lõplik summa ja aasta, mil rahuldatud kaebuse mõju kantakse eelarvesse, oleneb Euroopa Kohtus toimuva menetluse kestusest.

Muud kohtuasjad

See rubriik seondub kahjude hüvitamiseks ELi vastu esitatud hagidega, mis on praegu menetlemisel, ning muude kohtuvaidluste ja prognoositud kohtukuludega. Tuleb märkida, et ELi toimimise lepingu artikli 340 kohases kahjude hüvitamise hagis peab hageja tõendama, et institutsioon on toime pannud üksikisikute õigusi käsitleva õigussätte piisavalt raske rikkumise, ning näitama, millised on hageja tegelikult kantud kahjud ning milline on otsene põhjuslik seos õigusvastase akti ja kahjude vahel.

Ühendkuningriigi kohustused seoses EList lahkumisega

Väljaastumislepingu artikli 147 kohaselt vastutab Ühendkuningriik oma osa eest maksetes, mis tehakse liidu tingimuslike kohustiste täitmiseks ja mille tähtpäev saabub seoses kohtuasjadega, mis käsitlevad liidu finantshuve, tingimusel et nende aluseks olevad faktilised asjaolud toimusid hiljemalt 31. detsembril 2020. Ühendkuningriigi maksimaalne riskipositsioon selles valdkonnas on hinnanguliselt 80,6 miljonit eurot (2024. aastal 15 miljonit eurot). Kohtuasjades, mille puhul peetakse ELi eelarvest summade maksmist tõenäoliseks (vt lisade punkt **2.10**), on Ühendkuningriigi osa hõlmatud kogusummasse, mis Ühendkuningriik peab maksma (üksikasjalikud andmed on esitatud lisade punktis **2.6.1.2**).

4.3. **TINGIMUSLIKUD VARAD**

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Saadud tagatised:		
Täitmistagatised	*253*	*275*
Muud tagatised	*4*	*5*
Muud tingimuslikud varad	*13*	*15*
Kokku	**269**	**295**

Täitmistagatisi nõutakse tagamaks, et ELi toetuse saajad täidavad oma kohustusi, mis tulenevad ELiga sõlmitud lepingutest.

5. EELARVELISED KULUKOHUSTUSED JA JURIIDILISED KOHUSTUSED

Käesolevas lisas ei anta teavet mitte 31. detsembri 2025. aasta seisuga eksisteerinud kohustiste, vaid eelarvemenetluse ja tulevaste rahastamisvajaduste kohta.

Liikmesriikide vahel kokku lepitud mitmeaastases finantsraamistikus määratakse programmid ning sätestatakse rubriikide kulukohustuste assigneeringute ülemmäärad ja maksete assigneeringute kogusummad, mille ulatuses EL võib võtta eelarvelisi ja juriidilisi kohustusi ja seega teha makseid seitsme aasta jooksul (vt eelarve täitmise aruannete lisade tabel **3.2**).

Juriidilised kohustused vastavad kinnitatud programmidele, projektidele, kokkulepetele ja lepingutele ning on seega ELi jaoks juriidiliselt siduvad. Juriidilise kohustuse võtmine on toiming, mille kaudu eelarvevahendite käsutaja võtab (ELi nimel) kohustuse, millest tuleneb eelarve kulu (finantsmääruse artikli 2 lõige 39).

Eelarveline kulukohustus võetakse põhimõtteliselt enne juriidilist kohustust, kuid mõnede mitmeaastaste programmide/projektide puhul on see vastupidi – kui alusakt näeb nii ette, jaotatakse asjaomased eelarvelised kulukohustused mitme aasta peale. Näiteks ühtekuuluvuspoliitika puhul on ühissätete määruse (määrus (EL) 2021/1060) artikliga 86 ette nähtud, et komisjoni otsus, millega programm vastu võetakse, kujutab endast juriidilist kulukohustust finantsmääruse tähenduses, kuid liidu eelarvelised kulukohustused iga programmi suhtes määratakse iga fondi iga-aastaste osamaksetena ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. Muud õiguslikud alused võivad sisaldada samalaadseid sätteid. Sel põhjusel on summasid, mille EL on juriidiliselt kohustunud maksma, kuid mille puhul ei ole eelarvelist kulukohustust veel võetud (vt lisade punkt **5.2** allpool).

Eelarvelisi kulukohustusi, mis on võetud, kuid mille alusel makseid ei ole veel tehtud, nimetatakse täitmata kulukohustusteks (pr k *Reste à Liquider*, RAL). Need võivad olla seotud (sageli mitmeaastaste) programmide või projektidega, mille kohta on lepingud sõlmitud ja mille maksed tehakse alles järgnevatel aastatel. Need kujutavad endast tulevaste aastate maksekohustusi. Kuna raamatupidamise aastaaruanne koostatakse tekkepõhiselt, kuid eelarve täitmise aruanded koostatakse kassapõhiselt, siis vastavad osale täitmata kulukohustuste kogusummast juba tekkinud kulud. Need on kajastatud bilansis kohustisena (vt lisade punktid **2.12** ja **2.13**). Nende kulude arvutus põhineb laekunud kulutaotlustel/arvetel või selle programmi või projekti prognoositaval täitmisel, mille kuludest ei ole ELi aruandepäevaks veel teavitatud. Kui täitmata kulukohustustega seotud maksed tehakse, lõpetatakse kohustise kajastamine bilansis. Veel kuluna arvestamata täitmata kulukohustuste osa ei sisaldu kohustistes, vaid on eraldi avaldatud allpool (vt lisade punkt **5.1**).

Allpool esitatu kujutab endast seega 31. detsembri 2025. aasta seisuga summasid, mille EL on kohustunud tasuma vastavalt lepinguliste kohustuste täitmisele ja mis kuuluvad seepärast rahastamisele tulevastest ELi eelarvetest.

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2025	31.12.2024
Täitmata eelarvelised kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud	*5.1*	*380 780*	*428 588*
Olulised juriidilised kohustused	*5.2*	*180 699*	*257 256*
Kokku		**561 479**	**685 844**

5.1. TÄITMATA EELARVELISED KULUKOHUSTUSED, MILLELE VASTAVAID KULUSID EI OLE VEEL TEKKINUD

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Täitmata eelarvelised kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud	*380 780*	*428 588*

Eespool avaldatud summa (501 084 miljonit eurot) moodustavad kõnealused eelarvelised täitmata kulukohustused (vt eelarve täitmise aruannete tabel **6.4**), millest on lahutatud need seonduvad summad, mis on kajastatud bilansis kohustistena ja tulemiaruandes kuluna. Eelarvelised täitmata kulukohustused kujutavad endast võetud kulukohustusi, millele vastavad makseid ei ole veel tehtud ja/või mida ei ole veel vabastatud. Need on mitmeaastaste programmide loomulik tagajärg.

Tuleb märkida, et tasaarvestamata eelmakseks olevad ettemaksed moodustasid 31. detsembri 2025. aasta seisuga kokku 78,3 miljardit eurot (vt lisade punkt **2.5**). Need on makstud eelarvelised kulukohustused, mis vähendavad täitmata kulukohustusi, kuid mille puhul loetakse makstud summasid kuni vastavate lepinguliste kohustuste täitmiseni ikka veel ELi ja mitte saaja omaks. Seega on need nagu eespool loetletud täitmata kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud.

5.2. OLULISED JURIIDILISED KOHUSTUSED

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	*113 279*	*177 459*
Loodusvarad ja keskkond	*30 946*	*46 659*
Ränne ja piirihaldus	*4 657*	*4 153*
Julgeolek ja kaitse	*377*	*520*
ITER	*10 291*	*9 898*
Euroopa ühendamise rahastu	*9 043*	*7 313*
Innovatsioonifond	*4 779*	*521*
Kosmoseprogrammid	*1 838*	*2 672*
Ukraina rahastu	*837*	*2 270*
Programm „Euroopa horisont“	*365*	*519*
Turvalise ühenduse programm ([1])	*253*	*631*
Kalanduskokkulepped	*133*	*234*
NDICI	*120*	–
Reserv rescEU	*91*	*106*
Kasutusrendi kulukohustused	*2 997*	*2 721*
Muud lepingulised kohustused	*692*	*856*
Taaste- ja vastupidavusrahastust antava tagastamatu toetusega seotud kohustused	–	*558*
Euratom	–	*166*
Kokku	**180 699**	**257 256**

([1]) *Alates 2025. aastast esitatakse turvalise ühenduse programmi andmed kosmoseprogrammidest eraldi ja seega on 2024. aasta summa vastavalt jaotatud.*

Need summad kajastavad pikaajalisi juriidilisi kohustusi, mis ei olnud aasta lõpuks veel eelarves kulukohustuste assigneeringutega kaetud. Need siduvad kohustused kantakse eelarvesse ja tasutakse tulevastel aastatel.

Teatavate oluliste programmide (vt allpool) rakendamine võidakse vastavalt finantsmääruse artikli 112 lõikele 2 jaotada mitme aasta peale. See võimaldab ELil võtta juriidilisi kohustusi (kirjutada alla toetuslepingutele, rahalist toetust käsitlevatele lepingutele ja hankelepingutele), mis ületavad konkreetse aasta olemasolevaid kulukohustuste assigneeringuid. Seepärast võib suur osa käesoleva mitmeaastase finantsraamistiku kohastest üldistest eraldistest olla juba kulukohustustega seotud. See kehtib eelkõige järgmiste programmide suhtes.

Eelarve jagatud täitmise korras hallatavad fondid

Need on juriidilised kohustused, mille maksmiseks EL võttis kohustuse eelarve jagatud täitmisega seotud rakenduskavade vastuvõtmisel. Komisjoni otsus, millega rakenduskava vastu võetakse, kujutab endast rahastamisotsust finantsmääruse artikli 110 tähenduses, ning kui see on asjaomasele liikmesriigile teatavaks tehtud, siis ka juriidilist kohustust finantsmääruse tähenduses.

Ühissätete määruse artikli 86 lõikes 2 on seoses eelarve jagatud täitmise korras hallatavate fondidega sätestatud järgmine:

„Liidu eelarvelised kulukohustused iga programmi puhul määrab komisjon iga fondi iga-aastaste osamaksetena ajavahemikus 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027“.

Eelmise tabeli neljal esimesel real avaldatud summad on seotud mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 rubriigiga 2a („Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“), rubriigiga 3 („Loodusvarad ja keskkond“), rubriigiga 4 („Ränne ja piirihaldus“) ning rubriigiga 5 („Julgeolek ja kaitse“). Kajastatud on tasumata summad, mille kohta EL võtab eelarves kulukohustusi ja seejärel maksab need pärast 31. detsembrit 2025.

ITER – Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor

Need kulukohustused on mõeldud ITERi rajatiste ehituskulude katmiseks. EL (Euratom) maksab oma osamakse ITERi rahvusvahelises organisatsioonis tuumasünteesienergeetika agentuuri (Fusion for Energy) kaudu, millele maksavad osamakseid ka liikmesriigid ja Šveits. ITER loodi selleks, et hallata ja soodustada ITERi rajatiste kasutamist ning edendada termotuumaenergeetika mõistmist ja vastuvõttu üldsuse poolt ning korraldada muud tegevust, mis on ITERi organisatsiooni eesmärgi saavutamiseks vajalik. ITER hõlmab ELi ja mitut teist riiki.

Euroopa ühendamise rahastu teine etapp (CEF2)

Euroopa ühendamise rahastu teise etapi raames antakse finantsabi üleeuroopalistele võrkudele, et toetada ühishuviprojekte transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiataristusektoris. Energeetika- ja transpordivaldkondade puhul hõlmavad Euroopa ühendamise rahastu programmi juriidilised kohustused rakendusperioodi 2021. aastast kuni 2027. aastani (mida on võimalik pikendada). Nende kulukohustuste õiguslik alus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1153, ([40]) mille artikli 4 lõikes 5 on sätestatud, et „[p]ikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva meetmega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastaste osamaksetena kahele või enamale aastale“.

Innovatsioonifond

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/959 ([41]) (millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist) artikli 10 lõikes 8 on sätestatud, et „[p]ikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva tegevusega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitme aasta peale“. Seda sätet kohaldatakse alates 2024. aastast allkirjastatud uute meetmete suhtes, sealhulgas projektikonkursside kaudu või konkureeriva pakkumismenetluse mehhanismi raames rahastatavate meetmete suhtes.

([40]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1153, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 (ELT L 249, 14.7.2021, lk 38, ELI: http://data.europa.eli/reg/2021/1153/oj).

([41]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134, http://data.europa.eli/dir/2023/959/oj).

Kosmoseprogrammid

Kosmoseprogramm koosneb järgmistest osadest: Galileo, EGNOS, Copernicus, riiklik satelliitside ja kosmose olukorrast ülevaate saamine. Neist olulisimad on Galileo, mille raames arendatakse Euroopa ülemaailmset satelliitnavigatsioonisüsteemi, ja Copernicus, mis on seotud Euroopa Maa seirega. Need kohustused on võetud ajavahemikuks kuni 2027. aastani. Komisjon kirjutas vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2021/696 ([42]) alla rahalist toetust käsitlevatele lepingutele Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA), EUMETSATi, Mercatori ja Euroopa Keskpika Ilmaennustuse Keskusega. Määruse (EL) 2021/696 artikli 11 lõikega 6 lubatakse kasutada iga-aastasi osamakseid.

Ukraina rahastust antava tagastamatu toetusega seotud kohustused

Ukraina rahastu loodi eesmärgiga toetada Ukrainat rahastamispuudujäägi ning taastamis-, ülesehitus- ja moderniseerimisvajaduste katmisel. See kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/792 perioodiks 2024–2027. Määruse (EL) 2024/792 artikli 6 lõike 1 kohaselt peavad rahastu rakendamiseks vajalikud vahendid olema kättesaadavad iga-aastase eelarvemenetluse raames kasutusele võetava Ukraina reservi kaudu kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikliga 10b. Sellest assigneeringust rahastatakse toetust kolme samba (Ukraina kava, Ukraina investeerimisraamistik, liidu ühinemisabi ja seotud toetusmeetmed) raames vastavalt kõnealuses määruses ette nähtud soovituslikule jaotusele. 2025. aastal tegi Rootsi 750 000 000 Rootsi krooni (samaväärne 67 miljoni euroga) suuruse täiendava rahalise sissemakse, mille tulemusel kasvas tagastamatu toetus 5,27 miljardilt eurolt 5,337 miljardile eurole. 2025. aasta novembris allkirjastatud kirjavahetuse vormis sõlmitud Ukraina rahastamislepingu 1. *addendum* kajastas ajavahemiku 2024–2027 uut põhiosa kogusummat (5,337 miljardit eurot).

Programm „Euroopa horisont“

Need on programmi „Euroopa horisont“ jaoks ette nähtud summad kosmoseprogrammi mitmesuguste osade tootmistegevuse turvaliseks ühenduseks ning tootmis- ja tarbimistegevuseks. Need kohustused on võetud ajavahemikuks kuni 2027. aastani. Komisjon allkirjastas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695 ([43]) alusel rahalise toetuse lepingu Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA). Määruse artikli 12 lõikega 8 on lubatud kasutada aastaseid osamakseid.

Turvalise ühenduse programm

Liidu turvalise ühenduse programmi eesmärk on parandada ELi sideteenuseid, arendades ja käitades avaliku ja erasektori partnerluse mudelile tuginedes mitut orbiiti hõlmavat ühendustaristut. See tagab turvaliste, paindlike ja vastupidavate satelliitsideteenuste üleilmse osutamise liidule ja liikmesriikide valitsusasutustele. Sellega seoses sõlmiti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/588 ([44]) alusel ettevõtjate rühmaga kontsessioonileping.

Kalanduskokkulepped

Need kujutavad kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste kalanduslepingute alusel võetud kohustusi aastani 2032. Need kohustused põhinevad nõukogu otsustel, mis tehakse iga kolmanda riigi kohta eraldi, ning neid käsitatakse mitmeaastaste õiguste ja kohustustega rahvusvaheliste erilepingutena.

([42]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 69, http://data.europa.eli/reg/2021/696/oj).

([43]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1, http://data.europa.eli/reg/2021/695/oj).

([44]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2023. aasta määrus (EL) 2023/588, millega kehtestatakse liidu turvalise ühenduse programm aastateks 2023–2027 (ELT L 179, 17.3.2023, lk 1, http://data.europa.eli/reg/2023/588/oj).

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“

See on Euroopa Liidu peamine välistegevuse rahastamisvahend ajavahemikul 2021–2027. Rahalisi vahendeid kasutatakse teatavates kolmandates riikides satelliitsideteenuste parandamiseks kontsessioonilepingu alusel kommertsteenuste ostmise teel. Lepingute raamistik on kehtestatud määrusega (EL) 2021/947.

RESERV RESCEU

Reserv rescEU on Euroopa reageerimisvahendite ja -võimete reserv, mis loodi liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL ([45]) 2019. aasta läbivaatamise tulemusel. Reserv rescEU on viimane abinõu, kui liikmesriikide suutlikkus ja Euroopa elanikkonnakaitse ühisressurssi eraldatud võimed ei suuda tagada tõhusat reageerimist eri liiki suurõnnetuste puhul. Euroopa Liit rahastab neid reageerimisvahendeid kui valmisolekumeedet, et teha need kättesaadavaks, kui liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames on vaja korraldada reageerimisoperatsioone. Reservi rescEU võimete arendamise prioriteetsed valdkonnad on metsatulekahjude õhust kustutamine, keemilised, bioloogilised, radioloogilised ja tuumaintsidendid, erakorraline meditsiiniabi ning transport ja logistika.

Taaste- ja vastupidavusrahastust antava tagastamatu toetusega seotud kohustused

Taaste- ja vastupidavusrahastu on ELi taasterahastu „NextGenerationEU“ keskne programm. See loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241 ([46]) ja sellest rahastatakse liikmesriikides reforme ja investeeringuid alates koroonaviiruse pandeemia algusest 2020. aasta veebruaris kuni 2026. aastani. Määruse (EL) 2021/241 artikliga 23 lubatakse kasutada iga-aastasi osamakseid. Taaste- ja vastupidavusrahastut muudeti 2023. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/435, ([47]) et anda liikmesriikidele REPowerEU peatükkide kaudu täiendavat toetust reformideks ja investeeringuteks, mis suurendavad liidu energiavarustuse sõltumatust, kindlust ja kestlikkust.

EURATOM

Euratomi programm põhineb nõukogu määrusel (Euratom) 2021/765 ([48]). Määruse artikliga 4 on ette nähtud iga-aastaste osamaksete kasutamine.

Programmi üldeesmärk on viia ellu tuumavaldkonna teadus- ja koolitustegevust, rõhuasetusega tuumaohutuse ja -julgeoleku ning kiirguskaitse pideval parandamisel, ning samuti täiendada raamprogrammi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamist muu hulgas energiasüsteemi ümberkujundamise kontekstis. Euratomi programm pakub teadustoetusi konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu ja määratud toetusesaajatele.

([45]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924, http://data.europa.eli/dec/2013/1313/oj).

([46]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, http://data.europa.eli/reg/2021/241/oj).

([47]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([48]) Nõukogu 10. mai 2021. aasta määrus (Euratom) 2021/765, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2021–2025 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) 2018/1563 (ELT L 167I, 12.5.2021, lk 81, ELI: http://data.europa.eli/reg/2021/765/oj).

Kasutusrendi kulukohustused

Rendilepingute järelejäänud tähtaja jooksul vastavalt asjaomastele lepingutele tasumisele kuuluvad minimaalsed summad on järgmised:

(miljonites eurodes)

	Minimaalsed rendimaksed			
	< 1 aasta	1 – 5 aastat	> 5 aastat	Kokku
Hooned	*490*	*1 183*	*1 267*	*2 939*
IT ja muud seadmed	*14*	*37*	*7*	*58*
Kokku	**504**	**1 220**	**1 273**	**2 997**

Seoses Ühendkuningriigi teatega tema kavatsusest Euroopa Liidust välja astuda ning vastavalt määrusele (EL) 2018/1718 ([49]) paigutati Euroopa Ravimiamet 2019. aasta märtsis Londonist ümber Amsterdami. 2. juulil 2019 jõudis amet oma rendileandjaga kokkuleppele ja on sellest ajast saadik andnud oma ruumid allüürnikule allüürile tingimustel, mis vastavad peamise rendilepingu tingimustele, muu hulgas allüürilepingu kehtivusaeg, mis kestab EMA peamise rendilepingu lõpuni 2039. aasta juunis.

Eelmises tabelis esitatud summad hõlmavad peamise rendilepingu kohaselt veel võlgnetavat 328 miljonit eurot.

Muud lepingulised kohustused

Siin kajastatud summad on summad, mis tuleb lepingute tähtaja jooksul veel välja maksta. Suurim siin sisalduv summa (328 miljonit eurot) on seotud komisjoni Luxembourgi hoone (JMO2) ehituslepinguga.

6. **FINANTSRISKIDE JUHTIMINE**

ELi finantsriskide juhtimisega seotud avalikustatav teave käsitleb mitut põhivaldkonda:

— komisjoni laenutegevus finantsabi andmiseks selliste programmide kaudu nagu taasterahastu „NextGenerationEU“, Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM), maksebilansi toetamise mehhanism, makromajanduslik finantsabi, TERA, Ukraina rahastu, Lääne-Balkani rahastu, Moldova rahastu ja Euratom;

— komisjoni rahavoogude juhtimise tegevus ELi eelarve täitmiseks;

— varade hoidmine fondides, nagu ühine eraldisfond, likvideeritav ESTÜ ja BUFI portfell;

— rahastamisvahendite programmid ([50]);

— ELi eelarveliste tagatiste programmid.

6.1. **FINANTSRISKI LIIGID**

ELi finantsinstrumentidega kaasnevad eri liiki riskid.

Tururisk. See seisneb investeerigu väärtuse ebakindluses, mis tuleneb turuhindade muutustest. See hõlmab järgmisi riske:

— *valuutarisk*, mis tuleneb sellest, et vahetuskursi muutused võivad mõjutada ELi tehinguid ja investeeringuid;

— *intressirisk*, mis tuleneb sellest, et kõrgemad intressimäärad võivad vähendada teatavate investeeringute, näiteks võlakirjadesse tehtud investeeringute väärtust;

([49]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1718, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 726/2004 Euroopa Ravimiameti asukoha osas (ELT L 291, 16.11.2018, lk 3, ELI: http://data.europa.eli/reg/2018/1718/oj).

([50]) Käesolevas lisas osutab termin „rahastamisvahendite programmid“ finantsmääruse artikli 2 punktis 30 määratletud „rahastamisvahenditele“.

— *muu hinnarisk*, mis tuleneb mitmesugustest teguritest (v.a intressimäärad ja valuutakursid), mis võivad mõjutada investeeringu väärtust, näiteks muutused turuhindades või tegurites, mis puudutavad teatavaid üksikuid investeeringuid.

Krediidirisk. See on risk, et laenuvõtja ei maksa laenu tagasi või ei täida oma lepingulisi kohustusi, mis võib kaasa tuua makseviivitused või pankroti.

Likviidsusrisk. See on risk, et ELi üksusel ei ole oma finantskohustuste täitmiseks piisavalt raha või vara.

6.2. RISKIJUHTIMISE POLIITIKA

Finantsinstrumentide väärtuse kajastamine

Järgmisi finantsvarade ja -kohustiste klasse ei kajastata õiglases väärtuses: raha ja raha ekvivalendid, amortiseeritud väärtuses laenud, muud kaubanduslikud nõuded peale finantstagatiste lepinguga seotud nõuete, mis on liigitatud õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantsvaradeks, võlad, finantstagatiste lepingud ja muud kohustised, mida kajastatakse amortiseeritud väärtuses. Nende finantsvarade ja -kohustiste bilansilise jääkmaksumuse suhtes ollakse seisukohal, et see on piisavalt lähedal nende õiglasele väärtusele.

Laenuvõtmistehingute, võlahaldustoimingute ja nendega seotud laenuandmistehingute, eelarveliste tagatiste ja varahaldustoimingute riskijuhtimine

ELi riskijuhtimisraamistik on loodud eesmärgiga kaitsta liidu finantshuve ja mainet, tagades samal ajal laenutehingute, eelarveliste tagatiste, rahastamisvahendite ja varahaldustoimingute usaldusväärse haldamise. Kuigi Euroopa Komisjon ei ole finantsasutus, on ta juurutanud kõrgetasemelise riskijuhtimistava, mis on kohandatud ELi ainulaadsele struktuurile ja programmide nõuetele. Raamistiku peamine eesmärk on kaitsta liidu finantshuve ning säilitada liidu tegevuse terviklikkus, läbipaistvus ja usaldusväärsus.

See riskijuhi välja töötatud raamistik hõlmab selliseid peamisi poliitikavaldkondi nagu kõrgetasemelisest riski- ja vastavuspoliitikat, turu likviidsusriski ja rahastamisriski juhtimise poliitikat ning operatsiooniriski juhtimise poliitikat. Riskijuht kehtestab ranged ja leebed riski piirmäärad ning peamised riskinäitajad riskide jälgimiseks ja hindamiseks.

Korrapärased riskiaruanded aitavad tagada riski piirmäärade järgimise ning neis tuuakse välja riskipositsioonid ja tehakse ettepanekud riskimaandamisstrateegiate kohta. Kolme kaitseliini mudel tugevdab juhtimist, nähes ette volituste lahususe, määrates kindlaks volitused ning selgitades ülesandeid riskijuhtimise ja -kontrolli valdkonnas.

Riskijuht, keda toetab riski- ja vastavuskomitee, rakendab riskijuhtimisraamistikku asutusesiseste põhimõtete ja menetluste kohaldamise kaudu. Nimetatud komitee nõustab riskijuhti riskidega seotud küsimustes osas.

Komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2025/369 ([51]) vastuvõtmisega kinnitati ja laiendati riskijuhi vastutusvaldkonda, pannes talle ka kohustuse teha järelevalvet järgmise üle:

— *liidu poolt otse antud laenud, olenemata sellest, kas need on eraldatud või mitte;*

— *liidu eelarvelised tagatised, mis hõlmavad rakenduspartneritega sõlmitud tagatislepingute alusel tehtavaid tehinguid;*

— *võlakirjade emiteerimine ja võlahaldustoimingud, sealhulgas seotud likviidsusjuhtimistoimingud;*

— *varahaldustoimingud ja ülesanded, mis on seotud portfelli allhanke korras valitsemiseks määratud varahalduse teenuse funktsiooniga.*

([51]) Komisjoni 21. veebruari 2025. aasta otsus (EL, Euratom) 2025/369, millega määratakse kindlaks riskijuhi ülesanded liidu finantstehingutest tulenevate finantsriskide üle järelevalve teostamisel (ELT L, 2025/369, 25.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/369/oj).

Riskijuht täidab oma ülesandeid ja kohustusi iseseisvalt ning annab aru eelarve eest vastutavale kolleegiumi liikmele vastavalt komisjoni rakendusotsusele (EL, Euratom) 2023/2825 ([52]). Sellega tagatakse määratud ülesannete ja kohustuste sõltumatu täitmine.

Laenuvõtmis- ja -andmistehingud

EL ei võta laenu oma tegevuskulude rahastamiseks muul juhul kui taasterahastu „NextGenerationEU“ programmiga seoses.

ELi laenutehinguid hallatakse vastavalt asjakohastele määrustele, otsustele ja asutusesisestele suunistele. Selliste tegevuste puhul, nagu laenu võtmine ja andmine, järgitakse üksikasjalikke käsiraamatuid ning asjaomased üksused hindavad pidevalt finants- ja tegevusriske, tagades seejuures nõuete täitmise.

Varem rahastati ELi laenutehinguid kompensatsioonilaenude võtmisega, vähendades seeläbi intressi- või valuutariskile avatud positsioone. Alates 2021. aastast võtab EL aga laenu peamiselt ühtse rahastamisviisi alusel.

Esialgu programmi „NextGenerationEU“ jaoks välja töötatud ühtse rahastamisviisi puhul kasutatakse mitmesuguseid rahastamisvahendeid ja -meetodeid nii pika- kui ka lühiajaliste rahastamisvajaduste katmiseks. See hõlmab ELi-nimeliste võlakirjade emiteerimist, mis asendab varasema tava, mille puhul iga programmi jaoks korraldati eraldi emissioon. Selle strateegia kohaldamisala on laiendatud ja seda kasutatakse alates 2022. aasta detsembrist ka Ukrainale antavate makromajandusliku finantsabi+ laenude, alates 2024. aastast Ukraina rahastu programmi laenude ja makromajandusliku finantsabi laenude ning alates 2025. aastast Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames Ukrainale antava makromajandusliku finantsabi laenude, Lääne-Balkani rahastu laenude ja Moldova rahastu laenude puhul. Ühtse rahastamisviisi kasutamine suurendab paindlikkust ja kulutõhusust ning on ainus rahastamisviis, mida tulevaste laenude väljamaksmisel kasutatakse.

Rahavoogude juhtimine

Komisjoni rahavoogude juhtimise toimingute haldamist käsitlevad eeskirjad on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 609/2014 (muudetud nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2016/804 ([53]) ja määrusega (EL, Euratom) 2022/615 ([54]) (edaspidi „määrus (EL, Euratom) nr 609/2014“) ning finantsmääruses. Kehtivad järgmised peamised põhimõtted:

— liikmesriigid maksavad omavahendid kontodele, mis on selleks otstarbeks komisjoni nimel avatud liikmesriigi riigikassas või keskpangas;

— liikmesriigid maksavad omavahendeid oma riigi valuutas, samal ajal kui komisjoni maksed on enamasti nomineeritud eurodes;

— komisjoni nimel avatud pangakontode jääk ei või olla negatiivne;

— kontodel muus valuutas kui eurodes hoitavaid vahendeid kasutatakse kas samas valuutas tehtavateks makseteks või arvestatakse need perioodiliselt eurodesse ümber.

Lisaks omavahendite kontodele on komisjon avanud nii keskpankades kui ka kommertspankades muid pangakontosid, mida kasutatakse maksete tegemiseks ja muude tulude saamiseks kui eelarvesse tehtavad liikmesriikide osamaksud.

Rahavoogude juhtimise ja maksetoimingud on suures osas automatiseeritud ning tuginevad tänapäevastele infosüsteemidele. Kohaldatakse vajalikke menetlusi, et tagada süsteemi turvalisus ja ülesannete lahusus ning finantsmääruse, sisekontrollistandardite ja auditeerimispõhimõtete järgimine.

([52]) Komisjoni 12. detsembri 2023. aasta rakendusotsus (EL, Euratom) 2023/2825, millega kehtestatakse hajutatud rahastamise strateegia raames liidu laenuvõtmistehingute ja võlahaldustoimingute ning nendega seotud laenuandmistehingute haldamise ja rakendamise kord (ELT L, 2023/2825, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2825/oj).

([53]) Nõukogu 17. mai 2016. aasta määrus (EL, Euratom) 2016/804, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 85, ELI: http://data.europa.eli/reg/2016/804/oj).

([54]) Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta määrus (EL, Euratom) 2022/615, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 609/2014, et suurendada prognoositavust liikmesriikide jaoks ja täpsustada vaidluste lahendamise korda traditsiooniliste, käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite kättesaadavaks tegemisel (ELT L 115, 13.4.2022, lk 51, ELI: http://data.europa.eli/reg/2022/615/oj).

Komisjoni rahavoogude juhtimise toimingute ja maksetoimingute juhtimine on reguleeritud suuniste ja menetluskorraga, mille eesmärk on vähendada tegevus- ja finantsriski ning tagada piisaval tasemel kontroll. Nendes suunistes käsitletakse selliseid valdkondi nagu maksete tegemine, likviidsuse juhtimine, rahavoogude prognoosimine ja talitluspidevus. Nende täitmist jälgitakse korrapäraselt.

Varahaldus

Varahaldusalase tegevusega seotud eri riskide kontrollimine põhineb sihipärastel juhtimis- ja tööprotsessidel, mis võetakse vastu pärast nende võrdlemist sarnaste rahvusvaheliste asutuste vastuvõetud kõrgeimate standarditega. Nende protsessidega, mille suhtes tehakse mitmesuguseid sise- ja välisauditeid, tagatakse usaldusväärne varahaldus.

Komisjon on kehtestanud asjakohase juhtimise, et vaadata läbi ja kiita heaks varahaldustoimingutega seotud tehnilised ja strateegilised otsused. Varahaldustoimingute üle teevad järelevalvet kaks komiteed: eelarve peadirektoraadi esindajatest koosnev riskikomitee ning eelarve peadirektoraadi, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi ja finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi esindajatest koosnev varahaldusnõukogu. Tehnilisi otsuseid arutatakse ja need kiidetakse heaks riskikomitees, samal ajal kui strateegilised otsused kinnitavad riskikomitee ja varahaldusnõukogu, enne kui eelarve peadirektoraadi peadirektor need peaarvepidaja nõusolekul heaks kiidab. Varahalduse juhtimisega tagatakse otsuste tegemise selge delegeerimine ja vastutusalad ning *front office*'i, riskijuhtimise ja *back office*'i ülesannete piisav lahusus. Vastavusmenetlused loovad raamistiku piisavate eeskirjade jaoks, mis käsitlevad käitumisjuhendeid võimalike isiklike huvide konfliktide lahendamiseks, samuti siseteabe alusel kauplemise riskide juhtimise eeskirjade jaoks.

Varahalduse suuniste ja sisemiste investeerimispiirangutega on kehtestatud usaldusväärne sisekontrolli raamistik, et tagada varade kaitse. Väärtpabereid hoitakse kooskõlas turul kehtiva parima tavaga kontohaldurite juures, raha ja hoiused aga paigutatakse kõrge reitinguga finantseerimisasutustesse. Samuti on finantsvarade kaitse tagatud väärtpaberitehinguid algatava rühma ja nende arveldamise eest vastutava *back office*'i rühma ülesannete lahususe ning pangakontode ja raamatupidamisarvestuse kooskõlastava võrdlemisega. Täiendava kontrollitasandi tagab raamatupidamisrühm igakuise sulgemise raames läbiviidava kooskõlastava võrdlemise protsessiga, mille käigus väärtpaberiportfelli võrreldakse väärtpaberikonto halduri avaldusega. Arveldustes esinevaid võimalikke lahknevusi ja vastaspooltest tingitud hilinenud makseid jälgitakse pangakontode ja raamatupidamisarvestuse kooskõlastava võrdlemisega ning *back office*'i rühma poolt.

Kontrolliraamistikust kinnipidamise jälgimiseks teavitatakse korrapäraselt asjaomaseid sidusrühmi hallatavate varade ammendavatest tulemus- ja riskiparameetritest.

Varahaldussuuniste, riski ja investeerimisstrateegiatega määratletakse teatavad piirid ja piirangud, et piirata portfelli krediidiriski positsiooni, mis on piiratud investeerimisjärgu krediidireitinguga, välja arvatud ELi liikmesriikide positsiooni puhul.

Ühine eraldisfond

Ühist eraldisfondi hallatakse vastavalt komisjoni 25. märtsi 2020. aasta otsusele C(2020)1896 ([55]) kehtestatud varahalduse suuniste kohaselt. Ühise eraldisfondi finantsvarade haldamise eest vastutab eelarve peadirektoraadi peadirektor.

Ühise eraldisfondi eesmärk on tagada vajalik likviidsus kogu nõutava vahendite väljavoolu, näiteks sissenõutavate tagatiste täielikuks ja koheseks katmiseks ning usaldusväärne kapitali säilitamine fondi investeerimisperioodi jooksul.

Ühise eraldisfondi portfell on koostatud kooskõlas varahalduse suunistega nii, et see oleks väga mitmekesine nii eri varaklasside, geograafiliste piirkondade, emitentide kui ka lõpptähtaegade poolest. 31. detsembri 2025. aasta seisuga sisaldas portfell investeeringuid rahaturuinstrumentidesse, võlakirjadesse ning ettevõtlussektori võlakirjadesse ja börsil kaubeldavate fondide omakapitali.

31. detsembri 2025. aasta seisuga on Rahvusvaheliste Arvelduste Pank kõigi realiseerimata valuutaforvardite ainus vastaspool ja selle kuupäeva seisuga ei ole mingeid krediidikvaliteeti parandavaid kokkuleppeid – tagatisi, tasaarvestuslepinguid ega garantiisid. Aruandeperioodi lõpu seisuga on positiivse õiglase väärtusega välisvaluuta tuletisinstrumentide maksimaalne krediidiriski positsioon võrdne bilansilise jääkmaksumusega.

([55]) Komisjoni 25. märtsi 2020. aasta otsus ühise eraldisfondi varahalduse suuniste kohta (2020/C 131/03) (ELT C 131, 22.4.2020, lk 3).

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfell

Määratud ja ajutiselt makstud trahvide summad investeeritakse BUFI portfelli.

Komisjon haldab BUFI portfelli kooskõlas asutusesiseste varahalduse suuniste ja menetlustega. Varahaldustegevuse eesmärgid on:

— tagada, et vahendid oleksid vajaduse korral hõlpsasti kättesaadavad;

— vähendada finantsturgudega seotud riske; püüda teenida tulu kooskõlas BUFI võrdlusalusega, säilitades samal ajal trahvide nimiväärtuse.

Kooskõlas 2025. aasta detsembris ajakohastatud varahaldussuunistega piirduvad BUFI portfelli investeeringud investeeringutega järgmisesse:

— tähtajalised hoiused;

— rahaturuinstrumendid ja rahaturufondid;

— võlainstrumendid, nagu võlakirjad, lühiajalised võlakirjad ja vekslid;

— investeerimisfondid, sealhulgas börsil kaubeldavad fondid, mis investeerivad omakapitali- või võlainstrumentidesse, mille puhul ei saa maksimaalne kahjum ületada investeeritud summasid;

— repolepingud ja pöördrepolepingud;

— väärtpaberite laenutehingud.

Saadud finantstagatised

Komisjon hoiab märkimisväärses summas finantseerimisasutuste antud tagatisi seoses trahvidega, mida ta määrab äriühingutele ELi konkurentsieeskirjade rikkumise eest (vt lisade punkt **2.6.1.3**). Tagatiste andmine on trahvi saanud äriühingute jaoks alternatiiviks ajutise makse tegemisele.

Komisjon haldab neid tagatisi kooskõlas asutusesiseste riskijuhtimispõhimõtetega. Nende põhimõtete abil tagatakse, et finants- ja operatsiooniriskid tehakse korrapäraselt kindlaks ja et neid hinnatakse ning et korrapäraselt kontrollitakse vastavust sisesuunistele ja -korrale.

ELi eelarveliste tagatiste programmid

Finantsmäärusega on ette nähtud mitu kaitsemeedet, mille abil kaitsta ELi eelarvet eelarveliste tagatistega kaasnevate finantsriskide eest. Need kaitsemeetmed saab rühmitada järgmisesse nelja põhikategooriasse.

a) *Meetmed tingimuslike kohustiste piiramiseks*

ELi tagatise suurus on selgelt määratletud viisil piiratud ning finantskohustis ei tohi ületada eelarvelise tagatise summat, mis on heaks kiidetud tagatise alusaktiga. Eelarvelise tagatisega kaasnev tingimuslik kohustis võib ületada ELi finantskohustise katmiseks ette nähtud finantsvarasid ainult siis, kui see on ette nähtud selle aluseks oleva alusaktiga, ja eritingimustel.

ELi tagatud toimingute/finantstoodete soovitud riskiprofiil määratakse kindlaks eelnevalt, see tähendab enne tagatislepingu allkirjastamist.

b) *Rakenduspartnerite valimist käsitlevad meetmed*

Eelarveliste tagatiste programme rakendatakse koos usaldusväärsete finantspartneritega, keda on sambapõhiselt hinnatud. Need partnerid võtavad kohustuse kasutada oma vahendeid, millega tagatakse kooskõla ELi huvidega.

c) *Meetmed, millega eelnevalt tagatakse, et eelarvest on võimalik sissenõutavaid tagatisi piisavalt katta*

Eelarveliste tagatiste programmid on tagatud ühises eraldisfondis hoitavate eraldatud varadega. Iga programmi alusaktis on kehtestatud eraldiste määr, mis võimaldab eelarveassigneeringute kavandamist nii, et eraldis võimaldab katta kahjumi, tekitamata eelarves häireid. Komisjon tagab aastapõhiselt, et eraldiste määr on piisav ning kooskõlas finantsmääruse põhimõtete ja finantsplaneeringuga.

d) *Meetmed eelnevalt prognoositud kahjumit ületava realiseerunud kahjumiga toimetulekuks*

Finantsmääruses on kaks varajase hoiatamise künnist (kasutada on jäänud 50 % / 30 % eraldiste määrast). Need hoiatavad künnised võimaldavad komisjonil prognoosida eraldiste potentsiaalset ammendumist ja hinnata, kas ta peaks esitama ettepaneku täiendavate eraldiste tegemiseks. Kehtestatud on menetlused juhuks, kui ajutiselt on vaja täiendavaid likviidseid vahendeid, sealhulgas ülekanded ühise eraldisfondi osade vahel, keskkassa likviidsete vahendite kasutamine ja eelarve nn manööverdamisruumi kasutamine.

Rahastamisvahendite programmid

ELi eelarve täitmisel on palju aastaid tuginetud rahastamisvahendite programmidele. Neid programme kasutatakse, et tagada rahastamine suurema riskiga lõplikele vahendite saajatele, kellel on keerukas saada rahastust kommertspankadelt/-investoritelt. Komisjon delegeerib nende programmide rakendamise EIP grupile või muudele finantseerimisasutustele komisjoniga sõlmitavate lepingute kaudu. Nende näited on esitatud lisade punktis **2.4.2.1**.

Pärast seda, kui rahaline toetus teatavatele rahastamisvahenditele on kindlaks määratud, kantakse vajalikud summad üle usalduskontole, mille finantsasutus on oma nimel komisjoni huvides loonud, või segarahastamistoimingutes kasutatavate tagatiste vormis rahastamisvahendite puhul ühise eraldisfondi asjaomasesse osasse. Finantseerimisasutus võib asjaomaseid vahendeid kasutada laenude andmiseks, võlainstrumentide emiteerimiseks, omakapitaliinstrumentidesse investeerimiseks või sissenõutavate tagatiste katmiseks.

Kõnealuste rahastamisvahenditega seotud risk piirdub nende aluseks olevate lepingute kohaselt ülemmääraga, mis on rahastamisvahendile ette nähtud eelarvestatud summa. Kuna komisjon kannab sageli esimese järjekoha kahju, on tõenäoline, et ELi eelarve jaoks tekib mõningal määral kahjusid.

Lepingutes, mille komisjon finantsasutustega sõlmib, sätestatakse ranged tingimused ja kohustused, et tagada ELi vahendite nõuetekohane haldamine ja seotud aruandlus. Rahastamisvahenditest saadav tulu makstakse üldiselt ELi eelarvesse tagasi.

6.3. VALUUTARISK

ELi rahastamisvahendite valuutariskid aasta lõpu seisuga – netopositsioon

(miljonites eurodes)

	31.12.2025						
	USA dollar (USD)	Rumeenia leu (RON)	Poola zlott (PLN)	Rootsi kroon (SEK)	Muu	EUR	Kokku
Finantsvarad							
Amortiseeritud väärtuses kajastatud finantsvarad [1]	*51*	*5*	*–*	*–*	*7*	*548*	*611*
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina							
mitte-tuletisinstrumendid	*1 558*	*–*	*–*	*18*	*124*	*49 380*	*51 080*
tuletisinstrumendid	*(1 122)*	*87*	*134*	*93*	*164*	*2 229*	*1 585*
Nõuded [2]	*138*	*8*	*84*	*2*	*159*	*3 351*	*3 742*
Raha ja raha ekvivalendid	*219*	*594*	*1 480*	*612*	*1 517*	*98 619*	*103 041*
	845	**694**	**1 698**	**725**	**1 972**	**154 127**	**160 060**

(miljonites eurodes)

	31.12.2025						
	USA dollar (USD)	Rumeenia leu (RON)	Poola zlott (PLN)	Rootsi kroon (SEK)	Muu	EUR	Kokku
Finantskohustised							
Finantstagatise kohustis	*(469)*	*(51)*	*(77)*	*(9)*	*(110)*	*(7 012)*	*(7 729)*
Finantskohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina	*(6)*	*221*	*–*	*–*	*(3)*	*(273)*	*(62)*
	(475)	**170**	**(77)**	**(9)**	**(114)**	**(7 285)**	**(7 790)**
Kokku	**369**	**864**	**1 621**	**715**	**1 858**	**146 842**	**152 269**

(miljonites eurodes)

	31.12.2024						
	USA dollar (USD)	Rumeenia leu (RON)	Poola zlott (PLN)	Rootsi kroon (SEK)	Muu	EUR	Kokku
Finantsvarad							
Amortiseeritud väärtuses kajastatud finantsvarad ([1])	*40*	*5*	*–*	*–*	*7*	*414*	*466*
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina							
mitte-tuletisinstrumendid	*2 148*	*–*	*–*	*45*	*120*	*41 336*	*43 648*
tuletisinstrumendid	*–*	*–*	*–*	*–*	*–*	*1 110*	*1 110*
Nõuded ([2])	*72*	*1*	*17*	*1*	*111*	*3 039*	*3 240*
Raha ja raha ekvivalendid	*111*	*258*	*573*	*314*	*966*	*60 941*	*63 163*
	2 371	**264**	**590**	**360**	**1 204**	**106 839**	**111 628**
Finantskohustised							
Finantstagatise kohustis	*(518)*	*(36)*	*(59)*	*(12)*	*(112)*	*(5 643)*	*(6 379)*
Finantskohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina	*(1 712)*	*285*	*76*	*75*	*138*	*1 040*	*(98)*
	(2 230)	**248**	**17**	**63**	**26**	**(4 603)**	**(6 477)**
Kokku	**141**	**512**	**607**	**423**	**1 230**	**102 237**	**105 151**

([1]) *Välja arvatud laenud liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele.*
([2]) *Välja arvatud ettemakstud kulud.*

Kui euro oleks teiste valuutade suhtes 10 % võrra tugevnenud või nõrgenenud, oleks selle mõju eelarveaasta tulemile olnud järgmine.

(miljonites eurodes)

Vahetuskursi suurenemine (+) / vähenemine (–)	2025			
	USA dollar (USD)	Rumeenia leu (RON)	Poola zlott (PLN)	Rootsi kroon (SEK)
+ 10 %	*(34)*	*(79)*	*(147)*	*(65)*
- 10 %	*41*	*96*	*180*	*79*

(miljonites eurodes)

Vahetuskursi suurenemine (+) / vähenemine (–)	2024			
	USA dollar (USD)	Rumeenia leu (RON)	Poola zlott (PLN)	Rootsi kroon (SEK)
+ 10 %	*(13)*	*(47)*	*(55)*	*(38)*
– 10 %	*16*	*57*	*67*	*47*

Laenuvõtmis- ja -andmistehingud

Kuna kõiki ELi finantsvarasid ja -kohustisi hoitakse praegu eurodes, siis ELil valuutarisk puudub.

Rahavoogude juhtimine

Omavahendeid, mille liikmesriigid on maksnud muudes valuutades kui eurodes, hoitakse omavahendite kontodel. Kui neid vahendeid on vaja maksete tegemiseks, arvestatakse need ümber eurodesse. Mõnel juhul kasutatakse neid otse samades valuutades maksete tegemiseks.

Komisjonil on kommertspankades kontod ka muudes valuutades kui euro – näiteks USA dollarites ja Inglise naelades –, et ta saaks teha makseid neis valuutades. Nendele kontodele kantakse täiendavaid vahendeid vastavalt valuutariski maandamise vajadusele.

Kui mitmesuguste tuludena laekub summasid muus valuutas kui eurodes, kantakse need üle komisjoni samas valuutas hoitavatele kontodele või arvestatakse ümber eurodesse ja kantakse eurodes hoitavatele kontodele.

Muus valuutas kui eurodes hoitavatele avansikontodele kantakse täiendavaid vahendeid lähtuvalt prognoositud lühiajalistest maksevajadustest ja nende saldode puhul jälgitakse, et need ei ületaks neile seatud ülemmäära.

Trahvid

Kõik trahvid määratakse, makstakse ja kaetakse esialgu eurodes ning seega pole nende puhul valuutariski, kui neid hoitakse BUFI fondis.

Eelarvelised tagatised

Tavaliselt määratakse eelarveliste tagatiste maksimaalne summa eurodes. Mõned aluseks olevad toimingud võivad aga olla nomineeritud muudes vääringutes, näiteks USA dollarites või kohalikes vääringutes, millisel juhul võib EL katta ka vahetuskursside muutustest tuleneva kahjumi.

Komisjon võtab eelarveliste tagatistega seotud eraldiste vajaduse kindlaksmääramisel arvesse valuutariski.

Ühine eraldisfond

Ühine eraldisfond arveldab nii eurodes kui ka USA dollarites. Valuutariski juhtimiseks sõlmib ühine eraldisfond valuutaforvardlepinguid, et maandada oma USA dollarites tehtud investeeringute turuväärtuse muutuse riski, kusjuures maandamata riskiga valuutapositsiooni ülempiiriks on määratud 1 % portfelli koguväärtusest sihttaseme ja vahendite iga-aastaste strateegiliste jaotuste raames, nagu on määratletud asjakohastes finantsinstrumentides.

Ühine eraldisfond kasutab seda riskimaandusstrateegiat, et vastavalt vajadusele maandatud positsiooni kohandada või taastada. Ühine eraldisfond ei maanda aga valuutariski üleantud laenude puhul (vt lisade punkt **2.4.1.2**), mida hoitakse nende algses valuutas, mille tõttu tekib ELi jaoks valuutarisk. Nende laenude tagasimaksete ajastamisega seotud ebakindluse tõttu vahetuskursierinevuste kompenseerimisega ei tegeleta.

6.4. **INTRESSIRISK**

Järgmises tabelis on näidatud, kuidas intressimäära 1 % (+/– 100 baaspunkti) muutus mõjutaks ELi eelarveaasta majandustulemit võlaväärtpaberite, rahaturufondide ja börsil kaubeldavate fondide puhul.

(miljonites eurodes)

	Suurenemine (+) / vähenemine (–) baaspunktides	Eelarveaasta tulem
2025: Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina	*+ 100*	*(1 448)*
	– 100	*1 536*
2024: Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina	*+ 100*	*(1 172)*
	– 100	*1 246*

Võlakirjaportfelli tundlikkus intressimäära muutuste suhtes on seda suurem, mida pikem on selle kestus. Komisjoni hallatavate peamiste varade portfellide kestust on käsitletud allpool.

Laenuvõtmis- ja -andmistehingud

ELil on oma laenutegevuse tõttu märkimisväärsed intressi kandvad varad ja kohustised. Samade tingimuste põhimõtet järgiva rahastamise alla kuuluvate varasemate finantsabi vahendite puhul puudub aga intressirisk, sest võetud laene tasakaalustavad samasuguste lepingutingimustega antud laenud.

Ühtse rahastamisviisi puhul kaetakse intressirisk rakendusmenetluste ja -mehhanismidega, mis riski maandavad. Ühtse rahastamisviisi aluseks on põhimõte, et rahastamiskulud ja kõik muud seotud kulud jaotatakse kõige läbipaistvamal, kulutõhusamal ja õiglasemal viisil laenu saajate ja ELi eelarve vahel, tuginedes igapäevastele intressiarvutustele. Ühtne rahastamine põhineb kulude täieliku jaotamise põhimõttel, nii et kõik laenuvahendite, hoiuste või muude investeerimisvahenditega kaasnevad intressikulud jaotatakse täielikult ümber ja need lisatakse laenusaajatele esitatavatele arvetele rahastamiskulude või likviidsuse juhtimise kuludena.

Rahastamiskulud jaotatakse laenusaajatele laenujäägi alusel. Rahastamiskulud, mida ei jaotata laenudele ega tagastamatule toetusele, lisatakse laenusaajate ja ELi eelarve arvele likviidsusjuhtimise kuluna, mis võivad sõltuvalt rahasaldo suhtes kohaldatavate intressimäärade muutumisest olla positiivsed või negatiivsed.

Ühtse rahastamisviisi kohaselt hoitakse raha ELi rahastamisreservis, et säilitada kindlaksmääratud ohutusvaru, mis võimaldab teha väljamakseid lühikese aja jooksul, vältides samal ajal ülemääraseid saldosid. Ohutusvaru koosneb pangas hoitavast rahast, rahaturu tähtajalistest hoiustest riiklikes pankades ja riigile kuuluvates finantseerimisasutustes ning 7–14päevase kestusega pöördrepotehingutest (vt lisade punkt **2.8.2**). Rahalisi vahendeid hoitakse peamiselt EKPs ja mis tahes rahasaldo suhtes kohaldatakse euro rahaturu lühiajalist intressimäära, millest on maha arvatud 20 baaspunkti. Kõiki tulusid, mis saadakse rahaliste vahendite hoidmisest ja muudest investeerimisinstrumentidest, võetakse arvesse likviidsuse juhtimise kulu eest arvete esitamisel.

Rahavoogude juhtimine

Komisjon on kehtestanud meetmed, et tema pangakontodelt regulaarselt teenitav intress kajastaks turuintressimäärasid ja nende võimalikku kõikumist.

Omavahendite kontod on vastavalt nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 9 lõikele 1 kaitstud kulude eest, sest need on tasuta ja intressita.

Kontod, mis on avatud liikmesriikide riigikassades omavahendite laekumiseks, intressi ei teeni ja teenustasusid nende puhul ei kohaldata. Liikmesriikide keskpankades olevad kontod (omavahendid ja muud) võib välja maksta iga institutsiooni kohaldatava ametliku kursi alusel.

Komisjon kohandab oma rahavoogude juhtimise menetlusi vastavalt kehtivatele turuintressi tingimustele. Kesksetel hoiukontodel hoitakse rahalist ohutusvaru, mida rahastatakse igal nädalal omavahendite kontodelt, et katta eelarve täitmisega seotud maksevajadused, vältides samal ajal ülemääraseid saldosid.

Kommerts- ja keskpankade kontodel hoitavad üleöösaldod teenivad intressi päevapõhiselt muutuvate turuintressimäärade alusel, mille suhtes kohaldatakse lepingulist piirmäära (positiivne või negatiivne).

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid on investeeritud pikaajaliste võlakirjade portfelli, mille keskmine kestus on 1,81 aastat.

Ühine eraldisfond

Ühise eraldisfondi portfelli keskmine kestus on 3,56 aastat.

Likvideeritav ESTÜ

Likvideeritava ESTÜ summad on investeeritud pikaajaliste võlakirjade portfelli, mille keskmine kestus on 3,83 aastat.

6.5. **MUU HINNARISK**

31. detsembri 2025. aasta seisuga on ELil riskipositsioon seoses aktsiariskiga, mis kaasneb mitmesuguste investeeringutega, sealhulgas järgmisega:

— noteerimata omakapitaliinvesteeringud (nt riskikapital ja muud investeerimisfondid);

— investeeringud rahaturufondidesse (näiteks EIP ühtne fond);

— investeeringud börsil kaubeldavatesse fondidesse;

— investeeringud ühistesse portfellidesse (vt lisade punkt **2.4.2.1**).

ELil on aktsiariskiga seotud riskipositsioon ka tagatiste kaudu, millega kaetakse noteerimata omakapitali ja kvaasioma-kapitali investeeringuid, mida käsitletakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate tuletisinstrumentidena (vt lisade punkt **2.4.2.2**).

Omakapitali hinnarisk on risk, et omakapitaliinvesteeringu õiglane väärtus muutub aktsiahindade ja/või tagatud omakapitaliinvesteeringute väärtuse kõikumise tõttu.

Eespool nimetatud instrumentide väärtuse 10 % suurenemise või vähenemise mõju ülejäägile või puudujäägile oleks järgmine.

(miljonites eurodes)

	10 %	(10) %
Omakapitaliinvesteeringud	*380*	*(380)*
Rahaturufondid, börsil kaubeldavad fondid ja investeeringud ühistesse portfellidesse	*681*	*(681)*
Tagatised omakapitali investeeringute portfellile ([1])	*695*	*(695)*
Kokku seisuga 31.12.2025	**1 756**	**(1 756)**
Omakapitaliinvesteeringud	*320*	*(320)*
Rahaturufondid, börsil kaubeldavad fondid ja investeeringud ühistesse portfellidesse	*598*	*(598)*
Tagatised omakapitali investeeringute portfellile ([1])	*606*	*(606)*
Kokku seisuga 31.12.2024	**1 523**	**(1 523)**

([1]) *Omakapitali investeeringute portfelli tagatistega kaasnev risk põhineb tagatisega kaetud tinglikul väärtusel.*

EL investeerib noteerimata varadesse, mille väärtus ei ole avalikult kättesaadav, või tagab neid. Neid varasid rakendavad tavaliselt volitatud üksused, kes on oma valdkonna eksperdid ning kes hindavad ja jälgivad neid varasid korrapäraselt.

6.6. **KREDIIDIRISK**

Maksimaalne krediidiriski positsioon

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Finantsvarad		
Antud laenud	*333 432*	*283 580*
Raha ja raha ekvivalendid	*103 041*	*63 163*
Kaubanduslikud nõuded ([1])	*3 742*	*3 240*
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (võlavääртpaberid)	*40 462*	*34 465*
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (tuletisinstrumendid)	*1 585*	*1 110*
Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (antud laenud)	*9*	–
Antud tagatised ja siduvad laenuandmiskohustused		
Finantstagatiste lepingud	*65 474*	*60 857*
Siduvad laenuandmiskohustused	*24*	*18 193*
Kokku	**547 771**	**464 607**

([1]) Välja arvatud ettemakstud kulud.

Lisaks on ELil kaudne krediidiriskipositsioon seoses tema investeeringutega rahaturufondidesse, börsil kaubeldavatesse ettevõtlussektori võlakirjade fondidesse ja ühistesse võlavääртpaberite portfellidesse (vt lisade punkt **2.4.2.1**), mis võivad mõjutada nende hindu (vt lisade punkt **6.5**).

Antud laenud: krediidikvaliteet

(miljonites eurodes)

31.12.2025					
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Krediidi-riski tõttu langenud väärtusega	Kokku
Krediidireiting					
Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga	*33 176*	–	–	–	*33 176*
Üle keskmise kvaliteediga	*102 243*	–	–	–	*102 243*
Alla keskmise kvaliteediga	*151 363*	–	–	–	*151 363*
Muud kui investeerimisjärgu võlakirjad (sealhulgas makseviivitusega)	*4 340*	*72 630*	*28*	*21*	*77 019*
Bilansiline brutojääkmaksumus	**291 122**	**72 630**	**28**	**21**	**363 801**
Miinus kahju allahindlus	*(12)*	*(30 357)*	*(24)*	*24*	*(30 369)*
Bilansiline netojääkmaksumus	**291 110**	**42 273**	**4**	**45**	**333 432**

(miljonites eurodes)

31.12.2024					
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Krediidiriski tõttu langenud väärtusega	Kokku
Krediidireiting					
Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga	*35 593*	–	–	–	*35 593*
Üle keskmise kvaliteediga	*87 005*	–	–	–	*87 005*
Alla keskmise kvaliteediga	*129 200*	–	–	–	*129 200*

(miljonites eurodes)

31.12.2024					
	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Krediidiriski tõttu langenud väärtusega	Kokku
Muud kui investeerimisjärgu võlakirjad (sealhulgas makseviivitusega)	*3 593*	*44 139*	*14*	*27*	*47 773*
Bilansiline brutojääkmaksumus	**255 391**	**44 139**	**14**	**27**	**299 571**
Miinus kahju allahindlus	*(31)*	*(15 969)*	*(14)*	*24*	*(15 991)*
Bilansiline netojääkmaksumus	**255 360**	**28 170**	**(1)**	**51**	**283 580**

Eespool nimetatud riskikategooriad põhinevad põhimõtteliselt väliste reitinguagentuuride reitinguskaaladel. Need kategooriad vastavad järgmisele.

— Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga: Moody's P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA–; Fitch F1+, F1, AAA – AA– ja samaväärsed.

— Üle keskmise kvaliteediga: Moody's P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A–; Fitch F2, A+ – A– ja samaväärsed.

— Alla keskmise kvaliteediga: Moody's P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB–; Fitch F3, BBB+ – BBB– ja samaväärsed.

— Muud kui investeerimisjärgu võlakirjad: Moody's mitte kõrgeim, Ba1 – C; S&P B, C, D, BB+ – D; Fitch B, C, D, BB+ – D ja samaväärsed.

EL kasutab neid reitingukategooriaid eelkõige võrdlusvahendina finantsinstrumentide ja kommertspankade puhul. Ta võib siiski enda tehtud juhtumipõhisest analüüsist lähtuvalt hoida vahendeid teatavas riskikategoorias ka siis, kui reitinguagentuur on asjaomase vastaspoole reitingut alandanud.

Muud kui investeerimisjärgu laenud on peamiselt finantsabi laenud finantsraskustes olevatele kolmandatele riikidele. Kõik liikmesriikidele antud laenud kuuluvad investeerimisjärku ja 1. etappi. 2. etapi laenud hõlmavad peamiselt makromajandusliku finantsabi, rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+", Ukraina rahastu, Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi ja Euratomi laene Ukrainale. Krediidiriski tõttu langenud väärtusega laenud on välislaenude andmise volituse programmidest üle antud laenud.

Laenuvõtmis- ja -andmistehingud

Võlgnike makseviivituse korral võib komisjon seotud võlgnevuste tasumiseks kasutada ühises eraldisfondis hoitavaid varasid, eelkõige makromajanduslikuks finantsabiks antavate laenude (v.a rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+" ja Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi laenud), kolmandatele riikidele antavate Euratomi laenude ning Lääne-Balkani ja Moldova rahastute raames antavate poliitikast sõltuvate laenude puhul.

Ukrainale erakorralise makromajandusliku finantsabi programmi raames antud laenud (2022. aastal maksti välja 6 miljardit eurot) on esmajoones kaetud nende vastava osaga ühises eraldisfondis ja seejärel ka liikmesriikide täiendavate tagatistega summas 3,7 miljardit eurot, mis parandavad nende laenude krediidikvaliteeti ja seega vähendavad nende laenudega seoses kajastatud väärtuse languse allahindlust.

Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi laenu maksab Ukraina eelduste kohaselt tagasi tulust, mille ta saab tõkestatud Venemaa riigivaradest, mis anti talle Ukraina laenukoostöö mehhanismi alusel tagastamatu toetusena. Liit kogus ja andis Ukrainale 2025. aastal 622 miljonit eurot. See summa kantakse aasta lõpus eraldi pangakontole ja seda kasutatakse ainult makromajandusliku finantsabi laenu tasumiseks, mis seega vähendab eeldatavat krediidikahju sellelt laenult.

Euratomi laenude puhul maandab komisjon krediidiriski positsiooni riikidelt tagatiste saamisega ning 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli nende väärtus kokku 300 miljonit eurot (2024. aastal 300 miljonit eurot).

Liikmesriikidele TERA alusel antud laenud põhinevad liikmesriikide vabatahtlikel tagatistel, mis moodustavad finantsabi kogusumma ülemmäärast 25 %.

Liikmesriikidele antud laenude, rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+", Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi ja Ukraina rahastu laenudega seotud krediidikahju korral võib komisjon nõuda selle sisse liikmesriikidelt, järgides omavahendite ülemmäärasid (nn eelarve manööverdamisruum) (vt lisade punkt **6.7**).

Antud laenud: väärtuse langusest tekkinud kahjumi allahindluse muutumine

(miljonites eurodes)

	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Krediidi-riski tõttu langenud väärtusega	Kokku
Kahju allahindlus seisuga 1.1.2025	*31*	*15 969*	*14*	*(24)*	*15 991*
Ülekandmine 1. etappi	*1*	*(1)*	–	–	–
Ülekandmine 2. etappi	*(1)*	*1*	–	–	–
Ülekandmine 3. etappi	–	*(1)*	*1*	–	–
Uued laenud	*2*	*13 483*	*4*	–	*13 488*
Kajastamise lõpetamine – tagasimaksed	*(0)*	*(1)*	*(0)*	–	*(2)*
Kajastamise lõpetamine – mahakandmised	–	–	*(3)*	–	*(3)*
Kahju allahindluse ümberhindamine	*(22)*	*907*	*(0)*	–	*885*
Muu	*2*	*2*	*8*	–	*11*
Kahju allahindlus seisuga 31.12.2025	**12**	**30 357**	**24**	**(24)**	**30 369**

2. etapi laenude täiendav väärtuse langusest tingitud kahju allahindlus on peamiselt seotud Ukraina rahastust ja Ukraina laenukoostöö mehhanismi alusel antava makromajandusliku finantsabi raames Ukrainale välja makstud uute laenudega (vt lisade punkt **2.4.1.1**) ja krediidiriski hinnangutes kohaldatavate riskiparameetrite ajakohastamisega.

2025. aastal andis EL Ukrainale erakorralistelt makromajandusliku finantsabi laenudelt, rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“ laenudelt ja Ukraina rahastu laenudelt kogunenud intressi jaoks 1,1 miljardi euro ulatuses intressitoetusi (2024. aastal 763 miljoni euro ulatuses). Amortiseeritud väärtus enne muudatust oli 37,7 miljardit eurot (2024. aastal 17,3 miljardit eurot). Seda lepingutingimuste muudatust kajastati tulemiaruandes muudatustest tuleneva kahjumina (vt lisade punkt **3.15**). Intressitoetus ei mõjutanud märkimisväärselt krediidiriski hinnangut ja laenud liigitati 31. detsembri 2025. aasta seisuga jätkuvalt 2. etappi.

Teavet ELi põhimõtete kohta laenude etappidesse jagamisel leiab lisade punktist **1.5.5**.

Antud laenud: eeldatava krediidikahju mõõtmine

EL kasutab eeldatava krediidikahju mõõtmiseks tõenäosusega kaalutud hinnangut. Mõõtmine hõlmab lepingupõhiste rahavoogude ja eeldatavate rahavoogude erinevuse hindamist.

Selle hindamise jaoks kasutab EL kolme krediidiriski parameetrit.

— Makseviivituse tõenäosus. See on protsent, mis väljendab tõenäosust, et vastaspoolel tekib makseviivitus järgmise 12 kuu jooksul või kohustuse ülejäänud tähtaja jooksul.

— Makseviivitusest tingitud kahjumäär. See on protsent, mis näitab raha eeldatavat puudujääki, kui arvesse on võetud sissenõutud summasid ja tagatisi.

— Makseviivituses olev riskipositsioon. See tähendab tagasimaksmata nõudeid (summat) makseviivituse ajal.

EL võtab riiginõuete puhul makseviivitusest tingitud kahjumäära hindamisel arvesse oma *de facto* eelisvõlausaldaja staatust.

Hinnangulised rahavood kogu finantsvara eeldatava eluea jooksul diskonteeritakse tegeliku intressimääraga.

EL võtab arvesse tulevikku suunatud mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigsete kulude ja jõupingutusteta kättesaadav, ning kohandab vajaduse korral mudeli parameetreid.

Raha ja raha ekvivalendid: krediidikvaliteet

(miljonites eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Krediidireiting		
Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga	*101 584*	*57 251*
Üle keskmise kvaliteediga	*821*	*4 161*
Alla keskmise kvaliteediga	*533*	*1 722*
Muud kui investeerimisjärgu võlakirjad	*104*	*28*
Bilansiline brutojääkmaksumus	**103 041**	**63 163**
Miinus kahju allahindlus	–	–
Bilansiline netojääkmaksumus	**103 041**	**63 163**

Rahavoogude juhtimine

Enamikku komisjoni rahalistest vahenditest hoitakse omavahendite kontodel, mille liikmesriigid on avanud oma omavahendite –peamiselt kogurahvatulul põhinevate, käibemaksupõhiste ja traditsiooniliste omavahendite – osamaksete maksmiseks. Neid kontosid hoitakse liikmesriikide riigikassades või keskpankades, millel on komisjoni jaoks väikseim krediidirisk (või vastaspoole risk).

Mis puudutab kommertspankades hoitavat komisjoni rahaliste vahendite osa, siis neile kontodele täiendavate vahendite kandmisel juhindutakse täppisajastamise põhimõttest ja seda haldab rahavoogude juhtimise süsteem automaatselt. Igal kommertspanga kontol hoitakse vaid teatavat rahavaru, tagades, et üleöö hoitav kogusumma jääb pidevalt asjaomase vastaspoole riskipositsioonide piiresse.

Kommertspankade valiku suhtes kohaldatakse erisuuniseid, et komisjoni vastaspoole riski veelgi vähendada. Need suunised hõlmavad järgmist.

— Kommertspangad valitakse välja pakkumusmenetluse abil ja nende pikaajaline krediidireiting peab olema vähemalt A– (S&P) või sellega samaväärne.

— Jälgitakse iga finantseerimisasutuse reitinguid ja määratakse kindlaks maksimaalne riskipositsioon, võttes arvesse finantssektori ettevõtja krediidivõimelisust ja kapitaliseeritust.

— Kolmandates riikides olevate delegatsioonide avansikontosid hoitakse kohalikes pankades, mis valitakse välja lihtsustatud pakkumismenetluse teel, ning reitingunõuded kehtestatakse sõltuvalt kohalikust olukorrast. Riskipositsiooni piiramiseks hoitakse avansikontode saldosid võimalikult madalal tasemel, neile kantakse regulaarselt täiendavaid vahendeid ja nende suhtes kohaldatavad ülemmäärad vaadatakse igal aastal läbi.

Likviidsuse tagamine ühtse rahastamisviisi alusel

Ühtse rahastamisviisi puhul hoitakse kontodel piisavas koguses raha, et teha kõik vajalikud eelseisvad väljamaksed ja säilitada kindlaksmääratud ohutusvaru, vältides samal ajal ülemääraseid saldosid. Raha paigutatakse pangakontole EKPs, rahaturu tähtajalistesse hoiustesse riikide keskpankades või riigile kuuluvates finantseerimisasutustes või investeeritakse likviidsete võlakirjadega tagatud pöördrepolepingutesse. Seega on likviidsuspuhvriga seonduv krediidirisk väga väike.

Nõuded: krediidikvaliteet

(miljonites eurodes)

	Tähtaeg ei ole saabunud	Tähtajaks tasumata	Tähtajaks tasumata	Tähtajaks tasumata	Tähtajaks tasumata	Kokku
		0–30 päeva	31–90 päeva	91 päeva kuni 1 aasta	> 1 aasta	
Bilansiline brutojääkmaksumus	2 063	18	22	52	179	*2 335*
Miinus kahju allahindlus	(5)	(3)	(9)	(24)	(115)	*(156)*
Bilansiline netojääkmaksumus seisuga 31.12.2025	**2 058**	**15**	**14**	**28**	**64**	**2 178**
Bilansiline brutojääkmaksumus	1 508	15	33	27	207	*1 789*
Miinus kahju allahindlus	(5)	(2)	(3)	(13)	(115)	*(138)*
Bilansiline netojääkmaksumus seisuga 31.12.2024	**1 502**	**13**	**30**	**14**	**92**	**1 652**

Tabelis esitatud summad ei hõlma ettemakstud kulusid ega õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantstagatiste lepingute nõuete poolt (vt lisade punkt 2.6.2), sest nende suhtes ei kehti väärtuse langust käsitlevad nõuded.

Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (võlaväärtpaberid): krediidikvaliteet

Ühine eraldisfond

Ühise eraldisfondi portfelli kaalutud keskmine krediidireiting on A (S&P või samaväärne).

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfell

Portfelli kaalutud keskmine krediidireiting on A (S&P või samaväärne).

Saadud finantstagatised

Finantstagatiste aktsepteerimise suhtes kohaldatavad riskijuhtimispõhimõtted tagavad komisjonile kõrge krediidikvaliteedi. Need põhimõtted hõlmavad järgmist.

— Määratakse kindlaks maksimaalne krediidiriski positsioon, tuginedes finantssektori ettevõtja krediidireitingule ja kapitali tasemele, nagu need on kajastatud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kohastes finantsaruannetes.

— Korrapäraselt kontrollitakse, kas kehtivad tagatised vastavad kõnealuste põhimõtete kohastele nõuetele.

Likvideeritav ESTÜ

Portfelli kaalutud keskmine krediidireiting on A– (S&P või samaväärne).

Finantsvarad õiglases väärtuses üle- või puudujäägina (tuletisinstrumendid): krediidikvaliteet

ELi tuletisinstrumentide varad on peamiselt seotud omakapitali investeeringute portfellide tagatistega. Krediidirisk piirdub vastaspoole riskiga. Omakapitaliga seotud tagatis tasaarveldatakse peamiselt EIP Grupiga, millel reiting on AAA, mis tähendab, et krediidirisk on väiksem.

31. detsembri 2025. aasta seisuga on kõigi realiseerimata valuutaforvardite ainus vastaspool Rahvusvaheliste Arvelduste Pank. Seetõttu ei ole vaja krediidikvaliteeti parandavaid kokkuleppeid, näiteks tagatiste või garantiide kohta.

Finantstagatiste lepingud: krediidikvaliteet

(miljonites eurodes)

	31.12.2025			31.12.2024		
	1. etapp	2. etapp	Kokku	1. etapp	2. etapp	Kokku
Pikaajaline krediidireiting						
Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga	*19*	*1*	*20*	*1*	*–*	*1*
Üle keskmise kvaliteediga	*69*	*12*	*81*	*5*	*–*	*5*
Alla keskmise kvaliteediga	*108*	*2*	*109*	*137*	*–*	*137*
Muud kui investeerimisjärgu võlakirjad	*39 396*	*25 813*	*65 209*	*34 912*	*25 746*	*60 658*
Kollektiivselt hallatavad / reitinguta	*10*	*45*	*55*	*10*	*47*	*56*
Kokku	**39 602**	**25 872**	**65 474**	**35 064**	**25 793**	**60 857**

Finantstagatiste lepingud: kahju allahindluse muutumine

(miljonites eurodes)

	1. etapp	2. etapp	Kokku
Kahju allahindlus seisuga 1.1.2025	*1 930*	*2 075*	*4 005*
Ülekandmine 2. etappi ([1])	*(48)*	*48*	*–*
Ülekandmine 1. etappi ([1])	*28*	*(28)*	*–*
Lisandumine	*377*	*1 257*	*1 634*
Tagatiste vabastamine	*(340)*	*(2)*	*(342)*
Ümberhindamine	*397*	*107*	*504*
Kahju allahindlus seisuga 31.12.2025	**2 345**	**3 456**	**5 800**
Finantstagatise kohustise bilansiline jääkmaksumus seisuga 31.12.2025	**4 061**	**3 668**	**7 729**

([1]) *Ülekandmisi 1. etapist / 2. etapist või 1. etappi / 2. etappi hinnatakse väärtuse languse allahindluse algsaldona, samal ajal kui etapi muutumisest tulenevad summa muutused (see tähendab hindamist 12 kuu või eluea eeldatava krediidikahjuna) moodustavad osa ümberhindamisest.*

2. etapi tagatiste kahju allahindluse suurenemine 2025. aastal oli peamiselt tingitud uutest tehingutest, mis allkirjastati Ukraina tagatise raames (vt lisade punkt **4.1.1**).

2. etapi tagatiste ülejäänud eeldatavast krediidikahjust, mis 31. detsembri 2025. aasta seisuga oli 3,5 miljardit eurot, on 1,7 miljardit eurot seotud välislaenude andmise volituse raames antud tagatistega (vt lisade punkt **4.1.1**). See hõlmab 0,9 miljardi euro suurust eluea eeldatavat krediidikahju seoses EIP riskipositsiooniga Ukrainas (3,4 miljardit eurot ELi tagatud tagasimaksmata EIP laene vastaspooltele Ukrainas).

Teave finantstagatiste lepingute etappidesse jagamise põhimõtete kohta on lisade punktis **1.5.12**.

Eelarvelised tagatised

EL on krediidiriskile avatud peamiselt nende toimingute kaudu, mida ta tagab. Kui aluseks olevate toimingutega seotud krediidikvaliteet langeb, suureneb makseviivituste tõenäosus ja võib ka suureneda ELi tagatiste sissenõudmine.

Selle riski jälgimisel ja juhtimisel tugineb komisjon krediidiriski mudelile, mille abil hinnatakse võimalikku kahju. Mudelis kasutatakse rakenduspartneritelt saadavat teavet, mida kombineeritakse eksperdihinnangutega ja millele tuginedes koostatakse riskihinnang, mis on vastavuses tehingu sisu ja asjaomase majandusliku olukorraga.

6.7. **LIKVIIDSUSRISK**

Finantskohustiste (mitte-tuletisinstrumendid) jaotumine lepingulise lõpptähtajani jäänud tähtaegade kaupa

(miljonites eurodes)

	Diskonteerimata lepingupõhised rahavood				Bilansiline jääkmaksumus
	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku	
Võetud laenud	*(98 561)*	*(240 053)*	*(578 604)*	*(917 217)*	*(731 224)*
Võlgnevused	*(65 037)*	*–*	*–*	*(65 037)*	*(65 037)*
Muu	*(180)*	*(608)*	*(1 157)*	*(1 944)*	*(1 773)*
Kokku seisuga 31.12.2025	**(163 777)**	**(240 661)**	**(579 760)**	**(984 199)**	**(798 034)**
Võetud laenud	*(61 589)*	*(201 152)*	*(468 669)*	*(731 410)*	*(594 028)*
Võlgnevused	*(55 414)*	*–*	*–*	*(55 414)*	*(55 414)*
Muu	*(168)*	*(560)*	*(850)*	*(1 578)*	*(1 398)*
Kokku seisuga 31.12.2024	**(117 171)**	**(201 711)**	**(469 519)**	**(788 401)**	**(650 839)**

Finantskohustiste (tuletisinstrumendid) jaotumine lepingulise lõpptähtajani jäänud tähtaegade kaupa

(miljonites eurodes)

	Diskonteerimata lepingupõhised rahavood				Bilansiline jääkmaksumus
	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku	
Tuletisinstrumendi maksepool	*(1 184)*	*(11)*	*–*	*(1 195)*	
Tuletisinstrumendi laekumispool	*1 138*	*7*	*–*	*1 145*	
Netorahavood seisuga 31.12.2025	**(46)**	**(4)**	**–**	**(50)**	**(48)**
Tuletisinstrumendi maksepool	*(1 779)*	*(7)*	*(4)*	*(1 790)*	
Tuletisinstrumendi laekumispool	*1 691*	*–*	*–*	*1 691*	
Netorahavood seisuga 31.12.2024	**(88)**	**(7)**	**(4)**	**(99)**	**(98)**

Sõlmitud finantstagatiste lepingute jaotumine tagatise realiseerimise varaseima võimaliku aja kaupa

(miljonites eurodes)

	Tagatise maksimaalne summa				Bilansiline jääk-maksumus
	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku	
Finantstagatiste lepingud seisuga 31.12.2025	*(63 617)*	*(1 637)*	*(13 966)*	*(79 220)*	*(7 729)*
Finantstagatiste lepingud seisuga 31.12.2024	*(64 115)*	*(2 211)*	*(10 271)*	*(76 597)*	*(6 379)*

Väljavõtmata laenu andmise kohustuse tähtajaanalüüs

(miljonites eurodes)

	Väljavõtmata laenu andmise kohustuse maksimaalne summa				Bilansiline jääkmaksumus
	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku	
Väljavõtmata laenu andmise kohustus seisuga 31.12.2025	*–*	*15*	*9*	*24*	*3*
Väljavõtmata laenu andmise kohustus seisuga 31.12.2024	*18 152*	*41*	*–*	*18 193*	*7 082*

Laenude võtmine

ELi esimene abinõu võetud laenude tagasimaksmise tagamisel on asjaomase finantsabi ja taasterahastu „NextGenerationEU“ raames antud seotud laenude tagasimaksete õigeaegne kogumine. Juhuks, kui laenuvõtjad oma kohustused täitmata jätavad või tekivad makseviivitused, on ette nähtud täiendavad kaitsemeetmed.

Komisjon kehtestas lühiajalise ajutise meetmena eelarvelise katte, mis tagab likviidsuse, et täita samade tingimuste põhimõtet järgivate finantsabiprogrammide raames võetud maksekohustused.

Kolmandatele riikidele antavate makromajandusliku finantsabi laenude (v.a rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“ ja Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi laenud), Euratomi, Lääne-Balkani rahastu ja Moldova rahastu laenude puhul on ühises eraldusfondis ette nähtud likviidsusreserv. Seda reservi võib kasutada asjaomaste võetud laenude tagasimaksmiseks.

Kui kasutatavatest varadest tegelike kahjude katmiseks ei piisa, võtab komisjon kasutusele meetmed lisavahendite pakkumiseks (näiteks komisjoni kassa likviidsete vahendite ajutine kasutamine, ELi eelarvest ajutiste ülekannete ja/või lisakulutuste tegemine).

Ukrainale erakorralise makromajandusliku finantsabi programmi raames antud laenud on kaetud asjaomase osaga ühises eraldisfondis ja ka liikmesriikide täiendavate tagatistega (vt lisade punkt **6.6**).

Ühtse rahastamisviisi alusel välja makstud ja võetud laenude puhul võib komisjon kasutada ELi võlgade teenindamiseks ka aktiivset likviidsuse juhtimist ja võtta lühiajalisi laene. Ühtse rahastamisviisi raames tuleb likviidsusriski juhtimiseks rakendada likviidsuse juhtimise menetlusi ja sihtotstarbelisi vahendeid, mis võimaldavad igapäevast jälgimist ja likviidsusjuhtimist.

Samuti võib komisjon ELi võlgade teenindamiseks nõuda liikmesriikidelt vahendeid omavahendite ülemmäära piires. Omavahendeid käsitleva otsusega on iga-aastaste maksete assigneeringute katmiseks kasutatavate omavahendite ülemmääraks kehtestatud 1,40 % liikmesriikide kogurahvatulust, mida on ainult taasterahastu „NextGenerationEU“ jaoks ajutiselt täiendavalt suurendatud 0,6 protsendipunkti võrra. 2025. aasta eelarve sisaldas kulude katmiseks omavahendeid kogusummas, mis moodustab ELi kogurahvatulust 0,83 %. See tähendab, et 31. detsembri 2025. aasta seisuga jäi eelarve kohustiste täitmiseks 1,17 % varu.

Liikmesriikidele TERA alusel antud laenud põhinevad liikmesriikide vabatahtlikel tagatistel, mis moodustavad asjaomase finantsabi jaoks kättesaadavast ülemmäärast 25 %. Enne nende tagatiste sissenõudmist peaks komisjon hindama, kuivõrd saaks kasutada maksete assigneeringute suhtes kohaldatava omavahendite ülemmäära piiresse jäävat varu.

31. detsembri 2024. aasta seisuga on väljavõtmata laenu andmise kohustuse summa peamiselt seotud Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames antava makromajandusliku finantsabi laenuga summas 18,1 miljardit eurot (vt lisade punkt **2.4.1.1**). See laen maksti 2025. aastal täies ulatuses välja.

Rahavoogude juhtimine

ELi eelarvepõhimõtetega tagatakse, et asjaomase eelarveaasta jaoks ettenähtud raha koguvarud on alati piisavad kõigi maksete tegemiseks.

Liikmesriikide osamaksude kogusumma koos mitmesuguste tuludega on seega võrdne eelarveaasta maksete assigneeringute summaga. Liikmesriikide osamaksud laekuvad aga 12 igakuise maksena, mis on jaotatud kogu aasta peale ja põhinevad vastuvõetud eelarvel, samal ajal kui maksete puhul esineb teatav hooajalisus.

Liikmesriikide osamaksud, mis on seotud paranduseelarvetega, mis kiidetakse heaks asjaomasel kuul (N), saavad kasutatavaks alles kuu N+1 või kuu N+2 esimesel tööpäeval, kuid nendega seotud maksete assigneeringuid saab kasutada kohe.

Selleks et kättesaadavad rahavarud oleksid alati piisavad mis tahes asjaomase kuu jooksul tehtavate maksete katmiseks, on kehtestatud regulaarsed rahavoogude prognoosimise menetlused. Vajaduse korral saab liikmesriikidelt ettemaksena nõuda omavahendite või täiendavate vahendite tasumist teatavates piirides ja teatavatel tingimustel, mis on ette nähtud määruses (EL, Euratom) nr 609/2014.

Lisaks nendele menetlustele tagavad komisjoni igapäevaste rahavoogude juhtimise toimingute puhul kasutatavad automatiseeritud likviidsusjuhtimisvahendid, et igal komisjoni pangakontol on piisavalt likviidseid vahendeid.

Trahvid

Lühiajaliste kohustuste täitmiseks piisava likviidsuse ja vahendite kättesaadavuse tagamiseks hallatakse BUFI fondi. Asjaomane portfell koosneb peamiselt kõrge likviidsusega väärtpaberitest, mida saab raha väljamaksete katteks hõlpsasti müüa. Raha, raha ekvivalentide ja alla üheaastase lõpptähtajaga väärtpaberite osakaal on ligikaudu 41 %.

Eelarvelised tagatised

ELi finantstagatiste tähtaegade analüüsi puhul on lähtutud mõistlikkuse põhimõttest, mille kohaselt tagatise maksimaalne summa eraldatakse varaseimale perioodile, mil tagatise saab sisse nõuda. Tõenäosus, et ELilt kogu summa esimesel perioodil sisse nõutakse, on aga väga väike, ja eeldatav kahju on sageli väiksem kui tagatise ülemmäära summa. Seega tuleb likviidsusriski puhul võtta arvesse ka tagatisega seotud kohustiste bilansilist väärtust.

Riskijuhtimisraamistiku põhieesmärk on tagada, et ELi eelarvest on võimalik täita liidu kohustused, häirimata seejuures eelarve tavapärast täitmist. Selle raames maandatakse ka eelarveliste tagatistega seotud likviidsusriski ehk riski, et rahalised vahendid ei ole piisavad maksekohustuste õigeaegseks täitmiseks.

Selle riski maandamiseks on iga eelarveline tagatis kaetud piisavate eraldistega ühises eraldisfondis, et tagada sissenõutavate tagatiste õigeaegne väljamaksmine. EL jälgib korrapäraselt iga eelarveliste tagatiste programmi eraldiste määra ja esitab igal aastal aruande selle kohta, kas kindlaksmääratud tasemel kindlusega võib väita, et need summad on piisavad riski katmiseks järgmise viie aasta jooksul.

Lisaks on EL kehtestanud selleks, et tagada vastavalt vajadusele piisavate likviidsete vahendite kättesaadavus, täiendavad kaitsemenetlused, sealhulgas ajutised ülekanded ühise eraldisfondi osade vahel ja keskkassa likviidsete vahendite kasutamine.

Ühine eraldisfond

Lühiajaliste kohustuste täitmiseks piisava likviidsuse ja vahendite kättesaadavuse tagamiseks hallatakse ühist eraldisfondi. Asjaomane portfell koosneb likviidsetest varadest, mille saab raha väljamaksete katteks hõlpsasti ära müüa. Ligikaudu 10 % portfellist moodustavad raha, raha ekvivalendid ja alla üheaastase lõpptähtajaga väärtpaberid.

Tuletislepingutega arveldamine on kajastatud brutona ja põhineb nende lepingulisel lõpptähtajal. Vajaduse korral täidetakse kohustusi USA dollarites nomineeritud varade müügi või vahetustehingu kaudu, millega võib kaasneda valuutakursi erinevustest tulenev raha väljavool.

7. SEOTUD OSAPOOLI KÄSITLEVAD ANDMED

7.1. SEOTUD OSAPOOLED

ELi seotud osapooled on ELi konsolideeritud üksused, sidusettevõtted ja nende üksuste juhtivtöötajad. Kõnealuste üksuste vahelised tehingud on osa ELi tavapärasest toimimisest ning seetõttu ei ole ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt nende tehingute puhul vaja kohaldada spetsiaalseid avalikustamisnõudeid.

7.2. JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

Kõrgematel juhtivatel ametikohtadel töötavaid ELi ametnikke käsitleva teabe esitamise eesmärgil on seotud osapooled jaotatud käesolevas aruandes viide kategooriasse:

kategooria 1: Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni president ja Euroopa Kohtu president;

kategooria 2: komisjoni asepresident ja ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni teised asepresidendid;

kategooria 3: nõukogu peasekretär, komisjoni liikmed, Euroopa Liidu Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid, Üldkohtu president ja liikmed, ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor;

kategooria 4: Euroopa Kontrollikoja president ja liikmed;

kategooria 5: institutsioonide ja ametite kõrgeima astme avalikud teenistujad.

Allpool on esitatud kokkuvõte nende rahalistest õigustest. Täiendavat teavet saab ka Europa veebisaidil avaldatud personalieeskirjadest, mis on ametlik ELi ametnike õigusi ja kohustusi kirjeldav dokument. Juhtivtöötajad ei ole saanud ELilt ühtegi soodustingimustel laenu.

JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

EUR

Rahaline õigus (töötaja kohta)	Kategooria 1	Kategooria 2	Kategooria 3	Kategooria 4	Kategooria 5
Põhipalk (kuupalk)	*35 860,91*	*32 482,71 – 33 782,02*	*25 986,17 – 29 234,44*	*28 065,06 – 29 884,10*	*16 523,41 – 25 986,17*
Eluasemetoetus / kodumaalt eemalviibimise toetus	*15 %*	*15 %*	*15 %*	*15 %*	*0–4 % –16 %*
Peretoetused:					
Majapidamistoetus (% palgast)	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*
Ülalpeetava lapse toetus	*527,06*	*527,06*	*527,06*	*527,06*	*527,06*
Eelkooliealise lapse toetus	*128,76*	*128,76*	*128,76*	*128,76*	*128,76*
Õppetoetus	*357,63*	*357,63*	*357,63*	*357,63*	*357,63*
Töökohavälise koolituse toetus	*715,26*	*715,26*	*715,26*	*715,26*	*715,26*
Kohtu eesistuja toetus	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*1 111,04*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*
Esindustasud	*1 943,34*	*1 248,97*	*832,83*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*
Iga-aastased sõidukulud	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*Hüvitatud*
Ülekanded liikmesriikidesse:					
Õppetoetus ([1])	*jah*	*jah*	*jah*	*jah*	*jah*
% palgast ([1])	*5 %*	*5 %*	*5 %*	*5 %*	*5 %*
% palgast ilma paranduskoefitsiendita	*kuni 25 %*	*kuni 25 %*	*kuni 25 %*	*kuni 25 %*	*kuni 25 %*
Esinduskulud	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*

EUR

Rahaline õigus (töötaja kohta)	Kategooria 1	Kategooria 2	Kategooria 3	Kategooria 4	Kategooria 5
Ametisse asumine:					
Sisseseadmiskulud	*71 721,82*	*64 965,42 – 67 564,04*	*51 972,34 – 58 468,88*	*56 130,12 – 59 768,20*	*Hüvitatud*
Perekonna sõidukulud	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*
Kolimiskulud	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*
Ametist lahkumine:					
Ümberasumiskulud	*35 860,91*	*32 482,71 – 33 782,02*	*25 986,17 – 29 234,44*	*28 065,06 – 29 884,10*	*Hüvitatud*
Perekonna sõidukulud	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*
Kolimiskulud	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*	*Hüvitatud*
Üleminekutoetus (% palgast) ([2])	*40 % –65 %*	*40 % –65 %*	*40 % –65 %*	*40 % –65 %*	*ei kohaldata*
Ravikindlustus	*Kaetud*	*Kaetud*	*Kaetud*	*Kaetud*	*Kaetud*
Pension (% palgast, maksueelne)	*kuni 70 %*	*kuni 70 %*	*kuni 70 %*	*kuni 70 %*	*kuni 70 %*
Mahaarvamised:					
Ühenduse maks	*8 % –45 %*	*8 % –45 %*	*8 % –45 %*	*8 % –45 %*	*8 % –45 %*
Ravikindlustus (% palgast)	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*
Palkadele rakendatav erimaks	*7 %*	*7 %*	*7 %*	*7 %*	*6–7 %*
Pensioni mahaarvamine	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*ei kohaldata*	*13,10 %*
Inimeste arv aastalõpu seisuga	***3***	***8***	***93***	***27***	***116***

([1]) *Kohaldatud on paranduskoefitsienti.*
([2]) *Makstakse lahkumisele järgneva kolme aasta jooksul.*

8. **BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED**

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande allakirjutamise kuupäeva seisuga ei olnud komisjoni peaarvepidaja teadlik ega olnud talle teada antud ühestki olulisest sündmusest, mille avaldamine oleks käesoleva punkti all nõutav. Raamatupidamisaruanne ja selle lisad on koostatud kõige hiljutisema kättesaadava teabe alusel ja see kajastub esitatud teabes.

9. **KONSOLIDEERIMISE ULATUS**

A. **KONTROLLITAVAD ÜKSUSED (54)**

1. **Institutsioonid ja nõuandeorganid (11)**

Euroopa Liidu Nõukogu	*Euroopa Andmekaitseinspektor*
Euroopa Liidu Kohus	*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee*
Euroopa Komisjon	*Euroopa välisteenistus*
Euroopa Regioonide Komitee	*Euroopa Ombudsman*
Euroopa Ülemkogu	*Euroopa Parlament*
Euroopa Kontrollikoda	

2. **ELi ametid ja muud organid (41)**

2.1 ***Rakendusametid (6)***

Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet (CINEA)	*Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet (Eismea)*
Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA)	*Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (ERCEA)*
Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet (HADEA)	*Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet (REA)*

2.2 ***Detsentraliseeritud asutused ja muud organid (35)***

Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ameti tugiamet (BERECi Büroo)	*Euroopa Prokuratuur (EPPO)*
Ühenduse Sordiamet (CVPO)	*Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA)*
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA)	*Euroopa Koolitusfond (ETF)*
Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA)	*Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA)*
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex)	*Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (Eurojust)*
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC)	*Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA)*
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (Cedefop)	*Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA)*
Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)	*Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol)*
Euroopa Keskkonnaamet (EEA)	*Euroopa Liidu Õiguskaitsekolituse Amet (CEPOL)*
Euroopa Kalanduskontrolli Amet (EFCA)	*Euroopa Liidu Raudteeamet (ERA)*
Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)	*Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (ACER)*

Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus (Eurofound)	*Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA)*
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)	*Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet (EUSPA)*
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA)	*Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (EASA)*
ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõte (ühisettevõte Fusion for Energy)	*Euroopa Liidu Uimastiamet (EUDA)*
Euroopa Tööjõuamet (ELA)	*Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO)*
Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA)	*Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus (CdT)*
Euroopa Ravimiamet (EMA)	

3. **Muud kontrollitavad üksused (2)**

Likvideeritav Euroopa Söe- ja Teraseühendus (likvideeritav ESTÜ)	*Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT)*

B. **SIDUSETTEVÕTTED (1)**

Euroopa Investeerimisfond (EIF)	

VÄIKSEMAD ÜKSUSED

Allpool loetletud üksusi ei ole ELi 2025. aasta raamatupidamise konsolideeritud aastaaruandes kapitaliosaluse meetodil konsolideeritud nende ebaolulisuse tõttu.

VÄIKSEMAD ÜKSUSED (11)

Kiipide Ühisettevõte (Chips JU)

Bioressursipõhise Ringmajandusega Euroopa Ühisettevõte (CBE JU)

Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõte (CAJU)

Saastevaba Vesiniku Ühisettevõte (Clean H2 JU)

Euroopa Raudtee Ühisettevõte

Küberturvalisuse valdkonna tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute Euroopa pädevuskeskus (ECCC)

Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte (EuroHPC JU)

Ülemaailmse tervisealgatuse EDCTP3 ühisettevõte (GH EDCTP3 JU)

Innovatiivse Tervishoiu Algatuse Ühisettevõte (IHI JU)

Euroopa Lennuliikluse Uue Põlvkonna Juhtimissüsteemi (SESAR) Arendav Kolmas Ühisettevõte (SESAR 3 JU)

Nutivõrkude ja -teenuste ühisettevõte (SNS JU)

Eelnimetatud üksuste majandusaasta aruanded on avaldatud nende vastavatel veebisaitidel.

EELARVE TÄITMISE ARUANDED JA NENDE LISAD ([56])

SISUKORD

		Lk
1.	ELi EELARVE TÄITMISE TULEMUS	143
2.	EELARVE- JA TEGELIKE SUMMADE VÕRDLUSE ARUANNE	144
3.	EELARVE TÄITMISE ARUANNETE LISAD	145
	3.1. ELi EELARVERAAMISTIK	145
	3.2. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021–2027	145
	3.3. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE ÜKSIKASJAD (PROGRAMMID)	148
	3.4. Taasterahastu „NextGenerationEU“	149
	3.5. AASTAEELARVE	149
	3.6. TULUD	150
	3.7. EELARVE TÄITMISE TULEMUSE ARVUTAMINE	152
	3.8. EELARVEAASTA TULEMI JA EELARVE TÄITMISE TULEMUSE VÕRDLUS	152
4.	ELi 2025. AASTA EELARVE TÄITMINE	154
5.	ELi EELARVE TULUDE LAEKUMINE	155
	5.1. KOONDARUANNE ELi EELARVE TULUDE LAEKUMISE KOHTA	155
6.	ELi EELARVEST KANTUD KULUD	156
	6.1. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED	156
	6.2. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	158
	6.3. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	159
	6.4. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED	160
	6.5. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES	160
	6.6. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED	161
	6.7. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	172
	6.8. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	190
	6.9. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED	203
	6.10. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES	210
7.	EELARVE TÄITMINE INSTITUTSIOONIDE LÕIKES	216
	7.1. EELARVE TULUDE LAEKUMINE	216
	7.2. KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	217
	7.3. MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	219
8.	AMETITE EELARVETE TÄITMINE	220
	8.1. EELARVE TULUD	220
	8.2. KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE AMETITE LÕIKES	221

([56]) Juhime tähelepanu sellele, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnes järgnevas tabelis esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa erineda tabelis esitatud kogusummast.

1. **ELi EELARVE TÄITMISE TULEMUS**

(miljonites eurodes)

Lisade punkt		2025	2024
a	Eelarveaasta tulud	224 398	250 609
b	Aruandeaasta assigneeringute alusel tehtud maksed	(212 797)	(244 309)
c	Eelarveaastasse N+1 üle kantud maksete assigneeringud	(6 087)	(3 848)
d	Eelarveaastast N–1 ülekantud kasutamata assigneeringute tühistamine	273	334
e	*Sihtotstarbelise tulu muutused (B)–(A)*	(3 579)	(1 486)
	Kasutamata assigneeringud aruandeaasta lõpus (A)	28 271	24 692
	Kasutamata assigneeringud eelmise aasta lõpus (B)	24 692	23 206
f	*Aastased vahetuskursi erinevused*	(130)	44
	Eelarve täitmise tulemus	**2 078**	**1 345**

ELi eelarve täitmise tulemus tagastatakse liikmesriikidele nende järgneval aastal tasumisele kuuluvate summade vähendamise kaudu. See arvutatakse vastavalt nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 ([57]) (millega kehtestatakse omavahendite süsteemi rakendusmeetmed) artikli 1 lõikele 1. Lisateavet on esitatud punktis **3.7** „Eelarve täitmise tulemuse arvutamine“.

a. Eelarveaasta tulud on esitatud tabeli 5.1 „Koondaruanne ELi eelarve tulude laekumise kohta“ veerus 8 „Tulud kokku“.

b. Aruandeaasta assigneeringute alusel tehtud maksed on esitatud tabeli 6.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – Maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 2 „Vastuvõetud eelarvest tehtud maksed“ ja veerus 4 „Sihtotstarbelisest tulust tehtud maksed“.

c. Eelarveaastasse N+1 üle kantud maksete assigneeringud on esitatud tabeli 6.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 7 „Automaatsed ülekandmised“ ja veerus 8 „Otsuse alusel ülekandmised“ kokku.

d. Eelarveaastast N–1 ülekantud kasutamata maksete assigneeringute tühistamisel võetakse arvesse ülekantud maksete assigneeringute summat (automaatselt ja otsuse alusel) eelmise aasta lõpus ja aruandeaasta „Ülekandmistest tehtud makseid“, nagu need on tabeli 6.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 3.

e. Sihtotstarbelise tulu koguassigneeringute arengus aasta lõpu seisuga on arvutatud sihtotstarbelise tulu assigneeringute eelmise aasta lõpu (pluss) ja aruandeaasta lõpu summa (nagu see on tabeli 6.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 8 – miinus) erinevus, et saada sihtotstarbelise tulu netomuutus aruandeaastal.

f. Valuutakursi erinevused hõlmavad nii realiseerunud kui ka realiseerumata valuutakursi erinevusi.

([57]) Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 608/2014, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed (ELT L 168, 7.6.2014, lk 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/608/oj).

2. EELARVE- JA TEGELIKE SUMMADE VÕRDLUSE ARUANNE

Eelarve tulud

(miljonites eurodes)

Jaotis		Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Kindlaksmääratud nõuded	Tulud
1	Omavahendid	151 161	154 322	155 448	155 418
2	Ülejäägid, saldod ja kohandused	–	1 345	1 362	1 362
3	*Haldustulu*	*2 425*	*2 425*	*3 272*	*3 226*
4	*Finantstulu, viivised ja trahvid*	*183*	*1 659*	*18 874*	*2 618*
5	*Eelarvelised tagatised ja laenutehingud*	–	–	*40 815*	*40 766*
6	*Liidu poliitikaga seotud tulu, sisse- ja tagasimaksed*	*1 440*	*1 412*	*24 016*	*21 008*
	Kokku	**155 209**	**161 163**	**243 787**	**224 398**
	millest taasterahastu „NextGenerationEU“	–	–	*40 219*	*40 213*

Eelarvekulud: kulukohustused mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide lõikes

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	21 480	21 539	30 466	27 095
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	77 980	77 979	80 804	78 884
3	*Loodusvarad ja keskkond*	*56 731*	*56 700*	*58 961*	*57 658*
4	*Ränne ja piirihaldus*	*4 791*	*4 645*	*5 338*	*4 738*
5	Julgeolek ja kaitse	2 633	2 633	2 742	2 666
6	*Naabrus ja maailm*	*16 308*	*16 892*	*20 828*	*19 645*
7	Euroopa avalik haldus	12 845	12 766	15 115	13 955
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	4 320	4 320	11 767	6 409
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 349	1 766	2 085	1 065
	Kokku	**199 438**	**199 239**	**228 104**	**212 116**
	millest taasterahastu „NextGenerationEU“	–	–	*232*	*39*

Eelarvekulud: maksed mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide lõikes

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	20 461	20 255	34 035	24 483
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	44 445	47 141	96 601	92 306
3	*Loodusvarad ja keskkond*	*52 092*	*56 039*	*61 329*	*59 589*
4	*Ränne ja piirihaldus*	*3 204*	*3 564*	*4 386*	*3 819*
5	Julgeolek ja kaitse	2 143	1 839	1 947	1 872
6	*Naabrus ja maailm*	*14 426*	*15 010*	*18 469*	*17 170*
7	Euroopa avalik haldus	12 845	12 766	16 133	13 767
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	3 274	2 805	15 994	2 319
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 320	1 744	2 063	1 048
	Kokku	**155 209**	**161 163**	**250 956**	**216 373**
	millest taasterahastu „NextGenerationEU“	–	–	*43 760*	*41 739*

3. EELARVE TÄITMISE ARUANNETE LISAD

3.1. ELi EELARVERAAMISTIK

Eelarve raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt finantsmäärusele. Üldeelarve on vahend, millega igal aastal tagatakse ja kinnitatakse liidu tulud ja kulud ülemmäärade piires ja muude sätete kohaselt, mis on ette nähtud mitmeaastase finantsraamistikuga ja kooskõlas seadusandlike aktidega, mis reguleerivad selle raamistiku mitmeaastaseid programme.

3.2. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021–2027

(miljonit eurot jooksevhindades)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	20 919	21 878	21 727	21 598	21 596	22 210	20 991	150 919
2. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	6 364	67 806	70 137	73 289	75 697	67 523	70 128	430 944
2a. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	1 769	61 345	62 939	64 683	66 361	56 593	58 484	372 174

(miljonit eurot jooksevhindades)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
2b. Vastupidavus ja väärtused	4 595	6 461	7 198	8 606	9 336	10 930	11 644	58 770
3. Loodusvarad ja keskkond	56 841	56 965	57 295	57 449	57 336	57 100	57 316	400 302
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	40 368	40 639	40 693	40 603	40 529	40 542	40 496	283 870
4. Ränne ja piirihaldus	1 791	3 360	3 814	4 020	4 871	5 103	5 619	28 578
5. Julgeolek ja kaitse	1 696	1 896	1 946	2 380	2 617	2 810	3 080	16 425
6. Naabrus ja maailm	16 247	16 802	16 329	16 331	16 303	15 614	16 071	113 697
7. Euroopa avalik haldus	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
millest: institutsioonide halduskulud	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD KOKKU	**114 493**	**179 765**	**182 667**	**186 840**	**190 544**	**182 866**	**186 164**	**1 223 339**
MAKSETE ASSIGNEERINGUD KOKKU	**163 496**	**166 534**	**162 053**	**142 601**	**175 378**	**201 170**	**195 246**	**1 206 478**
protsendina kogurahvatulust	1,18 %	1,12 %	0,99 %	0,81 %	0,95 %	1,04 %	0,98 %	1,01 %

Määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027, võeti vastu 17. detsembril 2020. Eelmises tabelis on näidatud mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärad jooksevhindades, nagu need võeti vastu 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku tehnilises kohanduses (2026. aastaks), ([58]) vastavalt mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 4 lõikes 2 kehtestatud kindlaksmääratud 2 % suurusele aastadeflaatorile. Nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027, jagunevad summad kulukohustuste assigneeringute puhul rubriikide vahel ning maksete assigneeringute puhul kohaldatakse ülemmäärasid ainult kogusumma tasandil. 2025 oli viies mitmeaastase finantsraamistikuga 2021–2027 hõlmatud eelarveaasta.

([58]) Mitmeaastase finantsraamistiku tehniline kohandus 2026. aastaks kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) 2021/365 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artikliga 4 (COM(2025) 800 final, 4.6.2025).

Pärast Euroopa Ülemkoguga 1. veebruaril 2024 ja Euroopa Parlamendiga 6. veebruaril 2024 saavutatud poliitilist kokkulepet 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise kohta võeti 29. veebruaril 2024 vastu läbivaadatud mitmeaastase finantsraamistiku määrus ([59]). Läbivaatamisega suurendati ELi 2024.–2027. aasta eelarvet 64,6 miljardi euro võrra, millest 33 miljardit eurot on seotud laenudega mitmes prioriteetses valdkonnas, sealhulgas Ukraina toetamine, Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi (STEP) loomine, mehhanismi loomine taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamisega seotud kõrgematest intressimääradest tulenevate lisakulude katmiseks, rände haldamise ja rahvusvaheliste partnerluste täiendav rahastamine ning mõningate erivahendite tugevdamine. Solidaarsus- ja hädaabireserv on alates 1. jaanuarist 2024 jagatud kaheks eraldi vahendiks (Euroopa solidaarsusreserv ja hädaabireserv). Selleks et võtta arvesse läbivaatamise mõju 2024. aasta eelarvele, võeti vastu paranduseelarve nr 1/2024 ([60]).

2025. aasta kulukohustuste assigneeringute üldine ülemmäär oli 190 544 miljonit eurot ja vastav maksete assigneeringute ülemmäär oli 175 378 miljonit eurot.

ELi toimimise lepingu artikli 312 lõike 3 kohaselt määratakse mitmeaastase finantsraamistikuga kindlaks kulukohustuste assigneeringute iga-aastased piirmäärad iga kululiigi kohta (rubriigid) ning maksete assigneeringute iga-aastane piirmäär. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid vastavad liidu peamistele tegevusvaldkondadele. Selgitused mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 eri rubriikide kohta on esitatud allpool.

Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 vahendid moodustavad kokku 1 223 miljardit eurot (2018. aasta hindades 1 083 miljardit eurot), mis hõlmavad Euroopa Arengufondi (EAF). Lisaks on taasterahastust „NextGenerationEU“ ette nähtud veel 806,9 miljardi euro (2018. aasta hindades 750 miljardi euro) ulatuses täiendavaid kulukohustusi kuni 2023. aastani ja makseid kuni 2026. aastani. See esialgne summa korrigeeriti 698,3 miljardiks euroks, sest liikmesriigid ei taotlenud täielikult kogu saadaolevat laenutoetust.

Iga-aastase eelarvemenetluse jaoks on eelarve liigendust teemavaldkondade kaupa täiendavalt struktureeritud, mis annab suurema selguse selle kohta, kuidas üksikud kuluprogrammid liidu poliitikaeesmärke toetavad.

Rubriik 1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond

See rubriik hõlmab olulisi ELi programme, millega toetatakse teadusuuringute ja innovatsiooni, digipöörde, strateegilise taristu, ühtse turu tugevdamise ja strateegiliste kosmoseprojektide valdkondi. Selle rubriigi alla kuuluvad programmid hõlmavad programmi „Euroopa horisont“, InvestEU fondi, Euroopa ühendamise rahastut, ühtse turu programmi ja Euroopa kosmoseprogrammi.

Taasterahastust „NextGenerationEU“ (sihtotstarbeline välistulu) toetatakse selle rubriigi raames programmi „Euroopa horisont“ ja InvestEU fondi.

Rubriik 2. Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad

See rubriik on jagatud kaheks alamrubriigiks: majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus (2a) ning vastupidavus ja väärtused (2b).

Selle rubriigi raames tehtavate kulutuste eesmärk on tugevdada ELi liikmesriikide vastupidavust ja ühtekuuluvust. Rahalised vahendid aitavad vähendada ebavõrdsusi ELi piirkondades ja nende vahel ning liikmesriikides ja nende vahel ning soodustada kestlikku territoriaalset arengut (Euroopa Regionaalarengu Fond, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Sotsiaalfond+). Samuti toetatakse sellega liidu solidaarsust ja koostööd katastroofideks valmisoleku ja neile reageerimise valdkonnas (liidu elanikkonnakaitse mehhanism ja rescEU). Lisaks püütakse selle rubriigi programmidega suurendada ELi vastupidavust praegustele ja tulevastele probleemidele, investeerides rohe- ja digipöördesse, noortesse (Erasmus), tervisesse (programm „EL tervise heaks“) ning meetmetesse, millega kaitstakse ELi väärtusi (õiguse, õiguste ja väärtuste fond) ja edendatakse kultuurilist mitmekesisust (programm „Loov Euroopa“).

See rubriik hõlmab taaste- ja vastupidavusrahastut, mille kasutada on valdav osa taasterahastust „NextGenerationEU“ ajavahemikul 2021–2023 antavatest rahalistest vahenditest. Muud programmid, mida taasterahastust „NextGenerationEU“ (sihtotstarbeline välistulu) selle rubriigi raames toetatakse, on REACT-EU ja liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU). Üksikasjalikum ülevaade taaste- ja vastupidavusrahastu tegevusest on esitatud eelarveaasta tähtsamaid finantssündmusi käsitleva jao punktides **3** ja **4** taasterahastu „NextGenerationEU“ kohta.

([59]) Viimati muudetud nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrusega (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

([60]) PE nr 1/2024, ELT L, 2024/1430, 5.6.2024.

Rubriik 3. Loodusvarad ja keskkond

Selle rubriigi raames tehtavate kulutustega investeeritakse kestlikku põllumajandusse (ühine põllumajanduspoliitika) ning kalandus- ja merenduspoliitikasse (Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond), samuti keskkonnakaitse- ja kliimameetmete programmidesse (programm LIFE, õiglase ülemineku fond).

Taasterahastust „NextGenerationEU“ (sihtotstarbeline välistulu) toetatakse selle rubriigi raames maaelu arengu programme ja õiglase ülemineku fondi.

Rubriik 4. Ränne ja piirihaldus

Selle rubriigi raames rahastatavate programmide (Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, Integreeritud Piirihalduse Fond) ja detsentraliseeritud asutuste (näiteks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) ning Euroopa Liidu Varjupaigaamet) eesmärk on tulla toime rände ja ELi välispiiri haldamisega seotud probleemidega ning kaitsta varjupaigasüsteemi ELis.

Rubriik 5. Julgeolek ja kaitse

See rubriik kajastab suuremat vajadust liidu tasandi koostöö järele, et tulla toime julgeolekuohtudega ja suurendada liidu strateegilist autonoomiat. Siia kuuluvad programmid, mille eesmärk on parandada Euroopa kodanike julgeolekut ja turvalisust (Sisejulgeolekufond), tugevdada Euroopa kaitsevõimet (Euroopa Kaitsefond) ning pakkuda liidusisestele ja -välistele julgeolekuprobleemidele reageerimiseks vajalikke vahendeid.

Rubriik 6. Naabrus ja maailm

Selle rubriigi alla kuuluvate programmidega tugevdatakse ELi sotsiaal-majanduslikku mõju tema naabruses, arenguriikides ja ülejäänud maailmas. Uude naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti „Globaalne Euroopa“ on ühendatud mitu varasemat ELi välistegevuse rahastamisvahendit, muu hulgas Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidega tehtava koostöö valdkonnas, mida varem rahastati Euroopa Arengufondist. Samuti hõlmab see rubriik abi riikidele, kes valmistuvad ELiga ühinema (ühinemiseelne abi), ja liidu humanitaarabiprogrammi.

Rubriik 7. Euroopa avalik haldus

See rubriik hõlmab kõigi institutsioonide halduskulusid, pensione ja Euroopa koole.

Rubriik S. Erivahendid

ELi eelarves sisalduvad paindlikkusmehhanismid võimaldavad ELil võtta kasutusele vajalikud vahendid reageerimiseks ettenägematutele sündmustele, nagu kriisid, looduskatastroofid ja hädaolukorrad. Nende mehhanismide kohaldamisala, eraldised ja kasutamise üksikasjad on sätestatud mitmeaastase finantsraamistiku määruses ja institutsioonidevahelises kokkuleppes. Need tagavad eelarvevahendite vastavuse muutuvatele prioriteetidele, nii et iga euro kulutatakse seal, kus seda enim vaja on.

Iga-aastases eelarve liigenduses ja eelarve täitmisel on need esitatud erivahenditena (rubriik S), sest nii kulukohustuste kui ka maksete assigneeringute puhul võib need kasutusele võtta väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku kulude ülemmäärasid.

3.3. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE ÜKSIKASJAD (PROGRAMMID)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid jagunevad detailsemateks rubriikideks, mis vastavad peamistele rahastamisprogrammidele (nt Horisont 2020, Erasmus+ jne). Eelarve täitmise õiguslikud alused on võetud vastu sellel programmide tasandil. Programmid on tavapärane rakendamis- ja tulemusaruandluseks kasutatav struktuur. Tabelid programmide kaupa on esitatud eelarve täitmise aruannetes (vt tabelid **6.6–6.10** allpool).

3.4. TAASTERAHASTU „NEXTGENERATIONEU“

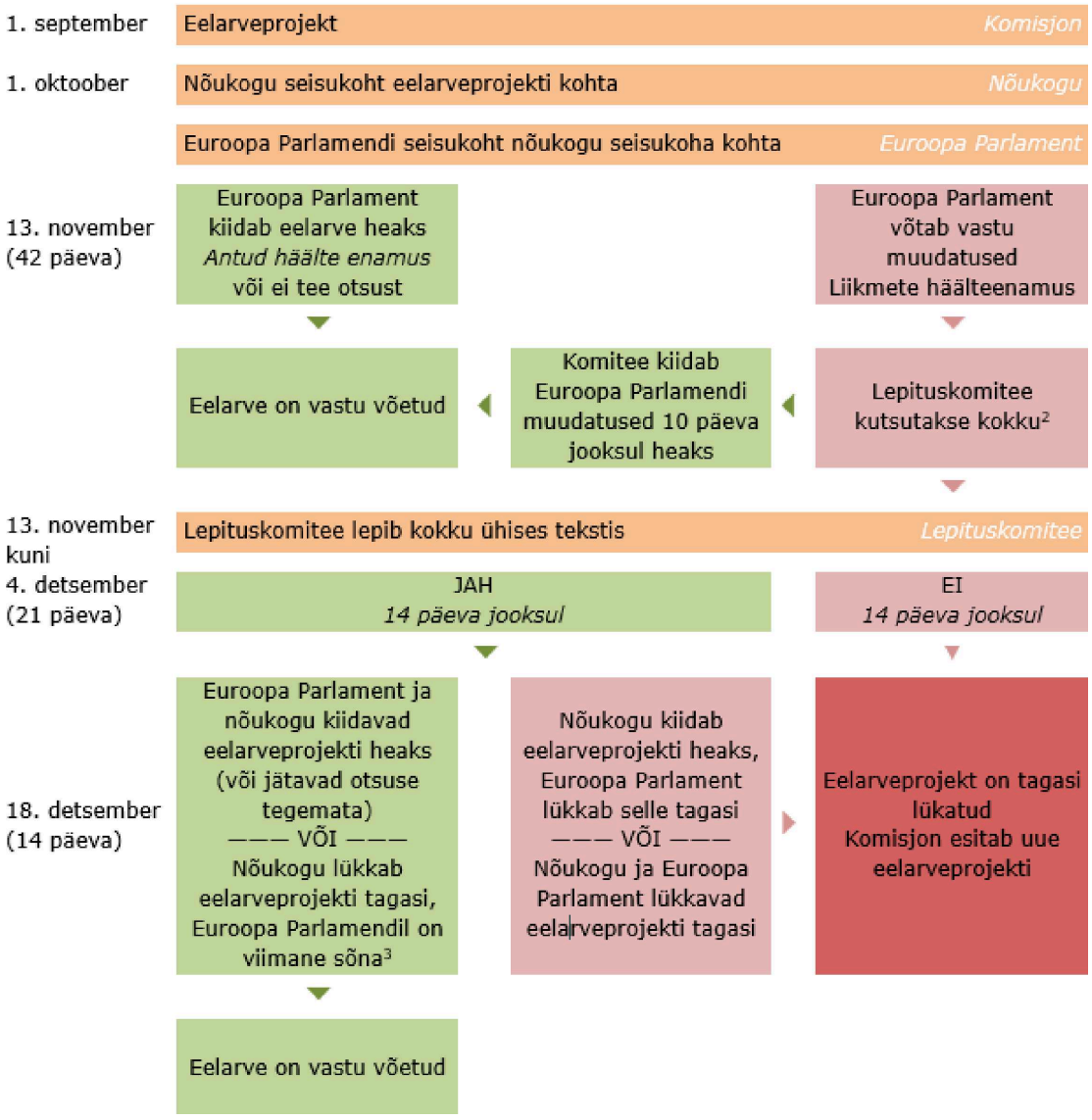
Taasterahastul „NextGenerationEU“, mille eelarve tagastamatu toetuse andmiseks on 420,8 miljardit eurot, on oluline mõju ELi aastate 2021–2026 eelarvetele ja nende täitmisele. 2021. aastal on see summa täielikult eelarvesse kantud sihtotstarbelise tulu assigneeringutena. Kooskõlas Euroopa Liidu taasterahastu määruse ([61]) artikli 3 lõikega 4 ja artikli 3 lõikega 9 võeti kõik tagastamatut toetust käsitlevad kulukohustused 31. detsembriks 2023 ja nendega seotud maksed tehakse 31. detsembriks 2026.

Põhjalik ülevaade taasterahastu „NextGenerationEU“ tegevusest on esitatud eelarveaasta tähtsamaid finantssündmusi käsitleva jao punktis **3**.

3.5. AASTAEELARVE

Aastaeelarve vastuvõtmise menetlus on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 314. Alljärgneval diagrammil on esitatud nii eelarve vastuvõtmise tähtpäevad kui ka etapid.

Aluslepingu kohane ajakava[1]

1) Praktikas püüavad need kolm institutsiooni esitada oma vastavad dokumendid varem aasta jooksul, et protsess oleks sujuvam.

([61]) Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj).

2) Lepituskomitee koosneb nõukogu liikmetest või nende esindajatest ja võrdsest arvust Euroopa Parlamenti esindavatest liikmetest. Komisjon võtab lepituskomitee menetlusest osa ning teeb kõik vajalikud algatused selleks, et lähendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu seisukohti.

3) Euroopa Parlament kiidab ühise teksti heaks ja otsustab siis 14 päeva jooksul alates selle tagasilükkamisest nõukogu poolt oma liikmete enamusega ja antud häälte kolmeviiendikulise enamusega kõigi või mõnede selle muudatuste heakskiitmise.

Komisjoni eelarve jaguneb haldusassigneeringuteks ja tegevusassigneeringuteks. Muudel institutsioonidel on üksnes haldusassigneeringud. Lisaks eristatakse eelarves kahte liiki assigneeringuid: liigendamata ja liigendatud. Liigendamata assigneeringuid kasutatakse aastasuse põhimõttele vastava aastast laadi tegevuse rahastamiseks. Liigendatud assigneeringuid kasutatakse selleks, et viia aastasuse põhimõte vastavusse vajadusega hallata mitmeaastast tegevust. Liigendatud assigneeringud jagunevad kulukohususte assigneeringuteks ja maksete assigneeringuteks.

— Kulukohustuste assigneeringud hõlmavad aruandeaastasse kirjendatud juriidiliste kohustuste kogukulu mitme eelarveaasta vahel jagunevate meetmete puhul. Samas võib üle ühe eelarveaasta pikkuste meetmete eelarvelised kulukohustused jaotada mitme eelarveaasta peale, kui see on alusaktiga lubatud.

— Maksete assigneeringud hõlmavad kulusid, mis tulenevad aruandeaastal ja/või eelnevatel eelarveaastatel võetud kulukohustustest.

Aruandes on rahastamisviisid jagatud kahte peamisesse liiki:

— lõplikud vastuvõetud eelarveassigneeringud ja

— lisaassigneeringud, mis sisaldavad

  — ülekandmisi eelmisest aastast (finantsmäärus lubab kanda piiratud arvul juhtudel eelmise aasta kasutamata summad üle aruandeaastasse) ja

  — sihtotstarbelist tulu tagasimaksetest, kolmandate isikute/riikide osalust ELi programmides ja kolmandate isikute heaks tehtud tööd; need kantakse otse eelarve vastavatele kuluridadele ja need moodustavad rahastamise kolmanda samba.

Kõik rahastamisviisid kokku moodustavad kasutatavad assigneeringud.

3.6. **TULUD**

3.6.1. *Tulu omavahenditest*

Suur enamik tulust tuleb omavahenditest, mis koosneb järgmistest kategooriatest.

1) Traditsioonilised omavahendid moodustasid 2025. aastal ligikaudu 14 % omavahenditest saadud tulust.

2) Käibemaksupõhised omavahendid moodustasid 2025. aastal ligikaudu 17 % omavahenditest saadud tulust.

3) Ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid moodustasid 2025. aastal ligikaudu 5 % omavahenditest saadud tulust.

4) Kogurahvatulul põhinevad omavahendid moodustasid 2024. aastal ligikaudu 64 % omavahenditest saadud tulust.

Otsuses (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi (2020. aasta omavahendite otsus), on täpsustatud omavahendite kategooriad ja sätestatud nende arvutamise meetodid. See otsus jõustus 1. juunil 2021 ja seda kohaldatakse tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2021.

2020. aasta omavahendite otsuses on sätestatud, et omavahendite kogusumma, mis eraldatakse liidule selleks, et katta iga-aastased maksete assigneeringud, ei või ületada 1,40 % kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust. Peale selle antakse otsusega komisjonile erandkorras volitus laenata liidu nimel kapitaliturgudelt ajutiselt kuni 750 miljardit eurot (2018. aasta hindades), et tegeleda taasterahastu „NextGenerationEU“ kaudu COVID-19 pandeemia tagajärgedega. Maksete assigneeringuteks ettenähtud omavahendite ülemmäära suurendatakse ajutiselt 0,6 protsendipunkti, et katta kõik kõnealusest laenuvõtmisest tulenevad kohustised.

Alates 2021. aastast hõlmavad ELi eelarve muud tulud Ühendkuningriigi rahalisi osamakse, mis tulenevad finantsarveldusest Ühendkuningriigi väljaastumislepingu alusel.

3.6.2. *Traditsioonilised omavahendid*

Traditsioonilised omavahendid koosnevad (kolmandatest riikidest pärinevalt impordilt võetavatest) tollimaksudest, mida liikmesriigid koguvad ELi nimel. Neist 25 % jätavad liikmesriigid endale sissenõudmiskulude katteks. Kõik traditsiooniliste omavahendite kindlaksmääratud summad peab kandma ühte järgmisse pädevate ametiasutuste raamatupidamisarvestusse.

Määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 6 lõikes 3 sätestatud tavapärasesse raamatupidamisarvestusse kantakse kõik summad, mis on sisse nõutud või mille kohta on antud tagatis.

Samas artiklis sätestatud eraldi raamatupidamisarvestusse kantakse kõik summad, mida ei ole veel sisse nõutud ja/või mille kohta ei ole antud tagatist; sellesse raamatupidamisarvestusse võib kanda ka summad, mille kohta on antud tagatis, kuid mis vaidlustatakse.

Liikmesriigid peavad kandma traditsioonilised omavahendid kas oma riigikassa või keskpanga kaudu komisjoni kontole hiljemalt esimesel tööpäeval pärast nõude kindlaksmääramise (või kui tegemist on eraldi raamatupidamisarvestusega, siis sissenõudmise) kuule järgneva teise kuu 19. kuupäeva.

3.6.3. *Käibemaks (KM)*

Käibemaksupõhiseid omavahendeid arvutatakse liikmesriikide käibemaksubaaside alusel, mis on selleks otstarbeks vastavalt ELi eeskirjadele ühtlustatud. Iga liikmesriigi laekunud käibemaksu kogusumma suhtes, mis on kogutud kõikidelt maksustatavatelt kaubatarnetelt või teenuste osutamiselt, jagatuna kaalutud keskmise käibemaksumääraga, kohaldatakse ühetaolist 0,30 % sissenõudmismäära. Käibemaksubaas on piiratud 50 %ga iga liikmesriigi kogurahvatulust.

3.6.4. *Ringlusse võtmata plastpakendijäätmed*

Liikmesriigis tekkinud, kuid ringlusse võtmata plastpakendijäätmete massi suhtes kohaldatakse ühtset sissenõudmismäära 0,80 eurot kilogrammi kohta. Asjaomasel aastal ringlusse võtmata plastpakendijäätmete mass arvutatakse liikmesriigis kõnealusel aastal tekkinud plastpakendijäätmete massi ja kõnealusel aastal ringlusse võetud plastpakendijäätmete massi vahena. Bulgaarial, Tšehhil, Eestil, Kreekal, Hispaanial, Horvaatial, Itaalial, Küprosel, Lätil, Leedul, Ungaril, Maltal, Poolal, Portugalil, Rumeenial, Sloveenial ja Slovakkial on õigus oma vastava plastpakendijäätmetel põhinevate omavahenditega seotud osamakse iga-aastasele kindlasummalisele vähendusele.

3.6.5. *Kogurahvatulu*

Kogurahvatulul põhinevaid omavahendeid kasutatakse eelarve selle osa rahastamiseks, mis ei ole kaetud muude tuluallikatega. Igalt liikmesriigilt nõutakse sisse ühtne, ELi eeskirjadega kehtestatud protsendimäär kogurahvatulust.

3.6.6. *Brutomaksete vähendamine*

Perioodil 2021–2027 kohaldatakse järgmiste liikmesriikide suhtes nende kogurahvatulul põhinevate iga-aastaste brutomaksete vähendamist: Austria (565 miljonit eurot), Taani (377 miljonit eurot), Saksamaa (3 671 miljonit eurot), Madalmaad (1 921 miljonit eurot) ja Rootsi (1 069 miljonit eurot). Neid brutomaksete vähendamisi mõõdetakse 2020. aasta hindades ja neid rahastavad kõik liikmesriigid.

3.6.7. *Varasemate eelarveaastate omavahendite korrigeerimised*

Käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid määratakse kindlaks asjaomaste arvestusbaaside prognooside alusel, mis tehakse eelarveprojekti koostamise ajal. Neid prognoose vaadatakse seejärel läbi ja ajakohastatakse asjaomase eelarveaasta jooksul paranduseelarve abil. Nende summade vahe, mis liikmesriigid tegelike arvestusbaaside alusel võlgnevad ja mis nad (läbivaadatud) prognooside alusel tegelikult maksavad, võib olla kas positiivne või negatiivne ning komisjon nõuab selle liikmesriikidelt sisse kolmanda asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta märtsi esimeseks tööpäevaks. Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite tegelikke arvestusbaase võib korrigeerida veel nelja järgneva aasta jooksul, välja arvatud juhul, kui teatatakse reservatsioonidest. Kõnealused reservatsioonid kujutavad liikmesriikidele esitatavaid potentsiaalseid nõudeid, mille summa on kindlaks määramata, sest nende finantsmõju ei saa täpselt prognoosida. Kui täpse summa saab kindlaks määrata, nõutakse asjaomased käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid sisse kas koos käibemaksu ja kogurahvatulu saldodega või eraldi sissenõutavate vahenditena. Plastpakendijäätmetel põhinevate omavahendite prognoose korrigeeritakse sarnasel viisil. Nende summade vahe, mis liikmesriigid eelarve täitumise andmeid sisaldavate iga-aastaste aruannete põhjal võlgnevad ja mis nad (läbivaadatud) prognooside alusel tegelikult maksavad, olgu see vahe positiivne või negatiivne, nõuab komisjon aga liikmesriikidelt sisse kolmanda asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta juuni esimeseks tööpäevaks. Tegelikke arvestusbaase võib korrigeerida veel viie järgneva aasta jooksul, välja arvatud juhul, kui teatatakse reservatsioonidest.

3.7. EELARVE TÄITMISE TULEMUSE ARVUTAMINE

ELi eelarve täitmise tulemus tagastatakse liikmesriikidele nende järgneval aastal tasumisele kuuluvate summade vähendamise kaudu.

Raamatupidamisarvestusse kantud omavahendite summad on summad, mille liikmesriikide valitsused on eelarveaasta jooksul kandnud komisjoni nimel avatud kontodele. Ülejäägi korral arvestatakse tulude hulka ka eelneva eelarveaasta eelarve täitmise tulemus. Muud raamatupidamisarvestusse kantud tulud kujutavad endast eelarveaasta jooksul tegelikult laekunud summasid.

Eelarve täitmise tulemuse arvutamisel hõlmavad kulud eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud makseid, millele on liidetud kõik kõnealusest eelarveaastast järgmisse eelarveaastasse ülekantavad assigneeringuid. Eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksete all mõistetakse makseid, mille peaarvepidaja on teinud eelarveaasta 31. detsembrini. Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) puhul peetakse silmas makseid, mille liikmesriigid on teinud 16. oktoobrist aastal N–1 kuni 15. oktoobrini aastal N, tingimusel et peaarvepidajat teavitati kulukohustusest ja selle heakskiitmisest 31. jaanuariks aastal N+1. EAGFi kulude suhtes võidakse liikmesriikides tehtavate kontrollide järel vastu võtta vastavusotsus.

Määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 (millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed) artikli 1 lõike 1 kohaselt kajastab eelarve täitmise tulemust järgmiste summade vahe:

— kõnealusel eelarveaastal saadud kogutulu ja

— eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksete kogusumma, millele on liidetud kõnealusest eelarveaastast järgnevasse eelarveaastasse ülekantavate assigneeringute kogusumma.

Saadud tulemusele liidetakse või sellest lahutatakse järgmine:

— varasematest eelarveaastatest üle kantud maksete assigneeringute tühistamise netosaldo ja igasugused maksed, mis euro vahetuskursi kõikumise tõttu ületavad eelnevast eelarveaastast üle kantud liigendamata assigneeringuid,

— sihtotstarbelise tulu muutus ja

— aasta jooksul kirjendatud vahetuskursi muutustest saadud netokasum või -kahjum.

Eelnevast eelarveaastast üle kantud kolmandate isikute osaluse ja nendele osutatud töödega seonduvad assigneeringud, mida põhimõtteliselt kunagi ei tühistata, on kajastatud eelarveaasta lisaassigneeringute all. See selgitab, miks eelnevast eelarveaastast üle kantud summad aasta N eelarve täitmise aruandes erinevad järgnevasse eelarveaastasse üle kantud summadest aasta N–1 eelarve täitmise aruandes. Ettemaksete tagasimaksmise järel uuesti kättesaadavaks tehtud kulukohustuste assigneeringuid ei võeta eelarve täitmise tulemuse arvutamisel arvesse.

Ülekantud maksete assigneeringud hõlmavad automaatseid ülekandmisi ja ülekandmisi otsuse alusel. Tühistatud kasutamata maksete assigneeringud, mis kanti üle eelnevast eelarveaastast, koosnevad tühistatud assigneeringutest, mis kanti üle automaatselt või otsuse alusel.

3.8. EELARVEAASTA TULEMI JA EELARVE TÄITMISE TULEMUSE VÕRDLUS

(miljonites eurodes)

	2025	2024
EELARVEAASTA TULEM	**(54 639)**	**(97 208)**
Tulud		
Aruandeaasta jooksul kindlaks määratud, kuid veel sisse nõudmata nõuded	*(5 188)*	*(6 773)*
Eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud ja aruandeaastal sisse nõutud nõuded	*3 339*	*9 925*
Sissenõutud nõuded, mida ei käsitata eelarveaasta tulemis tuluna	*42 358*	*83 953*
Viitlaekumised (neto)	*(1 284)*	*(723)*
	39 225	**86 382**

(miljonites eurodes)

	2025	2024
Kulud		
Viitvõlad (neto)	*45 735*	*10 599*
Aruandeaastal makstud eelmise aasta kulud	*(10 067)*	*(2 220)*
Eelrahastamise netomõju	*(11 778)*	*(11 678)*
Järgmisse aastasse üle kantud maksete assigneeringud	*(6 296)*	*(4 031)*
Eelnevast eelarveaastast üle kantud summade ja tühistatud kasutamata maksete assigneeringute arvelt tehtud maksed	*478*	*1 711*
Eraldiste muutused	*(3 485)*	*9 948*
Muu	*3 075*	*7 757*
	17 662	**12 086**
Ametite ja likvideeritava ESTÜ eelarveaasta tulem	**(170)**	**85**
EELARVE TÄITMISE TULEMUS	**2 078**	**1 344**

Vastavalt finantsmäärusele arvutatakse eelarveaasta tulem tekkepõhise arvestuse põhimõtte ja ELi raamatupidamiseeskirjade alusel, eelarve täitmise tulemus põhineb aga modifitseeritud kassapõhise raamatupidamisarvestuse eeskirjadel. Kuna nii eelarveaasta tulem kui ka eelarve täitmise tulemus on saadud samade raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute tulemusel – erand on ametite ja likvideeritava ESTÜ muud (eelarvevälised) tulu- ja kuluallikad, mis sisalduvad ainult eelarveaasta tulemis –, on eelarveaasta tulemi ja eelarve täitmise tulemuse võrdlemine kasulik järjepidevuse kontrollimiseks.

Võrreldavad tuluartiklid

Eelarveaasta tegelikud eelarve tulud vastavad summadele, mis on sisse nõutud seoses eelarveaasta jooksul ja eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud nõuetega. Seega tuleb aruandeaasta jooksul kindlaks määratud, kuid veel sisse nõudmata nõuded võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemist maha arvata, sest need ei kuulu eelarve tulude hulka. Samal ajal tuleb võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemile liita eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud ja aruandeaastal sisse nõutud nõuded. Teatavaid sissenõutud nõudeid ei käsitata eelarveaasta tulemis tuluna ja need tuleb lisada võrdlemise eesmärgil. Need on peamiselt seotud taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamisega.

Viitlaekumiste summa koosneb peamiselt finantskorrektsioonide, omavahendite, intresside ja dividendidega seotud summadest. Arvesse võetakse ainult viitlaekumiste netomõju, st aruandeaasta viitlaekumisi, millest on maha arvatud eelnevate eelarveaastate viitlaekumiste vähenemine.

Võrreldavad kuluartiklid

Viitvõlgade summa koosneb peamiselt järgmisse eelarveaastasse ülekantud viitvõlgadest, st ELi vahenditest abi saajate kantud rahastamiskõlblikest kuludest, mille kohta abi saajad ei olnud komisjonile veel aruandeid esitanud. Arvesse võetakse ainult viitvõlgade netomõju, st aruandeaasta viitvõlgasid, millest on maha arvatud eelnevate eelarveaastate viitvõlgade vähenemine. Eelnevatel aastatel registreeritud arvete eest aruandeaastal tehtud maksed arvatakse aruandeaasta kulude hulka ja need tuleb seepärast kaasata võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemisse. Kuna 2025. aastal võeti kasutusele uus finantsvaldkonna IT-süsteem, kasutati sel aastal ajutist metoodikat, mille tulemusel võidakse teha teatavaid ülekandeid nende kahe kategooria vahel.

Eelmaksete netomõju koosneb 1) aruandeaastal makstud ja eelarveaasta tuluna kajastatud uute eelmaksete summadest ja 2) eelmaksete tasaarvestamisest aruandeaastal heakskiidetud rahastamiskõlblike kuludega. Neist viimane on käsitatav kuluna tekkepõhises raamatupidamisarvestuses, kuid mitte eelarve raamatupidamisarvestuses, kus algne eelmakse kajastatakse eelarve kuluna juba makse tegemisel.

Lisaks eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksetele tuleb aasta eelarve täitmise tulemuse arvutamisel (vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 artikli 1 lõikele 1) arvesse võtta ka järgmisse eelarveaastasse üle kantavaid eelarveaasta assigneeringuid. Samuti tuleb arvesse võtta aruandeaastal eelarvest tehtud makseid, mis on tehtud eelnevatest eelarveaastatest üle kantud summade ja tühistatud kasutamata maksete assigneeringute arvelt.

Eraldiste muutused seonduvad raamatupidamise aastaaruandes eelarveaasta lõpu seisuga (peamiselt töötajahüvitiste kohta) tehtud prognoosidega, mis ei avalda mõju eelarve raamatupidamisarvestusele. Muude võrreldavate summade hulka kuuluvad mitmesugused rubriigid, nagu varade amortisatsioon, varade soetamine, kapitalirendi maksed ja osalused, mille käsitlusviis on tekkepõhises raamatupidamisarvestuses ja eelarve raamatupidamisarvestuses erinev.

Ametite ja likvideeritava ESTÜ võrreldavad eelarveaasta tulemid

Eelarve täitmise tulemus on konsolideerimata näitaja, mis ei hõlma konsolideerimisega hõlmatud ametite ja likvideeritava ESTÜ muid (eelarvevälised) tulu- ja kuluallikaid (vt lisade punkt **6**). Eelarveaasta tulemi (neid summasid hõlmav konsolideeritud näitaja) ja eelarve täitmise tulemuse võrdlemiseks on ametite ja likvideeritava ESTÜ kogu konsolideeritud eelarveaasta tulem esitatud võrreldavate artiklitena.

4. ELi 2025. AASTA EELARVE TÄITMINE

Seoses 2025. aasta eelarve täitmist käsitlevate lisadega tulude ja kulude, täitmata kulukohustuste ja eelarve täitmise tulemuse kohta vt jao „Eelarveaasta tähtsamad finantssündmused“ punkt **2** („Ülevaade eelarve täitmisest“).

5. ELi EELARVE TULUDE LAEKUMINE

5.1. KOONDARUANNE ELi EELARVE TULUDE LAEKUMISE KOHTA

(miljonites eurodes)

Jaotis		Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Tulud %na eelarvest	Laekumata
		Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruandeaasta	Üle kantud	Kokku	Ülekantud nõuetest	Ülekantud nõuetest	Tulud		
1	Omavahendid	151 161	154 322	155 417	32	155 448	155 414	4	155 418	101 %	30
2	Ülejäägid, saldod ja kohandused	–	1 345	1 362	–	1 362	1 362	–	1 362	101 %	–
3	Haldustulu	2 425	2 425	3 228	44	3 272	3 200	26	3 226	133 %	45
4	Finantstulu, viivised ja trahvid	183	1 659	5 722	13 152	18 874	1 388	1 230	2 618	158 %	16 256
5	Eelarvelised tagatised ja laenutehingud	–	–	40 771	44	40 815	40 722	44	40 766		49
6	Liidu poliitikaga seotud tulu, sisse- ja tagasimaksed	1 440	1 412	21 024	2 992	24 016	18 960	2 048	21 008	1 487 %	3 008
	KOKKU	**155 209**	**161 163**	**227 523**	**16 264**	**243 787**	**221 046**	**3 352**	**224 398**	**139 %**	**19 389**

1. JAOTISE ÜKSIKASJAD: omavahendid

Peatükk		Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Tulud %na eelarvest	Laekumata
		Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruandeaasta	Üle kantud	Kokku	Ülekantud nõuetest	Ülekantud nõuetest	Tulud		
1 1	Suhkruturu ühise korraldusega ette nähtud maksud ja tollimaksud			–	(0)	(0)	–	–	–		(0)
1 2	Tollimaksud ja muud maksud	21 082	22 179	23 037	32	23 068	23 034	4	23 038	104 %	30

1. JAOTISE ÜKSIKASJAD: omavahendid											
		Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud				
	Peatükk	Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruandeaasta	Üle kantud	Kokku	Ülekantud nõuetest	Ülekantud nõuetest	Tulud	Tulud %na eelarvest	Lae-kumata
1 3	Käibemaksupõhised omavahendid	24 395	23 815	23 860	–	23 860	23 860	–	23 860	100 %	–
1 4	Kogurahvatulul põhinevad omavahendid	98 563	101 480	101 682	–	101 682	101 682	–	101 682	100 %	(0)
1 6	Teatavatele liikmesriikidele võimaldatud, kogurahvatulul põhinevate maksete kindlasummalised vähendused ja nende rahastamine	–	–	(25)	–	(25)	(25)	–	(25)		–
1 7	Ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid	7 121	6 848	6 863	–	6 863	6 863	–	6 863	100 %	–
	KOKKU	**151 161**	**154 322**	**155 417**	**32**	**155 448**	**155 414**	**4**	**155 418**	**101 %**	**30**

6. **ELi EELARVEST KANTUD KULUD**

6.1. **MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED**

(miljonites eurodes)

		Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
		Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	Olemasolevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	Olemasolevad assign. kokku
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10+11
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	21 480	59	21 539	116	8 810	30 466	20 461	(205)	20 255	107	13 673	34 035
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	77 980	(1)	77 979	0	2 825	80 804	44 445	2 696	47 141	1 897	47 563	96 601
3	Loodusvarad ja keskkond	56 731	(32)	56 700	366	1 894	58 961	52 092	3 948	56 039	375	4 914	61 329

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
		Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10+11
4	Ränne ja piirihaldus	4 791	(146)	4 645	–	693	5 338	3 204	360	3 564	28	794	4 386
5	Julgeolek ja kaitse	2 633	0	2 633	–	109	2 742	2 143	(304)	1 839	6	103	1 947
6	Naabrus ja maailm	16 308	584	16 892	970	2 966	20 828	14 426	584	15 010	116	3 343	18 469
7	Euroopa avalik haldus	12 845	(79)	12 766	1	2 348	15 115	12 845	(79)	12 766	927	2 440	16 133
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	4 320	(0)	4 320	31	7 415	11 767	3 274	(469)	2 805	121	13 069	15 994
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 349	(584)	1 766	310	9	2 085	2 320	(576)	1 744	310	9	2 063
	KOKKU	**199 438**	**(199)**	**199 239**	**1 795**	**27 070**	**228 104**	**155 209**	**5 953**	**161 163**	**3 887**	**85 907**	**250 956**

6.2. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	30 466	21 532	116	5 446	27 095	89 %	0	3 362	3 362	7	(0)	2	9
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	80 804	76 865	0	2 019	78 884	98 %	(1)	776	776	1 113	1	30	1 144
3	Loodusvarad ja keskkond	58 961	56 472	192	995	57 658	98 %	391	705	1 096	11	(0)	195	206
4	Ränne ja piirihaldus	5 338	4 644	–	94	4 738	89 %	–	599	599	0	–	0	1
5	Julgeolek ja kaitse	2 742	2 620	–	46	2 666	97 %	12	63	75	0	–	0	0
6	Naabrus ja maailm	20 828	16 218	929	2 498	19 645	94 %	682	468	1 151	0	32	0	32
7	Euroopa avalik haldus	15 115	12 707	1	1 247	13 955	92 %	0	1 099	1 099	59	(0)	3	62
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	11 767	4 269	31	2 110	6 409	54 %	51	5 306	5 357	0	1	–	1
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 085	755	310	–	1 065	51 %	997	1	998	14	–	7	21
	Kokku:	**228 104**	**196 083**	**1 580**	**14 454**	**212 116**	**93 %**	**2 133**	**12 379**	**14 512**	**1 206**	**33**	**237**	**1 476**

6.3. **MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE**

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	34 035	20 128	96	4 258	24 483	72 %	107	9 414	9 521	20	10	0	31
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	96 601	45 231	1 895	45 180	92 306	96 %	1 906	2 377	4 283	4	2	6	11
3	Loodusvarad ja keskkond	61 329	55 799	200	3 590	59 589	97 %	399	1 323	1 722	16	0	0	17
4	Ränne ja piirihaldus	4 386	3 560	19	239	3 819	87 %	3	554	557	1	9	0	10
5	Julgeolek ja kaitse	1 947	1 814	5	52	1 872	96 %	22	51	73	3	0	0	3
6	Naabrus ja maailm	18 469	14 444	89	2 637	17 170	93 %	584	706	1 290	7	2	0	9
7	Euroopa avalik haldus	16 133	11 775	847	1 144	13 767	85 %	932	1 291	2 222	59	80	5	144
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	15 994	1 693	113	514	2 319	15 %	1 120	12 555	13 675	0	0	–	0
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 063	729	310	9	1 048	51 %	1 015	–	1 015	0	0	–	0
	KOKKU	**250 956**	**155 173**	**3 575**	**57 624**	**216 373**	**86 %**	**6 087**	**28 271**	**34 358**	**110**	**104**	**12**	**226**

6.4. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	51 164	27 095	(583)	(24 482)	53 194
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	344 088	78 884	(275)	(92 361)	330 336
3	Loodusvarad ja keskkond	50 867	57 658	(263)	(59 544)	48 718
4	Ränne ja piirihaldus	5 754	4 738	(0)	(3 809)	6 683
5	Julgeolek ja kaitse	4 445	2 666	(1)	(1 872)	5 239
6	Naabrus ja maailm	42 097	19 645	(443)	(17 170)	44 129
7	Euroopa avalik haldus	1 011	13 955	(65)	(13 767)	1 134
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	7 899	6 409	(410)	(2 319)	11 578
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	53	1 065	–	(1 048)	71
	KOKKU	**507 378**	**212 116**	**(2 039)**	**(216 371)**	**501 084**

6.5. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	617	411	1 430	2 551	2 771	4 555	6 282	15 261	19 315	53 194
2	Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	1 368	225	538	1 061	878	13 776	52 352	190 270	69 869	330 336
3	Loodusvarad ja keskkond	2 507	907	896	946	275	2 859	3 882	19 889	16 558	48 718
4	Ränne ja piirihaldus	72	47	97	553	69	110	679	1 920	3 138	6 683
5	Julgeolek ja kaitse	27	55	78	125	364	410	725	1 367	2 089	5 239
6	Naabrus ja maailm	1 032	943	1 047	1 370	2 908	6 392	7 312	10 589	12 534	44 129
7	Euroopa avalik haldus							1	51	1 083	1 134
O	Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku								8 287	3 291	11 578
S	Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)							–	0	71	71
	Kokku	**5 623**	**2 588**	**4 086**	**6 605**	**7 265**	**28 101**	**71 232**	**247 636**	**127 948**	**501 084**

6.6. **MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED**

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
1 Programm „Euroopa horisont“	12 762	1	12 763	116	6 334	19 213	11 119	3	11 122	67	9 936	21 125
Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	288	(1)	287	0	118	405	264	(3)	261	18	135	414
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	487	–	487	–	4	490	642	–	642	1	4	647
Muud meetmed	–	–	–	–	629	629	–	–	–	–	413	413
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	10	–	10	–	0	10	20	(4)	17	–	0	17
InvestEU fond	378	–	378	–	916	1 294	530	(29)	501	1	1 991	2 493
Euroopa ühendamise rahastu, transport	1 674	1	1 675	–	70	1 745	2 398	(2)	2 396	1	48	2 445
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	927	(1)	926	–	71	996	708	25	733	1	70	804
Euroopa ühendamise rahastu, digitaalvaldkond	226	0	226	–	4	230	183	(10)	173	0	3	177
Programm „Digitaalne Euroopa“	1 097	(0)	1 097	–	92	1 189	1 136	(83)	1 053	6	96	1 154
Detsentraliseeritud asutused	231	(2)	230	–	10	240	231	(2)	230	–	10	240
Muud meetmed	–	1	1	–	168	169	–	1	1	–	226	227
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	9	(0)	9	–	0	9	13	(0)	13	–	0	13

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	25	1	26	0	4	29	24	3	27	–	3	30
Ühtse turu programm (sh VKEd)	613	1	614	0	48	663	615	88	704	7	69	780
ELi pettustevastase võitluse programm	27	0	27	0	1	28	31	(2)	29	–	1	30
Maksukoostöö („Fiscalis“)	39	(0)	39	–	1	40	31	12	43	0	1	44
Tollikoostöö (tolliprogramm)	138	60	198	–	10	208	113	31	144	0	10	153
Detsentraliseeritud asutused	154	(2)	152	–	12	165	154	(2)	152	–	12	164
Muud meetmed	7	(0)	7	–	1	8	8	(0)	7	–	0	8
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	13	–	13	–	–	13	13	(2)	11	–	–	11
Euroopa kosmoseprogramm	2 051	(0)	2 051	–	317	2 368	1 983	(159)	1 823	4	640	2 467
Detsentraliseeritud asutused	80	–	80	–	3	83	80	–	80	–	3	83
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	45	–	45	–	–	45	16	(10)	6	–	–	6
Liidu turvaline ühendus	196	–	196	–	–	196	150	(61)	89	0	–	89
Rubriik 1 kokku. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	21 480	59	21 539	116	8 810	30 466	20 461	(205)	20 255	107	13 673	34 035

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
2 Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	40 455	2	40 457	–	410	40 867	21 327	(488)	20 839	0	2 555	23 394
Ühtekuuluvusfond	7 053	(2)	7 052	–	233	7 285	3 078	2 445	5 523	0	233	5 756
Ühtekuuluvusfondi sissemakse Euroopa ühendamise rahastusse (transport)	1 668	–	1 668	–	21	1 688	1 303	46	1 350	–	14	1 364
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	–	4	–	0	4	2	(0)	2	–	0	2
Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)	17 184	0	17 184	–	105	17 288	7 550	693	8 243	1	2 722	10 966
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	2	–	2	–	–	2	0	0	0	–	0	1
Toetus Küprose türgi kogukonnale	35	–	35	–	0	36	34	6	40	0	0	41
Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu (sh tehnilise toe instrument)	126	(5)	121	–	560	681	125	(5)	120	2	40 222	40 344
Euro kaitsmine võltsimise eest (programm „Perikles IV“)	1	–	1	–	0	1	1	(0)	1	–	0	1
Euroopa Liidu taasterahastu rahastamiskulud	4 967	0	4 967	–	144	5 111	4 967	0	4 967	1 863	145	6 976
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	211	0	211	0	38	250	108	25	133	–	314	446

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Programm „EL tervise heaks“	583	0	583	–	27	609	585	(52)	532	4	21	557
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	–	–	–	–	1	1	1	(1)	–	–	26	26
Detsentraliseeritud asutused	286	0	286	–	26	312	273	1	274	–	25	299
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	12	3	16	–	–	16	12	1	13	–	–	13
Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm	109	(2)	107	–	9	116	76	3	78	1	11	91
Programm „Erasmus+“	3 969	(0)	3 969	–	1 135	5 105	3 766	31	3 797	18	1 151	4 966
Euroopa solidaarsuskorpus	147	0	147	–	74	221	133	5	138	3	78	220
Programm „Loov Euroopa“	352	(0)	352	–	21	373	347	(23)	324	2	23	350
Õigusküsimused	42	(0)	42	0	1	43	38	4	41	1	1	43
Õiguste ja väärtuste programm	236	1	238	–	2	240	188	3	191	1	2	194
Detsentraliseeritud asutused	324	–	324	–	12	336	322	(1)	321	–	12	333
Muud meetmed	9	(0)	9	–	0	9	7	2	9	–	0	9
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	19	–	19	–	0	19	26	(1)	25	–	0	25

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
		Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	186	1	186	–	5	191	176	2	178	–	5	183
	Rubriik 2 kokku. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	77 980	(1)	77 979	0	2 825	80 804	44 445	2 696	47 141	1 897	47 563	96 601
3	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	39 976	0	39 976	366	995	41 338	40 031	(16)	40 014	367	995	41 377
	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	13 226	–	13 226	0	343	13 569	10 497	3 912	14 409	0	1 964	16 373
	Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF)	946	(0)	946	–	23	969	661	8	668	1	2	671
	Säästva kalapüügi partnerluslepingud ja piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid	157	(40)	117	–	–	117	141	(30)	111	–	–	111
	Detsentraliseeritud asutused	30	–	30	–	1	32	30	–	30	–	1	32
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	1	–	1	–	–	1	5	(2)	4	–	–	4
	Keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE)	776	6	782	(0)	9	791	596	78	675	8	7	690
	Õiglase ülemineku fond	1 514	–	1 514	–	86	1 600	6	(3)	3	–	1 432	1 436
	Õiglase ülemineku mehhanismi raames loodav avaliku sektori laenurahastu	–	–	–	–	428	428	25	–	25	–	503	528

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Detsentraliseeritud asutused	77	(6)	71	–	9	79	77	(6)	71	–	9	79
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	2	–	2	–	–	2	5	(1)	4	–	–	4
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	26	8	35	–	–	35	16	9	25	–	–	25
Rubriik 3 kokku. Loodusvarad ja keskkond	56 731	(32)	56 700	366	1 894	58 961	52 092	3 948	56 039	375	4 914	61 329
4 Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	1 869	48	1 917	–	243	2 159	1 165	42	1 207	2	241	1 450
Detsentraliseeritud asutused	234	(48)	186	–	9	195	234	(38)	196	–	9	205
Integreeritud Piirihalduse Fond – piirihalduse ja viisapoliitika rahastu	1 235	–	1 235	–	369	1 603	462	357	819	1	471	1 291
Integreeritud Piirihalduse Fond – tollikontrolliseadmete rahastu	147	(146)	0	–	0	0	56	(48)	8	24	–	32
Detsentraliseeritud asutused	1 307	–	1 307	–	73	1 380	1 287	47	1 334	–	73	1 407
Rubriik 4 kokku. Ränne ja piirihaldus	4 791	(146)	4 645	–	693	5 338	3 204	360	3 564	28	794	4 386

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
5 Sisejulgeolekufond	337	(0)	337	–	51	388	227	16	244	1	51	296
Tuumarajatiste dekomissioneerimine (Leedu)	75	–	75	–	–	75	90	–	90	–	–	90
Tuumaohutus ja tuumarajatiste dekomissioneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkias)	70	(0)	70	–	0	70	91	(28)	63	2	–	64
Detsentraliseeritud asutused	288	–	288	–	10	298	288	2	290	–	10	300
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	23	(0)	23	–	0	24	22	(0)	22	–	0	22
Euroopa Kaitsefond (teadusuuringud)	404	(14)	390	–	10	400	314	(27)	287	1	8	296
Euroopa Kaitsefond (muu kui teadusuuringud)	1 030	(31)	999	–	28	1 027	702	(157)	545	2	19	566
Sõjaväeline liikuvus	252	–	252	–	0	252	137	–	137	0	0	137
Kaitsevaldkonna ühishangete lühiajaline rahastamisvahend	40	–	40	–	1	41	100	(40)	60	–	3	63
Kaitsetööstuse tugevdamise instrument	–	–	–	–	8	8	120	(70)	50	–	11	61
Euroopa kaitsetööstuse programm	2	(2)	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
		Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Liidu turvaline ühendus	111	47	158	–	–	158	50	1	51	–	–	51
	Rubriik 5 kokku. Julgeolek ja kaitse	2 633	–	2 633	–	109	2 742	2 143	(304)	1 839	6	103	1 947
6	Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“	10 891	20	10 911	736	645	12 292	9 672	121	9 793	70	919	10 782
	Tuumaohutusalase rahvusvahelise koostöö Euroopa instrument	44	0	44	1	21	66	38	17	54	1	14	69
	Humanitaarabi rahastamisvahend	1 944	625	2 569	–	19	2 588	1 860	610	2 470	6	16	2 493
	Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	394	(0)	393	–	36	429	394	6	399	1	38	439
	Ülemeremaad ja -territooriumid (ÜMTd) (sh Gröönimaa)	73	–	73	2	34	108	76	(15)	61	4	25	90
	Makromajanduslik finantsabi+	0	0	0	–	591	591	0	0	0	–	679	680
	Ukraina laenukoostöö mehhanism	–	–	–	–	1 535	1 535	–	–	–	–	1 535	1 535
	Muud meetmed	148	(60)	88	–	1	89	108	(61)	47	–	1	48
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Liidu turvaline ühendus	50	–	50	–	–	50	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	96	(1)	95	–	1	95	92	(4)	88	–	0	88
Ühinemiseelne abi (IPA III)	2 170	(0)	2 170	129	85	2 384	2 086	(90)	1 995	11	115	2 122
Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu	499	(0)	499	101	–	600	101	0	101	23	–	124
Rubriik 6 kokku. Naabrus ja maailm	16 308	584	16 892	970	2 966	20 828	14 426	584	15 010	116	3 343	18 469
7 Töötajate pensionid	2 795	(5)	2 790	–	312	3 102	2 795	(5)	2 790	–	312	3 102
Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensionid	22	(3)	19	–	–	19	22	(3)	19	–	–	19
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu endiste liikmete pensionid	1	(0)	1	–	–	1	1	(0)	1	–	–	1
Komisjoni endiste liikmete pensionid	12	(2)	9	–	–	9	12	(2)	9	–	–	9
Euroopa Liidu Kohtu endiste liikmete pensionid	19	(2)	17	–	–	17	19	(2)	17	–	–	17
Kontrollikoja endiste liikmete pensionid	8	(1)	7	–	–	7	8	(1)	7	–	–	7
Euroopa Ombudsmani büroo endiste liikmete pensionid	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Euroopa Andmekaitseinspektori büroo endiste liikmete pensionid	0	(0)	0	–	–	0	0	(0)	0	–	–	0
Euroopa koolid – komisjon	266	(3)	263	–	35	298	266	(3)	263	0	39	302
Koosseisulise personali töötasud	3 085	(56)	3 028	–	129	3 157	3 085	(56)	3 028	0	129	3 157
Koosseisuvälise personali töötasud	311	(11)	300	–	169	469	311	(11)	300	21	172	493
Töötajad – palgad ja toetused	17	3	20	–	0	21	17	3	20	1	0	22
Töötajad – ajutised toetused	5	(2)	2	–	–	2	5	(2)	2	–	–	2
Värbamiskulud	33	0	33	–	0	33	33	0	33	3	0	37
Teenistuse lõpetamine	8	(0)	7	–	–	7	8	(0)	7	–	–	7
Koolituskulud	16	0	17	–	8	25	16	0	17	10	11	37
Sotsiaalküsimused ja liikuvus	22	1	23	(0)	30	53	22	1	23	7	34	64
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	285	7	292	–	308	600	285	7	292	120	354	765
Rentimine ja ostud	274	48	321	–	690	1 011	274	48	321	30	691	1 042
Seotud hoonetega	150	(37)	113	–	44	158	150	(37)	113	44	49	207
Turvalisus	79	(1)	78	–	14	92	79	(1)	78	25	21	124
Missioonid ja esindamine	45	16	61	–	4	66	45	16	61	10	5	76
Kohtumised, komiteed, konverentsid	16	(4)	12	–	2	14	16	(4)	12	5	3	20

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
		Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Euroopa Liidu Teataja	4	(2)	2	–	0	2	4	(2)	2	1	0	3
	Väljaanded	11	2	13	–	5	17	11	2	13	5	6	24
	Teabe hankimine	7	0	7	–	1	8	7	0	7	2	1	9
	Uuringud ja uurimised	7	(2)	5	–	0	5	7	(2)	5	5	0	10
	Üldised seadmed, sõidukid, mööbel	29	(4)	25	–	5	30	29	(4)	25	9	7	41
	Välised keeleteenused	35	(5)	31	–	41	72	35	(5)	31	2	41	74
	Muud halduskulud	20	(3)	17	–	30	46	20	(3)	17	5	37	58
	Detsentraliseeritud asutused	–	3	3	–	–	3	–	3	3	–	–	3
	Muude institutsioonide halduskulud	5 265	(16)	5 249	1	520	5 769	5 265	(16)	5 249	621	529	6 399
	Rubriik 7 kokku. Euroopa avalik haldus	12 845	(79)	12 766	1	2 348	15 115	12 845	(79)	12 766	927	2 440	16 133
O	Innovatsioonifond (IF)	–	–	–	–	6 788	6 788	–	–	–	–	12 293	12 293
	Ukraina rahastu	4 320	(0)	4 320	31	515	4 866	3 274	(469)	2 805	121	662	3 587
	Muud meetmed	–	–	–	–	112	112	–	–	–	–	114	114
	Rubriik O kokku. Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	4 320	(0)	4 320	31	7 415	11 767	3 274	(469)	2 805	121	13 069	15 994
S	Euroopa solidaarsusreserv	1 167	0	1 167	310	–	1 477	1 167	0	1 167	310	–	1 477
	Hädaabireserv	584	(584)	–	–	–	–	584	(584)	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		Olemasolevad assign. kokku
	Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu		Algne vastuvõetud eelarve	Paranduseelarved ja ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotstarbeline tulu	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF)	34	–	34	–	9	43	5	7	12	0	9	21
Brexitiga kohanemise reserv	564	–	564	–	–	564	564	–	564	–	–	564
Rubriik S kokku. Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 349	(584)	1 766	310	9	2 085	2 320	(576)	1 744	310	9	2 063
KOKKU	**199 438**	**(199)**	**199 239**	**1 795**	**27 070**	**228 104**	**155 209**	**5 953**	**161 163**	**3 887**	**85 907**	**250 956**

6.7. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
1	Programm „Euroopa horisont“	19 213	12 758	116	3 941	16 815	88 %	(0)	2 390	2 390	5	–	2	7
	Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	405	286	–	90	376	93 %	0	28	28	1	0	0	1

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	490	486	–	1	488	100 %	–	2	2	0	–	–	0
Muud meetmed	629	–	–	167	167	27 %	–	462	462	–	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	10	10	–	–	10	99 %	–	0	0	–	–	0	0
InvestEU fond	1 294	378	–	842	1 221	94 %	(0)	73	73	0	–	–	0
Euroopa ühendamise rahastu, transport	1 745	1 675	–	26	1 701	97 %	–	44	44	(0)	–	–	(0)
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	996	926	–	1	926	93 %	–	70	70	(0)	–	–	(0)
Euroopa ühendamise rahastu, digitaalvaldkond	230	226	–	3	229	100 %	–	1	1	0	–	–	0
Programm „Digitaalne Euroopa“	1 189	1 097	0	40	1 137	96 %	–	52	52	0	(0)	0	0
Detsentraliseeritud asutused	240	230	–	8	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Muud meetmed	169	1	–	84	85	51 %	–	83	83	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	9	9	–	–	9	100 %	–	0	0	–	–	–	–
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	29	26	–	3	29	99 %	–	0	0	0	0	0	0
Ühtse turu programm (sh VKEd)	663	614	0	33	647	98 %	–	16	16	0	(0)	(0)	(0)
ELi pettustevastase võitluse programm	28	27	0	1	28	100 %	–	0	0	0	0	0	0
Maksukoostöö („Fiscalis“)	40	39	–	0	39	98 %	–	1	1	0	–	–	0
Tollikoostöö (tolliprogramm)	208	198	–	2	200	96 %	–	7	7	0	–	–	0
Detsentraliseeritud asutused	165	152	–	6	158	96 %	–	6	6	0	–	–	0
Muud meetmed	8	7	–	1	8	100 %	–	–	–	0	–	–	0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	13	13	–	–	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Euroopa kosmoseprogramm	2 368	2 051	–	195	2 246	95 %	–	122	122	0	–	(0)	(0)
	Detsentraliseeritud asutused	83	80	–	3	83	100 %	–	0	0	–	–	–	–
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	45	45	–	–	45	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Liidu turvaline ühendus	196	196	–	–	196	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Rubriik 1 kokku. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	30 466	21 532	116	5 446	27 095	89 %	(0)	3 362	3 362	7	(0)	2	9
2	Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	40 867	39 650	–	290	39 940	98 %	–	90	90	806	–	29	836
	Ühtekuuluvusfond	7 285	6 800	–	233	7 034	97 %	–	–	–	252	–	–	252
	Ühtekuuluvusfondi sissemakse Euroopa ühendamise rahastusse (transport)	1 688	1 668	–	9	1 677	99 %	–	11	11	0	–	–	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	4	–	–	4	98 %	–	–	–	–	–	0	0
Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)	17 288	17 130	–	86	17 216	100 %	(0)	18	18	54	–	0	54
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Toetus Küprose türgi kogukonnale	36	35	–	0	36	100 %	–	0	0	0	–	0	0
Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu (sh tehnilise toe instrument)	681	121	–	506	627	92 %	–	54	54	0	–	(0)	0
Euro kaitsmine võltsimise eest (programm „Perikles IV“)	1	1	–	0	1	100 %	–	(0)	(0)	0	–	0	0
Euroopa Liidu taasterahastu rahastamiskulud	5 111	4 967	–	50	5 017	98 %	–	93	93	–	–	0	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	250	211	0	26	237	95 %	(1)	12	11	–	1	0	1
Programm „EL tervise heaks“	609	583	0	24	607	100 %	–	2	2	0	(0)	0	(0)
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	1	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	0	0
Detsentraliseeritud asutused	312	286	–	20	305	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	16	16	–	–	16	99 %	–	–	–	0	–	–	0
Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm	116	106	–	5	112	96 %	0	4	4	1	–	–	1
Programm „Erasmus+“	5 105	3 969	0	715	4 684	92 %	–	420	420	0	(0)	0	0
Euroopa solidaarsuskorpus	221	147	–	25	172	78 %	–	49	49	–	–	0	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Programm „Loov Euroopa“	373	352	–	15	367	98 %	–	6	6	0	–	0	0
Õigusküsimused	43	42	–	0	42	97 %	–	1	1	0	0	–	0
Õiguste ja väärtuste programm	240	238	–	1	239	100 %	–	1	1	0	–	–	0
Detsentraliseeritud asutused	336	324	–	8	332	99 %	–	4	4	–	–	(0)	(0)
Muud meetmed	9	9	–	0	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	19	18	–	–	18	98 %	–	0	0	0	–	0	0
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	191	186	0	4	190	99 %	–	1	1	0	(0)	0	0
Rubriik 2 kokku. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	80 804	76 865	0	2 019	78 884	98 %	(1)	776	776	1 113	1	30	1 144

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
3	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	41 338	39 759	192	925	40 875	99 %	391	71	462	0	–	(0)	0
	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	13 569	13 226	–	1	13 227	97 %	–	170	170	0	0	172	172
	Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF)	969	946	–	1	946	98 %	–	0	0	0	–	23	23
	Säästva kalapüügi partnerluslepingud ja piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid	117	117	–	–	117	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Detsentraliseeritud asutused	32	30	–	1	31	99 %	–	0	0	–	–	–	–
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE)	791	782	–	3	785	99 %	–	6	6	0	(0)	0	0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
	Õiglase ülemineku fond	1 600	1 503	–	1	1 504	94 %	–	85	85	11	–	–	11
	Õiglase ülemineku mehhanismi raames loodav avaliku sektori laenurahastu	428	–	–	57	57	13 %	–	372	372	–	–	–	–
	Detsentraliseeritud asutused	79	71	–	8	79	99 %	–	1	1	–	–	0	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	35	35	–	–	35	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Rubriik 3 kokku. Loodusvarad ja keskkond	58 961	56 472	192	995	57 658	98 %	391	705	1 096	11	(0)	195	206
4	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	2 159	1 916	–	5	1 921	89 %	–	238	238	0	–	–	0
	Detsentraliseeritud asutused	195	186	–	6	192	98 %	–	4	4	–	–	0	0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
	Integreeritud Piirihalduse Fond – piirihalduse ja viisapoliitika rahastu	1 603	1 235	–	32	1 266	79 %	–	337	337	0	–	–	0
	Integreeritud Piirihalduse Fond – tollikontrolliseadmete rahastu	0	0	–	–	0	69 %	–	–	–	0	–	0	0
	Detsentraliseeritud asutused	1 380	1 307	–	52	1 359	98 %	–	21	21	–	–	0	0
	Rubriik 4 kokku. Ränne ja piirihaldus	5 338	4 644	–	94	4 738	89 %	–	599	599	0	–	0	1
5	Sisejulgeolekufond	388	336	–	2	338	87 %	–	50	50	0	–	–	0
	Tuumarajatiste dekomissioneerimine (Leedu)	75	75	–	–	75	100 %	–	–	–	0	–	–	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Tuumaohutus ja tuumarajatiste dekomissioneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkias)	70	70	–	0	70	100 %	–	(0)	(0)	0	–	0	0
Detsentraliseeritud asutused	298	277	–	6	283	95 %	12	4	15	–	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	24	23	–	–	23	99 %	0	0	0	0	–	0	0
Euroopa Kaitsefond (teadusuuringud)	400	390	–	10	400	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Euroopa Kaitsefond (muu kui teadusuuringud)	1 027	999	–	27	1 026	100 %	–	1	1	–	–	(0)	(0)
Sõjaväeline liikuvus	252	252	–	–	252	100 %	–	0	0	0	–	–	0
Kaitsevaldkonna ühishangete lühiajaline rahastamisvahend	41	40	–	1	41	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Kaitsetööstuse tugevdamise instrument	8	–	–	–	–	–	–	8	8	–	–	–	–
Euroopa kaitsetööstuse programm	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Liidu turvaline ühendus	158	158	–	–	158	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Rubriik 5 kokku. Julgeolek ja kaitse	2 742	2 620	–	46	2 666	97 %	12	63	75	0	–	0	0
6 Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“	12 292	10 356	701	305	11 361	92 %	565	339	904	0	26	0	27
Tuumaohutusalase rahvusvahelise koostöö Euroopa instrument	66	44	1	21	66	100 %	(0)	0	(0)	0	1	(0)	1

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Humanitaarabi rahastamisvahend	2 588	2 569	–	6	2 575	99 %	(0)	13	13	0	–	0	0
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	429	393	–	25	419	98 %	–	10	10	0	–	0	0
Ülemeremaad ja -territooriumid (ÜMTd) (sh Gröönimaa)	108	67	1	–	68	62 %	7	34	41	–	0	–	0
Makromajanduslik finantsabi+	591	0	–	570	570	96 %	–	21	21	–	–	0	0
Ukraina laenukoostöö mehhanism	1 535	–	–	1 535	1 535	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Muud meetmed	89	88	–	0	88	100 %	–	0	0	0	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Liidu turvaline ühendus	50	50	–	–	50	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	95	95	(0)	0	95	100 %	–	0	0	0	0	0	0
	Ühinemiseelne abi (IPA III)	2 384	2 062	126	35	2 223	93 %	106	50	156	0	5	–	5
	Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu	600	494	101	–	596	99 %	5	–	5	0	0	–	0
	Rubriik 6 kokku. Naabrus ja maailm	20 828	16 218	929	2 498	19 645	94 %	682	468	1 151	0	32	0	32
7	Töötajate pensionid	3 102	2 790	–	312	3 101	100 %	–	1	1	–	–	–	–
	Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensionid	19	19	–	–	19	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Euroopa Ülemkogu ja nõukogu endiste liikmete pensionid	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Komisjoni endiste liikmete pensionid	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa Liidu Kohtu endiste liikmete pensionid	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Kontrollikoja endiste liikmete pensionid	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa Ombudsmani büroo endiste liikmete pensionid	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa Andmekaitseinspektori büroo endiste liikmete pensionid	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa koolid – komisjon	298	263	–	28	291	98 %	–	7	7	0	–	–	0
Koosseisulise personali töötasud	3 157	3 027	–	65	3 092	98 %	0	64	64	1	–	–	1
Koosseisuvälise personali töötasud	469	299	–	52	351	75 %	(0)	116	116	1	–	1	1

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Töötajad – palgad ja toetused	21	20	–	0	20	99 %	(0)	0	0	0	–	–	0
Töötajad – ajutised toetused	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Värbamiskulud	33	33	–	0	33	99 %	(0)	0	0	0	–	0	0
Teenistuse lõpetamine	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Koolituskulud	25	17	–	5	21	86 %	–	3	3	0	–	0	0
Sotsiaalküsimused ja liikuvus	53	23	–	15	37	71 %	–	15	15	0	(0)	0	0
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	600	292	0	160	452	75 %	–	148	148	0	(0)	0	0
Rentimine ja ostud	1 011	321	–	136	458	45 %	–	554	554	0	–	0	0
Seotud hoonetega	158	113	–	21	134	85 %	–	23	23	0	–	0	0
Turvalisus	92	78	–	9	87	94 %	–	5	5	0	–	0	0
Missioonid ja esindamine	66	61	–	2	63	96 %	–	2	2	0	–	0	0
Kohtumised, komiteed, konverentsid	14	12	–	1	13	90 %	–	1	1	0	–	0	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Euroopa Liidu Teataja	2	2	–	0	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Väljaanded	17	13	–	3	16	91 %	–	2	2	0	–	0	0
Teabe hankimine	8	7	–	1	7	97 %	–	0	0	0	–	0	0
Uuringud ja uurimised	5	5	–	0	5	98 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Üldised seadmed, sõidukid, mööbel	30	25	0	2	27	89 %	–	3	3	0	(0)	0	0
Välised keeleteenused	72	31	–	32	62	87 %	–	9	9	0	–	0	0
Muud halduskulud	46	17	–	23	39	85 %	–	6	6	0	–	1	1
Detsentraliseeritud asutused	3	3	–	–	3	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Muude institutsioonide halduskulud	5 769	5 192	1	381	5 574	97 %	–	138	138	57	–	1	58
Rubriik 7 kokku. Euroopa avalik haldus	15 115	12 707	1	1 247	13 955	92 %	(0)	1 099	1 099	59	(0)	3	62

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
O	Innovatsioonifond (IF)	6 788	–	–	1 551	1 551	23 %	–	5 237	5 237	–	–	–	–
	Ukraina rahastu	4 866	4 269	31	500	4 799	99 %	51	15	67	0	1	0	1
	Muud meetmed	112	–	–	59	59	53 %	–	53	53	–	–	–	–
	Rubriik O kokku. Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	11 767	4 269	31	2 110	6 409	54 %	51	5 306	5 357	0	1	–	1
S	Euroopa solidaarsusreserv	1 477	170	310	–	480	33 %	997	–	997	–	–	–	–
	Hädaabireserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF)	43	21	–	–	21	48 %	–	1	1	14	–	7	21
	Brexitiga kohanemise reserv	564	564	–	–	564	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10+11+12
Rubriik S kokku Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 085	755	310	–	1 065	51 %	997	1	998	14	–	7	21
Kokku:	**228 104**	**196 083**	**1 580**	**14 454**	**212 116**	**93 %**	**2 133**	**12 379**	**14 512**	**1 206**	**33**	**237**	**1 476**

6.8. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Programm „Euroopa horisont“	21 125	11 056	61	1 994	13 111	62 %	57	7 941	7 999	8	7	0	15
	Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	414	245	16	15	277	67 %	15	120	135	1	2	0	3
	Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	647	641	1	2	643	99 %	1	2	3	0	0	0	1

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Muud meetmed	413	–	–	108	108	26 %	–	305	305	–	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	17	16	–	–	16	96 %	–	0	0	1	–	0	1
InvestEU fond	2 493	500	1	1 895	2 397	96 %	1	96	97	0	0	(0)	0
Euroopa ühendamise rahastu, transport	2 445	2 394	1	18	2 413	99 %	2	30	32	(0)	0	–	0
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	804	732	1	3	736	92 %	0	68	68	(0)	0	–	0
Euroopa ühendamise rahastu, digitaalvaldkond	177	173	0	2	175	99 %	0	1	1	0	0	(0)	0
Programm „Digitaalne Euroopa“	1 154	1 043	5	35	1 083	94 %	9	61	70	1	1	0	2
Detsentraliseeritud asutused	240	230	–	8	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0
Muud meetmed	227	1	–	31	32	14 %	–	195	195	0	–	–	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	13	13	–	–	13	100 %	–	0	0	0	–	–	0
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	30	27	–	3	29	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Ühtse turu programm (sh VKEd)	780	695	6	23	724	93 %	7	46	53	2	1	0	2
ELi pettustevastase võitluse programm	30	20	(0)	0	20	68 %	9	0	9	0	0	0	0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Maksukoostöö („Fiscalis“)	44	42	0	0	42	95 %	0	1	1	1	0	–	1
	Tollikoostöö (tolliprogramm)	153	143	0	2	145	95 %	0	8	8	0	0	0	0
	Detsentraliseeritud asutused	164	148	–	6	153	93 %	–	6	6	4	–	–	4
	Muud meetmed	8	7	–	0	8	100 %	–	0	0	0	–	–	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	11	10	–	–	10	94 %	(0)	–	(0)	1	–	–	1
	Euroopa kosmoseprogramm	2 467	1 819	4	110	1 934	78 %	4	530	534	0	0	–	0
	Detsentraliseeritud asutused	83	80	–	3	83	100 %	–	0	0	–	–	(0)	(0)
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Liidu turvaline ühendus	89	89	0	–	89	100 %	0	–	0	0	0	–	0
	Rubriik 1 kokku. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	34 035	20 128	96	4 258	24 483	72 %	107	9 414	9 521	20	10	0	31
2	Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	23 394	20 837	0	1 978	22 816	98 %	0	577	577	1	0	(0)	1
	Ühtekuuluvusfond	5 756	5 522	0	68	5 590	97 %	0	166	166	0	0	–	1
	Ühtekuuluvusfondi sissemakse Euroopa ühendamise rahastusse (transport)	1 364	1 350	–	3	1 353	99 %	–	11	11	–	–	0	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	2	1	–	–	1	35 %	0	–	0	1	–	0	1
Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)	10 966	8 242	1	2 362	10 605	97 %	1	360	361	0	0	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	1	0	–	0	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Toetus Küprose türgi kogukonnale	41	40	0	0	40	99 %	0	–	0	0	0	–	0
Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu (sh tehnilise toe instrument)	40 344	118	2	39 552	39 671	98 %	2	671	673	0	0	(0)	0
Euro kaitsmine võltsimise eest (programm „Perikles IV“)	1	1	–	0	1	91 %	–	–	–	0	–	–	0
Euroopa Liidu taasterahastu rahastamiskulud	6 976	3 091	1 863	50	5 005	72 %	1 876	95	1 971	0	0	0	0
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	446	132	(0)	222	355	80 %	0	91	91	(0)	0	0	0
Programm „EL tervise heaks“	557	530	4	19	553	99 %	2	2	4	0	0	0	0
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	26	–	–	4	4	16 %	–	16	16	–	–	6	6
Detsentraliseeritud asutused	299	274	–	19	293	98 %	–	6	6	0	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	13	13	(0)	–	13	100 %	–	–	–	0	0	–	0
Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm	91	77	1	6	85	94 %	1	4	6	0	(0)	–	0
Programm „Erasmus+“	4 966	3 782	18	836	4 635	93 %	15	315	330	0	0	–	0
Euroopa solidaarsuskorpus	220	134	3	34	172	78 %	4	44	49	0	0	(0)	0
Programm „Loov Euroopa“	350	322	2	13	338	97 %	2	10	12	0	0	0	0
Õigusküsimused	43	41	1	1	42	98 %	0	0	1	0	0	–	0
Õiguste ja väärtuste programm	194	190	1	1	192	99 %	1	1	2	0	0	–	0
Detsentraliseeritud asutused	333	321	–	8	328	99 %	–	4	4	0	–	0	0
Muud meetmed	9	9	–	0	9	100 %	–	–	–	–	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	25	25	–	0	25	98 %	–	0	0	0	–	0	0
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	183	178	(0)	4	182	99 %	–	2	2	0	0	0	0
Rubriik 2 kokku. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	96 601	45 231	1 895	45 180	92 306	96 %	1 906	2 377	4 283	4	2	6	11

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
3	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	41 377	39 788	192	925	40 904	99 %	392	71	463	10	0	(0)	10
	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	16 373	14 407	0	1 445	15 852	97 %	0	519	519	1	0	–	1
	Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF)	671	667	1	2	670	100 %	1	0	1	0	0	0	0
	Säästva kalapüügi partnerluslepingud ja piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid	111	111	–	–	111	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Detsentraliseeritud asutused	32	30	–	1	31	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	3	–	–	3	83 %	–	–	–	1	–	–	1
	Keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE)	690	668	8	2	677	98 %	6	6	12	0	0	0	1
	Õiglase ülemineku fond	1 436	3	–	1 166	1 170	81 %	–	266	266	–	–	–	–
	Õiglase ülemineku mehhanismi raames loodav avaliku sektori laenurahastu	528	25	–	42	67	13 %	–	461	461	–	–	–	–
	Detsentraliseeritud asutused	79	71	–	8	79	99 %	–	1	1	–	–	0	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	3	–	–	3	90 %	–	–	–	0	–	–	0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	25	21	–	–	21	84 %	–	–	–	4	–	–	4
	Rubriik 3 kokku. Loodusvarad ja keskkond	61 329	55 799	200	3 590	59 589	97 %	399	1 323	1 722	16	0	0	17
4	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	1 450	1 205	2	81	1 288	89 %	2	160	161	1	0	0	1
	Detsentraliseeritud asutused	205	196	–	6	202	98 %	–	4	4	–	–	0	0
	Integreeritud Piirihalduse Fond – piirihalduse ja viisapoliitika rahastu	1 291	817	1	101	919	71 %	1	370	371	0	0	0	0
	Integreeritud Piirihalduse Fond – tollikontrolliseadmete rahastu	32	8	16	–	23	73 %	0	–	0	0	9	–	9
	Detsentraliseeritud asutused	1 407	1 334	–	52	1 386	99 %	–	21	21	–	–	0	0
	Rubriik 4 kokku. Ränne ja piirihaldus	4 386	3 560	19	239	3 819	87 %	3	554	557	1	9	0	10
5	Sisejulgeolekufond	296	242	1	14	257	87 %	1	37	38	0	0	–	1
	Tuumarajatiste dekomissioneerimine (Leedu)	90	90	–	–	90	100 %	–	–	–	0	–	–	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Tuumaohutus ja tuumarajatiste dekomissioneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkias)	64	59	1	–	60	94 %	2	–	2	2	0	–	2
Detsentraliseeritud asutused	300	274	–	6	281	94 %	16	4	19	–	–	0	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	22	22	(0)	–	22	97 %	0	0	0	0	0	0	0
Euroopa Kaitsefond (teadusuuringud)	296	286	1	8	295	100 %	1	–	1	0	0	–	0
Euroopa Kaitsefond (muu kui teadusuuringud)	566	543	2	18	562	99 %	2	1	4	0	0	0	0
Sõjaväeline liikuvus	137	136	0	0	136	100 %	1	–	1	0	–	–	0
Kaitsevaldkonna ühishangete lühiajaline rahastamisvahend	63	60	–	3	63	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Kaitsetööstuse tugevdamise instrument	61	50	–	3	53	87 %	–	8	8	–	–	–	–
Euroopa kaitsetööstuse programm	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Liidu turvaline ühendus	51	51	–	–	51	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Rubriik 5 kokku. Julgeolek ja kaitse	1 947	1 814	5	52	1 872	96 %	22	51	73	3	0	0	3
6	Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“	10 782	9 442	48	444	9 935	92 %	368	474	842	3	2	0	5
	Tuumaohutusalase rahvusvahelise koostöö Euroopa instrument	69	50	1	13	63	91 %	5	1	6	–	0	(0)	0
	Humanitaarabi rahastamisvahend	2 493	2 463	6	6	2 476	99 %	6	10	16	1	0	0	1
	Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	439	398	1	27	426	97 %	1	12	12	0	0	0	0
	Ülemeremaad ja -territooriumid (ÜMTd) (sh Gröönimaa)	90	57	4	0	61	68 %	4	25	29	0	0	–	0
	Makromajanduslik finantsabi+	680	0	–	568	568	84 %	–	111	111	–	–	(0)	(0)
	Ukraina laenukoostöö mehhanism	1 535	–	–	1 535	1 535	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Muud meetmed	48	47	–	0	48	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Liidu turvaline ühendus	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	88	88	(0)	0	88	100 %	–	0	0	0	0	–	0
Ühinemiseelne abi (IPA III)	2 122	1 841	10	43	1 894	89 %	153	72	225	3	(0)	–	3
Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu	124	58	19	–	77	62 %	47	–	47	0	(0)	–	0
Rubriik 6 kokku. Naabrus ja maailm	18 469	14 444	89	2 637	17 170	93 %	584	706	1 290	7	2	0	9
7 Töötajate pensionid	3 102	2 790	–	302	3 092	100 %	–	10	10	0	–	(0)	0
Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensionid	19	19	–	–	19	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu endiste liikmete pensionid	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Komisjoni endiste liikmete pensionid	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa Liidu Kohtu endiste liikmete pensionid	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Kontrollikoja endiste liikmete pensionid	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Euroopa Ombudsmani büroo endiste liikmete pensionid	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa Andmekaitseinspektori büroo endiste liikmete pensionid	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Euroopa koolid – komisjon	302	263	0	30	293	97 %	0	9	9	0	–	–	0
Koosseisulise personali töötasud	3 157	3 027	0	65	3 092	98 %	0	64	64	1	0	–	1
Koosseisuvälise personali töötasud	493	268	20	53	342	69 %	31	118	148	1	1	1	3
Töötajad – palgad ja toetused	22	20	1	0	20	93 %	1	0	1	0	0	–	0
Töötajad – ajutised toetused	2	2	–	–	2	91 %	–	–	–	0	–	–	0
Värbamiskulud	37	30	3	0	33	91 %	3	0	3	0	0	0	1
Teenistuse lõpetamine	7	7	–	–	7	97 %	(0)	–	(0)	0	–	–	0
Koolituskulud	37	7	9	4	20	55 %	10	6	16	0	1	0	1
Sotsiaalküsimused ja liikuvus	64	16	6	14	36	56 %	7	20	27	0	1	0	2
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	765	187	119	137	442	58 %	105	217	321	0	1	0	2
Rentimine ja ostud	1 042	288	30	129	448	43 %	33	561	595	0	0	0	0

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Seotud hoonetega	207	73	41	19	132	64 %	41	30	71	0	3	0	4
Turvalisus	124	55	22	9	86	70 %	22	12	35	0	3	0	3
Missioonid ja esindamine	76	49	7	2	57	76 %	13	2	15	0	3	0	3
Kohtumised, komiteed, konverentsid	20	8	3	1	12	59 %	4	2	6	0	2	0	2
Euroopa Liidu Teataja	3	1	1	0	2	66 %	1	0	1	–	0	–	0
Väljaanded	24	7	5	3	15	63 %	6	3	9	0	0	0	0
Teabe hankimine	9	4	2	0	6	70 %	2	0	3	0	0	0	0
Uuringud ja uurimised	10	1	5	0	5	53 %	4	0	5	0	0	–	0
Üldised seadmed, sõidukid, mööbel	41	11	9	3	22	54 %	14	4	18	0	0	0	1
Välised keeleteenused	74	29	2	32	62	84 %	2	10	12	0	0	0	0
Muud halduskulud	58	13	4	23	41	70 %	3	13	16	0	1	1	1
Detsentraliseeritud asutused	3	3	–	–	3	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Muude institutsioonide halduskulud	6 399	4 563	560	318	5 441	85 %	630	209	839	56	62	2	120
Rubriik 7 kokku. Euroopa avalik haldus	16 133	11 775	847	1 144	13 767	85 %	932	1 291	2 222	59	80	5	144

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
O	Innovatsioonifond (IF)	12 293	–	–	224	224	2 %	–	12 068	12 068	–	–	–	–
	Ukraina rahastu	3 587	1 693	113	233	2 038	57 %	1 120	429	1 548	0	0	–	0
	Muud meetmed	114	–	–	56	56	49 %	–	58	58	–	–	–	–
	Rubriik O kokku. Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	15 994	1 693	113	514	2 319	15 %	1 120	12 555	13 675	0	0	–	0
S	Euroopa solidaarsusreserv	1 477	170	310	–	480	33 %	997	–	997	–	–	–	–
	Hädaabireserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF)	21	12	0	9	21	99 %	0	–	0	0	0	–	0
	Brexitiga kohanemise reserv	564	547	–	–	547	97 %	18	–	18	–	–	–	–
	Rubriik S kokku Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	2 063	729	310	9	1 048	51 %	1 015	–	1 015	0	0	–	0
	KOKKU	**250 956**	**155 173**	**3 575**	**57 624**	**216 373**	**86 %**	**6 087**	**28 271**	**34 358**	**110**	**104**	**12**	**226**

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

6.9. **MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED**

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
1	Programm „Euroopa horisont“	28 646	16 815	(346)	(13 110)	32 005
	Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	234	376	(4)	(277)	330
	Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	1 449	488	(0)	(643)	1 294
	Muud meetmed	263	167	(4)	(108)	318
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	50	10	(2)	(16)	42
	InvestEU fond	4 663	1 221	(16)	(2 397)	3 471
	Euroopa ühendamise rahastu, transport	6 089	1 701	(157)	(2 413)	5 220
	Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	3 934	926	(36)	(736)	4 089
	Euroopa ühendamise rahastu, digitaalvaldkond	556	229	(0)	(175)	610
	Programm „Digitaalne Euroopa“	2 351	1 137	(1)	(1 083)	2 405
	Detsentraliseeritud asutused	36	237	–	(237)	36
	Muud meetmed	61	85	(2)	(32)	113
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	26	9	(0)	(13)	22
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	36	29	(0)	(29)	35
	Ühtse turu programm (sh VKEd)	914	647	(8)	(724)	829
	ELi pettustevastase võitluse programm	34	28	(5)	(20)	36
	Maksukoostöö („Fiscalis“)	44	39	(0)	(42)	41
	Tollikoostöö (tolliprogramm)	148	200	(1)	(145)	202
	Detsentraliseeritud asutused	0	158	–	(153)	5
	Muud meetmed	5	8	(0)	(8)	5
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	25	13	(1)	(10)	27
	Euroopa kosmoseprogramm	1 483	2 246	(0)	(1 934)	1 795

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Detsentraliseeritud asutused	17	83	–	(83)	17
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	17	45	–	(6)	56
	Liidu turvaline ühendus	83	196	–	(89)	191
	Rubriik 1 kokku. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	51 164	27 095	(583)	(24 482)	53 194
2	Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	105 188	39 940	(54)	(22 852)	122 222
	Ühtekuuluvusfond	16 048	7 034	(0)	(5 590)	17 491
	Ühtekuuluvusfondi sissemakse Euroopa ühendamise rahastusse (transport)	5 402	1 677	(26)	(1 353)	5 700
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	4	(1)	(1)	6
	Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)	47 528	17 216	(3)	(10 623)	54 118
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	2	–	(1)	1
	Toetus Küprose türgi kogukonnale	95	36	0	(40)	91
	Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu (sh tehnilise toe instrument)	161 570	627	(12)	(39 671)	122 514
	Euro kaitsmine võltsimise eest (programm „Perikles IV“)	0	1	(0)	(1)	1
	Euroopa Liidu taasterahastu rahastamiskulud	1 865	5 017	–	(5 005)	1 878
	Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	1 193	237	(9)	(355)	1 066
	Programm „EL tervise heaks“	1 507	607	(2)	(553)	1 559
	Erakorralise toetuse rahastamisvahend	28	–	–	(4)	24
	Detsentraliseeritud asutused	50	305	(0)	(293)	61
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	–	–	–	0
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	10	16	(0)	(13)	12

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm	185	112	(0)	(85)	212
	Programm „Erasmus+“	2 251	4 684	(109)	(4 635)	2 191
	Euroopa solidaarsuskorpus	149	172	(43)	(172)	106
	Programm „Loov Euroopa“	354	367	(2)	(338)	381
	Õigusküsimused	53	42	(1)	(42)	52
	Õiguste ja väärtuste programm	288	239	(1)	(192)	334
	Detsentraliseeritud asutused	53	332	(0)	(328)	56
	Muud meetmed	13	9	(0)	(9)	13
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	58	18	(8)	(25)	43
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	197	190	(2)	(182)	203
	Rubriik 2 kokku. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	344 088	78 884	(275)	(92 361)	330 336
3	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	371	40 875	(7)	(40 904)	335
	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	35 517	13 227	(239)	(15 852)	32 652
	Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF)	3 341	946	(4)	(670)	3 613
	Säästva kalapüügi partnerluslepingud ja piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid	38	117	(2)	(111)	42
	Detsentraliseeritud asutused	–	31	–	(31)	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	10	1	–	(3)	8
	Keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE)	2 691	785	(11)	(677)	2 787
	Õiglase ülemineku fond	8 765	1 504	(0)	(1 124)	9 145
	Õiglase ülemineku mehhanismi raames loodav avaliku sektori laenurahastu	104	57	–	(67)	94

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Detsentraliseeritud asutused	–	79	–	(79)	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	15	2	(0)	(3)	14
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	16	35	(0)	(21)	29
	Rubriik 3 kokku. Loodusvarad ja keskkond	50 867	57 658	(263)	(59 544)	48 718
4	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	2 862	1 921	(0)	(1 288)	3 495
	Detsentraliseeritud asutused	13	192	–	(202)	3
	Integreeritud Piirihalduse Fond – piirihalduse ja viisapoliitika rahastu	2 215	1 266	(0)	(910)	2 572
	Integreeritud Piirihalduse Fond – tollikontrolliseadmete rahastu	305	0	–	(23)	281
	Detsentraliseeritud asutused	359	1 359	–	(1 386)	332
	Rubriik 4 kokku. Ränne ja piirihaldus	5 754	4 738	(0)	(3 809)	6 683
5	Sisejulgeolekufond	636	338	(0)	(257)	717
	Tuumarajatiste dekomissioneerimine (Leedu)	331	75	–	(90)	315
	Tuumaohutus ja tuumarajatiste dekomissioneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkias)	296	70	(0)	(60)	306
	Detsentraliseeritud asutused	6	283	–	(281)	8
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	1	–	–	(1)	0
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	22	23	(0)	(22)	23
	Euroopa Kaitsefond (teadusuuringud)	788	400	–	(295)	892
	Euroopa Kaitsefond (muu kui teadusuuringud)	1 458	1 026	(0)	(562)	1 920

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Sõjaväeline liikuvus	291	252	(0)	(136)	407
	Kaitsevaldkonna ühishangete lühiajaline rahastamisvahend	259	41	–	(63)	237
	Kaitsetööstuse tugevdamise instrument	343	–	–	(53)	290
	Euroopa kaitsetööstuse programm	–	–	–		–
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	–	–	–	0
	Liidu turvaline ühendus	16	158	–	(51)	123
	Rubriik 5 kokku. Julgeolek ja kaitse	4 445	2 666	(1)	(1 872)	5 239
6	Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“	32 397	11 361	(300)	(9 934)	33 524
	Tuumaohutusalase rahvusvahelise koostöö Euroopa instrument	137	66	(1)	(63)	139
	Humanitaarabi rahastamisvahend	1 127	2 575	(11)	(2 476)	1 214
	Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	96	419	(13)	(426)	76
	Ülemeremaad ja -territooriumid (ÜMTd) (sh Gröönimaa)	147	68	(1)	(61)	152
	Makromajanduslik finantsabi+	153	570	–	(568)	155
	Ukraina laenukoostöö mehhanism	–	1 535	–	(1 535)	–
	Muud meetmed	57	88	(0)	(48)	98
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	–	(0)	–	0
	Liidu turvaline ühendus	–	50	–	–	50
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	151	95	(3)	(88)	155
	Ühinemiseelne abi (IPA III)	7 434	2 223	(115)	(1 894)	7 648
	Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu	399	596	(0)	(77)	918

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Rubriik 6 kokku. Naabrus ja maailm	42 097	19 645	(443)	(17 170)	44 129
7	Töötajate pensionid	–	3 101	–	(3 092)	9
	Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensionid	–	19	–	(19)	(0)
	Euroopa Ülemkogu ja nõukogu endiste liikmete pensionid	–	1	–	(1)	–
	Komisjoni endiste liikmete pensionid	–	9	–	(9)	–
	Euroopa Liidu Kohtu endiste liikmete pensionid	–	17	–	(17)	–
	Kontrollikoja endiste liikmete pensionid	–	7	–	(7)	–
	Euroopa Ombudsmani büroo endiste liikmete pensionid	–	0	–	(0)	–
	Euroopa Andmekaitseinspektori büroo endiste liikmete pensionid	–	0	–	(0)	–
	Euroopa koolid – komisjon	4	291	–	(293)	2
	Koosseisulise personali töötasud	0	3 092	(0)	(3 092)	0
	Koosseisuvälise personali töötasud	23	351	(0)	(342)	32
	Töötajad – palgad ja toetused	1	20	(1)	(20)	1
	Töötajad – ajutised toetused	–	2	–	(2)	0
	Värbamiskulud	3	33	(0)	(33)	3
	Teenistuse lõpetamine	–	7	–	(7)	0
	Koolituskulud	12	21	(0)	(20)	13
	Sotsiaalküsimused ja liikuvus	12	37	(2)	(36)	12
	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	166	452	(2)	(442)	173
	Rentimine ja ostud	31	458	(0)	(448)	41
	Seotud hoonetega	49	134	(3)	(132)	49

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Ülekantud kulukohustuste muutus	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Turvalisus	32	87	(2)	(86)	30
	Missioonid ja esindamine	10	63	(1)	(57)	15
	Kohtumised, komiteed, konverentsid	6	13	(0)	(12)	6
	Euroopa Liidu Teataja	1	2	(0)	(2)	1
	Väljaanded	7	16	(0)	(15)	7
	Teabe hankimine	2	7	(0)	(6)	3
	Uuringud ja uurimised	5	5	(0)	(5)	5
	Üldised seadmed, sõidukid, mööbel	11	27	(0)	(22)	15
	Välised keeleteenused	2	62	(0)	(62)	3
	Muud halduskulud	12	39	(1)	(41)	10
	Detsentraliseeritud asutused	–	3	–	(3)	–
	Muude institutsioonide halduskulud	623	5 574	(51)	(5 441)	704
	Rubriik 7 kokku. Euroopa avalik haldus	1 011	13 955	(65)	(13 767)	1 134
O	Innovatsioonifond (IF)	6 643	1 551	(405)	(224)	7 564
	Ukraina rahastu	1 250	4 799	(1)	(2 038)	4 009
	Muud meetmed	6	59	(4)	(56)	5
	Rubriik O kokku. Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku	7 899	6 409	(410)	(2 319)	11 578
S	Euroopa solidaarsusreserv	–	480	–	(480)	–
	Hädaabireserv	–	–	–		–
	Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF)	0	21	–	(21)	0
	Brexitiga kohanemise reserv	53	564	–	(547)	71
	Rubriik S kokku. Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)	53	1 065	–	(1 048)	71
	KOKKU	**507 378**	**212 116**	**(2 039)**	**(216 371)**	**501 084**

6.10. **MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES**

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
1	Programm „Euroopa horisont“	170	233	419	784	1 612	2 406	3 859	9 772	12 750	32 005
	Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	22	0	2	7	11	10	17	111	149	330
	Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)					0	53	477	356	408	1 294
	Muud meetmed								260	59	318
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	1	0	–	0	4	11	16	10	42
	InvestEU fond	136	40	88	108	–	881	340	1 500	378	3 471
	Euroopa ühendamise rahastu, transport	87	43	370	771	489	216	665	936	1 644	5 220
	Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	153	86	527	786	337	536	239	503	921	4 089
	Euroopa ühendamise rahastu, digitaalvaldkond	1	0	1	3	79	131	176	45	174	610
	Programm „Digitaalne Euroopa“				–	216	256	307	686	940	2 405
	Detsentraliseeritud asutused								0	36	36
	Muud meetmed							1	102	10	113
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed			–	8	2	2	2	2	6	22
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed				–	1	1	3	11	19	35
	Ühtse turu programm (sh VKEd)	48	8	22	20	14	42	75	195	404	829
	ELi pettustevastase võitluse programm	–		–	–	2	2	4	6	22	36
	Maksukoostöö („Fiscalis“)			0	–	3	2	2	8	27	41
	Tollikoostöö (tolliprogramm)		0	0	0	1	4	15	25	157	203
	Detsentraliseeritud asutused								0	5	5
	Muud meetmed					–		0	0	5	5
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed				0	0	2	4	9	13	27

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
	Euroopa kosmoseprogramm	0	0	–	63	6	6	84	708	927	1 795
	Detsentraliseeritud asutused							–	0	17	17
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed								11	45	56
	Liidu turvaline ühendus								0	191	191
	Rubriik 1 kokku. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	617	411	1 430	2 551	2 771	4 555	6 282	15 261	19 315	53 194
2	Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	555	6	14	42	63	7 780	32 908	41 050	39 805	122 222
	Ühtekuuluvusfond	84	–	0	0	0	376	3 963	6 038	7 031	17 491
	Ühtekuuluvusfondi sissemakse Euroopa ühendamise rahastusse (transport)	440	209	481	876	449	344	330	916	1 655	5 700
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	0		0	–	0		1	4	6
	Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)	274	1	21	18	1	4 669	14 090	17 871	17 171	54 118
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed								–	1	1
	Toetus Küprose türgi kogukonnale	0	0	0	3	3	5	18	29	33	91
	Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu (sh tehnilise toe instrument)			0	0	1	7	24	122 407	75	122 514
	Euro kaitsmine võltsimise eest (programm „Perikles IV“)							–	0	0	1
	Euroopa Liidu taasterahastu rahastamiskulud							–	1	1 877	1 878
	Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)			0	94	17	52	55	669	180	1 066
	Programm „EL tervise heaks“	1	0	1	5	83	220	328	376	544	1 559
	Erakorralise toetuse rahastamisvahend				0	9			15	–	24
	Detsentraliseeritud asutused	–	0	0	0	2	11	16	19	12	61
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0									0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed						0	0	1	10	12
	Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm	3	1	8	9	9	12	28	47	95	212
	Programm „Erasmus+“	0	0	1	3	185	229	440	550	783	2 191
	Euroopa solidaarsuskorpus	–		–	–	17	9	12	28	40	106
	Programm „Loov Euroopa“		0	0	0	7	25	53	89	206	381
	Õigusküsimused	4	2	3	1	3	4	3	10	22	52
	Õiguste ja väärtuste programm	5	3	3	3	5	13	55	83	165	334
	Detsentraliseeritud asutused				0	19	8	12	10	7	56
	Muud meetmed	0		0	0	0	1	0	3	8	13
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	0	0	1	1	3	6	16	17	43
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	1	3	5	6	4	7	12	40	127	203
	Rubriik 2 kokku. Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused	1 368	225	538	1 061	878	13 776	52 352	190 270	69 869	330 336
3	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)		8	9	18	20	30	47	99	105	335
	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	2 378	747	758	761	7	900	936	12 947	13 218	32 652
	Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF)	48	–	0	17	4	293	1 001	1 320	930	3 613
	Säästva kalapüügi partnerluslepingud ja piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid						–	1	11	30	42
	Detsentraliseeritud asutused								–	0	0
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed						–	1	5	1	8
	Keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE)	80	153	128	149	244	337	445	508	744	2 787
	Õiglase ülemineku fond						1 299	1 442	4 900	1 503	9 145

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
	Õiglase ülemineku mehhanismi raames loodav avaliku sektori laenurahastu							4	89	–	94
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	–		1	0	1	3	6	2	14
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed							0	4	25	29
	Rubriik 3 kokku. Loodusvarad ja keskkond	2 507	907	896	946	275	2 859	3 882	19 889	16 558	48 718
4	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	54	37	57	346	4	23	261	861	1 852	3 495
	Detsentraliseeritud asutused							–		–	3	3
	Integreeritud Piirihalduse Fond – piirihalduse ja viisapoliitika rahastu	18	9	39	207	3	23	284	823	1 166	2 572
	Integreeritud Piirihalduse Fond – tollikontrolliseadmete rahastu					63	63	70	85	0	281
	Detsentraliseeritud asutused							64	151	117	332
	Rubriik 4 kokku. Ränne ja piirihaldus	72	47	97	553	69	110	679	1 920	3 138	6 683
5	Sisejulgeolekufond	17	14	21	48	7	23	65	198	325	717
	Tuumarajatiste dekomissioneerimine (Leedu)	2	1	1	3	27	99	41	67	75	315
	Tuumaohutus ja tuumarajatiste dekomissioneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkias)	8	39	44	66	36	11	16	31	54	306
	Detsentraliseeritud asutused								3	5	8
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed				0					–	0
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed	0		–	0	1	1	3	4	14	23
	Euroopa Kaitsefond (teadusuuringud)					74	97	172	182	368	892
	Euroopa Kaitsefond (muu kui teadusuuringud)			12	7	152	172	299	410	868	1 920
	Sõjaväeline liikuvus					67	8	31	83	218	407

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
	Kaitsevaldkonna ühishangete lühiajaline rahastamisvahend								198	39	237
	Kaitsetööstuse tugevdamise instrument							99	191	–	290
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed		0								0
	Liidu turvaline ühendus								–	123	123
	Rubriik 5 kokku. Julgeolek ja kaitse	27	55	78	125	364	410	725	1 367	2 089	5 239
6	Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“	796	635	712	936	2 106	5 084	6 054	8 096	9 106	33 524
	Tuumaohutusalase rahvusvahelise koostöö Euroopa instrument	1	2	4	9	12	13	26	33	38	139
	Humanitaarabi rahastamisvahend			0	1	10	53	148	361	642	1 214
	Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	0		1	0	6	4	3	14	48	76
	Ülemeremaad ja -territooriumid (ÜMTd) (sh Gröönimaa)			1		2	28	42	39	40	152
	Makromajanduslik finantsabi+								–	155	155
	Muud meetmed							0	32	65	98
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0							–		0
	Liidu turvaline ühendus									50	50
	Komisjoni pädevuse ja talle antud erivolituste raames rahastatavad meetmed		0	0	2	5	10	29	46	63	155
	Ühinemiseelne abi (IPA III)	235	305	330	421	767	1 201	1 011	1 542	1 836	7 648
	Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu								426	492	918
	Rubriik 6 kokku. Naabrus ja maailm	1 032	943	1 047	1 370	2 908	6 392	7 312	10 589	12 534	44 129
7	Töötajate pensionid								–	9	9
	Euroopa koolid – komisjon								0	2	2
	Koosseisulise personali töötasud								–	0	0

(miljonites eurodes)

	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
	Koosseisuvälise personali töötasud							–	2	31	32
	Töötajad – palgad ja toetused							–	(0)	1	1
	Töötajad – ajutised toetused									0	0
	Värbamiskulud							–	0	3	3
	Teenistuse lõpetamine									0	0
	Koolituskulud							0	1	11	13
	Sotsiaalküsimused ja liikuvus							0	5	7	12
	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia							0	21	152	173
	Rentimine ja ostud							0	6	35	41
	Seotud hoonetega							0	8	41	49
	Turvalisus							0	2	28	30
	Missioonid ja esindamine							0	2	13	15
	Kohtumised, komiteed, konverentsid							0	2	5	6
	Euroopa Liidu Teataja								–	1	1
	Väljaanded							–	0	7	7
	Teabe hankimine								0	3	3
	Uuringud ja uurimised								0	5	5
	Üldised seadmed, sõidukid, mööbel							0	0	15	15
	Välised keeleteenused							–	0	2	3
	Muud halduskulud							(0)	1	8	10
	Muude institutsioonide halduskulud									704	704
	Rubriik 7 kokku. Euroopa avalik haldus							1	51	1 083	1 134
O	Innovatsioonifond (IF)								7 563	1	7 564
	Ukraina rahastu								724	3 286	4 009
	Muud meetmed								1	4	5
	Rubriik O kokku. Väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku								8 287	3 291	11 578

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
S Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF)								0	0	0
Brexitiga kohanemise reserv							–		71	71
Rubriik S kokku. Solidaarsusmehhanismid liidus ja mujal (erivahendid)							–	0	71	71
Kokku	**5 623**	**2 588**	**4 086**	**6 605**	**7 265**	**28 101**	**71 232**	**247 636**	**127 948**	**501 084**

7. **EELARVE TÄITMINE INSTITUTSIOONIDE LÕIKES**

7.1. **EELARVE TULUDE LAEKUMINE**

(miljonites eurodes)

	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Tulud %na eelarvest	Laekumata
	Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruande-aasta	Üle kantud	Kokku	Ülekantud nõuetest	Ülekan-tud nõuetest	Tulud		
Euroopa Parlament	249	249	291	11	303	286	2	287	115 %	16
Nõukogu	80	80	109	1	110	109	1	109	137 %	1
Komisjon	154 664	160 617	226 586	16 251	242 837	220 118	3 350	223 468	139 %	19 370
Euroopa Kohus	81	81	79	0	79	79	0	79	97 %	0
Kontrollikoda	34	34	33	0	33	33	0	33	98 %	0
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	18	18	22	0	22	22	0	22	124 %	0
Regioonide Komitee	16	16	19	0	19	19	0	19	116 %	0
Euroopa Ombudsman	2	2	2	–	2	2	–	2	108 %	–

(miljonites eurodes)

	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Tulud %na eelarvest	Laekumata
	Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruande-aasta	Üle kantud	Kokku	Ülekantud nõuetest	Ülekantud nõuetest	Tulud		
Euroopa Andmekaitseinspektor	3	3	3	–	3	3	–	3	102 %	0
Euroopa välisteenistus	62	62	379	0	379	377	0	377	603 %	2
KOKKU	**155 209**	**161 163**	**227 523**	**16 264**	**243 787**	**221 046**	**3 352**	**224 398**	**139 %**	**19 389**

Nagu varasematelgi aastatel, on ELi üldeelarve täitmise kohta koostatud konsolideeritud aruannetes kajastatud eelarve täitmist kõigis institutsioonides, sest ELi eelarve raames koostatakse iga institutsiooni jaoks eraldi eelarve.

Ametite eelarved ja nende täitmine ei ole ELi eelarves konsolideeritud ega ELi eelarvet käsitlevatesse aruannetesse hõlmatud. Toetus, mida komisjon ametitele maksab, on aga osa ELi eelarvest. Majandusaasta aruande käesolevas eelarvet käsitlevas osas võetakse arvesse ainult komisjoni eelarvest ametitele makstud toetust.

Euroopa välisteenistuse puhul tuleb märkida, et lisaks oma eelarvele oli tema kasutada ka 378,9 miljoni euro (2024. aastal 358,4 miljoni euro) suurune summa, sealhulgas sihtotstarbelised tulud ja ülekantud summad, millest 250,2 miljonit eurot (2024. aastal 255,2 miljonit eurot) olid Euroopa Komisjoni vahendid, et katta liidu delegatsioonides töötavate komisjoni töötajate halduskulud, mis jagunesid komisjoni rubriigi 7, rakenduskavade halduskulusid käsitlevate ridade (endised BA-eelarverad) ja usaldusfondide vahel, ning ülejäänud summa saadi täiendavatest kindlasummalistest sissemaksetest, et katta EAFi delegatsioonides ja ühistes tööpaikades töötavate töötajate ühised kulud, ning muudest ühispaiknemis- ja muude lepingute alusel laekunud summadest.

7.2. KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Euroopa Parlament	2 602	2 518	–	40	2 557	98 %	–	35	35	10	–	0	10
Nõukogu	767	691	–	27	718	94 %	–	25	25	23		0	24

(miljonites eurodes)

	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Komisjon	222 335	190 891	1 579	14 073	206 542	93 %	2 126	12 241	14 367	1 149	33	236	1 418
Euroopa Kohus	538	521	–	1	522	97 %	–	0	0	16		0	16
Kontrollikoda	195	191	1	0	192	98 %	–	0	0	3	–	0	3
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	180	173	–	4	177	98 %	–	2	2	1	–	–	1
Regioonide Komitee	135	130	–	2	132	98 %	–	3	3	0	–	0	0
Euroopa Ombudsman	15	15	–	–	15	95 %	–	–	–	1	–	–	1
Euroopa Andmekaitseinspektor	27	25	–	0	25	93 %	–	–	–	2	–	–	2
Euroopa välisteenistus	1 308	930	–	307	1 236	94 %	–	72	72	0	–	1	1
Kokku:	**228 104**	**196 083**	**1 580**	**14 454**	**212 116**	**93 %**	**2 126**	**12 379**	**14 505**	**1 206**	**33**	**237**	**1 476**

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

7.3. **MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE**

(miljonites eurodes)

	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed					2026. aastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	lõplikust vastuvõetud eelarvest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assign.-test	sihtotstarbelisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Euroopa Parlament	2 948	2 157	307	41	2 504	85 %	361	42	403	10	30	1	41
Nõukogu	846	604	74	24	703	83 %	87	28	115	23	4	0	28
Komisjon	244 557	150 611	3 016	57 305	210 932	86 %	5 424	28 062	33 486	54	42	10	106
Euroopa Kohus	571	484	28	1	513	90 %	36	0	37	16	4	0	21
Kontrollikoda	204	181	9	0	190	93 %	10	0	11	3	1	0	4
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	192	163	10	3	177	92 %	10	3	13	1	2	–	3
Regioonide Komitee	145	118	9	2	128	88 %	12	3	15	0	1	0	1
Euroopa Ombudsman	16	14	0	–	15	93 %	0	–	0	1	0	–	1
Euroopa Andmekaitseinspektor	30	23	2	0	25	83 %	2	–	2	2	1	–	3
Euroopa välisteenistus	1 448	819	121	247	1 187	82 %	110	132	242	0	18	1	19
	250 956	**155 173**	**3 575**	**57 624**	**216 373**	**86 %**	**6 054**	**28 271**	**34 325**	**110**	**104**	**12**	**226**

8. **AMETITE EELARVETE TÄITMINE**

Nagu kajastavad allpool punktides 8.1 ja 8.2 esitatud aruanded, ei ole ametite tulud ja kulud ELi eelarves konsolideeritud.

Eelarve täitmise aruannete punktid 1–7 sisaldavad ainult ELi eelarvest ametitele makstud toetust kulukohustuste või maksete assigneeringutena, kui see on asjakohane.

Allpool esitatud ametite aruannetega antakse ülevaade nii detsentraliseeritud ehk traditsioonilistest ametitest kui ka rakendusametitest ning nende tuludest (punkt 8.1) ja kuludest (punkt 8.2). Lisaks ELi eelarvest makstud toetusele sisaldavad need ka muid tuluallikaid ja nendega seotud kulusid (mida ei ole ELi eelarve täitmise aruandesse lisatud). Iga amet esitab oma majandusaasta aruande.

8.1. **EELARVE TULUD**

(miljonites eurodes)

Amet	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik, kust rahastamine toimub	Lõplik vastuvõetud eelarve	Saadud tulud
Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet	1	45	43
Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet	4	338	362
Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste amet	1	8	9
Ühenduse Sordiamet	–	22	21
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet	2b	18	18
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet	4	240	212
Euroopa Lennundusohutusamet	1	248	197
Euroopa Pangandusjärelevalve	1	59	60
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet	4	1 124	1 137
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus	2b	106	99
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus	2b	22	23
Euroopa Kemikaaliamet	1	134	138
Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet	1, 2a, 3, 5	75	75
Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet	2b, 6	152	75
Euroopa Keskkonnaamet	3	109	102
Euroopa Kalanduskontrolli Amet	3	31	33
Euroopa Toiduohutusamet	2b	151	153
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus	2b	25	28
Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet	1, 2b	62	62
Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet	1, 2a	50	50
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut	2b	10	12
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut	1	435	435
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve	1	40	41
Euroopa Tööjõuamet	2b	50	50
Euroopa Meresõiduohutuse Amet	1	127	127
Euroopa Ravimiamet	2b	600	608

(miljonites eurodes)

Amet	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik, kust rahastamine toimub	Lõplik vastuvõetud eelarve	Saadud tulud
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus	5	36	37
Euroopa Prokuratuur	2b	86	86
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet	1	73	73
Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet	1, 3	102	127
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve	1	82	86
Euroopa Koolitusfond	2b	24	29
Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet	2b	68	78
Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet	1	26	55
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet	5	246	243
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet	5	13	13
Euroopa Liidu Raudteeamet	1	31	47
Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet	1	83	1 164
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet	2b	27	27
Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet	–	480	501
Ühisettevõte Fusion for Energy	1	646	799
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	7	52	45
Kokku		**6 356**	**7 581**

(miljonites eurodes)

Ametite tulu liik	Saadud tulud
Komisjoni toetus	4 913
Tasudest saadud tulu	1 136
Muu tulu	1 531
Kokku	**7 581**

8.2. KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE AMETITE LÕIKES

(miljonites eurodes)

Amet	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed
Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet	45	45	54	41
Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet	378	357	464	400
Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste amet	9	8	10	8

(miljonites eurodes)

Amet	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed
Ühenduse Sordiamet	21	19	22	20
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet	18	17	22	17
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet	264	208	277	191
Euroopa Lennundusohutusamet	317	250	331	227
Euroopa Pangandusjärelevalve	61	59	65	58
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet	1 158	1 132	1 561	1 023
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus	109	99	135	103
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus	23	22	24	21
Euroopa Kemikaaliamet	142	137	159	139
Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet	75	73	78	72
Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet	75	75	80	75
Euroopa Keskkonnaamet	116	103	155	101
Euroopa Kalanduskontrolli Amet	36	34	43	35
Euroopa Toiduohutusamet	166	165	168	157
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus	29	26	33	25
Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet	62	61	65	60
Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet	50	50	52	49
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut	12	10	14	10
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut	529	522	475	463
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve	41	40	43	40
Euroopa Tööjõuamet	52	51	53	50
Euroopa Meresõiduohutuse Amet	139	124	156	126
Euroopa Ravimiamet	625	606	699	607
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus	38	37	46	35
Euroopa Prokuratuur	86	86	95	87
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet	73	73	74	72
Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet	127	127	132	126
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve	87	85	91	80
Euroopa Koolitusfond	32	29	35	28
Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet	93	80	103	80

(miljonites eurodes)

Amet	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed
Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet	66	41	72	33
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet	253	247	275	239
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet	32	19	35	19
Euroopa Liidu Raudteeamet	67	49	53	45
Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet	2 306	677	2 366	1 185
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet	27	26	33	28
Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet	345	345	532	341
Ühisettevõte Fusion for Energy	1 066	979	849	789
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	52	46	54	46
Kokku	**9 300**	**7 239**	**10 082**	**7 355**

(miljonites eurodes)

Kulu liik	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemasolevad assign. kokku	Võetud kulukohustused	Olemasolevad assign. kokku	Tehtud maksed
Halduskulud	612	593	746	584
Tegevuskulud	6 396	4 378	7 010	4 518
Personal	2 292	2 268	2 327	2 254
Kokku	**9 300**	**7 239**	**10 082**	**7 355**

SÕNASTIK

Aasta tegevusaruanne

Iga-aastastes tegevusaruannetes kajastatakse tegevuse tulemusi mh vastavalt võetud eesmärkidele, asjaomastele riskidele ja sisekontrolli vormile. Komisjoni puhul alates 2001. eelarveaastast ja kõigi Euroopa Liidu institutsioonide puhul alates 2003. eelarveaastast peab volitatud eelarvevahendite käsutaja esitama oma institutsioonile oma ülesannete täitmise kohta aasta tegevusaruande koos finants- ja haldusteabega.

Aktuaarne kasum ja kahjum

Määratud väljamaksega skeemi aktuaarse puudu- või ülejäägi muutused. Need tulenevad varasemate aktuaarsete eelduste ja tegelike sündmuste erinevustest ning aktuaarsete eelduste muutumise mõjust.

Aktuaarsed eeldused

Pensionikohustisi mõjutavate tulevaste sündmuste kulude arvutamisel kasutatud eeldused.

Assigneeringud

Eelarve rahastamine. Eelarves esitatakse kulukohustuste ja maksete (saajatele raha maksmine või pangaülekannete tegemine) prognoos. Kulukohustuste ja maksete assigneeringud on sageli erinevad (liigendatud assigneeringud), sest mitmeaastased programmid ja projektid seotakse tavaliselt täielikult kulukohustustega nende kinnitamise aastal, makseid aga tehakse nende rakendamisaja jooksul vastavalt nende edenemisele. Liigendamata assigneeringud on halduskulude ja põllumajandusturutoetuste ja otsetoetuste assigneeringud ning nende puhul võrduvad kulukohustuste assigneeringud maksete assigneeringutega.

Assigneeringute tühistamine

Kasutamata assigneeringud, mida ei tohi enam kasutada.

Assigneeringute ülekandmine

Erand aastasuse põhimõttest, kui assigneeringud, mida asjaomasel eelarveaastal kasutada ei saanud, kantakse erandkorras üle kasutamiseks järgmisel aastal.

Diskontomäär

Raha ajaväärtuse kohandamiseks kasutatav määr. Diskonteerimine on meetod, mida kasutatakse erinevatel ajavahemikel tekkivate kulude ja tulude võrdlemiseks.

Eelarve jagatud täitmine

Eelarve täitmise viis. Selle eelarve täitmise viisi korral delegeeritakse eelarve täitmine liikmesriikidele. Selle täitmisviisi raames kantakse umbes kolmveerand kuludest.

Eelarve kaudne täitmine

Eelarve täitmise viis. Eelarve kaudse täitmise raames delegeerib komisjon eelarve täitmise ülesanded liidu õiguse või siseriikliku õiguse alusel loodud asutustele.

Eelarve otsene täitmine

Eelarve täitmise viis. Eelarve otsese täitmise puhul täidavad eelarvet vahetult komisjoni talitused, rakendusametid ja usaldusfondid.

Eelarverida

Tulud ja kulud on eelarves kajastatud eelarvepädevate institutsioonide kehtestatud kohustusliku liigenduse kohaselt, mis peegeldab iga punkti sisu ja otstarvet. Eelarverea nimetuses (jaotis, peatükk, artikkel või rida) sisaldub liigendusühiku formaalne kirjeldus.

Eelmaksed

Makse, mille eesmärk on pakkuda makse saajale käibevahendeid. See võib olla kooskõlas asjaomase lepingu, otsuse, kokkuleppe või alusakti sätetega jagatud mitmeks osamakseks. Käibevahendeid ja ettemakseid kasutatakse lepingus kindlaksmääratud perioodi jooksul sel eesmärgil, milleks need anti, või need tuleb tagasi maksta.

Ennetusmeede

Ennetusmeetmed, mis on komisjoni käsutuses ELi eelarve kaitseks, kui ta avastab võimalikke puudusi, hõlmavad ELi eelarvest rakenduskavadele tehtavate maksete peatamist või katkestamist.

Finantskorrektsioon

Finantskorrektsioonide eesmärk on kaitsta ELi eelarvet põhjendamatute kulutuste eest. Eelarve jagatud täitmisel tekkivate kulude puhul on alusetute maksete sissenõudmine peamiselt liikmesriigi kohustus.

„Kinnitatud“ finantskorrektsioon on finantskorrektsioon, millega on nõustunud asjaomane liikmesriik. „Otsustatud“ finantskorrektsioon on võetud vastu komisjoni otsusega ja on alati netokorrektsioon, mille puhul liikmesriik peab tagastama õigusnormidevastaselt saadud vahendid ELi eelarvesse, mis vähendab pöördumatult asjaomase liikmesriigile eraldatud rahastamispaketti. Kinnitatud ja otsustatud finantskorrektsioonid on kajastatud käesolevas väljaandes ühe kategooriana.

„Rakendatud“ finantskorrektsioon on finantskorrektsioon, millega täheldatud rikkumine on parandanud.

Finantsvarad ja -kohustised amortiseeritud väärtuses

Kõik finantsvarad ja -kohustised, mida mõõdetakse vastavalt rahvusvahelistele avaliku sektori raamatupidamise standarditele amortiseeritud väärtuses.

Finantsvarad või -kohustised õiglases väärtuses üle- või puudujäägina

Kõik finantsvarad ja -kohustised, mida mõõdetakse vastavalt rahvusvahelistele avaliku sektori raamatupidamise standarditele õiglases väärtuses ja mille õiglase väärtuse muutused tuleb kajastada perioodi üle- või puudujäägis (st tuletisinstrumendid).

Haldusassigneeringud

Haldusassigneeringutest kaetakse institutsioonide ja üksuste jooksvad kulud (isikkoosseisule, hoonetele, bürooseadmetele).

Jooksvad teenistuskulud

Pensioniskeemi kohustiste kasv tulenevalt teenistusest jooksval eelarveaastal.

Kulukohustused

Juriidiline kohustus tagada rahastamine teatavatel tingimustel. EL kohustub hüvitama oma osa ELi poolt rahastatava projekti kuludest. Tänased kulukohustused on homsed maksed. Tänased maksed on eilsed kulukohustused.

Kulukohustuste assigneering

Kulukohustuste assigneeringutest kaetakse jooksval eelarveaastal võetavate juriidiliste kohustuste (lepingud, toetuslepingud/otsused) kogukulud.

Kulukohustustest vabastamine

Õigusakt, millega tühistatakse varasem kulukohustus (või osa sellest).

Liikmesriikidelt sissenõutavad summad

Need kujutavad endast aruandeperioodil tekkinud kulusid, mida tuleb rahastada tulevastest eelarvetest, st ELi liikmesriikide poolt. See on tekkepõhiste raamatupidamise aastaaruannete ja kassapõhise eelarve kooseksisteerimise tagajärg.

Maksete assigneeringud

Maksete assigneeringutega kaetakse kulud, mis tulenevad jooksval eelarveaastal ja/või eelnevatel eelarveaastatel võetud juriidilistest kohustustest.

Maksete katkestamine ja peatamine

Kui komisjon oma töö või auditeerimisasutuste edastatud teabe alusel leiab, et liikmesriik ei ole juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõsiseid puudusi kõrvaldanud ja/või tühistanud deklareeritud ja kinnitatud kulusid, mis on tehtud õigusnormidevastaselt, võib ta maksete tegemise katkestada või peatada.

Määratud väljamaksega pensioniskeem

Pensioniskeem, mille hüvitised on reguleerivate normidega määratletud makstud panusest sõltumatult ja ei ole otseselt seotud skeemi investeeringutega. Skeem võib olla rahastatav või mitterahastatav.

Müügivalmis finantsvarad

Kõik finantsvarad (peale tuletisinstrumentide), mida mõõdetakse vastavalt rahvusvahelistele avaliku sektori raamatupidamise standarditele õiglases väärtuses ja mille õiglase väärtuse muutused tuleb kajastada kuni kajastamise lõpetamiseni (või väärtuse languseni) netovara reservis.

Omavahendid

Omavahendid on ELi eelarve peamine tuluallikas. Eri omavahendid on loetletud kohaldatavas omavahendeid käsitlevas otsuses (otsus (EL, Euratom) 2020/2053) ning need hõlmavad traditsioonilisi omavahendeid, käibemaksupõhiseid vahendeid, kogurahvatulul põhinevaid omavahendeid ja ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevaid omavahendeid.

Paranduseelarve

Eelarveaasta kestel vastu võetud otsus muuta (suurendada, vähendada, ümber paigutada) jooksva aasta vastuvõetud eelarve erinevaid aspekte.

***Reste à Liquider* (RAL, täitmata kulukohustused)**

Sarnaselt *täitmata kulukohustustele* tähendab see summat, mille kohta eelarveline kulukohustus on võetud, kuid mille alusel makseid ei ole veel tehtud. Need on ELi tulevaste aastate maksekohustused, mis tulenevad otseselt mitmeaastaste programmide olemasolust ning kulukohustuste ja maksete assigneeringute lahususest.

Sihtotstarbeline tulu

Spetsiaalne tulu, mis on ette nähtud konkreetsete kuluartiklite rahastamiseks. Sihtotstarbelise välistulu peamine allikas on kolmandate riikide rahaline osalus liidu poolt rahastatavates programmides. Sihtotstarbelise sisetulu peamine allikas on tulu kolmandatelt isikutelt nende soovil tarnitud kaupade ja teenuste või tehtud töö eest; ebaõigesti makstud summade tagastamisest tekkiv tulu ning tulu väljaannete ja filmide müügist.

Tegelik intressimäär

Määr, millega diskonteeritakse prognoositavaid tulevasi laekumisi või makseid finantsvara või -kohustise eeldatava eluaja jooksul vara või kohustise bilansilise jääkmaksumuseni.

Traditsioonilised omavahendid

Traditsioonilised omavahendid on määratletud kohaldatavas omavahendeid käsitlevas otsuses (otsus (EL, Euratom) 2020/2053 ning need koosnevad eelkõige tolli- ja suhkrumaksudest.

Tuletisinstrumendid

Finantsinstrumendid, mille väärtus on seotud muu finantsinstrumendi, näitaja või kauba väärtuse muutustega. Erinevalt esmase finantsinstrumendi (nt riigivõlakiri) omanikust, kellel on tingimusteta õigus saada tulevikus raha (või muud majanduslikku kasu), on tuletisinstrumendi omanikul üksnes piiratud õigus sellist kasu saada. Tuletisinstrument on näiteks valuuta forvardleping.

Täitmata kulukohustused

Sarnaselt *Reste à Liquider*'ile (RAL) tähendab see summat, mille kohta eelarveline kulukohustus on võetud, kuid mille alusel makseid ei ole veel tehtud. Need on ELi tulevaste aastate maksekohustused, mis tulenevad otseselt mitmeaastaste programmide olemasolust ning kulukohustuste ja maksete assigneeringute lahususest.

Tühistatavad assigneeringud

Kasutamata assigneeringud, mis eelarveaasta lõpus tühistatakse. See tähendab assigneeringust tulenevate kulutamise ja/või kohustiste võtmise volituste täielikku või osalist tühistamist. Vaid ühisettevõtete puhul võib nende suhtes kohaldatavate finantseeskirjade kohaselt lisada kõik kasutamata assigneeringud kuni kolme järgmise aasta tulude ja kulude eelarvestusse (nn „N+3“ reegel). Seega saab ühisettevõtete tühistatavad assigneeringud uuesti kättesaadavaks teha kuni eelarveaastani „N+3“.

Vastuvõetud eelarve

Eelarveprojekt muutub vastuvõetud eelarveks niipea, kui eelarvepädevad institutsioonid on selle heaks kiitnud ja Euroopa Parlamendi president on selle lõplikult vastuvõetuks kuulutanud.

Õigusnormide rikkumine

Õigusnormide rikkumine on kohaldatavate ELi või liikmesriigi õigusnormide vastane tegu, mis võib kahjulikult mõjutada ELi finantshuve. Õigusnormide rikkumine võib tuleneda vahendeid taotlevate toetusesaajate või maksete tegemise eest vastutavate ametiasutuste tegevusest. Õigusnormide rikkumise mõiste on laiem kui pettus, millega osutatakse käitumisele, mis võidakse liigitada süüteoks.

Ümberpaigutused (eelarveridade vahel)

Ümberpaigutused eelarveridade vahel on assigneeringute viimine ühelt eelarverealt teisele eelarveaasta jooksul, moodustades erandi eelarve sihtotstarbelisuse põhimõttest. Need on siiski Euroopa Liidu toimimise lepinguga sõnaselgelt lubatud finantsmääruses sätestatud tingimustel. Finantsmääruses on nimetatud erinevaid ümberpaigutamiste liike, sõltuvalt sellest, kas need toimuvad eelarve jaotiste, peatükkide, artiklite või rubriikide piires, ja need nõuavad erineva tasandi kinnitust.

LÜHENDITE LOETELU

AAR	Iga-aastane tegevusaruanne
AC	Amortiseeritud soetusmaksumus
AFS	Müügivalmis
AMIF	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond
AOD	Volitatud eelarvevahendite käsutaja
ATM	Lennuliikluse korraldamine
BAR	Brexitiga kohanemise reserv
BOP	Maksebilansi toetamise mehhanism
BUFI fond	Eelarve trahvide fond
CCS LGF	Kultuuri- ja loomesektorite tagatisrahastu
CEF2	Euroopa ühendamise rahastu teine etapp
CEF DI	Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument
CIP	Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm
COM	Euroopa Komisjon
COSME	Ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm
COSO	Treadway Komisjoni Sponsororganisatsioonide Komitee
CPF	Ühine eraldisfond
CPR	Ühissätete määrus
CRII+	Koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus+
CRO	Riskijuht
D&WM	Dekomissioneerimine ja jäätmekäitlus
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
EAF	Euroopa Arengufond
EAFRD	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond
EAGF	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond
EAR	ELi raamatupidamiseeskiri
EaSI	Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm
EBRD	Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank
ECA	Euroopa Kontrollikoda
ECL	Eeldatav krediidikahju
ECOFIN	Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu
EDIF	Lääne-Balkani riikide tagatisrahastu
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EEAS	Euroopa välisteenistus
EFSD	Euroopa Säästva Arengu Fond
EFSE	Euroopa Kagu-Euroopa Fond
EFSF	Euroopa Finantsstabiilsuse Fond
EFSI	Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond

EFSM	Euroopa finantsstabiilsusmehhanism
EFTA	Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
EGNOS	Euroopa Geostatsionaarne Navigatsioonilisasüsteem
EIF	Euroopa Investeerimisfond
EIP	Euroopa Investeerimispank
EKP	Euroopa Keskpank
EL	Euroopa Liit
ElectriFi	Elektrifitseerimise rahastamise algatus
ELM	Välislaenude andmise volitus
ELSF	Euroopa Liidu Solidaarsusfond
ELTL	Euroopa Liidu toimimise leping
EMKF	Euroopa Merendus- ja Kalandusfond
EMU	Majandus- ja rahaliit
ENEF	Ettevõtete laenufond
ENIF	Ettevõtete innovatsioonifond
ENPI	Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrument
EP	Euroopa Parlament
ERF	Euroopa Regionaalarengu Fond
ERI	EIP vastupanuvõime ja taastuvuse algatus
ESA	Euroopa Kosmoseagentuur
ESF	Euroopa Sotsiaalfond
ESIF	Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid
ESM	Euroopa stabiilsusmehhanism
ETF	Börsil kaubeldav fond
EUMETSAT	Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsioon
Euratom	Euroopa Aatomienergiaühendus
FGC	Finantstagatiste leping
FIFO	Lihtjärjekord
FP7	Teadusuuringute ja tehnoloogiarenduse seitsmes raamprogramm
FR	ELi finantsmäärus
FSDA	Raamatupidamise aastaaruande põhjendus ja analüüs
FVNA	Õiglases väärtuses netovara/omakapitalina kajastatavad finantsvarad
FVSD	Õiglases väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavad finantsvarad
GNI	Kogurahvatulu
GNSS	Ülemaailmne satelliitnavigatsioonisüsteem
H2020	Programm „Horisont 2020“
HKS	Heitkogustega kauplemise süsteem

HLRCP	Kõrgetasemeline riski- ja vastavuspoliitika
IBMF	Integreeritud Piirihalduse Fond
IF	Innovatsioonifond
IIW	Taristu- ja innovatsioonikomponent
IMF	Rahvusvaheline Valuutafond
IPSAS	Rahvusvahelise avaliku sektori raamatupidamise standardite nõukogu
IT	Infotehnoloogia
ITER	Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor
JRC	Teadusuuringute Ühiskeskus
JSIS	Ühine ravikindlustusskeem
JU	Ühisettevõte
KM	Käibemaks
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
LGF	Laenutagamisrahastu
LGTT	TEN-T projektide laenutagamisvahend
Likvideeritav ESTÜ	Likvideeritav Euroopa Söe- ja Teraseühendus
MAP	Mitmeaastane programm – keskmise suurusega ettevõtete finantsalasele kaasamise programm
MEP	Euroopa Parlamendi liige
MFA	Makromajanduslik finantsabi
MFF	Mitmeaastane finantsraamistik
MIM	Vastastikune kindlustusmehhanism
MMF	Rahaturufond
MSME	Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
NDICI	Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“
NGEU	Taasterahastu „NextGenerationEU“
ORD	Omavahendite otsus
PBI	Projektivõlakirjade algatus
PD	Makseviivituse tõenäosus
PF4EE	Energiatõhususe erasektoripoolse rahastamise vahend
PGF	Osalejate tagatisfond
POCI	Krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud laenud
PPP	Avaliku ja erasektori partnerlus
PSEO	Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem
RAL	„Reste à Liquider“ (täitmata kulukohustused)
RRF	Taaste- ja vastupidavusrahastu
RSFF	Riskijagamisrahastu
RTD	Teadus-, arendus- ja tutvustamistegevus
S&P	Standard & Poor’s Financial Services LLC

SAFE-rahastamisvahend	Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahend
SANAD	Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika VKEde Fond
SAPARD	Põllumajanduse ja maaelu arendamise ühinemiseelne programm.
SEMED	Vahemere lõuna- ja idapiirkonna mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete finantsalasele kaasamise programm
SICR	Krediidiriski oluline suurenemine
SIUGI	VKEsid käsitleva algatuse piiristamata garantii vahend
SKP	Sisemajanduse koguprodukt
SMEW	VKEde komponent
STEP	Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm
TERA	Eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu
TOR	Traditsioonilised omavahendid
TRDI	Maaelu arengu ajutine rahastamisvahend
ULCM	Ukraina laenukoostöö mehhanism
VKEd	Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad
ÜF	Ühtekuuluvusfond
ÜPP	Ühine põllumajanduspoliitika